Forvaltningsnævnets Sekretariat
Holbergsgade 23 K.

ETABLERING AF EN OFFENTLIG ERHVERVSVEJLEDNING

UDTALELSE FRA UNGDOMSKOMMISSIONEN

SAMT

INDSTILLING AFGIVET AF DET AF ARBEJDS OG SOCIALMINISTERIET NEDSATTE RAADGIVENDE UDVALG VEDRØRENDE DEN OFFENTLIGE ARBEJDSANVISNING

TILHØRER
FORVALTNINGSNÆVNETS
SEKRETARIAT
BIBLIOTEKET

Det administrative Bibliotek
Slotsholmsgade 12
1216 København K

J. H. SCHULTZ A/S
UNIVERSITETS-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN
1946

;

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Ungdomskommissionens Udtalelse . . . . . **III—XIII**

Indstilling til Arbejds- og Socialministeriet, afgivet af det raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning . . . . . **1—138**

UDTALELSE

VEDRØRENDE ETABLERING AF EN OFFENTLIG ERHVERVSVEJLEDNING

Afgivet af
Ungdomskommission en.

Ved Skrivelse af 17. Oktober 1945 anmodede Arbejds- og Socialministeriet Formanden for Dansk Ungdomssamvirkes Repræsentantskab, Professor, Dr. theol. *Hal Koch*, og Kontorchef i Arbejds- og Socialministeriet *Axel Skalts* om at overtage Hvervet som henholdsvis Formand og Viceformand for den af Regeringen nedsatte Ungdomskommission.

Man tilskrev samtidig en Række Ministerier og Organisationer om at ville lade sig repræsentere i Kommissionen, hvorhos man anmodede Departementscheferne *H. H. Koch* og *J. Høirwp* om at ville deltage i Kommissionens Forhandlinger i det Omfang, de skønner dette hensigtsmæssigt.

Kommissionen har herefter faaet følgende Sammensætning:

Formand: Professor, Dr. theol. *Hal Koch.*
Viceformand: Kontorchef i Arbejds- og Socialministeriet *Axel Skalts.*
Forstander *J. Th. Arnfred* (Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler).
Kontorchef Frk. *Alice Bruun* (Arbejds- og Socialministeriet).
Sekretær *Poul Dam* (Dansk Samlings Ungdomsgrupper).
Civilingeniør *Dinesen* (Danske Studerendes Fællesraad).
Fg. statsvidenskabelig Konsulent *Henning Friis* (Arbejds- og Socialministeriet).
Fuldmægtig *F. V. Grage* (Statsministeriet).
Forbundsformand *Victor Gram,* M. F. (Danmarks socialdemokratiske Ungdom).
Sekretær *Henry Gran* (Faglig Ungdom).
Fru *Toni Grøn* (Kvindeligt Arbejderforbund).
Kommunelærer *J. Stig Hansen* (Dansk Vandrelaug).
Gymnasielærerinde Frk. *Kirsten Hartvig-Olsen* (Kristelig Forening for unge Kvinder).
Sekretær *Erik Hauerslev* (Arbejdernes Oplysningsforbund).
Forstander *Jens Marinus Jensen* (De danske Ungdomsforeninger).
Afdelingsleder *Erik Jørgensen* (Radikal Ungdoms Landsforbund).
Formand *Villy Karlsson* (Danmarks kommunistiske Ungdom).
Læge *Karen Margrethe Knudsen* (Dansk Kvindesamfund).
Kaptajnløjtnant *R. M. Larsen* (Forsvarsministerens Foredragsudvalg).
Fuldmægtig *Louis 1e Maire* (Justitsministeriet).
Sekretær *Poul Møller* (Konservativ Ungdom).
Generalsekretær, Pastor *N. F. Lykkegaard Nielsen* (Kristelig Forening for unge Mænd).
Statskonsulent, Magister *Johs. Novrwp* (Undervisningsministeriet).
Gaardejer *Jens P. Petersen* (Venstres Ungdoms Landsorganisation).
Fuldmægtig *P. Skadegaard* (Danmarks Retsforbunds Ungdom).
Kontorchef Fru *E. Torkild-Hansen* (Undervisningsministeriet).

Til Kommissionens ledende Sekrotær beskikkedes fg. statsvidenskabelig Konsulent *Henning Friis.*

Ifølge sit Kommissorium skal Kommissionen lade foretage de fornødne Undersøgelser af Ungdommens særlige Problemer og Behov og paa Grundlag heraf fremsætte egnede Forslag.

Kommissionen vil bl. a. have til Opgave at undersøge Ungdommens Arbejds- og Indkomstforhold og faglige Uddannelse, dens Boligforhold og Muligheder for en sund Udnyttelse af Fritiden, i hvilken Forbindelse Spørgsmaalet om Støtte til Ungdommens Foreninger, Fritidslokaler og Idrætsliv vil være at tage i Betragtning. Endelig skal Kommissionen tage Hensyn til de Problemer, som vedrører de unges Familiedannelse og Bosætning.

Kommissionen skal i sit Arbejde i første Række tage Sigte paa Mulighederne for gennem positive Foranstaltninger at sikre den normale Ungdom en harmonisk social og kulturel Udvikling, men skal samtidig optage Spørgsmaalet om den asociale Ungdoms Problemer til Behandling med særlig Henblik paa Forebyggelse af Ungdomskriminaliteten.

Efter at Kommissionen har paabegyndt forskellige Undersøgelser, som er forbundet med de Opgaver, som ifølge Kommissoriet er henlagt til Kommissionen, er man kommet til det Resultat, at nogle af de fundamentale Ungdomsproblemer er de Problemer, der opstaar i Forbindelse med Ungdommens Erhvervsvalg. Kommissionen er af den Anskuelse, at den unges Erhvervsvalg faar Indflydelse direkte eller indirekte paa en Række af Ungdommens beskæftige]sesmæssige og uddannelsesmæssige Problemer, som ifølge Kommissoriet er henlagt til Kommissionens Undersøgelse.

Kommissionen har faaet Anledning til allerede paa nærværende Tidspunkt at tage Stilling til de herhenhørende Spørgsrnaal, idet Arbejds- og Socialministeriet har anmodet Kommissionen om en Udtalelse om en af Arbejds- og Socialministeriets raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning afgiven Indstilling angaaende Etablering af en offentlig Erhvervsvejledning. Indstillingen er offentliggjort i Forbindelse med Kommissionens hosfølgende Udtalelse.

Kommissionen har ladet Indstillingen behandle i det under Kommissionen nedsatte Udvalg I vedrørende Ungdommens Arbejds-, Uddannelses- og Indkomstforhold, som bestaar af følgende Medlemmer af Kommissionen:

> *Skalts* (Formand), *Dam, Dinesen, Friis, Gran, Gram, Grøn, Jørgensen, Karlsson, Knudsen, Larsen, Møller, Novrwp, Petersen, Shadegaard* samt som tilkaldt Medlem Chefen for Centralarbejdsanvisningskontoret i København, Kontorchef *Vedel-Peter sen.* I Behandlingen har iøvrigt deltaget Rektor *Sig. Højby,* Maribo, der er Medlem af den under Udvalg I nedsatte Arbejdsgruppe 2 vedrørende Adgangen til højere Uddannelse.

Den endelige Behandling af Udtalelsen har fundet Sted i Ungdomskommissionens Plenarmøde den 21. Februar 1946.

Der behøves næppe mange Motiveringer for at paavise Erhvervsvalgets afgørende Indflydelse paa Ungdommens Udvikling i kulturel og social Henseende. Erhvervsvalget faar afgørende Indflydelse paa den unges økonomiske Kaar og dermed paa hans Muligheder for Bosætning, Fritidsudnyttelse o. s. v. Spørgsmaalet om Valg af det rette Erhverv har endvidere stor Betydning for den unges psykiske og fysiske Velbefindende og faar deimed Indflydelse paa hans samfundsmæssige Tilpasning. Endelig hersker der sikkert almindelig Enighed om, at Misforhold i Forbindelse med Ungdommens Arbejde (for slet ikke at tale om Arbejdsløshed, hvis den indtræffer) i væsentlig Grad kan bidrage til, at unge Mennesker kommer ud af deres naturlige Baner, og paa den ene eller anden Maade øge Skaren af den Del af Ungdommen, for hvilken Samfundet maa træffe særlige forsorgsmæssige, opdragende og lign. Foranstaltninger. Hertil kommer, at legemlige eller psykiske Defekter kan blive Følgen af en forkert Placering i Erhvervslivet.

Dette sidste er i sig selv en vægtig, omend maaske negativ Motivering for en Udbygning af saadanne Foranstaltninger som f. Eks. Erhvervsvejledningen, der maatte formindske Mulighederne for Fejlplaceringer o. lign. af det enkelte Individ indenfor Arbejdslivet. Hertil kommer som en mere positiv Motivering, at Næringslivet ud fra ganske normale Effektivitetssynspunkter i langt højere Grad er begyndt og fremtidig formentlig i endnu højere Grad vil interessere sig for en fuld Udnyttelse af Arbejdskraften. For saa vidt saadanne Bestræbelser for en mere effektiv Udnyttelse af Arbejdskraftens individuelle Muligheder kan billiges ud fra Samfundshensyn, maa disse Bestræbelser fra Samfundets Side kompletteres med Bestræbelser for at gøre det lettere for det enkelte Menneske at finde en rigtig Placering indenfor Næringslivet.

Som Udgangspunkt for den af det raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning afgivne Indstilling er det, jfr. Indstillingens Afsnit II, Side 7—10, fremhævet, at der hersker Enighed om, at der haves tilstrækkelige Grunde, og at Tiden ligeledes er moden til at søge en almindelig Erhvervsvejledning for Skoleungdommen etableret i vort Land.

Til disse principielle Overvejelser og Motiveringer finder Ungdomskommissionen Anledning til at anføre følgende:

De arbejdssøgendes Problemer er rent kvantitativt i stadig Vækst, simpelthen af den Grund, at et større og større Antal af den arbejdsføre Del af Befolkningen begiver sig ind paa Arbejdsmarkedet. Denne talmæssige Stigning skyldes for en stor De], at ogsaa de unge Kvinder i stadig større Grad søger sig et Erhverv, medens de i tidligere Tider oftest var sysselsatte i Forældrenes Hjem, indtil de giftede sig. Erhvervsvalgsproblemet er derfor i Dag i lige høj Grad et Problem for begge Køn, og Ungdomskommissionen er derfor med Embedsmandsudvalget ganske enig i, at der ikke ved Behandlingen af Erhvervsvejledningens Problemer foretages nogen Sondring mellem Mændene paa den ene Side og Kvinderne paa den anden, idet Erhvervsvalget som anført principielt maa antages at have samme Betydning for begge Køn, uanset om en offentlig Erhvervsvejledning, saaledes som antydet af Embedsmandsudvalget, Side 32, muligvis rent faktisk vil blive søgt af flest Mænd.

Som Samfundsforholdene er for Tiden, er det kun Landboungdommen, der efter endt Skolegang har Mulighed for i større Udstrækning at forblive i Forældrehjemmet og finde Beskæftigelse der, eller i hvert Fald finde Beskæftigelse af samme Art som Faderen. De fleste andre unge, Drenge og Piger, har ikke Mulighed for at finde Beskæftigelse i Forældrenes Hjem eller samme Slags Arbejde som Faderen. De jnaa i langt højere Grad vælge et Erhverv. Undertiden sker dette Erhvervsvalg efter en bevidst Overvejelse eller efter en Tids Uddannelse, men ofte tager den unge et Arbejde, som byder sig **til.** Maaske er han heldig og bliver Livet igennem ved det en Gang valgte Erhverv, maaske skifter han Gang paa Gang Beskæftigelse, indtil han endelig falder til Ro ved et bestemt Arbejde, og endelig kan det i værste Fald gaa saaledes, at han stadig vagabonderer fra Beskæftigelse til Beskæftigelse. For saadanne bliver Fristelsen til at træde udenfor Lovens Omraade stærkere end for de Arbejdskammerater, som har fundet et sikkert Fodfæste i Samfundet, og indenfor Kommissionen hersker der derfor almindelig Enighed om, at enhver Foranstaltning, som fremmer Ungdommens rette Placering indenfor Erhvervslivet, vil være af afgørende Betydning for Ungdommen.

Erhvervsvejledningen maa efter Ungdomskommissionens Opfattelse ses paa en bredere Baggrund end almindelig, idet dens Opgaver ikke blot indskrænker sig til at være et større eller mindre Led i Skoleuddannelsen og Arbejdsanvisningen. Den moderne Erhvervsvejledning vil efter Kommissionens Opfattelse snarere kunne opfattes som en social Funktion, der ikke kan udskilles fra andre sociale forebyggende og hjælpende Foranstaltninger. Erhvervsvejledningen har ikke alene til Opgave at fremskaffe en passende Plads **til** den unge; den maa ligeledes være den unge behjælpelig med Opnaaelse af Stipendier til Uddannelse, hjælpe ham eller hende med Udfærdigelse af Ansøgninger af enhver Art, herunder om Fripladser paa Lærlingehjem m. v., eller være den unge behjælpelig med Problemer, der maatte opstaa i Forbindelse med Fremskaffelse af Bolig. Kommer Erhvervsvejlederen f. Eks. i Forbindelse med unge, der uden ordentlig Forberedelse har forsøgt sig i et eller andet Erhverv og nu ikke kan klare Arbejdet, maa han søge de Foranstaltninger gennemført, der kan hjælpe den unge gennem Vanskelighederne, f. Eks. søge tilrettelagt en Omskoling eller en afpasset Uddannelse el. lign. Erhvervsvejlederen maa endvidere, saaledes som ogsaa foreslaaet af Embedsmandsudvalget, følge den unge i de anviste Pladser, i det hele taget være til Hjælp for den unge i saa at sige alle Problemer, der opstaar i Forbindelse med den unges Forhold til Arbejdsmarkedet.

Mange af Erhvervsvejledningens Opgaver kan derfor ikke udtømmende angives, og det maa aldrig kræves, at Erhvervsvejlederne skal holde deres Arbejde indenfor forud fastlagte Rammer.

Kommissionen finder iøvrigt Anledning til at pege paa, at for at Erhvervsvejledningen kan blive tilstrækkelig effektiv, maa der træffes Foranstaltninger til, at normalt udrustede unge Mennesker kan faa fornøden økonomisk Støtte til Uddannelse til de Erhverv, som deres Evner og medfødte Udrustning gør dem kvalificerede til. Dette Problem er iøvrigt i en anden Forbindelse gjort til Genstand for Undersøgelse i Kommissioner. Om Resultatet af disse Undersøgelser vil der til sin Tid fremkomme Indstilling.

Kommissionen har under sine principielle Overvejelser angaaende Erhvervsvejledning ogsaa søgt Erhvervsvejledning belyst i Forhold til det saakaldte frie Erhvervsvalg.

I vort demokratiske Samfund betragtes Retten til frit at vælge Erhverv som en væsentlig Ret. Imidlertid har denne Teori aldrig fuldt ud kunnet virkeliggøres, idet Samfundet aldrig har været af en saadan Struktur, at et frit Erhvervsvalg for alle har kunnet praktiseres. Her kan blot anføres de sociale og økonomiske Skranker, der bestaar i vort Samfund, og som den Dag i Dag hindrer mange i at naa frem til en Placering indenfor Er-

hvervslivet, som deres evnemæssige Udrustning berettiger dem **til.** Hertil kommer geografiske og traditionsmæssige Hindringer m. v.

Disse faktiske Forhold fører efter Kommissionens Opfattelse til, at der dels fra det offentliges Side maa gøres en Indsats for, at de Skranker af økonomisk, social eller anden Art, som hidtil har hindret det frie Erhvervsvalg, saa vidt muligt fjernes, og at der samtidig gives Ungdommen en Orientering og Vejledning, saaledes at Erhvervsvalget sker under Hensyntagen til saa mange Erhvervsmuligheder som muligt, og ikke til de faa, som den enkelte unge nu har Overblik over. Paa dette sidste Omraade er det netop, at Erhvervsvejledningen sætter ind. Det vil heraf fremgaa, at Erhvervsvejledningen ikke tilstræber en Beskæring af Ungdommens Frihed til selv at vælge Erhverv, ej heller skal optræde som et Redskab i Statsmagtens Haand, men tværtimod være et hjælpende Instrument for den unge, saaledes at Muligheden for et frit Erhvervsvalg i højere Grad bliver virkeliggjort for Ungdommen.

Heraf følger ogsaa specielt med Hensyn til Erhvervsvejlederens Virksomhed, at han aldrig maa lægge Pres paa den unge eller optræde paa en saadan Maade, at den unge føler sig bundet til hans Raad. Tværtimod maa Erhvervsvejlederen gaa den mere besværlige Vej at søge at klarlægge Situationen for den unge selv og hans Forældre, men overlade selve Valget til dem, som Sagen mest angaar, nemlig den unge selv og hans Forældre. En videregaaende Fremgangsmaade vil efter Kommissionens Opfattelse være uforsvarlig, ogsaa allerede af den Grund, at man ikke raader over Hjælpemidler til at stille en sikker Diagnose om den unges Evner og Karakter, eller en sikker Prognose for Udviklingen paa Arbejdsmarkedet.

Kommissionen lægger derfor Vægt paa, at Erhvervsvejledningen *ikke* gøres *obligatorisk* hverken i den Forstand, at der er Pligt til at henvende sig til den, inden man vælger Erhverv, eller i den Forstand, at der skulde paalægges den unge nogen Pligt til at følge Erhvervsvejlederens Eaad.

Som det fremgaar af disse principielle Bemærkninger, kan Ungdomskommissionen i det væsentlige tiltræde Embedsmandsudvalgets Indstilling, idet dog Kommissionen finder Anledning til at gøre visse Bemærkninger om følgende Punkter:

1. Embedsmandsudvalgets Afsnit VIII angaaende Erhvervsvejledningen i Landdistrikterne.

Af Embedsmandsudvalgets Indstilling fremgaar det, at den foreslaaede Erhvervsorientering og -vejledning i sin Helhed foreslaas udstrakt til Eleverne i Afgangsklasserne i Købstæderne og bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere, og man forstaar Udvalget saaledes, at ogsaa de private Skolers Elever indenfor det angivne Omraade tænkes inddraget under Ordningen, jfr. Bilag XIII til Udvalgets Indstilling. Fra Ungdomskommissionens Side ønsker man i alt Fald udtrykkeligt at bemærke, at man ønsker alle Skoleelever inddraget under Ordningen., uanset om de gaar i Folkeskole eller private Skoler. For saa vidt angaar Landets Omraader udenfor Købstæderne og de bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere, vil der udover Udsendelsen af Erhvervsvejledningsbogen og eventuelt det periodiske Tidsskrift efter Udvalgets Indstilling ikke blive etableret nogen tilsvarende Forbindelse mellem Skolerne og Erhvervsvejledningen, idet det ikke vil blive paalagt Erhvervsvejlederen at tage erhvervsorienterende Timer i Skolerne udenfor de bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere, ligesom Eleverne ikke skal skrive Stile om deres Erhvervsønsker. Paa den anden Side har Embedsmandsudvalget erkendt, at der maa skabes Mulighed for, at Landboungdommen kan komme i Forbindelse med den offentlige Erhvervsvejledning og har derfor foreslaaet, at der om

muligt gives Eleverne fra Landsbyskolerne Adgang til at deltage i Erhvervsvejlederens Timer i den nærmeste Skole, eller, for saa vidt det ikke kan lade sig gøre, gives dem Mulighed for at komme i Forbindelse med Erhvervsvejlederen paa anden Maade.

Til dette Forslag skal Ungdomskommissionen bemærke, at man principielt maa mene, at der ikke bør gøres nogen Forskel mellem Byungdommen og Landboungdommen, idet denne sidste efter Kommissionens Opfattelse har samme Behov for og Krav paa Erhvervsvejledning som Landets øvrige Ungdom. Kommissionen er vel opmærksom paa, at Landboungdommen i højere Grad end Byungdommen forbliver ved Slægtens Erhverv, og at Erhvervsmulighederne paa Landet er lettere overskuelige end i Byerne, men disse Forhold bør efter Kommissionens Opfattelse ikke medføre, at det offentliges Bestræbelser for en saglig Erhvervsorientering og -vejledning kun kommer Landboungdommen til Gode i et stærkt beskaaret Omfang. Kommissionen vil i denne Forbindelse dels pege paa den almindelige kulturelle Værdi, som den fulde Erhvervsorientering indebærer, dels fremhæve, at en Del af Landboungdommen søger Erhverv i Byerne, og aD denne Del af Ungdommen i særlig høj Grad har Brug for Erhvervsorientering og Erhvervsvejledning, idet denne Del af Ungdommen staar endnu mere fremmed overfor Erhvervslivets stærke Specialisering i Byerne end Byungdommen, der dog i nogen Grad er kendt hermed. Hertil kommer, at Erhvervsvejledningen jo ikke skal være obligatorisk, og at den Del af Landboungdommen, som ikke mener at have Brug for den, blot kan undlade at søge den, men dette bør efter Kommissionens Opfattelse ikke føre til, at Erhvervsvejledningen ikke er til Raadighed for den Del af Landboungdommen, som har Brug for den.

I Embedsmandsudvalgets Indstilling har man som nævnt foreslaaet, at der gives Elevorne fra Landsbyskolerne Adgang til at komme i Forbindelse med Erhvervsvejlederen. Ungdomskommissionen gaar ud fra, at Embedsmandsudvalget ved denne Indstilling har anlagt økonomiske Hensyn. Samtidig har Embedsmandsudvalget omtalt de saakaldte „Kontaktmænd", som er indført i Sverige, uden at Embedsmandsudvalget har ment, at det var nødvendigt her i Landet at indføre et saadant Forbindelsesled mellem Landboungdommen og Erhvervsvejledningen.

Ungdomskommissionen maa for sit Vedkommende mene, at den af Embedsmandsudvalget foreslaaede Ordning, hvorefter det bekendtgøres i Landsbyskolerne, at Erhvervsvejlederen vil indfinde sig paa den og den nærliggende Skole, og at Ungdommen eventuelt **vil** kunne komme i Forbindelse med ham her, ikke er en tilstrækkelig effektiv Forbindelse mellem Landboungdommen og den offentlige Erhvervsvejledning. Man kan ikke forvente, at Landboungdommen, naar den end ikke har haft Lejlighed til at skrive Stile om sine Ønsker eller har nogen stedlig Raadgiver at tale med, paa egen Haand vil begive sig til en fremmed Erhvervsvejleder.

Paa den anden Side er Kommissionen klar over, at en Udbygning af Erhvervsvejledningen med Filialkontorer i Landkommunerne vil være en betydelig Fordyrelse, og at man, hvis en tilstrækkelig effektiv Forbindelse kan opnaas paa anden Maade, bør undgaa denne Fordyrelse. Kommissionen vil i denne Forbindelse pege paa en Ordning svarende til de svenske Kontaktmænd. Disse Kontaktmænd har til Opgave at danne Forbindelsen mellem den egentlige Erhvervsvejledning og Landboungdommen. Deres Opgave er ikke at udøve detailleret Erhvervsvejledning — dertil er de ikke kompetente —, men at være til Raadighed for den Del af Landboungdommen, der har Vanskeligheder med Erhvervsvalget. Kommissionen vil foreslaa, at der paalægges Kontaktmændene Pligt til mindst een Gang om Aaret at aflægge Besøg i alle Afgangsklasser indenfor deres Omraade. Under Besøget skal Kontaktmanden holde et Foredrag om Erhvervsvejledning for Eleverne, hvorunder han bl. a. giver Oplysning om den egentlige Erhvervsvejledning i Købstaden og særlig gør opmærksom paa, at de unge naar som helst kan henvende sig

til Erhvervsvejlederen, eventuelt saaledes, at Kontaktmanden aftaler Møde m. m. med Erhvervsvejlederen. Kommissionen vil derhos finde det naturligt, at Kontaktmanden taler med Lærerne om Eleverne, saaledes at han derved navnlig kan blive opmærksom paa Elever, der øjensynlig trænger til Vejledning. I de almindeligste Tilfælde vil Kontaktmanden efterhaanden, naar han har været i Forbindelse med Erhvervsvejlederen, kunne give den unge de nødvendige Oplysninger. Denne Ordning har den Fordel, at Landboungdommen har en lokale Raadgiver, til hvilken den kan henvende sig, og som paa sin Side kan følge Ungdommen. Dette vil gøre Forbindelsen med den egentlige Erhvervsvejledning langt lettere for Landboungdommen, ligesom en Kontaktmand vil have Betydning for Erhvervsvejlederen derved, at han som stedkendt vil kunne skaffe Erhvervsvejlederen de fornødne Oplysninger om Ungdommen paa Landet. Yderligere vil Ungdomskommissionen mene, at der ogsaa bør gives Landboungdommen Lejlighed til at skrive Stile om deres Erhvervsønsker, idet dette — som foran anført — dels er af en almindelig kulturel Betydning, dels giver Ungdommen et Incitament til bl. a. at beskæftige sig med Indholdet af det udsendte Materiale.

Hvad angaar Antallet af Kontaktmænd vil Kommissionen mene, at de af Landets Kommuner, hvortil Erhvervsvejlederen efter Embedsmandsudvalgets Indstilling ikke kommer for at holde Foredrag paa Skolerne, ialt ca. 840, vil kunne dækkes, hvis der ansættes ca. 200 Kontaktmænd. Om deres Placering maa Arbejdsdirektoratet til sin Tid træffe Afgørelse. Kontaktmændene maa knyttes til den største Skole indenfor Omraadet, og man bør saa vidt muligt udpege Kontaktmændene blandt de egnede Lærere. Deres Arbejde vil, som foran omtalt, hovedsagelig bestaa i at danne Forbindelsesled mellem Ungdommen og den offentlige Erhvervsvejledning, og man maa derfor gaa ud fra, at det meste af deres Arbejde vil komme til at ligge i Maanederne omkring Skoleaarets Afslutning. Kommissionen vil foreslaa, at der ydes Kontaktmændene et fast Honorar paa 300 Kr. aarlig, saaledes at den direkte Merudgift ved denne Udbygning af Erhvervsvejledningen beløber sig til 60 000 Kr. aarlig. Herudover kommer yderligere, at det vil blive nødvendigt at etablere særlige Uddannelseskursus for de Lærere paa Landet, der skal lede Erhvervsvejledningen paa Skolerne. Endelig maa man regne med, at Kommissionens Forslag vil medføre, at flere unge fra Landkommunerne vil søge individuel Erhvervsvejledning hos Erhvervs vej lederne. I Embedsmandsudvalgets Indstilling Side 32 er man gaaet ud fra, at ca. 10 pCt. af Landboungdommen vil søge Erhvervsvejledning. Dette Tal vil formentlig blive forhøjet væsentligt som Følge af Kontaktmændenes Virksomhed, og dette vil atter medføre, at Antallet af Erhvervsvejledere, der af Embedsmandsudvalget er anslaaet til 17, maa forhøjes. Efter Kommissionens Skøn maa der, saafrenit Erhvervsvejledningen udbygges med Kontaktmænd, og saafremt der ogsaa iværksættes en Erhvervsorientering for Gymnasieungdommen, jfr. under 2, ansættes 20—25 Erhvervsvejledere.

2. Den højere Undervisning.

I Embedsmandsudvalgets Indstilling vedrørende Erhvervsvejledning er der ikke taget Stilling til Spørgsmaalet om Etablering af en Erhvervsvejledning i de højere Skoler, og Kommissionen fremkommer derfor med følgende Tilføjelser.

Idet Kommissionen bemærker, at den af Embedsmandsudvalget foreslaaede individuelle Erhvervsvejledning staar aaben for alle (saaledes ogsaa for Gymnasiaster og Studenter, der maatte søge den), har man særlig fæstnet sig ved Gennemførelsen af en speciel Erhvervsorientering for Eleverne i de højere Skoler.

Som Motivering for Etablering af en særlig Erhvervsvejledning for Eksamensskoleungdommen skal anføres, at Klientellet adskiller sig paa flere Maader fra den almindelige

Folkeskoles (som Embedsmandsudvalgets Indstilling som Helhed tager Sigte paa), bl. a. ved, at Eleverne her fortsætter Skolegangen i en højere Alder, og derved, at Elevernes Uddannelse giver dem Adgang til andre Baner end den almindelige Folkeskoleuddannelse. De Motiver, som af Embedsmandsudvalget er fremført som Begrundelse for en Erhvervsvejledning for den almindelige Folkeskole, gør sig efter Kommissionens Opfattelse i mindst lige saa høj Grad gældende for Eksamensskolen, herunder navnlig Gymnasieungdommens Vedkommende.

De samme Retningslinier, som er lagt til Grund for den af Embedsmandsudvalget foreslaaede Orientering, kan efter Kommissionens Opfattelse i tilpasset Form anvendes overfor Eksamensskoleungdommen. Orienteringen bør efter Kommissionens Skøn sætte ind i **III.** Ml. af Hensyn til den Beslutning, der skal træffes om eventuel Fortsættelse af Skolegangen efter Mellemskoleeksamen i Realklassen eller Gymnasiet, herunder det eventuelle Valg af Gymnasielinie.

Orienteringen maa foretages gennem Udsendelse af Erhvervskartoteket, „Din Fremtid" samt den i Embedsmandsudvalgets Indstilling omtalte Pjece. Herefter skriver Eleverne en Stil om deres Erhvervsvalg. Erhvervsvejlederen gennemgaar Stilene og giver paa Grundlag heraf en kort Orientering, der for saa vidt angaar de Elever, der kan tænkes at ville fortsætte i Gymnasiet, især vil dreje sig om de akademiske Fag, medens den for andre Elevers Vedkommende vil faa en mere almen Karakter.

For Gymnasieungdommen mener Kommissionen, at det gunstigste Tidspunkt for en Erhvervsorientering vil være i Begyndelsen af 3. G., og foreslaar, at der udarbejdes en Pjece i Lighed med den svenske: „Gymnasisternas ämnesval", der udleveres i Slutningen af 2. G. I Sommerferien mellem 2. og 3. G. maa Gymnasiasterne gennemlæse denne Pjece, og i Begyndelsen af det følgende Skoleaar skrive en Stil om deres Erhvervsvalg, der behandles som nævnt ovenfor. Erhvervsvejlederen bør bl. a. have sin Opmærksomhed henledt paa at meddele Oplysninger om de Krav, der stilles til Kandidaten i de forskellige Arbejdsomraader, den paagældende Uddannelse giver Adgang til.

Kommissionen peger samtidig paa de Fordele, der vil være forbundet med, at Universiteterne og Læreanstalterne — saaledes som det allerede i eb vist Omfang finder Sted — i Begyndelsen af September Maaned hvert Aar lader afholde Forelæsninger eller Oplysningstimer vedrørende de enkelte Fag, baade hvad angaar Tilrettelæggelsen af Studierne, og hvad angaar de Forhold under hvilke Kandidaterne formentlig kommer **til** at arbejde.

Det bemærkes endelig, at nærværende Forslag ikke foregriber Kommissionens eventuelle Overvejelser med Hensyn til Gymnasieundervisningen i Almindelighed.

3. Samarbejdet med Skolerne.

Idet henvises til Embedsmandsudvalgets Betænkning, Afsnit V A, om Skoleerklæringen skal Kommissionen fremhæve Betydningen af, at der etableres et nært Samarbejde mellem den offentlige Erhvervsvejledning og Ungdomsskolen for ufaglærte, f. Eks. saaledes, at Erhvervsvejlederen faar Pligt til •— hvis Ungdomsskolen fremsætter Ønske derom — at aflægge Besøg paa Skolerne. Ligeledes tilraades det Erhvervsvejlederen ved den individuelle Erhvervsvejledning at indhente Erklæring fra Ungdomsskolen. Begrundelsen herfor er bl. a., at der meget ofte sker en evnemæssig eller karaktermæssig Forandring hos de unge efter deres fyldte 14. Aar, og at mange af de unge nu har gjort deres første Erfaring i Arbejdslivet. En saadan Forbindelse vil medføre, at Lærerne paa Ungdomsskolen maa have Lejlighed til at gennemgaa de Kursus, som bliver tilrettelagt for Skolelærerne, som særligt skal beskæftige sig med de herhenhørende Problemer.

4. Samarbejdet med Lægerne.

Idet henvises til Embedsmandsudvalgets Afsnit V B, skal Kommissionen fremhæve Betydningen af det at Embedsmandsudvalget anførte, at den til Erhvervsvejledningen knyttede Læge har Adgang til at henvise de unge til Specialistundersøgelse, for saa vidt dette skønnes paakrævet. I denne Forbindelse maa det ved Etableringen af den offentlige Erhvervsvejledning overvejes at etablere et Samarbejde mellem Skolepsykologerne, hvor disse forefindes, og Erhvervsvejledningen, saaledes at der er en stadig Forbindelse mellem de to Institutioner.

Udover det anførte har Ungdomskommissionen ikke fundet Anledning til at gøre Bemærkninger til Embedsmandsudvalgets Indstilling. Man er med Embedsmandsudvalget enig i, at Udbygningen af Erhvervsvejledningen sker gradvis, saaledes at de Erfaringer, der indhøstes, let kan indpasses i Ordningen, men man vil paa den anden Side understrege, at Kommissionen finder det værende af stor Betydning, at Paabegyndelsen af Erhvervsvejledningen sker snarest muligt og med al den Kraft, som det forhaandenværende Personale og Materiale gør det muligt.

København i Februar 1946.

J. Th. Arnfred. Alice Bruun. Poul Dam. Dinesen.

H. Friis. F. V. Grage. Victor Gram. Henry Gran. Toni Grøn.

Stig Hansen. Kirsten Hartvig-Olsen. E. Hauerslev. Jens Marinus Jensen.

Erik Jørgensen. Villy Karlsson. Karen Margrethe Knudsen. Hal Koch,
Formand.

R. M. Larsen. 1e Maire. Poul Møller. Lykkegaard Nielsen.

Johs. Novrup. Jens P. Petersen. P. Skadegaard.

Axel Skalts, E. Torkild-Hansen.
Viceformand

Henning Friis.

INDSTILLING

TIL ARBEJDS- OG SOCIALMINISTERIET ANGAAENDE ETABLERING AF EN OFFENTLIG ERHVERVSVEJLEDNING

Afgivet af
Det af Arbejds- og Socialministeriet
nedsatte raadgivende Udvalg vedrøvende den
offentlige Erhvervsvejledning

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Udvalgets Nedsættelse og Sammensætning . . . 5
I. Indledning . . . 7
II. Behovet for Erhvervsvejledning . . . 7
III. Almindelig Oversigt over Erhvervsvejledningen . . . 10
IV. Den almindelige Erhvervsoplysning . . . 11
1. Oplysningsmaterialet . . . 12
2. Skolens Gennemgang af Oplysningsmaterialet . . . 14
3. Stilskrivning . . . 14
4. Erhvervsvejlederens Opgaver . . . 15
5. Radio, Film, m. v. . . . 15
V. Den individuelle Erhvervsvejledning . . . 16
A. Skoleerklæring . . . 19
B. Lægeerklæring . . . 19
C. Forældreerklæring . . . 21
D. Psykoteknik . . . 21
1. København . . . 23
2. Provinsen . . . 23
E. Erhvervssamtalen . . . 25
VI. Erhvervsvejledningens administrative Placering . . . 27
A. Lokalt . . . 27
B. Centralt . . . 27
VIL Personale . . . 28
VIII. Erhvervsvejledningen i Landdistrikterne og Forholdet til den bestaaende Erhvervsvejledning 29
IX. De med Forslaget forbundne Udgifter . . . 31
A. Driftsudgifter . . . 33
1) Erhvervsvejledningskontorerne . . . 33
a. Lønningsudgifter . . . 33
b. Husleje m. v. . . . 33
c. Lægeassistance . . . 34
2) Psykotekniske Instituter . . . 34
3) Erhvervsvejledningsbogen . . . 35
B. Anlægsudgifter . . . 35
X. Gennemførelsesprogram . . . 36
XI. Resumé . . . 36

Bilag.

I. Udlandets Erhvervsvejledning . . . 41
A. Forenede Stater . . . 41
B. England . . . 43
C. Frankrig . . . 44
D. Sovjetrusland . . . 46
E. Sverige . . . 47
F. Norge . . . 50
II. Erhvervsvejledningen i Danmark . . . 52
A. Centralarbejdsanvisningskontoret . . . 52
1. Historisk Udvikling . . . 52
2. Erhvervsvejledningens Form og Indhold . . . 54
B. Københavns Kommunes psykotekniske Institut . . . 56

Side
C. Fyns psykotekniske Institut 61
D. Psykoteknisk Institut, Randers 64
E. Forening til Lærlinges Uddannelse i Haandværk og Industri 69
F. Ungdoms- og Erhvervs vej ledningskontoret i Silkeborg 70
6. Foreningen af 1915 75
H. Invalideforsikringsretten 79
I. Samfundet og Hjemmet for Vanføre 78
K. Erhvervs- og Vej ledningskontoret for tunghøre og døvblevne 81
L. Arbejdsanvisningskontoret for døvstumme 83
III. »Om Antagelse af Lærlinge i Haandværk og Industri« (Foredrag af Kontorchef Vedel-Petersen) 85
IV. Central arbejdsanvisningskontorets »Mappe« 92
V. Tilmeldingsblanket til Psykoteknisk Institut 93
VI. Erklæring fra Forældre 94
VII. Skema vedrørende Resultat af psykoteknisk Undersøgelse 95
VIII. Erklæring vedrørende Lægeundersøgelsen 96
IX. Skoleskema (dansk og svensk) 97
X. Dansk Kvindesamfunds Skrivelse af 7. November 1944 og Arbejdsministeriets Skrivelse af 24. November 1944 til Udvalget 99
XI. Svensk Materiale angaaende Lægeundersøgelserne 101
XII. Forslag til Samarbejde mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Københavns Kommunes psykotekniske Institut 131
XIII. Tabel over Antal Købstæder og bymæssige Bebyggelser med over 1500 Indbyggere m. v. 136
XIV. Normeringsforslag m. v. 138

Udvalgets Nedsættelse og Sammensætning.

I Januar Maaned 1943 nedsatte Arbejdsministeriet et Udvalg som raadgivende for Ministeriet i principielle Spørgsmaal vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning. Til Medlemmer af Udvalget udpegedes:

Kontorchef *Axel Skalts,* Arbejdsministeriet, Formand,
Kontorchef *G. Hagen,* Arbejdsdirektoratet,
Kontorbestyrer *Hans Madsen,* Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Aarhus,
Kontorchef *Vedel-Petersen,* Centralarbejdsanvisningskontoret, København.

Foruden de paagældende har Lederen af Administrationskontoret i Arbejdsministeriets Beskæftigelsescentral, indtil 15. Maj 1945 daværende Ekspeditionssekretær *P, Juhl-Christensen,* siden da kst. Ekspeditionssekretær *H. Borreschmidt,* Ministeriets fg. statsvidenskabelige Konsulent, Fuldmægtig *Henning Friis* samt Kontorbestyrer *Georg Jørgensen,* Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Odense, deltaget i Udvalgets Møder.

Sekretariatsforretningerne har været varetaget af fg. Fuldmægtig i Arbejds- og Socialministeriet *Poul Madsen.*

Ved Udvalgets Nedsættelse var man opmærksom paa, at et af de Problemer, Udvalget snarest maatte tage op til Undersøgelse, var Spørgsmaalet om Etableringen af en offentlig Erhvervsvejledning for Landets Ungdom.

I Henhold til Bemyndigelse fra Ministeriet anmodede man, efter at Udvalget i 1943 havde besluttet at søge tilvejebragt et Grundlag for en Indstilling til Ministeriet om det nævnte Problem, Undervisningsministeriet om at ville udpege en Repræsentant for Undervisningsmyndighederne til at deltage i Udvalgets Møder angaaende Erhvervsvejledningen. Ved Skrivelse af 20. November 1943 udpegede Undervisningsministeriet Kontorchef i nævnte Ministerium *Albert Michelsen* til at tiltræde Udvalget. Samtidig anmodede Udvalget Lederen af Københavns Kommunes psykotekniske Institut, Magister *Poul Bahnsen,* om at ville deltage i Udvalgets Møder angaaende Erhvervsvejledningen.

Udgangspunktet for Udvalgets Drøftelser har været at tage Stilling til, om den eksisterende Erhvervsvejledning maatte anses for tidssvarende og tilstrækkelig effektivt udbygget til at imødekomme Behovet for Erhvervsvejledning, samt — saafremt dette ikke skønnedes at være Tilfældet — fremkomme med Forslag om Udbygning og Effektivisering af Erhvervsvejledningen.

Ved Bedømmelsen af disse Problemer har Udvalget fundet det naturligt, i det Omfang det har været muligt, at søge Oplysninger om Erhvervsvejledningen i Udlandet, især Sverige. Under Besættelsen havde Udvalgets Formand Lejlighed til to Gange at foretage Rejser til Sverige og der paa Stedet sætte sig ind i den svenske Erhvervsvejledning. Efter Besættelsens Ophør har Lederen af den svenske Erhvervsvejledning, Sektionschef *E. Neymark,* Arbetsmarknadskommissionen, Stockholm, overfor Udvalget redegjort for Erhvervsvejledningen i Sverige.

Udvalgets Medlemmer har endvidere aflagt Besøg paa Centralarbejdsanvisningskontoret i København samt Københavns Kommunes psykotekniske Institut.

Til Udarbejdelse af Forslag til Samarbejde mellem Centralarbejdsanvisningskontoret i København og Københavns Kommunes psykotekniske Institut nedsattes i Foraaret 1944 et Underudvalg, bestaaende af

Kontorchef *G. Hagen*, Formand,
Kontorchef *Vedel-Petersen*,
Magister *Poul Bahnsen*.

De foreliggende Problemer har, foruden i adskillige Møder i Underudvalget, været drøftet i 13 Plenarmøder. Ved det afsluttende Møde er der opnaaet Enighed om Betænkningen, der findes optrykt Side 7 flg., medens Bilagene findes optrykt Side 41 flg.

Endelig findes der Side 36 et Sammendrag af Betænkningen.

København i Januar 1946.

Poul Bahnsen. **H. Borreschmidt.** **H. Friis.** **G. Hagen.**

Georg Jørgensen. **Hans Madsen.** **Alb.** Michelsen.

Axel Skalts. **Vedel-Petersen.**
Formand.

Poul Madsen.

I.

Indledning.

Den moderne Erhvervsvejlednings Historie spænder ikke over mange Aar. Vel kan man finde Tilløb til en Art Erhvervsvejledning op gennem Aarhundrederne, men Grundlaget for en rationel Erhvervsvejledning er først blevet skabt omkring vort Aarhundredes Begyndelse.

I Bilag I (Side 41 flg.) er der givet en Oversigt over Erhvervsvejledningen i visse større Stater samt Norden. For Skandinaviens Vedkommende gik Danmark og Norge i Spidsen — Danmark særlig gennem Kontorchef Vedel-Petersens banebrydende Arbejde, men de øvrige Stater er senere fulgt med, og i Sverige har Erhvervsvejledningen i de seneste Aar gennemgaaet en meget betydelig Udvikling.

I Bilag II (Side 52 flg.) er optaget Redegørelser fra de vigtigste offentlige og private Erhvervsvejledningskontorer her i Landet. Det fremgaar af disse Redegørelser, at Erhvervs vejledningen herhjemme visse Steder befinder sig paa et fremskredent Stade, andre Steder paa et mindre udviklet Stade, men at man i de allerfleste Dele af vort Land forgæves vil søge efter et Kontor for Erhvervsvejledning.

II.

Behovet for Erhvervsvejledning.

Som det fremgaar af Bilag I og II, er der saavel adskillige Steder i Udlandet som forskellige Steder herhjemme etableret en Erhvervsvejledning af mere eller mindre betydeligt Omfang. Undersøger man Aarsagerne hertil, vil man finde, at Erhvervsvejledningen overalt er opstaaet som noget tilsyneladende ganske selvfølgeligt til Imødegaaelse af en praktisk Trang.

Vender man sig til danske Forhold alene, er det klart, at der er Trang til Erhvervsvejledning for de forskellige Grupper af *erhvervshæmmede*, Sinker, døvstumme, tunghøre, vanføre m. v. Men er der ogsaa Trang til en Erhvervsvejledning iøvrigt?

Ved Besvarelsen af dette Spørgsmaal kan man vanskeligt fremføre Argumenter, der i Tal vil kunne paavise en saadan Trang. Man er nødt til at henvise til mere almindelige Betragtninger samt til de udenlandske Forbilleder, der i høj Grad synes at staa som Udtryk for, at man i Udlandet er gaaet ud fra, at der eksisterer et Behov for en almindelig Erhvervsvejledning. Det kan saaledes nævnes, at man i Sverige i Løbet af ganske faa Aar har gennemført den i Bilag I beskrevne, meget omfattende Udvidelse af Erhvervsvejledningen, uden at der fra nogen Side synes at være rejst Tvivl om, hvorvidt en almindelig Erhvervsvejledning var paakrævet.

Herhjemme staar Aar efter Aar tusindvis af unge Mænd og Kvinder overfor den Opgave at skulle træffe en Beslutning, der faar afgørende Betydning for deres Fremtid, nemlig vælge Erhverv eller Uddannelse til det Erhverv, indenfor hvilket de j kommende Aar, maaske Eesten af deres Liv, skal lægge deres Arbejdskraft og tilbringe den bedste Del af deres Tid. Ved dette Valg afgøres det ikke alene, hvilket Fag de skal beskæftige sig med i Fremtiden, men ogsaa, hvilken Slags Mennesker de skal dele Interesse med, hvorledes deres Økonomi i det store og hele vil komme til at stille sig, om deres Liv vil blive afvekslende eller ensformigt, indendørs eller udendørs m. v. Valget faar Betydning for deres Familieliv, sociale Stilling, Fritid, Arbejdsglæde og meget mere, vil med andre Ord blive afgørende for, hvorledes det enkelte Individs Liv vil komme til at forme sig.

Ungdommens Erhvervsvalgs-Problem er imidlertid ikke alene et Problem for det enkelte Individ, men ogsaa et *Samfunds*problem. De unge skal finde deres Plads i et Erhvervsliv, hvor der paa nogle Omraader er Mangel paa Arbejdskraft, paa andre er overfyldt. De skal passes ind i Arbejdsprocesser, som for at naa fuld Effektivitet i stadig stigende Grad kræver den rette Slags Mennesker paa de rigtige Pladser. De skal virke i et Samfund, hvis egen Skæbne og Trivsel for en stor Del er afhængig af, om dets Borgere er tilfredse eller utilfredse med deres Forhold. Hertil kommer, at de Interesser, som Samfundet til enhver Tid maa have i den bedst mulige Udnyttelse af Arbejdskraftens individuelle Forudsætninger, fremmes ved en rationel Fordeling af Arbejdskraften i Erhvervslivet og Produktionen. Erhvervslivet spares for Udgifter i Form af ødelagt Materiale, Værktøj og Maskiner, Ulykkestilfælde indenfor Arbejdet og Produktionsstop som Følge af Mangel paa Arbejdskraft, alt for saa vidt disse Udgifter kan føres tilbage til mangelfuld Erhvervsvejledning ved Eekrutteringen af Arbejdskraften. Endelig slipper Samfundet ogsaa for at bære Omkostningerne ved Forsorgen for erhvervshæmmede Personer i det Omfang, hvori disse ved en rettidig stedfunden Erhvervsvejledning kunde have fundet frem til en Placering i Erhvervslivet, som var i Overensstemmelse med deres Forudsætninger.

I ældre Tiders mere stillestaaende Samfund, hvor de forskellige Erhvervsgrupper var lettere overskuelige, og hvor det i vidt Omfang var Skik, at Børnene arvede Forældrenes Erhverv, opstod Problemet som oftest ikke. Men i samme Grad som Samfundet har udviklet sig bl. a. gennem Tilvæksten af mangfoldige specielle Erhvervsgrupper, som de, der skal træffe deres Erhvervsvalg, ikke er i Stand til at overskue, i samme Grad er ogsaa Kravet om Hjælp ved Valget af Erhverv opstaaet. Hertil kommer, at Vejen til de forskellige Erhverv i stadigt stigende Omfang gaar gennem Uddannelse, en Uddannelse som koster baade den enkelte og Samfundet Penge, og som medfører, at vedkommende Persons Tilknytning til det Fag, hvis Uddannelse han har gennemgaaet, bliver meget stærkere og gør en senere Ombytning af Erhverv vanskeligere.

Industrialiseringen med de mange forskellige Specialer og Demokratiseringen, som søger at holde alle Fag aabne for Tilgang for alle, gør det efter Udvalgets Opfattelse paakrævet, at Ungdommen, som i stadig stigende Grad faar Frihed til selv at vælge Erhverv, faar den bedst mulige Hjælp og Vejledning ved dette Valg.

Som Forholdene er for Tiden, overlades Erhvervsvalget i den største Del af vort Land imidlertid Aar efter Aar til de unge selv, deres Forældre eller deres Bekendte, uden at der fra Samfundets Side drages Omsorg for, at det fornødne saglige Oplysnings- og Vejlednings'materiale er til Stede. Resultatet bliver da, at de unge selv eller deres Raadgivere maa træffe Valget udelukkende under Hensyntagen til de — ofte faa — Faktorer, de har Overblik over.

Ofte træffes Erhvervsvalget alene under Hensyn til den unges tilfældige og øjebliksbestemte Lyst til et eller andet Fag, uden at det har staaet paagældende klart, at hans Evner til at klare vedkommende Fag ikke svarer til hans Lyst. Eller den unge drives i sit Valg af Erhverv af en Overbevisning om, at visse Fag er „fine", andre ikke, at visse Fag er typiske Mandsfag, andre Kvindefag, m. v. I andre Tilfælde foretages Valget af den unges Forældre ud fra rene Traditionshensyn — maaske i stærk Modsætning til den unges eget Ønske, •— uden at det tages i Betragtning, at paagældendes Evner og Anlæg taler afgjort for at bryde Traditionen i Slægten. Ligesaa betydningsfuldt det er at tage Hensyn til den unges Lyst og til Traditioner i Slægten m. v., ligesaa farligt er det at træffe Valget paa Grundlag af disse Faktorer alene.

Det maa ganske vist erkendes, at for manges Vedkommende gaar det alligevel godt. Dette skyldes bl. a., at mange Mennesker har saa megen Tilpasningsevne, at de kan klare sig de fleste Steder. Hertil kommer, at adskillige Erhvervsgrupper er saa lidet specialiserede, at en Person, der har begyndt sin Uddannelse og maaske fuldendt den indenfor et saadant Erhverv, uden større Vanskeligheder kan skifte til et andet Erhverv, om det viser sig nødvendigt. — Uanset disse Forhold finder Udvalget imidlertid, at det. som kan gøres fra Samfundets Side for at hjælpe Individerne ved deres Erhvervsvalg, bør gøres. Thi hvis blot en af Hundrede kommer paa en forkert Hylde paa Grund af et forkert Erhvervsvalg, bliver det saavel ud fra Individernes som fra Samfundets Synspunkt ialt mange for meget.

Naar Erhvervsvalget træffes uden den nødvendige Forberedelse risikerer de unge let at havne i Erhverv, som kun staar aabne i nogle faa Aar, og som ikke byder nogen Fremtidsudsigt, som ikke fører over i et andet Erhverv, og som ikke lærer dem noget, de senere kan udnytte. Erhvervsvalget bør forberedes i god Tid inden Udgangen af Skolen, den unges Opmærksomhed maa henledes paa hans Evner, Anlæg, Muligheder m. v., saaledes at han ikke en skøn Dag befinder sig i den Situation at skulle vælge Erhverv uden nogensinde før at have gjort dette Problem til Genstand for Overvejelse alene eller sammen med sine paarørende, eller uden Mulighed for at kunne henvende sig til en kyndig Vejleder om Hjælp.

Disse almene Synspunkter faar yderligere Vægt derved, at der fra adskillige private og lokale Institutioner (Erhvervsraad, Erhvervsorganisationer, Skolevæsenet o. 1.) i den senere Tid er rettet Henvendelse til Arbejdsdirektoratet og Arbejds- og Socialministeriet om Støtte til at paabegynde Erhvervsvejledning, ligesom forskellige af de offentlige Arbejdsanvisningskontorer enten paa eget Initiativ eller efter Henstilling fra lokale Erhvervskredse har paabegyndt eller rettet Henvendelse til Direktoratet og Ministeriet om Tilladelse til at paabegynde Arbejdet med Erhvervsvejledning.

Hertil kommer, at forskellige af de faglige og politiske Organisationer har stillet Krav om Etableringen af en offentlig Erhvervsvejledning. Ledelsen af de samvirkende Fagforbund har i Efteraaret 1943 fremsat følgende Udtalelse: „Hvad angaar Erhvervsvejledning, vil en rationel Fordeling af ledige Pladser kun kunne ske gennem en obligatorisk Erhvervsvejledning, der arbejder i nøje Tilknytning til Folkeskolen, de faglige Organisationer og andre Institutioner, den unge kommer i Berøring med, samt paa Grundlag af Oplysninger fra psykotekniske og lægelig Undersøgelse". Det kan endvidere fremhæves, at paa Danmarks socialdemokratiske Ungdoms ekstraordinære Hovedbestyrelsesmøde i Sommeren 1944 optoges paa D. s. U.'s Arbejdsprogram bl. a. følgende Udtalelse: „De unge bør have Adgang til en Erhvervsvejledning, der maa tage sin Begyndelse i Folkeskolen og være saaledes tilrettelagt, at de faar et Indblik i Erhvervslivets forskellige Former, Fag og Specialer baade indenfor de udlærtes og de tillærtes Grupper. Erhvervsvej-

ledningen, der kan støtte sig til et stadig à jourført Kartotek, maa samle sig om en virkelig Vejledning for de unge, en Oplysning om de enkelte Fagomraaders særlige Krav, Uddannelses- og Beskæftigelsesmuligheder, Lønforhold og Avancementsmuligheder. Til Støtte for en effektiv Erhvervsvejledning maa der gennem de afsluttende Skoleaar afholdes standardiserede Standpunktsprøver, der viser den enkelte Elevs Stilling overfor Elementærfagene samt hans Arbejds- og Koncentrationsevne. Til denne Undervisning bør knyttes Film, Foredrag af Fagmænd — beskæftigelsesmæssigt og organisationsmæssig b — samt Institutions- og Fabriksbesøg. De unge bør ogsaa have en Oversigt over den højere Uddannelses Muligheder og Konsekvenser. Erhvervsvejledningen slutter med en obligatorisk psykoteknisk Prøve, der nøje knyttes til Lærlingeanvisningen".

Endvidere bemærkes, at Dansk Kvindesamfund i Skrivelse af 7. November 1944 har anmodet Arbejdsministeriet om at tage Spørgsmaalet om Etableringen af en generel Erhvervsvejledning, omfattende hele Landets Skoleungdom, op til Behandling, jfr. nærmere Bilag X (Side 99).

I Tiden efter Besættelsens Ophør har forskellige af de politiske Partier optaget Erhvervsvejledning for Ungdommen paa Partiprogrammet, jfr. saaledes det paa Socialdemokratiets Kongres i August 1945 udformede Program og Det konservative Folkepartis Program.

Disse Kendsgerninger viser, at Kravet om Erhvervsvejledning er rejst udefra og opstaaet i selve Samfundslivet, samt underbygger Udvalgets Opfattelse af, at der eksisterer et praktisk Behov for Erhvervsvejledning i videre Forstand.

Hertil kommer, at man ved *Skolevæsenet* i flere af de større Provinsbyer arbejder interesseret med at skabe Grundlag for at give Eleverne Erhvervsoplysning, og at der bl. a. er rettet Henvendelse til de paagældende offentlige Arbejdsanvisningskontorer med Forslag om Samarbejde til Løsning af Problemet.

De københavnske Erfaringer fra Centralarbejdsanvisningskontoret og Københavns Kommunes psykotekniske Institut synes ligeledes at vise, at der eksisterer et Behov for Erhvervsoplysning. Elevernes Fristile (Enqueten „Din Fremtid") fra Aaret 1934 er saaledes statistisk gennemarbejdet, og Totalindtrykket er, at kun et Mindretal af Børnene er i Stand til virkeligt at begrunde, hvorfor de agter at begive sig ind i det og det Erhverv. Kun 5—6 pCt. af Eleverne formaaede at give fyldestgørende Besvarelser. Resultatet af den statistiske Bearbejdning af Besvarelserne er offentliggjort af Magister P. Bahnsen i Bogen „Ungdommens Fremtidsplaner og Erhvervsønsker" (Nyt Nordisk Forlag 1939).

Der hersker indenfor Udvalget Enighed om, at Tiden er inde til, at der ogsaa her i Landet søges etableret en almindelig Erhvervsvejledning for Skoleungdommen. Det erkendes, at der allerede fra forskelligt Hold er gjort en meget betydelig Indsats, men dels omfatter den bestaaende Erhvervsvejledning kun enkelte Dele af vort Land, dels kan den ikke paa alle Punkter anses for tidssvarende. Om de Retningslinier, efter hvilke en almindelig Erhvervsvejledning efter Udvalgets Opfattelse bør opbygges, henvises til det følgende.

III.

Almindelig Oversigt over Erhvervsvejledningen.

Erhvervsvejledningen som saadan kan systematisk opdeles i to Hovedbestanddele: den almindelige Erhvervsoplysning og den individuelle Erhvervsvejledning. Gennem den almindelige Erhvervsoplysning rejses Erhvervsvalgets Problem for de unge, jfr. nærmere under IV, og gennem den individuelle Erhvervsvejledning hjælpes den enkelte unge i hans eller hendes konkrete Erhvervsvalgssituation, jfr. under V (Side 16 flg.).

Følger man en typisk, moderne Erhvervsvejledning fra det Tidspunkt, hvor Erhvervsvalgets Problem for første Gang rejses for Ungdommen, finder man, at det normale er, at Erhvervsvejledningen tager sin Begyndelse med, at der af det offentlige uddeles et vist Oplysningsmateriale til de unge med det Formaal at rette deres Opmærksomhed mod den Kendsgerning, at de nærmer sig det Tidspunkt (som Kegel Udgangen af Skolen), hvor de skal træffe deres Valg af Erhverv. Dette Oplysningsmateriale gennemgaas af Lærerne paa Skolerne med de unge, ligesom der gives dem Lejlighed til selv at udtale sig om deres Erhvervsønsker, f. Eks. i den Form, at de skriver en Fristil om Emnet. Endvidere samler man de unge og eventuelt deres paarørende til Timer eller Foredrag, hvor kyndige Erhvervsvejledere i brede Træk gennemgaar Erhvervsvalgets forskellige Problemer og om muligt giver et Eids af Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet.

Denne Del af Erhvervsvejledningen (den almindelige Erhvervsoplysning) henvender sig saaledes ikke til den enkelte unge og søger ikke at give den enkelte Vejledning i hans specielle Situation. Ønsker den unge eller hans Forældre, at der gives ham yderligere Vejledning, kan han henvende sig til den offentlige Erhvervsvejledning, hvor særlige Erhvervsvej ledere har til Opgave at hjælpe den unge, som ikke paa egen Haand mener at kunne finde frem til et fornuftigt Erhvervsvalg. Erhvervsvejlederen søger gennem Samtaler med den unge selv og hans paarørende, gennem Oplysninger fra Skole, Læge, eventuelt Ungdomsforeninger o. lign. at danne sig et Indtryk af den paagældende — en Opgave der ogsaa kan nødvendiggøre, at den unge underkastes psykoteknisk Prøve — og derefter vejlede ham eller hende med Hensyn til Valget af Erhverv. Denne Opgave forudsætter en nøje Føling med Arbejdsmarkedet, derunder Lærlingepladserne, og resulterer ved den ideelle Erhvervsvejledning i en Pladsanbringelse af den unge.

IV.

Den almindelige Erhvervsoplysning.

Gennem den almindelige Erhvervsoplysning eller Erhvervsorientering søger Samfundet at henlede Skoleungdommens Opmærksomhed paa Betydningen af, at der i det konkrete Tilfælde træffes et rigtigt Erhvervsvalg, samt at give Eleverne et almindeligt Kendskab til, hvilke Faktorer der bør lægges Vægt paa og hvilke Hensyn, der bør tages, naar Erhvervsvalget skal træffes, herunder hvilke Hjælpemidler af almindelig og individuel Karakter der af det offentlige er stillet til Raadighed for dem, som staar overfor at skulle træffe deres Valg af Erhverv.

Gennem Erhvervsoplysningen søger man saaledes at sætte de unge ind paa de Hensyn, der maa tages ved Erhvervsvalget saavel af objektiv som subjektiv Karakter. Man henleder, i det Omfang det er gørligt, de unges Opmærksomhed paa Arbejdsvilkaarene indenfor de i Betragtning kommende Erhverv (Løn, Arbejdstid m. v.), paa Uddannelsesmuligheder, Avancementsmuligheder, Arbejdsløshed m. v., ligesom man ogsaa peger paa Hensyn af mere subjektiv, individuel Karakter som f. Eks. Helbred, Evner, Anlæg, Karakteregenskaber o. s. v.

Som det fremgaar af den i Bilag II givne Beskrivelse af Centralarbejdsanvisningskontorets og psykoteknisk Instituts Virksomhed, udgaar der herfra en ret omfattende Erhvervsoplysning. I 1920erne begyndte man at afholde Aftenmøder i de københavnske Skoler med Erhvervsoplysning paa Programmet. Afgangsklassernes Elever og deres Forældre indbydes til disse Foredrag. Siden 1938 har Centralarbejdsanvisningskontoret endvidere til samtlige Elever i Kommuneskolernes Afgangsklasser udsendt et periodisk Tids-

skrift „Din Fremtid", der bl. a. indeholder Oplysninger om Uddannelsesforhold og Arbejdsvilkaar indenfor forskellige Fag. Bladet udsendes normalt ca. 4 Gange aarlig og søger saaledes stadig at holde Erhvervsvalgets Problem vaagent hos Eleverne og deres Forældre. De samme Elever faar endvidere forelagt en Række Spørgsmaal om deres Fremtid. Disse Spørgsmaal, der nærmest danner Rammen om en Fristil, skal besvares skriftligt og har lejlighedsvis været forevist hjemme, saaledes at man derved søgte at vække Hjemmenes Interesse for Erhvervsvalget.

Endelig er der paa samtlige Kommuneskoler i København og Frederiksberg - saaledes som iøvrigt ogsaa andre Steder udenfor Storkøbenhavn — opstillet det af Kontorchefen ved Centralarbejdsanvisningskontoret i København udarbejdede Erhvervskartotek, der indeholder Beskrivelser af adskillige hundrede Fag og Livsstillinger. Der gives Oplysning om Skoleuddannelse, Læretid, Lønforhold, Arbejdsløshed, Muligheder for videregaaende Uddannelse samt specielle Oplysninger om de enkelte Fag.

En tilsvarende fast opbygget Erhvervsoplysning er ikke i samme Omfang etableret udenfor København.

Foretager man en Sammenligning mellem den københavnske og den svenske Erhvervsoplysning (jfr. Bilag I, E, Side 47 flg.), vil man se, at ved begge Systemer foretages der en Udsendelse af et vist Oplysningsmateriale (i Sverige Bogen „Att välja yrke", i København det periodiske Tidsskrift „Din Fremtid"), samt at man ved begge Systemer lader Afgangsklassernes Elever skrive Stil om deres Erhvervsønsker.

Systemerne adskiller sig indbyrdes derved, at i Sverige foretager en Lærer paa vedkommende Skole en Gennemgang af Bogen „Att välja yrke". Noget saadant er ikke i Almindelighed Tilfældet herhjemme. Det er dog oplyst for Udvalget, at interesserede Lærere paa eget Initiativ har gennemgaaet Erhvervskartoteket med Eleverne. Endvidere er det i Sverige Praksis, at den til vedkommende offentlige Arbejdsanvisningskontor knyttede Erhvervsvejleder indfinder sig paa Skolen efter at have sat sig ind i Elevernes Fristile for i en eller flere Timer at tage erhvervsorienterende Samtaler med Eleverne. Noget saadant finder ikke Sted i København. De Aftenforedrag, der holdes for Elever og Forældre, er uden Tilknytning til den *enkelte* Elevs Fristil. Som en yderligere Forskel maa nævnes, at i Sverige er der (endnu) ikke opstillet et Erhvervskartotek paa Skolerne.

Problemet om, efter hvilke Retningslinier Erhvervsorienteringen skal opbygges, kan herefter opdeles i følgende Punkter:

1. Oplysningsmaterialet.

I Sverige udsendes Bogen „Att välja yrke" til samtlige Elever i Folkeskolens Afgangsklasser. Bogens Hensigt er at paavise, hvor betydningsfuldt det er at træffe et rigtigt Valg af Erhverv og at vække Ungdommens Interesse for de Hensyn af mere subjektiv Karakter, som maa tages ved Erhvervsvalget, saasom Hensyn til Evner, Anlæg, Interesser, Fremtræden, Forudsætninger m. v. Bogen er en Hjælp til Selvhjælp og Selvvirksomhed ved Bedømmelsen af sig selv. Den lægger saaledes ikke i første Række an paa at give Ungdommen objektive, faktiske Oplysninger om Løn, Arbejdstid, Arbejdsløshed m. v. indenfor de forskellige Fag. En nærmere Gennemgang af Bogen er givet i Socialt Tidsskrift 1944, Afd. A., Side 158—59. Af danske Skrifter af lignende Art fremhæves Vedel-Petersen og Poul Bahnsen „Fra Skolebænk til Værksted", Poul Bahnsen „Din Fremtid — en Livsstilling'" og Poul Bahnsen og Cosmus Bræstrup „Egner jeg mig for at studere". Disse danske Bøger er dog ikke obligatoriske indenfor nogen bestaaende Erhvervsvejledning.

Det staar for Udvalget som værende af stor Værdi, at de unge og deres Forældre i rimeligt Omfang gøres opmærksomme paa disse Overvejelser af subjektiv Karakter, som maa gøres, inden Erhvervsvalget træffes. Det er saaledes en almindelig Erfaring i København, at de unge, der afleverer de bedste Fristile om deres Erhvervsønsker, har haft Lejlighed til at besøge Værksteder, Fabriker og lign., saaledes at de har faaet Indtryk af Fagets forskellige Krav og haft Lejlighed til at overveje, hvorvidt de er i Stand til at kunne gøre Fyldest ved Faget. I hvor vidt et Omfang en ung vil være i Stand til saadanne Overvejelser afhænger af de individuelle Omstændigheder, men det vil altid være af Værdi for den unge og hans Forældre at beskæftige sig med den her beskrevne Side af Erhvervsvalgets Forudsætninger.

Ved Afgørelsen af Problemet om hvilket Oplysningsmateriale, der maa skønnes bedst egnet ved en dansk Erhvervsoplysning, er der tre Muligheder: enten at udsende en Bog efter svensk Mønster, eller at nøjes med en periodisk Udsendelse som Centralarbejdsanvisningskontorets „Din Fremtid", eller at bruge saavel Bogen som Tidsskriftet. I Svejts praktiseres den sidstnævnte Mulighed, idet man der ikke alene udsender en Bog til samtlige Elever i Folkeskolens Afgangsklasser, men tillige udsender et periodisk Tidsskrift.

Der hersker indenfor Udvalget Enighed om, at Udsendelsen paa dansk af en Bog efter svensk Mønster til Afgangsklassernes Elever er meget ønskelig, idet der herved dels skabes et Undervisningsgrundlag for Skolerne, dels gives de enkelte Elever og deres Forældre et inciterende Grundlag at tage Erhvervsvalgets Problemer op paa. (Til de Elever, der udgaar af Skolen inden Afgangsklassen, maa det paases, at Bogen uddeles i deres sidste Skoleaar). Men Udvalget er tillige opmærksomt paa, at et periodisk Tidsskrift i Lighed med Centralarbejdsanvisningskontorets „Din Fremtid“ indebærer den Fordel, at det herigennem vil være muligt at meddele Eleverne Oplysninger om Konjunkturændringer, Ændringer i Arbejdsmetoder, Arbejdsvilkaar, Uddannelsesforhold m. v. indenfor bestemte Fag, samt til Stadighed at holde Problemet vaagent for Eleverne gennem hele det sidste Skoleaar. Udvalget anser derfor en Kombination af det svenske og københavnske System for den mest effektive Løsning af Spørgsmaalet om Tilvejebringelsen af et Oplysningsmateriale som Grundlag for Erhvervsorienteringen.

Som retningsgivende ved Udarbejdelsen af Bogen og det periodiske Tidsskrift vil Udvalget pege paa, at ingen af Publikationerne bør anlægge en eensidig subjektiv eller objektiv Tone, men bør søge at fæste de unges Opmærksomhed paa begge Sider af Erhvervsvalget, saaledes at der dels meddeles faktiske Oplysninger om Arbejdsløshed, Løn, Arbejdsvilkaar m. v., dels gives en Beskrivelse af Atmosfæren indenfor de forskellige Fag, samt endelig saaledes at man i det Omfang, det skønnes pædagogisk rigtigt, ansporer de unge til at sammenligne deres egne Evner og Forudsætninger med de Krav og Karakteregenskaber, de beskrevne Erhvervsgrupper stiller til deres Udøvere.

Udvalget har samtidig haft Opmærksomheden henvendt paa Betydningen af, at der gives de Elever, der maatte ønske yderligere Oplysninger om de herhenhørende Problemer, Adgang til paa en saa lidet besværlig Maade som muligt at skaffe sig saadanne Oplysninger. Man har herved haft Opmærksomheden henvendt paa, at det vilde være hensigtsmæssigt, om Folkebibliotekerne samlede det paagældende Materiale (Tidsskrifter, Litteratur m. v.) og gjorde det tilgængeligt for Ungdommen. Udvalget henstiller derfor til Folkebibliotekerne snarest at søge det fornødne Materiale samlet og til Stadighed ført à jour under eet, saaledes at det bliver tilgængeligt for det Publikum, der henvender sig til Bibliotekerne for at søge erhvervsmæssige Oplysninger af den ene eller anden Art.

Endelig finder Udvalget det paakrævet, at Erhvervskartoteket opstilles paa samtlige Skoler med Afgangsklasser og Folkebiblioteker og til Stadighed holdes tilgængeligt for Elever og andre unge, der maatte ønske Oplysninger om de i Kartoteket optagne Fag.

2. Skolens Gennemgang af Oplysningsmaterialet.

For at sikre sig, at det udsendte Materiale bliver læst og forstaaet, samt for at gøre Ungdommen fortrolig med at anvende Materialet er det efter Udvalgets Opfattelse nødvendigt, at dette — saaledes som i Sverige — gennemgaas paa Skolen i et tilstrækkeligt Antal Timer af en Lærer.

En saadan Gennemgang vil ikke kræve, at der sættes særlige Timer af til Erhvervsoplysningen som Fag, idet Gennemgangen vil kunne ske i Forbindelse med et andet Fag. Saaledes finder Udvalget særlig Dansktimerne velegnede, idet den paagældende Lærer her er frit stillet med Hensyn til Valget af Undervisningsmateriale. Med Hensyn til Dansktimernes Brug ved denne Opgave skal man henvise til den Arbejdsform, der betegnes som Emneundervisning. I de egentlige Stilskrivningsøvelser vil der ikke kunne blive Plads for Erhvervslæren. Men de fri Opgaver: Referatstile, Bogopgaver etc. vil formentlig kunne formes over Erhvervslærens Emner lige saa vel som over Færdselslæren og andre Spørgsmaal fra det praktiske Liv. Gennemgangen kan naturligt ogsaa finde Sted i Forbindelse med andre Fag, f. Eks. Samfundslære, der er obligatorisk i Folkeskolen senest fra 1948.

Lærernes Opgave er som nævnt at gennemgaa det udsendte Materiale — i første Række Bogen — og paase, at Eleverne opfatter Bogens Tankegang og formaar at gøre Bogens Anvisninger praktisk anvendelig. Det maa herved betones, at Lærernes Opgave — allerede af den Grund, at de har deres Hovedopgave og Uddannelse indenfor et helt andet Felt, saaledes at det vil være uforsvarligt at lade dem udtale sig autoritativt om Erhvervsvalgets mange Problemer — er ret begrænset, idet den indskrænker sig til den beskrevne Gennemgang af Bogen samt til med Udgangspunkt i Bogen *at* klargøre for Eleverne, hvor kompliceret det moderne Erhvervsliv er, og hvor nødvendigt det derfor som oftest er, at man faar nærmere Vejledning, *at* klargøre for den unge, at man ofte har en Slags Vejviser i sig selv, i sine personlige Anlæg, Interesser o. s. v., og *at* man i Tvivlstilfælde først og sidst bør betro sine Erhvervsvalgsproblemer til den Samfundsinstitution, der er mest sagkyndig i disse Spørgsmaal, nemlig den offentlige Erhvervsvejledning ved Arbejdsanvisningskontorerne. Det overlades saaledes ikke Lærerne at vejlede de unge i Tvivlsspørgsmaal, idet Lærerne i saadanne Tilfælde maa henvise til den offentlige Arbejdsanvisning. Lærernes Opgave, som vel er begrænset, men i sig selv dog yderst betydningsfuld, forudsætter selvsagt en nøje Indleven i Opgaven og vil næppe kunne løses paa tilfredsstillende Maade, uden at der i Forvejen er givet de paagældende Lærere den fornødne Instruktion.

3. Stilskrivning.

Til yderligere Sikring af, at Materialet er tilegnet og forstaaet, tjener Elevernes Stilskrivning. For at det kan konstateres om Tilegnelsen har fundet Sted, og for at Elevernes Tankegang kan ledes i den rigtige Retning, vil det være nødvendigt, at denne Stil opbygges om en Række i Forvejen udarbejdede Spørgsmaal, men saaledes at der samtidig overlades Eleverne fuld Frihed i Besvarelsen, og saaledes at de opfordres til at skrive om deres personlige Ønsker udover, hvad der direkte er indeholdt i de stillede Spørgsmaal. Det maa herved tages i Betragtning, at Stilene ikke alene skal tjene som Bevis for, at Eleverne har tilegnet sig de Hovedsynspunkter, hvorefter Erhvervsvalget bør foregaa, men ogsaa — af Hensyn til Erhvervsvejlederen — bidrage til at give et Billede af den enkelte Elevs Personlighed, hans Erhvervsønsker, Overvejelser, Betænkeligheder m. v. Foruden de nævnte Formaal tjener Stilene yderligere til Hjælp for Erhvervsvejledningen, for saa vidt den unge senere maatte henvende sig til det offentlige Arbejdsanvisning skontor for at søge individuel Erhvervsvejledning, jfr. herom under V.

Udvalget anser det derfor for formaalstjenligt, at Stilene opbevares paa de offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Udvalget føler sig dog her foranlediget til at udtale, at der ved Udarbejdelsen af Spørgsmaalene maa stiles imod, at Formuleringen bliver saa enkel som mulig, og at deres Antal begrænses mest muligt, uden at de tilsigtede Formaal tilsidesættes.

4. Erhvervsvejlederens Opgaver.

Elevernes Besvarelser bør direkte tilstilles den til vedkommende offentlige Arbejdsanvisningskontor knyttede Erhvervsvejleder til Gennemlæsning. Paa Grundlag af Stilene, der alle forudsættes bygget op om samme Spørgsmaal, vil den øvede Erhvervsvejleder kunne konstatere, hvilke Problemer og Vanskeligheder der særlig har rejst sig for den paagældende Klasse. Han vil kunne plukke typiske Eksempler paa Fejl o. 1. frem af Stilene, og paa Grundlag af de Oplysninger, der saaledes kommer ham i Hænde, maa den Erhvervsorientering opbygges, som han paa Skolen skal give Eleverne. Denne Erhvervsoplysning maa bl. a. indeholde en almindelig Orientering om foreliggende Arbejdsmuligheder, og der maa gives Eleverne Lejlighed til at stille Spørgsmaal.

Udvalget har ved Drøftelsen af denne Side af Problemet haft Opmærksomheden henvendt paa, at Opgavens Løsning i mange Maader staar og falder med, at Posten som Erhvervsvejleder bestrides af de rette Folk. Om dette Spørgsmaal henvises til Side 31.

5. Radio, Film, m. v.

De foran angivne fire Punkter finder Udvalget bør være retningsgivende ved Opbygningen af en almindelig, af det offentlige etableret Erhvervsoplysning for Landets Skoleungdom. Udvalget er dog klar over, at Erhvervsvalgets Problem kan og bør rejses paa mange andre Maader end de beskrevne, og at Ungdommen kan orienteres ad anden Vej end den foreslaaede.

Det er saaledes en Iagttagelse, at Børn allerede tidligt begynder at fantasere om deres Fremtidserhverv. Her er det af Betydning, at Hjemmenes og Skolens Opmærksomhed henledes paa de „Erhvervsfantasier" og „Erhvervsønsker", der opstaar hos Børnene. I disse Aar nedlægges der ofte i Barnet en bestemt Forestilling om, at visse Erhverv er „fine", andre ikke, at visse Fag er Mandsfag, andre Kvindefag, o. 1., en Forestilling, der kan gro saa fast, at den, naar Erhvervsvalget senere skal træffes, paa Forhaand udelukker adskillige, fornuftige Erhvervsgrupper. Har Forældrene og Skolen imidlertid i rette Tid Opmærksomheden henvendt paa disse Fremtidsønsker, kan forudfattede Meninger, Snobberi og Forfængelighed, der vanskeliggør et senere fornuftigt Erhvervsvalg, undgaas, foruden at Respekten for enhver Slags samfundsnyttigt Arbejde kan opbygges.

Den foran foreslaaede offentlige Erhvervsoplysning udelukker saaledes ikke det private Initiativ. Tværtimod bør man søge gennem den foreslaaede Erhvervsorientering at vække Forældrenes Interesse, saaledes at de i Tide og paa et forsvarligt Grundlag kan udøve deres Indflydelse paa Børnene.

Den foreslaaede Erhvervsoplysning udelukker ej heller, at der fra Erhvervsvejledningens Side foretages yderligere Foranstaltninger i erhvervsoplysende Øjemed. Udvalget har herved bl. a. haft Opmærksomheden henvendt paa de Aftenforedrag, der i adskillige Aar har været afholdt paa de københavnske Kommuneskoler. Udvalget har ikke ment, at disse Aftenforedrag bør indgaa som et obligatorisk Led i en af det offentlige etableret, almindelig Erhvervsoplysning, men paa den anden Side finder Udvalget, at saadanne

Foredrag, afholdt af eller i Samarbejde med den offentlige Erhvervsvejledning, vil være et yderst værdifuldt Supplement til den foreslaaede Erhvervsoplysning. I København har der saavel fra Pædagogernes som Hjemmenes Side været udvist megen Interesse for Aftenforedragene; Betydningen af saadanne Foredrag ligger bl. a. deri, at der skabes en vis Kontakt mellem Hjemmene og Erhvervsvejlederen, der forudsættes at holde Foredragene.

Endvidere vil Udvalget ogsaa finde det gavnligt, om Erhvervsvalgets Problem kunde rejses og anskueliggøres gennem regelmæssige *Radio*udsendelser, saaledes som det bl. a. er sket i Sverige. Det vil næppe være gavnligt udelukkende at anvende Skoleradioens Timer, idet man derved almindeligvis vil afskære Forældrene fra at lytte.

Endelig vil Udvalget ogsaa finde det formaalstjenligt, at *Filmen* tages i Anvendelse paa dette Omraade, idet det herigennem vil være muligt paa en særlig effektiv Maade at anskueliggøre forskellige Fag samt animere de unge til at søge hen til den individuelle Erhvervsvejledning. Gennem *Kortfilm,* forevist i Biograferne, vil man have Mulighed for i vidt Omfang at naa ud til Forældre og Arbejdsgivere (Mestrene) og vække deres Interesse for og appellere til deres Medvirken til Problemets Løsning, og gennem *Kultur film,* forevist i Skolerne, vil man kunne give Eleverne Indtryk af forskellige Erhvervsgrupper m. v.

V.

Den individuelle Erhvervsvejledning.

Ved Hjælp af den almindelige Erhvervsoplysning maa det forventes, at en stor Del af Skoleungdommen vil være i Stand til paa egen Haand at klare Erhvervsvalgsproblemet. De er orienteret om de Hensyn af subjektiv og objektiv Karakter, der maa tages, og de har ikke Behov for yderligere Vejledning.

Imidlertid maa det ogsaa forventes, at en betydelig Del af Ungdommen ikke endnu er i Stand til selv eller med Forældrenes Hjælp at træffe et fornuftigt Erhvervsvalg. De har faaet en Del Kundskab gennem Erhvervsoplysningen, men de er ude af Stand til at anvende denne Kundskab i deres egen Situation. Saadanne unge er det, den individuelle Erhvervsvejledning henvender sig til.

Naar det offentlige beslutter sig til at etablere en individuel Erhvervsvejledning, maa det være *en afgørende Forudsætning, at man sikrer sig, at Erhvervsvejledningen søges af de unge, der trænger til Vejledning.* Gennem den under IV beskrevne almindelige Erhvervsorientering, der henvender sig til samtlige Elever i Skolernes Afgangsklasser, vil der blive skabt en vis Kontakt mellem den offentlige Erhvervsvejledning og Ungdommen. Læreren, der gennemgaar den udsendte Bog med Eleverne, har bl. a. til Opgave at gøre de unge opmærksomme paa, at de i Tvivlstilfælde kan henvende sig til de offentlige Erhvervs vej ledningskontorer, og Erhvervsvejlederen, der indfinder sig paa Skolerne, bør ogsaa understrege Betydningen af at søge Hjælp hos de offentlige Organer, der maa anses for særlig kompetente til at hjælpe den enkelte i hans konkrete Erhvervsvalgsproblem, nemlig den offentlige Erhvervsvejledning. Det maa saaledes paa Forhaand anses for givet, at Eleverne i Folkeskolens Afgangsklasser vil have et naturligt Incitament til at søge Raad hos de offentlige Erhvervsvejledningskontorer. For yderligere at sikre sig, at Erhvervsvejledningen kommer i Kontakt med de Elever, der efter alt at dømme særlig trænger til Vejledning, bør der i de Stile, Skoleeleverne skal skrive om deres Fremtidsønsker, og som skal afleveres til den offentlige Erhvervsvejleder, være forbeholdt en Rubrik, hvori Læreren kort kan gøre en Bemærkning om, at den paagældende Elev i

særlig Grad skønnes at trænge til Erhvervsvejledning. Erhvervsvejlederen vil herigennem have et Grundlag for at rette en Henvendelse til den paagældende unge selv eller hans Hjem om at søge den offentlige Erhvervsvejledning.

Imidlertid er der en betydelig Del af Ungdommen, der gaar ud af Skolen, inden de naar Afgangsklassen. Disse unge, der ofte er intellektuelt tilbage, maa paa Forhaand anses for mere trængende til Vejledning end deres Kammerater i Afgangsklasserne. Det er derfor af stor Betydning, at Erhvervsvalgets Problem ikke alene rejses og gennemgaas i Afgangsklasserne, men at Problemet ogsaa tages op i de tidligere Klasser. Hertil behøves ikke et særligt Undervisningsmateriale eller særlige Timer, men Problemet kan naturligt rejses i Forbindelse med forskellige af de ordinære Undervisningsfag, f. Eks. Dansk og Historie. 0g ogsaa her i de yngre Klasser vil det være en væsentlig Opgave for vedkommende Lærer at gøre de unge opmærksomme paa, hvor kompliceret Erhvervsvalget er i vore Dage, og at søge — eventuelt ved Samtale med de unge og deres Forældre — at faa de unge til at henvende sig til den offentlige Erhvervsvejledning, naar de gaar ud fra Skolen for at søge sig et Erhverv.

Folkeskoleloven af 18. Maj 1937 udtaler i § 2, Stk. 5, at der for Børn, der ikke kan følge den almindelige Undervisning, hvis Forholdene tillader det, skal oprettes en særskilt Undervisning (Særklasser, Tunghøreklasser o. lign.). Ved Undervisningsministeriets Cirkulære af 28. Juni 1943 er der givet nærmere Regler om Gennemførelsen af denne Bestemmelse, og det er bl. a. paalagt de Kommuner, som er pligtige at oprette Særklasser, at foretage de nødvendige Foranstaltninger til, at Ændringen kan træde i Kraft senest 1. April 1948. Det maa saaledes forventes, at der i de kommende Aar rundt ved Landets Skoler vil blive oprettet Særklasser i et betydeligt Omfang.

Ifølge det nævnte Cirkulære skal der til Folkeskolens Særundervisning for svagt begavede Børn henvises Børn, der er saa tungnemme eller saa meget tilbage i Udvikling, at de af den Grund ikke kan følge Folkeskolens almindelige Undervisning, men som dog ved en særlig tilrettelagt Undervisning kan lære at læse, skrive og regne. — Det siger sig selv, at denne Kategori af unge har meget begrænsede Erhvervsmuligheder, og at det er af særlig Betydning, at de straks placeres rigtigt i erhvervsmæssig Henseende, idet en Fejlplacering let vil kunne medføre, at det bliver nødvendigt at inddrage den paagældende under særlig Forsorg. Udvalget anser det derfor for at være af stor Betydning, at der etableres et nært Samarbejde mellem Erhvervsvejledningen og Lærerne ved Særklasserne, saaledes at den offentlige Erhvervsvejledning i videst muligt Omfang medvirker ved Placeringen af denne Kategori af unge indenfor Erhvervslivet.

Udvalget er i denne Forbindelse ogsaa opmærksom paa, at der bør gøres en Indsats af de særlige Afdelinger for Arbejdsfremskaffelse til erhvervshæmmede, som i de senere Aar er oprettet ved adskillige af de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Til disse Afdelinger er knyttet en Socialraadgiver, som bl. a. har til Opgave at træde i Forbindelse med erhvervshæmmede Personer, der paa Grund af deres Erhvervshæmning er havnet i Arbejdsløshed, og søge dem anbragt ved normal Beskæftigelse. Dette Arbejde bringer Socialraadgiverne i Kontakt med mange forskellige Hjem, oftest Hjem, der i social Henseende er ringere stillet, og ved disse Husbesøg bør Socialraadgiveren have Opmærksomheden henvendt paa, om der i Hjemmet findes unge, som staar overfor at skulle vælge Erhverv, og som øjensynlig ikke er i Stand til paa egen Haand eller ved Forældrenes Hjælp at foretage et fornuftigt Erhvervsvalg.

I disse Tilfælde er Erhvervsvejledning særlig paakrævet, men denne bør foregaa i intimt Samrabejde mellem Socialraadgiveren og Erhvervsvejlederen. Medens man nemlig paa den ene Side maa tage i Betragtning, at Socialraadgiveren ofte gennem længere Tid har fulgt den erhvervshæmmede og derfor har et indgaaende Kendskab til paagæl-

dende og dennes Forhold, saaledes at Socialraadgiverens Medvirken ved Erhvervsvejledningen maa anses for at være særdeles ønskelig, maa det paa den anden Side ikke mindst i disse ofte vanskelige Tilfælde være en Selvfølge, at de erhvervshæmmede ikke ved Erhvervsvalget unddrages den Bistand, som den sagkyndige Erhvervsvejleder kan yde.

Samarbejdet mellem Socialraadgiveren og Erhvervsvejlederen bør derfor foregaa paa den Maade, at Socialraadgiveren, før Erhvervsvejledningen finder Sted, sætter Erhvervsvejlederen nøje ind i Sagen samt overværer Erhvervsvejlederens Samtale(r) med den erhvervshæmmede og derefter deltager i Drøftelsen om Erhvervsvalget; endvidere maa det blive Socjalraadgivcrens Opgave paa Grundlag af Erhvervsvejledningen at foretage det videre fornødne (Pladsanvisning o. a.) til Realisering af Erhvervsplanen. Ved at følge en saadan Fremgangsmaade opnaas yderligere den betydelige Fordel, at den erhvervshæmmede til Stadighed kan støtte sig til Socialraadgiveren, som formentlig ofte vil have vundet den erhvervshæmmedes Tillid, og de erhvervshæmmede fritages for Følelsen af at være Kastebold mellem forskellige Kontorer.

For saa vidt angaar Børn, der er inddraget under Børneforsorg, er det Reglen, at de, naar de er fyldt 14 Aar og ikke kan antages at være af særlig vanskelig Karakter og ikke har udvist særlig slet Opførsel, søges udskrevet i Lære eller Tjenesteplads eller paa anden Maade til Uddannelse efter deres Anlæg, Evner og øvrige Forhold, jfr. Lov om offentlig Forsorg § 137, Stk. 1. Inden en saadan Anbringelse finder Sted, paahviler det Udvalget at foranledige Anbringelsesstedet undersøgt, og ved Afgørelsen af, om Anbringelsesstedet vil kunne godkendes, skal der bl. a. tages Hensyn til, om det kan antages, at Barnet vil modtage god Paavirkning og Uddannelse, jfr. § 139, Stk. 2 og 4. - Udvalget finder, at det i disse Tilfælde vil være formaalstjenligt, at Anbringelsen af Børneværnsele ver i Tjenesteplads eller i Lære sker i Samarbejde med den offentlige Erhvervsvejledning og henstiller til Arbejds- og Socialministeriet at paalægge Børneværnsmyndighederne (Børneværnsudvalg, Børneværnsforeninger, Forstandere for Opdragelseshjemmene m. v.) altid at søge Raad hos den offentlige Erhvervsvejledning, naar der bliver Tale om en Børneværnselevs Udskrivning i en Lære- eller Tjenesteplads, som ikke tidligere er benyttet som Anbringelsessted for Børneværnselever.

Gennem disse og lignende Foranstaltninger anser Udvalget det for muligt at sikre sig, at den offentlige Erhvervsvejledning bliver søgt af den Del af Ungdommen, der særlig trænger til Erhvervsvejledning. — Udvalget har overvejet, hvorvidt det burde gøres til en Pligt for Ungdommen, inden den gik fra Skole, Børneværn o. lign. ud i Erhvervslivet, at søge den offentlige Erhvervsvejledning. Der har dog i Udvalget hersket Enighed om, at dette ikke bør være Tilfældet allerede af den Grund, at det ikke kan paalægges den unge at følge Erhvervsvejlederens Raad, saaledes at man paa Forhaand maatte regne med, at Erhvervsvejledningens Raad i mange Tilfælde ikke vilde blive fulgt, f. Eks. i saadanne Tilfælde, hvor der staar den unge en Plads aaben i Faderens eller andre paarørendes eller Bekendtes Bedrift. Hertil kommer, at en obligatorisk Erhvervsvejledning vilde kræve et Personale og et Apparat, der langt oversteg, hvad Formaalet kræver.

Udvalget anser det derimod for meget betydningsfuldt, at der samtidig med Oprettelsen af en offentlig Erhvervsvejledning over hele Landet fra Samfundets og interesserede Kredses Side gøres en Indsats for, at den offentlige Erhvervsvejledning gøres almindelig kendt og dens Virksomhed forstaaet. Det vil i denne Forbindelse være særlig betydningsfuldt, om der fra Skolemyndighedernes Side blev gjort en Indsats for at bibringe Hjemmene Forstaaelsen af Erhvervsvejledningens Betydning, og om der mellem den offentlige Erhvervsvejledning og Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne blev etableret et snævert Samarbejde ved Udvælgelsen af den unge Arbejdskraft.

For at være i Stand til at hjælpe den unge i hans individuelle Erhvervsproblem maa de er hvervs vej ledende Organer *for det første* have Mulighed for at danne sig det klarest mulige Billede af den individuelle Erhvervsvalgssituation med alt, hvad dertil hører af særlige Forudsætninger og Interesser, Erfaringer fra eventuelle tidligere Arbejdspladser, økonomiske Muligheder, Familieforhold og lignende, *og for det andet* vide en hel Del om de forskellige Erhvervs- og Arbejdsmuligheder.

I det følgende vil der blive givet en Oversigt over de vigtigste af de Hjælpemidler, der efter Udvalgets Opfattelse bør staa til Erhvervsvejlederens Disposition, naar han skal træde hjælpende til i en individuel Erhvervsvalgssituation:

A. Skoleerklæring.

Allerede ved den almindelige Erhvervsoplysning er der foreslaaet etableret et nærmere Samarbejde mellem den offentlige Erhvervsvejledning og Skolen. Dette Samarbejde bør ogsaa omfatte de Tilfælde, hvor den enkelte unge skal hjælpes.

Det maa staa klart for Lærerne, at deres maaske vigtigste Opgave paa Erhvervsvejledningens samlede Omraade er — bl. a. ved Iagttagelse af den unge under Løsningen af de forskellige Opgaver, som Skolen stiller ham — at danne sig en Opfattelse af den paagældendes almindelige Anlæg og Personlighedstype for siden at kunne delagtiggøre Erhvervsvejlederen i denne Opfattelse. For paa rationel Maade at sikre sig, at Erhvervsvejledningen faar de relevante Oplysninger fra Skolen, bør der efter Udvalgets Opfattelse udarbejdes et Spørgeskema, som Erhvervsvejlederen kan tilstille vedkommende Skole til Besvarelse. Som Eksempel paa saadanne Spørgeskemaer henvises til Bilag IX (Side 97), hvor det københavnske og det svenske Skoleskema er anført. Som vejledende ved Udarbejdelsen af dette Skema — hvis nærmere Form og Indhold maa udarbejdes efter Forhandling med Undervisningsmyndighederne — finder Udvalget Anledning til at fremhæve, at det vilde være ønskeligt, om der i dette Skema ikke blot meddeles Oplysninger om Evner, Skolestandpunkt o. lign., men ogsaa om paagældendes Karakteregenskaber, der kan antages at have Betydning for Erhvervsvalget, (Temperament, Opførsel), Interesser m. v. Det maa i denne Forbindelse fremhæves, at Læreren vil kunne yde en særlig værdifuld Bistand, for saa vidt han føler sig i Stand til i det enkelte Tilfælde at bedømme moralske og sociale Egenskaber. Han har den store Fordel igennem Aarene at kunne iagttage, hvorledes Eleven opfører sig, ikke alene som Individ, men ogsaa som Medlem af en Gruppe.

Det siger sig selv, at disse Oplysninger i mange Tilfælde maa kompletteres gennem personlige Konferencer mellem Skolelæreren og Erhvervsvejlederen.

B. **Lægeerklæring.**

Paa en international Kongres i Bryssel i 1903 blev der for første Gang stillet Forslag om, at Lægeundersøgelser burde indgaa som et normalt Led i Erhvervsvejledningen. Denne Tanke er nu almindelig anerkendt, og som det fremgaar af Bilag I (Side 41) om den udenlandske Erhvervsvejledning, indgaar Lægeundersøgelsen overalt, hvor der eksisterer en moderne Erhvervsvejledning, som en væsentlig Bestanddel af denne.

Begrundelsen herfor er ganske nærliggende: det er en Kendsgerning, at Menneskene indbyrdes adskiller sig i væsentlig Grad i Henseende til fysisk og psykisk Udrustning, og at en vis Procentdel er fysisk og psykisk defekte. Hertil kommer, at i vore Dage, hvor Erhvervslivet er opdelt i mangfoldige Specialer, adskiller de forskellige Erhvervs-

grene sig indbyrdes i Henseende til de Krav, de stiller til Udøvernes fysiske og psykiske Udrustning, saavel som i Henseende til den Risiko, de frembyder for Tilskadekomst o. lign. Det staar derfor for Udvalget som en Selvfølge, at en tidssvarende Erhvervsvejledning maa opbygges bl. a. paa en omhyggelig lægelig Undersøgelse af den paagælgældende unge.

Den ideelle Ordning vilde efter Udvalgets Opfattelse være, om samtlige unge, der søger individuel Erhvervsvejledning, blev underkastet en egentlig, grundig Lægeundersøgelse af en til vedkommende Arbejdsanvisningskontor knyttet Læge. En saadan Ordning, der vilde betyde et overordentligt stort Arbejde for vedkommende Læge, vil imidlertid ikke foreløbig kunne gennemføres. Udvalget anser det derfor for nødvendigt at bygge paa Skolelægen i Forbindelse med en til vedkommende Anvisningskontor knyttet Læge.

Hovedformaalet med Skolelægeordningen er at følge Elevernes sundhedsmæssige Standard, saaledes at Sygdomme forebygges, og at sørge for Henvisning til Behandling, saafremt der konstateres Sygdomme af en eller anden Art. I dette Øjemed har hver Elev et særligt Skolelægekort. Dette Kort vil i adskillige Tilfælde give Erhvervsvejlederen tilstrækkelige Oplysninger om vedkommende unge, hvorfor Erhvervsvejlederen maa bemyndiges til at indhente Lægekortene fra Skolelægen.

Imidlertid kan særlige Forhold ved den unge gøre det nødvendigt, at han eller hun underkastes en dyberegaaende Undersøgelse end den, Skolelægen har kunnet foretage. Det samme kan være Tilfældet, hvis den paagældende søger ind til et Fag, der stiller særlige Krav til Udøvernes legemlige og aandelige Udrustning. For i saadanne Tilfælde at imødekomme Behovet for en egentlig Lægeundersøgelse maa der efter Udvalgets Opfattelse knyttes Læger til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Til de Anvisningskontorer, hvor der er oprettet særlige Afdelinger for Arbejdsfremskaffelse til erhvervshæmmede, er der allerede knyttet raadgivende Læger, hvis Opgaver kan udvides til ogsaa at omfatte Undersøgelser af dem, Erhvervsvejlederen henviser til Undersøgelse. Ved de øvrige Kontorer maa der paa tilsvarende Maade ansættes Læger.

Ved den svenske Erhvervsvejledning, hvor den medicinske Undersøgelse ligger hos Skolelægen, er der udarbejdet en tabellarisk Opstilling over Erhverv, som kræver særlige helbredsmæssige Kvalifikationer, jfr. Bilag I E, (Side 49). Efter Lægeundersøgelsen tilstilles der vedkommende Erhvervsvejleder en Meddelelse fra Skolelægen, jfr. Bilag XI (Side 99), hvori denne oplyser, om Eleven ud fra lægelige Grunde maa fraraades at søge ind i Erhverv, der kræver særlige helbredsmæssige Kvalifikationer.

Samarbejdet mellem Erhvervsvejlederen og den til Erhvervsvejledningen knyttede Læge bør efter Udvalgets Opfattelse etableres efter dette Mønster, saaledes at Erhvervsvejlederen - - naar han ikke mener at have tilstrækkelige Oplysninger i Skolelægens Erklæring — sender den unge til Anvisningskontorets Læge, til hvem der samtidig rettes konkrete Spørgsmaal om den unges helbredsmæssige Udrustning, f. Eks. om han kan gøre Fyldest i Fag, der kræver særlig Muskelstyrke — særlig stærkt Nervesystem o. s. v.. Det nærmere Samarbejde mellem Erhvervsvejledningen og Lægerne maa til sin Tid tilrettelægges efter Forhandling med Sundhedsstyrelsen og Almindelig dansk Lægeforening.

Endvidere maa det forudses, at det i adskillige Tilfælde vil blive nødvendigt for Lægen at henvise til en Specialist. Dette maa særlig forventes at blive nødvendigt, hvor der er Tale om psykiatriske Lidelser eller Lidelser i Sanseorganerne, internt medicinske Lidelser m. v.

Udvalget finder iøvrigt Anledning til at fremhæve, at der med Hensyn til Lægens Udtalelser maa herske Tavshedspligt fra Erhvervsvejlederens Side. Erhvervsvejlederen maa overfor vedkommende unge eller de paarørende kun oplyse, hvad Lægen har fraraadet eller tilraadet, men ikke af hvilken Grund. Har Lægen ved sin Undersøgelse fundet,

at den unge trænger til Behandling, maa han give vedkommende Sygekasselæge Underretning herom. saaledes at denne meddeler den unge eller hans paarørende de fornødne Oplysninger.

C. **Forældreerklæring.**

Almindeligvis er Forældre ikke tilstrækkelig objektivt indstillet til at kunne bedømme deres Børns Evner. De fleste Forældre ønsker, at deres Børn er dygtige og fremadstræbende, og dette Ønske farver ofte Bedømmelsen. 0g selv om de undertiden tvinges til at erkende, at Barnet har haft mindre Succes, end de havde ventet, har de let ved at finde Undskyldninger herfor; Læreren, daarlige Kammerater, Tiden o. s. v. faar Skylden.

Ikke desto mindre kan Erhvervsvejledningen ikke undvære de Iagttagelser, som de, der har været nærmest knyttet til den unge, har gjort gennem Aarene, Saadanne Iagttagelser kan være af stor Betydning til at supplere eller undertiden korrigere det Indtryk, Erhvervsvejlederen har dannet sig af den unge. Særlig vil Forældres Udtalelser om Børnenes *Fritidsbeskæftigelse* og de Evner, Børnene har lagt for Dagen, kunne være af stor Interesse. Derimod vil det ofte være vanskeligt at faa værdifulde Udtalelser fra Forældre om Børnenes *Karakter egenskaber*. Jævne Folk vil her ikke raade over et tilstrækkeligt Ordforraad til at karakterisere deres Børn. Deres Udtalelser vil gaa i Retning af, at Børnene er „ganske almindelige", „som Børn er flest", „en god Dreng", „lydig" o. s. v. Det vil derfor være nødvendigt at stille konkrete Spørgsmaal.

Særlig værdifulde vil Oplysningerne fra Forældre være derved, at de ofte kan hjælpe Erhvervsvejlederen til at forstaa, hvorledes den unges Karakteregenskaber er fremkommet. Især er det vigtigt at efterspore den unges hjemlige og sociale Forhold, samt om han afviger fra Normalen med Hensyn til Intellekt, Temperament og Opførsel.

For at faa de relevante Oplysninger fra Forældrene, vil det være nødvendigt, at der udarbejdes et Spørgeskema indeholdende visse Standardspørgsmaal. Som Eksempel paa saadanne Spørgeskemaer henvises til Bilag VI (Side 94), hvor det københavnske Spørgeskema er anført.

Ofte vil det dog være nødvendigt at søge Oplysningerne kompletteret gennem personlig Samtale med Forældre. For en Del af Befolkningens Vedkommende maa det formodes, at den skriftlige Besvarelse af Spørgeskemaet ofte vil volde Vanskelighed og kun være af ringe Nytte. Her maa Oplysningerne derfor indhentes personligt, eventuelt gennem en uddannet Socialraadgiver ved Besøg i Hjemmet.

Det kan ogsaa tænkes, at det ikke er muligt at faa virkeligt værdifulde Oplysninger fra Forældrene. I saa Tilfælde vil Læreren kunne være til Hjælp, især hvis han har haft med flere Børn fra samme Familie at gøre. Erhvervsvejlederen vil endvidere ofte kunne faa værdifulde Oplysninger om den unge i Fritidsklubber, Ungdomsforeninger, Sportsklubber m. v.

D. **Psykoteknik.**

Psykotekniken er saa vel herhjemme som i Udlandet i større eller mindre Grad indgaaet som et Led i Erhvervsvejledningen. Herhjemme er Psykotekniken især ført frem ved Psykoteknisk Institut i København af dettes Leder, Magister P. Bahnsen. Om Institutets Virksomhed henvises til Bilag II B (Side 56 flg.).

Den psykotekniske Undersøgelses særlige Bidrag til Erhvervsvejledningen ligger bl. a. i, at Undersøgelsen tager Sigte paa ikke særligt tillærte Funktioner af Betydning

for Erhvervsvalget. De psykotekniske Prøver kan endvidere paa den ene Side tilpasses efter de særlige evnemæssige Krav, som de enkelte Fag stiller, og paa den anden Side kan man ved Opgørelse af Resultaterne fra et større Antal Undersøgelser, foretaget under ensartede Forhold, skabe en Oversigt over de forekommende Præstationer hos Ansøgerne til de forskellige Fag og heraf danne Bedømmelsesnormer. Paa Grundlag af saadanne Normer er det muligt at faa et Overblik over den enkeltes evnemæssige Forudsætninger for Oplæring i et givet Fag, ligesom det ogsaa vil være muligt at erkende særlig svage eller stærke Punkter i den evnemæssige Fordeling, hvad der kan give Holdepunkter **for** henholdsvis at tiltræde eller fraraade et ønsket Fag.

Almindeligvis foretages en psykoteknisk Undersøgelse med Henblik paa Egnetheden for et bestemt Fag. Vil en Dreng være Haandværker, kan han ved at underkaste sig de Systemer af Opgaver, der er tilrettelagt for forskellige Haandværksfag: Maskinarbejder, Snedker, Litograf, Bogtrykker o. s. v., faa sine Forudsætninger paa Undersøgelsestidspunktet for et af disse Fag sammenlignet med sine jævnaldrendes i Forhold til Bedømmelsesnormen. Derved bidrager man til at udfinde, om en Ansøgers evnemæssige Standpunkt er saaledes, at han kan forventes at opfylde de Krav, det paagældende Erhverv stiller, eller om hans evnemæssige Udrustning frembyder saadanne Mangler eller Afvigelser, at Valg af andet Erhverv maa tages under Overvejelse.

Ved den psykotekniske Undersøgelse betjener man sig af en Række Hjælpemidler til Bedømmelse af bl. a. Haandelag og Fingerfærdighed, Figur- og Formopfattelse, mekanisk-teknisk Forstaaelse, Tegnefærdighed, Farvesans og Præstationer ved Arbejdsformer, der kræver Indprægning, Iagttagelse, Opmærksomhed og forstandsmæssig Tilegnelse og Bearbejdelse.

For en Række praktiske Opgaver maales Arbejdshastigheden, som i Forbindelse med Arbejdskvaliteten og den under Prøven iagttagne Arbejdsmaade giver Holdepunkter med Hensyn til Bedømmelsen af paagældendes Arbejdstype. I den til Undersøgelsen knyttede *Erhvervssamtale* med den paagældende skaffes en Belysning af bl. a. vedkommendes almindelige Interesser og Fritidsbeskæftigelser.

Indenfor Udvalget har det været drøftet, hvorvidt de psykotekniske Prøver overhovedet bør indgaa som et Led i en af det offentlige etableret Erhvervsvejledning. Der har herved navnlig været peget paa, at man i Sverige, hvor man i de seneste Aar har gennemført en meget betydelig Udvidelse og Modernisering af Erhvervsvejledningen, ikke har medtaget Psykotekniken som et Led i Erhvervsvejledningen. Heroverfor er det dels anført, *at* dette Forhold har medført nogen Kritik i Sverige, bl. a. i Rigsdagen, *at* der herhjemme eksisterer et udbredt Ønske blandt Arbejdsgivere i Hovedstaden og Provinsen om Adgang til at faa afprøvet Lærlinge, Arbejdsdrenge m. v. gennem psykotekniske Undersøgelser, samt *at* man ved ikke at medtage Psykotekniken under en offentlig Erhvervsvejledning risikerer, at der gennem det private Initiativ oprettes psykotekniske Instituter rundt omkring i Landet, hvilket vilde medføre en højst uheldig Spaltning af Erhvervsvejledningen. -- Under Drøftelserne i Udvalget er der opnaaet Enighed om, at det, saaledes som Forholdene ligger her i Landet, maa anses for nødvendigt at knytte psykotekniske Undersøgelser til en offentlig Erhvervsvejledning. Det betones dog, at de mere end fem Krigsaar har medført, at det ikke har været muligt at følge Psykoteknikens videnskabelige og praktiske Udvikling i Udlandet, og at det derfor maa anses for rettest, naar Forholdene gør det muligt, at lade Undersøgelsernes Udformning og Virkemaade efterprøves i Lys af den Udvikling, Psykotekniken formentlig har gennemløbet i Udlandet under Krigen.

Af historiske Grunde har man under Drøftelserne om Psykoteknikens Placering indenfor Erhvervsvejledningen sondret mellem København og det øvrige Land.

1. København.

Som Udgangspunkt for Drøftelserne om Psykoteknikens Placering indenfor Erhvervsvejledningen har Udvalget taget Forholdene i København, hvor Psykotekniken har naaet sin videste Udvikling her i Landet. I København er der foruden det offentlige Arbe jdsan visningskontor (Centralarbejdsanvisningskontoret) et under Københavns Kommune hørende psykoteknisk Institut. Mellem de to Institutioner har der stedse været et snævert Samarbejde, men nogen Kompetenceafgrænsning af Institutionernes Arbejdsomraade har hidtil ikke fundet Sted, hvilket har givet Anledning til adskillige praktiske Vanskeligheder.

Under Udvalget har der været nedpat et Arbejdsudvalg, hvilket Udvalg, bestaaende af Kontorchef Hagen som Formand og Kontorchef Vedel-Petersen og Magister Bahnsen, har haft til Opgave at udarbejde et Forslag til et Samarbejde mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut. Baggrunden for Forslaget, der er gengivet i Bilag XII (Side 131), er at skabe en Ordning, hvor de to Institutioner udadtil virker som en Enhed ved Varetagelsen af Erhvervsvejledningens Opgaver. For at opnaa dette er det nødvendigt, at Indtegningen til Erhvervsvejledning, herunder psykoteknisk Prøve, henlægges til eet Kontor, saaledes at den Situation undgaas, som hidtil har været almindelig, at nogle Personer henvender sig direkte til psykoteknisk Institut, medens andre gaar til Centralarbejdsanvisningskontoret. Det foreslaas derfor bl. a., at Indtegning til psykoteknisk Prøve af Personer, der enten selv henvender sig for at blive prøvet med Henblik paa Valg af Erhverv, eller som ønskes psykoteknisk prøvet af en Virksomhed eller Arbejdsgiver, sker gennem Centralarbejdsanvisningskontoret, der ligeledes giver saavel den unge som Mesteren Meddelelse om Prøveresultaterne. Hvor det derimod drejer sig om erhvervshæmmede Personer, der ønskes psykoteknisk undersøgt paa Foranledning af Institutioner eller Foreninger, der særlig varetager de erhvervshæmmedes Interesser, som f. Eks. Invalideforsikringsretten, Samfundet og Hjemmet for Vanføre, m. v., fremsender Psykoteknisk Institut direkte Prøveresultatet til vedkommende Institution.

I Forslaget er der derhos udarbejdet nærmere Regier vedrørende Resultatmeddelelsen, dels Psykoteknisk Instituts Meddelelse af Prøveresultatet fil Centralarbejdsanvisningskontoret, dels Centralarbejdsanvisningskontorets Meddelelse til de unge og Arbejdsgiverne. Endvidere er det — da Overdragelsen af Resultatmeddelelsen til Centralarbejdsanvisningskontoret bevirker, at Psykoteknisk Institut mister den gennem den daglige Kontakt med Arbejdsgiverne givne Lejlighed til at holde sig underrettet om Sammenhængen mellem Prøveresultaterne og Erfaringerne fra Praksis — foreslaaet, at det paalægges Centralarbejdsanvisningskontoret senest den 5. i hver Maaned at sende Psykoteknisk Institut en Liste over foretagne Anvisninger. Endelig er det i Underudvalgets Forslag udtalt, at Oplysnirgsvirksomheden vedrørende Erhvervsvejledning og psykotekniske Undersøgelser foretages i gensidig Forstaaelse mellem de to Institutioner, saaledes at Erhvervsvejledningen i Tale og Skrift søges henvist til Centralarbejdsanvisningskontoret, som vil søge Lærlingeanvisningen udvidet ved til Stadighed gennem Propaganda at paavirke Mestre, Laug, Haandværksinstitutioner m. v. til at centralisere al Anvisning i Centralarbejdsan visningskontore fc.

Underudvalgets Forslag er tiltraadt af det samlede Udvalg. Forslaget er ved Arbejds- og Socialministeriets Mellemkomst forsøgsvis iværksat fra 1. April 1945.

2. Provinsen.

Hvad angaar Forholdene i Provinsen hersker der indenfor Udvalget Enighed om, at der ikke er Grund til at knytte et psykoteknisk Institut til hvert enkelt Anvisningskontor. Efter Udvalgets Opfattelse vil Landet kunne dækkes, hvis der ved fire, fem Arbejdsanvis-

ningskontorer oprettes særlige Afdelinger for psykotekniske Undersøgelser, f. Eks. saaledes: Psykoteknisk Institut i København (dækkende Sjælland og Lolland-Falster), Psykoteknisk Institut i Odense (dækkende Fyn med Langeland og Ærø samt eventuelt Sønderjylland); det øvrige Jylland maa dækkes af to, eventuelt tre Instituter, til hvis Placering Arbejdsdirektoratet til sin Tid maa tage Stilling. Udvalget skønner, at et Institut i Aarhus og Aalborg samt eventuelt Esbjerg vil kunne dække henholdsvis Øst-, Nord- og Vestjylland.

Med Hensyn til Instituternes administrative Placering hersker der Enighed om, at den i København foreslaaede Ordning, som har sin historiske Begrundelse, ikke bør overføres til Provinsen, idet det vil være upraktisk at have to samarbejdende Institutioner med hver sin Ledelse. Institutet bør knyttes til vedkommende offentlige Arbejdsanvisningskontor.

I Provinsen vil det ikke være muligt at lade enhver ung, der søger Erhvervsvejledningen, underkaste psykoteknisk Prøve.

Efter Udvalgets Opfattelse er dette heller ikke nødvendigt. Erhvervsvejlederen maa i det enkelte Tilfælde selvstændigt skønne over, hvorvidt psykoteknisk Prøve er nødvendig. Som vejledende for Erhvervsvejlederens Skøn anføres følgende **Retningslinier** for de Tilfælde, hvor der efter Udvalgets Skøn bør indhentes psykoteknisk Prøveresultat, hvorved dog bemærkes, at disse Retningslinier ikke kan anses for udtømmende:

Tilfælde, hvor den unge, hans paarørende eller Arbejdsgiver er i Tvivl om, hvorvidt de evnemæssige Forudsætninger er tilstrækkelige for et bestemt Fag, og hvor de allerede foreliggende Oplysninger (Skolevidnesbyrd m. v.) ikke giver de fornødne Holdepunkter for en Afgørelse.

Endvidere Tilfælde, hvor den unges Interesser ikke er fæstnet ved noget bestemt Fag. Det kan da som Udgangspunkt være af Betydning at undersøge, om der findes et „evnemæssigt Tyngdepunkt".

I alle Tilfælde, hvor den unge har et ringe Skolevidnesbyrd (d. v. s. under middel), er det af ganske særlig Betydning at faa konstateret Standpunktet paa de evnemæssige Omraader, som Skolens Oplysninger ikke omfatter, idet Elever med daarlige Skolevidnesbyrd som Regel vil have vanskeligt ved at skaffe sig ordentlige Pladser, saafremt der ikke ad anden Vej kan godtgøres Holdepunkter for praktiske Anlæg. Ved de psykotekniske Undersøgelser viser det sig, at en ikke ubetydelig **Del** af Eleverne med daarlige Resultater i skolemæssige Færdigheder besidder praktiske Forudsætninger for Oplæring i Haandværk.

Unge med gode Skolevidnesbyrd (d. v. s. over eller lig med middel), som søger ind i Fag, der kræver særlige evnemæssige Forudsætninger, f. Eks. manuel Færdighed i Tilfælde, hvor en ung Mand vil være Finmekaniker, Optiker, Urmager el. lign. Kommer den paagældende ikke fra en Skole, hvor der findes Metalsløjd, vil det være vanskeligt ad anden Vej end ved psykoteknisk Prøve at faa adækvate Oplysninger om det særlige evnemæssige Omraade, der her kommer i Betragtning. Tilsvarende gælder for flere af de grafiske Fag med Henblik paa tegnemæssige Færdigheder.

Tilfælde, hvor en paabegyndt Oplæring ikke forløber tilfredsstillende, saaledes at det maa overvejes, om den evnemæssige Fordeling giver Grund til at antage, at et andet Fag kunde have større Udsigt til at lykkes.

Tilfælde, hvor den unge er behæftet med fysiske eller psykiske Mangler, der kræver særlig Hensyntagen ved Erhvervsvejledningen (de erhvervshæmmede).

Skulde den unge eller hans paarørende ønske foretaget psykotekniske Prøve i et Tilfælde, hvor det efter Erhvervsvejlederens Opfattelse ikke er nødvendigt, maa Ad-

gangen hertil staa aaben, dog mod Betaling efter nærmere af Arbejdsdirektoratet fastsatte Takster. Om Betalingsspørgsmaalet iøvrigt, jfr. nedenfor.

Foruden Udgifterne ved selve Undersøgelsen vil der for udenbys Elevers Vedkommende være forbundet Rejseomkostninger med denne. Saavel Rejseomkostningerne som Udgifterne ved Prøven maa efter Udvalgets Opfattelse afholdes af det Kontor, under hvis Omraade den paagældende unge er bosiddende, saaledes at Udgifterne paa normal Maade opføres til Refusion paa Kontorets Regnskab.

Ved Oprettelse af nye Instituter bør det iagttages, at man stiler mod ensartede psykotekniske Undersøgelser over hele Landet. Endvidere maa der lægges Vægt paa, at der skabes et transportabelt Apparatur, saaledes at psykotekniske Prøver kan foretages ambulant, hvilket ofte maa anses for praktisk og i det lange Løb billigere og mere tidsbesparende.

Under Drøftelserne har der for Udvalget været rejst Spørgsmaal om, hvorvidt Resultatmeddelelserne af Erhvervsvejledningen, herunder de psykotekniske Prøver, bør være gratis. Med Hensyn til den *mundtlige* Resultatmeddelelse er der Enighed om, at denne bør være gratis. For saa vidt angaar *skriftlige* Resultatmeddelelser, har det fra en Side været hævdet, at det vil være urimeligt, om private (især større Virksomheder) skal kunne paaføre Staten betydelige Udgifter derved, at der eksempelvis sendes flere Hundrede aarligt til Erhvervsvejledning, uanset at Virksomheden kun skal bruge et Faatal til Besættelse af Lærlingepladserne. Det er endvidere fra denne Side hævdet, at en Pris for den skriftlige Resultatmeddelelse vil medføre, at Mestrene foretrækker at henvende sig paa Anvisningskontorerne for at faa mundtlig Meddelelse om Erhvervsvejledningens Resultat, hvilket ud fra Erhvervsvejledningens Synspunkt er det bedste, idet en mundtlig Resultatmeddelelse giver et bedre Billede end den skriftlige. Heroverfor er det anført, at det fra Erhvervsvejledningens Synspunkt er af stor Betydning, at samtlige unge kommer i Forbindelse med Erhvervsvejledningen. Dette vil imidlertid let blive hindret, hvis der sættes en Pris paa den skriftlige Resultatmeddelelse, idet Mestrene da fristes til kun at sende et Udvalg — og heriblandt maaske Protegéer — af Lærlingeaspiranterne til Erhvervsvejledningen for at holde Udgiften mest muligt nede. Fra denne Side er det endvidere hævdet, at Virksomheder beliggende udenfor vedkommende Anvisningskontors nærmeste Omraade er hindret i at søge mundtlige Oplysninger om Resultaterne, og at det derfor vil være urimeligt at kræve Betaling af saadanne Virksomheder. Endvidere vil en Pris paa den skriftlige Resultatmeddelelse fremelske telefoniske Forespørgsler, hvilket for Anvisningskontorerne i det lange Løb kan blive dyrere end den skriftlige Resultatmeddelelse.

Efter Drøftelsen hersker der i Udvalget principiel Enighed om, at alle Resultatmeddelelser bør være gratis, idet man for at sikre sig mod unødvendige Kontorholdsudgifter maa instruere Kontorerne om at tage et passende Antal Genparter af Resultaterne. Udvalget mener dog at maatte tage Forbehold, for saa vidt den principielle Ordning maatte medføre urimelige Kontorholdsudgifter.

E. Erhvervssamtalen.

Naar de forskellige Oplysninger om den unge er samlet, og Erhvervsvejlederen gennem disse Erklæringer fra Skole, Hjem, Læge og eventuelt psykoteknisk Undersøgelse har dannet sig et Indtryk af den unge, tilsiges han, eventuelt tillige med sine Forældre til Erhvervssamtalen. Under denne maa Erhvervsvejlederen dels søge at finde ind til den unges Erhvervsønsker, samt, for saa vidt Erhvervssamtalen sker i Forbindelse med Resultatmeddelelsen, hvilket maa anses for mest praktisk, fremstille sit Syn paa Sagen

for den unge, saaledes som det stiller sig efter de foretagne Undersøgelser og Overvejelser, og dels give den unge sit Raad. Der kan ikke gives nogen udtømmende Opregning af de Led, Erhvervssamtalen bestaar af, eller gives nogen Anvisning paa, hvorledes Erhvervsvejlederen skal gaa frem. Dog finder Udvalget Anledning til at understrege, at Erhvervssamtalen altid maa føres saaledes, at den unge forstaar, at det er ham selv og hans paarørende, der bestemmer, hvilken Afgørelse der skal tages med Hensyn til Valget af Erhverv, og hvornaar Afgørelsen skal træffes.

Erhvervsvejlederen maa med andre Ord indtage en strengt neutral, objektiv Stilling under Samtalen, samtidig med at han maa lade den unge forstaa, at han er levende interesseret i dennes Erhvervsvalgsproblem. Dette Krav maa dog ikke medføre, at Erhvervsvejlederen ikke er berettiget til at fraraade den unge at søge ind i bestemte Fag, og — for saa vidt den unge ifølge Lægeerklæringen lider af Defekter, der vil gøre ham uskikket til at søge ind i et bestemt Erhverv — bør han endog være forpligtet til at fraraade dette. Erhvervsvejlederens Eaad maa gives ikke alene paa Baggrund af de Oplysninger, der haves paa Haanden om den unges individuelle Habitus (Færdigheder, Fysik, Karakteregenskaber m. v.), men ogsaa paa Baggrund af den Viden, som Erhvervsvejlederen sidder inde med om Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet, herunder om forventet Efterspørgsel efter Arbejdskraft og Tilgangen indenfor deforskellige Fag.

Erhvervsvejlederens Opgave indskrænker sig imidlertid ikke til den blot negative at fraraade bestemte Fag, men kan ogsaa omfatte positiv Raadgivning. Hvornaar Erhvervsvejlederen bør give et positivt Raad kan ikke udtømmende angives, men samtidig med at pege paa, at Erhvervsvejlederen efter Anmodning er berettiget til positiv Raadgivning, finder Udvalget sig foranlediget til at fremhæve, at der fra Erhvervsvejlederens Side bør udvises stor Varsomhed ved positiv Raadgivning, især hvor et Raad om at søge ind i et bestemt Erhverv gives paa Grundlag af en Arbejdsmarkedsprognose.

Under Erhvervssamtalen bør Erhvervsvejlederen ogsaa have Opmærksomheden henvendt paa, hvilken social og økonomisk Stilling vedkommende unge befinder sig i, samt være rede til at være den unge behjælpelig med at søge eventuelle økonomiske Uddannelses vanskeligheder overvundet gennem Opnaaelse af Legat eller paa anden Maade.

Den ideelle Erhvervsvejledning resulterer i en Pladsanvisning for den unge indenfor det Erhverv, som den unge har valgt paa Grundlag af Samtalen. Ved Erhvervsvej ledningskontorerne maa der derfor oprettes Kartoteker over Lærlingepladser, Tjenestepladser m. v., saaledes at Erhvervsvejlederen til enhver Tid har Overblik over, hvor mange Lære- og Tjenestepladser m. v. der findes indenfor de forskellige Erhverv, og hvornaar især Lærepladserne staar aabne.

Imidlertid vil det af forskellige Grunde ikke altid være muligt at ledsage Erhvervsvejledningen med en Pladsanvisning. Dette kan f. Eks. skyldes, at der ikke findes ledige Pladser indenfor det i Betragtning kommende Erhverv, eller at det Billede, man paa Grundlag af de forskellige Oplysninger har dannet sig af den unge, endnu er saa uklart, at Erhvervsvejlederen ikke tør drage nogen Konklusion med Hensyn til den unges fremtidige Muligheder. I saadanne Tilfælde vi) det ofte være gavnligt at søge den unge anbragt i Overgangspladser (Bud, Arbejdsdreng), indtil der efter nogen Tids Forløb kan skaffes ham varig Beskæftigelse, eller der kan skabes et nøjagtigere Billede af ham. Det fremgaar heraf, at Erhvervsvejledningen ikke slutter med Erhvervssamtalen. Erhvervsvejlederen bør følge den unge ogsaa efter Samtalen, hvad enten han er anbragt i en Overgangsplads, eller han endeligt er anbragt indenfor et Erhverv. Mellem Erhvervsvejledningen og Arbejdsgiverne maa der derfor skabes en nøje Kontakt, saaledes at Erhvervsvejlederen med Mellemrum kan indhente Oplysninger hos Arbejdsgiveren om, hvorledes det gaar den unge. Viser det sig, at Omplacering eller lignende Foranstaltninger bliver nødvendige, maa Erhvervsvejlederen være parat til at bidrage hertil.

VI.

Erhvervsvejledningens administrative Placering.

A. Lokalt.

Som det fremgaar af Bilag I om den udenlandske Erhvervsvejledning, er denne enten lagt ved Skolevæsenet eller ved Arbejdsanvisningen.

Som det fremgaar af Afsnittene IV og V (henholdsvis Side 11 flg. og Side 16 flg.), bestaar der en intim Forbindelse mellem Skolen og Erhvervsvejledningen. Udvalget finder dog ikke, at Erhvervsvejledningen i administrativ Henseende bør placeres hos Skolevæsenet, allerede af den Grund, at Erhvervsvejledningen for at være effektiv almindeligvis maa resultere i en Pladsanvisning. Hertil kommer, at Skolen i sin Virksomhed ikke er indstillet paa de under Erhvervsvejledningen hørende Opgaver i Almindelighed. Saaledes gælder det ved Erhvervsvejledningen ikke alene om at meddele Eleverne objektive Oplysninger om de forskellige Erhvervs Krav og Muligheder, men som nævnt ogsaa om at bane Vej for den unge til en Anbringelse paa Arbejdsmarkedet. Endvidere bør Erhvervsvejledningen ikke organiseres som en Virksomhed, der kun foregaar under Skoletiden, men derimod som en langvarig Foreteelse, der fortsætter ogsaa efter Skoletiden. Endelig vil Lærerne som saadanne ikke være i Stand til autoritativt at udtale sig om Erhvervsvejledningens forskellige Sider, saasom Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet, de forskellige Fags Krav til deres Udøvere m. v. Som anført under IV, 2 (Side 14) bør Lærernes Opgave indskrænke sig til at rejse Erhvervsvalgets Problem for Eleverne samt bringe dem i Kontakt med den offentlige Erhvervsvejledning.

Paa den anden Side kan en rationel Erhvervsvejledning ikke uden videre indgaa i den almindelige Arbejdsanvisning, som foregaar gennem de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Ved Arbejdsanvisning og Erhvervsvejledning af unge maa man indstille sig paa et mere indgaaende, personligt Arbejde med den enkelte. Arbejdet med Ungdommen maa endvidere ske paa langt Sigt, saaledes at der ikke alene tages Hensyn til den individuelle Situation, som den unge øjeblikkelig befinder sig i, men ogsaa til de Udviklingsmuligheder, som hans Forbindelse med Arbejdsmarkedet ofte aabner. Arbejdsanvisningen maa saaledes i højere Grad end sædvanligt følge de arbejdssøgende unge paa de anviste Pladser og søge Oplysninger om, hvorledes det gaar dem, samt om fornødent give nye Raad og Anvisninger m. v.

Det vil heraf fremgaa, at Arbejdet med Ungdommens rationelle Placering paa Arbejdsmarkedet i mange Henseender adskiller sig fra Arbejdsanvisning i sædvanlig Forstand. Derfor kan de Principper, som er lagt til Grund for Opbygningen af den offentlige Arbejdsanvisning ikke uden videre overføres til Erhvervsvejledningen. Men da Erhvervsvejledningen som foran anført maa ske i nøje Føling med Arbejdsmarkedet, vil Arbejdsanvisniigskontorerne, og ikke Skolerne, efter Udvalgets Opfattelse alligevel være den naturlige Basis at opbygge Erhvervsvejledningen paa. Blot kræver Erhvervsvejledningen en Udbygning af de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, saaledes at der ved disse oprettes særlige Afdelinger for Erhvervsvejledning. Fra disse Afdelinger, som maa staa i nær Forbindelse med Skolevæsenet, maa den almindelige Erhvervsoplysning, den individuelle Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning og anden Pladsanvisning af unge udgaa. Denne Afdeling maa ledes af en Erhvervsvejleder, jfr. under VII (Side 28).

B. Centralt.

Udvalget forudsætter, at Tilsynet med Arbejdsanvisningskontorernes erhvervsvejledende Virksomhed udøves paa samme Maade, som det er Tilfældet med Hensyn til de nævnte Kontorers Virksomhed iøvrigt.

Ved selve Iværksættelsen af en offentlig Erhvervsvejledning ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer vil det være nødvendigt, at der udarbejdes et omfattende Materiale, jfr. herved det under IV og V (henholdsvis Side 11 flg. og Side 16 flg.) anførte, hvoraf det fremgaar, at den almindelige Erhvervsoplysning forudsætter, at der paa Dansk er udarbejdet en Grundbog i Lighed med den svenske „Att välja yrke"; endvidere maa der udarbejdes Spørgeskemaer af forskellig Art (Skoleerklæring, Forældreerklæring, Lægeerklæring m. v.). Udarbejdelsen af det omhandlede Materiale — Grundbog, Skemaer o. s. v. — maa selvsagt ske ved Arbejdsdirektoratets Foranstaltning, men det ligger efter Udvalgets Opfattelse i Sagens Natur, at den praktiske Tilrettelægning af dette Arbejde, som vil være af den største Betydning for hele Erhvervsvejledningens Udvikling, bør ske i snævert Samarbejde med det af Arbejds- og Socialministeriet nedsatte raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning, saaledes at de af Arbejdsdirektoratet udarbejdede Forslag forelægges for dette Udvalg, i hvilket der sidder Repræsentanter for Arbejds- og Socialministeriet og for Arbejdsdirektoratet og Arbejdsanvisningskontorerne, udvidet med Repræsentanter bl. a. for Undervisningsmyndighederne og for Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne.

Til Støtte for Erhvervsvejlederne maa der derhos med Mellemrum tilgaa dem Oplysninger om Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet og om den forventede Ledighed eller Efterspørgsel efter Arbejdskraft m. v. indenfor de forskellige Fag. Disse Oplysninger forudsætter, at der udarbejdes Arbejdsmarkedsprognoser til Brug ved Erhvervsvejledningen, og Udvalget skal derfor henstille, at Arbejds- og Socialministeriet drager Omsorg for, at de Arbejdsmarkedsprognoser, som udarbejdes af forskellige Institutioner, evt. i Samraad med Udvalget bearbejdes til Brug ved Erhvervsvejledningen. Det vil endvidere efter Udvalgets Opfattelse være naturligt, at Spørgsmaalet om eventuelle Ændringer i Materialet som Følge af Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet eller om Tilrettelæggelsen af de under VII nævnte Kursus for Erhvervsvej lederne drøftes med Udvalget, der iøvrigt maa være berettiget til at optage ethvert Spørgsmaal af principiel Betydning vedrørende Erhvervsvejledningen til Drøftelse og at fremkomme med Forslag til Udbygning af eller Ændring i den bestaaende Erhvervsvejledning.

VIL

Personale.

Arbejdsanvisningskontorernes Afdeling for Erhvervsvejledning ledes som foran anført af en Erhvervsvejleder.

Erhvervsvejledningens Trivsel vil i væsentlig Grad være afhængig af, om Stillingen som Erhvervsvejleder besættes med den rette Mand. Der maa derfor forinden Besættelsen af denne Stilling foretages en nøje Undersøgelse af Ansøgernes Kvalifikationer. Ved Udvælgelsen af Erhvervsvej lederne maa der i særlig Grad lægges Vægt paa, om de paagældende i deres tidligere Beskæftigelse har været i Berøring med herhenhørende eller beslægtede Problemer, hvilket især kan tænkes at være Tilfældet for Ungdomsarbejdere, Lærere og lignende. Nogen speciel Uddannelse kan ikke fordres, bl. a. af den Grund, at ingen af de bestaaende Uddannelser fuldt ud omfatter alt, hvad Erhvervsvej ledere skal beskæftige sig med. Ved Udvælgelsen maa der foruden de paagældendes tidligere Beskæftigelse lægges Vægt paa følgende: Erhvervsvejlederen maa have en vis Indsigt i Psykologi og Pædagogik og maa være i Stand til at sætte sig ind i de forskelHge Erhvervsgrene, saaledes at lian kan skaffe sig et Kendskab til de Krav, Erhvervene stiller til deres

Udøvere. Han maa besidde Evne **til** at optræde udadtil, til at holde Foredrag og Møder med Offentligheden. Han maa være i Stand til at udtrykke sig mundtligt og skriftligt korrekt. Han maa besidde administrative Evner, Forhandlingsevner og være i Besiddelse af et selvstændigt Initiativ og Handlekraft. Han maa endvidere være i Besiddelse af en vis teoretisk Begavelse, saaledes at han vil kunne sætte sig ind i den Litteratur, som omfatter Erhvervsvejledningens forskellige Problemer, ligesom han maa være i Stand til at fortolke de Erklæringer, han faa fra Skole, Forældre, Læge m. v. Der kan ikke gives nogen udtømmende Opregning af de Krav, der maa stilles til en duelig Erhvervsvejleder. Derfor har Udvalget heller ikke fundet det tilraadeligt at etablere en særlig Uddannelse, som enhver Erhvervsvejleder skal gennemgaa. Derimod vil det efter Udvalgets Opfattelse være mest hensigtsmæssigt, at man besætter Stillingerne i et vist Tidsrum paa Prøve med de Folk, som man skønner egnede, og som man i fornødent Omfang indkalder **til** 8—14 Dages Kursus, hvor Erhvervsvejledningens praktiske og teoretiske Problemer gennemgaas af Eksperter, og hvor der bliver Lejlighed til at afholde praktiske Øvelser. Disse Kursus maa som anført under VI, B tilrettelægges af det der nævnte Udvalg.

Ifølge Arbejdsløshedslovens § 2, Stk. 1, ansættes Kontorbestyrerne ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer af Arbejds- og Socialministeren, medens Personalet ifølge Stk. 7 ansættes af Kontorbestyreren efter forud indhentet Godkendelse af Tilsynsraadet. Ifølge en af Arbejds- og Socialministeriet truffen Afgørelse ansættes Bestyrerne for Filialkontorerne under de offentlige Anvisningskontorer af vedkommende Kontorbestyrer efter indhentet Godkendelse af Tilsynsraadet, hvorved Ministeriet dog samtidig har udtalt, at man maa finde det hensigtsmæssigt, at Kontorbestyreren, forinden han foretager sin Indstilling til Tilsynsraadet, forhandler med Arbejdsdirektoratet. Under Hensyn til Betydningen af, at Stillingen som Erhvervsvejleder besættes med den rette Person, foreslaar Udvalget, at den af Arbejds- og Socialministeriet trufne Afgørelse vedrørende Ansættelsen af Filialbestyrere udvides til ogsaa at omfatte Erhvervsvejledere.

Erhvervsvejlederen forestaar den daglige Ledelse af det løbende Arbejde med Erhvervsvejledningen. Den øverste Ledelse af Erhvervsvejledningen ligger hos vedkommende Kontorbestyrer, saaledes at Erhvervsvejlederen er underordnet denne i administrativ Henseende. Retningslinierne for Erhvervsvejledningsafdelingens Arbejde tilrettelægges paa Grundlag af de fra Tilsynsmyndighederne udgaaede Retningslinier af Kontorbestyreren i Samarbejde med Erhvervsvejlederen. Henvendelser til en bredere Offentlighed og enhver Disposition, der har væsentlig økonomisk Betydning, kræver Kontorbestyrerens Godkendelse. Foruden Erhvervsvejledere maa der til Afdelingerne for Erhvervsvejledning knyttes det fornødne Antal Assistenter og/eller Kontorister, afpasset efter Arbejdets Omfang ved de enkelte Kontorer.

Om Erhvervsvejledernes lønmæssige Placering henvises til nedenstaaende under IX (Side 31 flg.) anførte Normeringsforslag.

VIII.

Erhvervsvejledningen i Landdistrikterne og Forholdet til den bestaaende Erhvervsvejledning.

Det har i Udvalget været drøftet, hvor langt den fra Arbejdsanvisningskontorerne udgaaende Erhvervsvejledning bør udstrækkes i territorial Henseende, idet man herved har haft Opmærksomheden henvendt paa, at den foreslaaede Erhvervsvejledning vil blive

af et meget betydeligt Omfang, hvis man foruden Bykommunerne lader den omfatte samtlige Landkommuner. Under Overvejelserne af dette Problem har Udvalget stilet mod dels at holde Erhvervsvejledningen indenfor administrativt overkommelige Rammer, dels at imødekomme det Behov for Erhvervsvejledning, der eksisterer i Landkommunerne, hvorved dog maa fremhæves, at det synes, som om Landboungdommens Behov for Erhvervsvejledning er mindre end Byungdommens, idet en stor Del af Ungdommen, der udgaar fra Landsbyskolerne, forbliver paa Landet, knyttet til Landbruget.

Udfra dette Udgangspunkt hersker der Enighed i Udvalget om, at Erhvervsvejledningen foreløbig bør omfatte Eleverne i Afgangsklasserne i Købstæderne og bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere.

For saa vidt angaar det øvrige Land, vil der, udover Udsendelsen af Erhvervsvejledningsbogen og eventuelt det periodiske Tidsskrift, saaledes ikke blive etableret nogen tilsvarende Forbindelse mellem Skolerne og Erhvervsvejledningen, idet det ikke vil blive paalagt Erhvervsvejlederen at tage erhvervsorienterende Timer i Skolerne udenfor de bymæssige Bebyggelser med over 1500 Indbyggere. Paa den anden Side staar det klart for Udvalget, at der maa skabes Mulighed for Landboungdommen for at komme i Forbindelse med den offentlige Erhvervsvejledning.

I Sverige er dette Problem søgt løst gennem Indførelse af de saakaldte „Kontaktmænd", d. v. s. interesserede Personer, som oftest Lærere, der for et mindre Vederlag har til Opgave at være Arbejdsanvisningskontorets Repræsentant der paa Egnen og skabe Forbindelse mellem de unge, der har Brug for Erhvervsvejledning, og nærmeste offentlige Erhvervsvejleder. Udvalget har drøftet, hvorvidt en tilsvarende Ordning burde indføres her i Landet, men har ikke fundet det paakrævet. Dels er Afstandene her i Landet væsentligt mindre end i Sverige, saaledes at man maa gaa ud fra, at den fornødne Forbindelse mellem Landboungdommen og den offentlige Erhvervsvejledning lettere vil kunne bringes til Veje uden noget Mellemled, dels kommer Erhvervsvejlederen paa sine Skoiebesøg i vidt Omfang i Forbindelse med Landboungdommen, og under disse Skolebesøg bør der om muligt ogsaa gives Elever fra Landsbyskolerne Adgang til at deltage i Erhvervsvejlederens Timer. Kan dette ikke lade sig gøre, bør det i god Tid bekendtgøres for Eleverne i Landsbyskolerne, at Erhvervsvejlederen paa et nærmere angivet Tidspunkt vil kunne træffes i den og den Skole, saaledes at Erhvervsvejlederen er indstillet paa efter Timen paa vedkommende Skole at tage sig af eventuelle unge fra Omegnens andre Skoler.

Udvalget er saaledes af den Opfattelse, at der uden yderligere Udbygning af Erhvervsvejledningen vil kunne skabes den fornødne Forbindelse mellem Landboungdommen og den offentlige Erhvervsvejledning, idet det herved er forudsat, at der ved Starten af Erhvervsvejledningen gøres en Indsats for at gøre den almindelig kendt ogsaa for Landbefolkningen.

Hvad angaar Forholdet til den *bestaaende Erhvervsvejledning,* skal Udvalget bemærke følgende:

Erhvervsvejledningen ved Centralarbejdsanvisningskontoret og Københavns Kommunes psykotekniske Institut bør udbygges efter Udvalgets Forslag. Det samme gælder Erhvervsvejledningen ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Den bestaaende Erhvervsvejledning for *særlige* Grupper af Medborgere (»Foreningen af 1915«, Erhvervs- og Vej ledningskontoret for tunghøre og døvstumme, m. fl.) vil, uanset Gennemførelsen af den af Udvalget foreslaaede Erhvervsvejledning, fortsat have sin Berettigelse, idet den er baseret paa et særligt Kendskab til de erhvervshæmmede. Der vil derfor efter Udvalgets Opfattelse intet være til Hinder for, at der - for saa vidt denne specielle Erhvervsvejledning ikke kan indarbejdes i den almin-

delige Erhvervsvejledning, hvilket bør undersøges af Administrationen — som hidtil i et vist Omfang ydes Tilskud af det offentliges Midler til denne Erhvervsvejledning, der som Regel udgaar fra Foreninger eller Institutioner, der udover Erhvervsvejledning paa særlig Maade varetager de erhvervshæmmedes Interesser, og som disse bl. a. af traditionelle Grunde føler sig knyttet til. Udvalget mener dog at burde udtale, at der *for Fremtiden* bør udvises stor Tilbageholdenhed med at godkende, at Erhvervsvejledning for erhvervshæmmende henlægges til Foreninger eller Institutioner, der arbejder uafhængigt af den af Udvalget foreslaaede Erhvervsvejledning.

Anden bestaaende Erhvervsvejledning (i. Eks. Psykoteknisk Institut i Randers, Erhvervs vej ledningskontoret i Silkeborg m. v.). Om denne Erhvervsvejledning kan indgaa som et Led i den af Udvalget foreslaaede Erhvervsvejledning maa til sin Tid undersøges af de administrative Myndigheder, i første Række Arbejdsdirektoratet. Er dette Tilfældet, opstaar der intet Problem. I modsat Fald kunde der blive Spørgsmaal om helt at forbyde saadan Erhvervsvejledning. Dette vil kræve Lovhjemmel og kan næppe anses for at være nødvendigt. Derimod bør der under ingen Form ydes Støtte af det offentlige til en saadan Erhvervsvejledning, der ikke henvender sig til en anden Kategori end den af Udvalget foreslaaede Erhvervsvejledning.

IX.

De med Forslaget forbundne Udgifter.

For at tilvejebringe et nærmere Kendskab til, i hvilket Omfang der vil blive Anvendelse for Erhvervsvejledning efter de foran anførte Retningslinier, har Arbejdsdirektoratet gennem Arbejdsanvisningskontorerne indhentet Oplysninger om Antal Købstæder og bymæssige Bebyggelser over 1 500 Indbyggere, Antal Skoler, Skoleklasser, Afgangsklasser, Skolernes Elevantal og sidste Afgangstal fra Afgangsklasser; endvidere Oplysninger om Antal Skoler i bymæssige Bebyggelser med under 1 500 Indbyggere og i rene Landdistrikter og om disse Skolers Klasseforhold, Antal Skoleelever og sidste Afgangstal.

Paa Grundlag af disse Oplysninger har Arbejdsdirektoratet udarbejdet den i Bilag XIII (Side 136) indeholdte Tabel, der foruden de ovenfor nævnte Oplysninger i Bemærkningsrubriken indeholder Oplysning om de private Mellem- og Realskoler, der er beliggende i Landdistrikterne (eller i bymæssige Bebyggelser med under 1 500 Indbyggere).

Med denne Tabel som Udgangspunkt har man derefter søgt at naa frem til et Tal, der angiver, hvor mange af de fra Skolerne udgaaende Elever, der kan antages at ville søge Erhvervsvejledning. I denne Forbindelse er det selvfølgelig først og fremmest af Betydning at se paa Af gangstallet. Dette Tal er opgivet til 55 857, men man maa regne med, at dette Tal er for lavt, da en Del Elever udgaar fra andre Klasser end Afgangsklasserne. Under Hensyn til, at man maa regne med, at Afgangen fra andre Klasser end Afgangsklasserne i særlig Grad finder Sted fra Købstadsskolerne, har man foretaget en nærmere Undersøgelse af Afgangen fra de københavnske Skoler og er derefter naaet til det Resultat, at de i Bilag XIII anførte Afgangstal fra Afgangsklasserne maa forhøjes med 15 pCt. for at faa det samlede Afgangstal. Det Afgangstal, man herefter maa regne med for Købstæder og bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere, er opført i Bilag XIV (Side 138) i Kolonne 7.

Nu er Forholdet imidlertid det, at langt fra alle, der afgaar fra Skolerne, vil have Brug for Erhvervsvejledning. Erfaringsmæssigt viser det sig, at kun et mindre Antal Piger -- der udgør ca. Halvdelen — er interesserede i Erhvervsvejledning, men hertil kommer yderligere, at en stor Del af Drengene paa Forhaand har deres Erhvervsplaner i Orden, saaledes at der for dem ikke er Tvivl om, hvad de vil være. Man maa derfor reducere det beregnede Afgangstal betydeligt, og rent skønsmæssigt maa man antage, at Antallet af Erhvervsvejledningstilfælde ikke vil udgøre over Halvdelen af de af Købstadsskolerne udgaaende Elever. Hertil maa imidlertid yderligere lægges visse andre Grupper af 14—15-aarige, nemlig et vist Antal af de Elever, der udgaar fra Skolerne i Landdistrikterne og i de bymæssige Bebyggelser med under 1 500 Indbyggere samt et mindre Antal fra Særforsorgsanstalter o. lign.

Med Hensyn til den første Gruppe skal det bemærkes, at det utvivlsomt paa Forhaand er givet, at en meget stor Del af de Elever, der udgaar fra Landsbyskolerne, forbliver paa Landet knyttet til Landbruget, jfr. ogsaa under VIII (Side 30). Antallet af Landsbyelever, der kan tænkes at ville anvende Erhvervsvejledning, maa derfor antages at ville blive forholdsvis lavt. Rent skønsmæssigt kan man formentlig regne med, at ikke over 10 pCt. vil søge Erhvervsvejledning, hvilket svarer til 20 pCt. af de Drenge, der udgaar fra nævnte Skoler.

I Bilag XIV, Kolonne 8, har man herefter beregnet det Antal Elever, som kan tænkes at ville søge Erhvervsvejledning, nemlig ½ af Tallene i Kolonne 7 + 1 0 pCt. af Tallene i Kolonne 5; ia't vil man herefter naa til, at man vil kunne regne med ca. 18 000 Erhvervsvejledningstilfælde om Aaret, hvilket Tal næppe er beregnet for lavt.

Med Hensyn til den Tid, der vil medgaa til den individuelle Erhvervsvejledning, har man underhaanden fra Erhvervsvejlederen ved Centralarbejdsanvisningskontoret i København faaet oplyst, at der gennemgaaende vil kunne erhvervsvejledes ca. 10 Personer daglig. Saafremt denne Oplysning lægges til Grund ved Beregningen, vil Erhversvejlederens Arbejde med den individuelle Erhvervsvejledning kunne udføres paa det Antal Dage, der fremkommer ved at dividere Tallene i Kolonne 8 med 10.

Foruden at foretage den individuelle Erhvervsvejledning faar Erhvervsvejlederne imidlertid andre Opgaver, nemlig Erhvervsorientering i Forbindelse med Skolerne, hvilket medfører Besøg i Skolernes Afgangsklasser, herunder Gennemgang af de Erhvervsstile, som det er Meningen, at Afgangsklasserne skal skrive, samt Medvirken ved at skaffe de paagældende Elever Lærepladser m. v.

Med Hensyn til Omfanget af Erh ver vsvej lederes første Opgave skal man henvise til Bilag XIV, Kolonnerne 1—3, hvoraf det fremgaar, hvor mange Afgangsklasser der findes. Som allerede anført skal Erhvervs vej ledernes Besøg i Skolerne begrænses til Afgangsklasserne. For saa vidt angaar Købstæderne og bymæssige Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere, er Antallet af disse Klasser anført i Kolonne 1. Foruden disse Klasser vil der imidlertid være Anledning til ogsaa at lade Erhvervsvej lederne komme i Kontakt med Afgangsklasser i Mellem- og Realskolerne, der er beliggende i Landdistrikterne eller i bymæssige Bebyggelser med under 1 500 Indbyggere. Antallet af disse Skoler er anført i Kolonne 2; i Kolonne 3 er det Antal Afgangsklasser angivet, der ialt skal besøges af Erhvervsvej lederne. En stor Del af disse Afgangsklasser er beliggende i samme By og endog i samme Skole, hvorfor man maa regne med, at Erhvervsvej lederne vil kunne ordne Forholdet saaledes, at de vil være i Stand til at erhvervsvej lede i flere Klasser paa samme Dag.

Med Hensyn til Antallet af Erhvervsstile, der skal skrives, henvises til Kolonne 7, hvorved bemærkes, at det formentlig paa en eller anden Maade maa kunne ordnes saaledes, at de Elever, der udgaar fra andre Klasser end Afgangsklasserne, faar Lejlighed

til at skrive deres Erhvervsstile sammen med Afgangsklasserne. Der skrives Erhvervsstil een Gang aarligt, og da man maa kunne regne med, at Erhvervsvejlederne vil kunne gennemgaa i hvert Fald ca. 50 Stile daglig, vil Erhvervsvejledernes Arbejde med Hensyn til Stilene kunne fastsættes til det Antal Dage, der fremkommer ved at dividere Tallet i Kolonne 7 med 50.

Hvad endelig angaar Erhvervsvejledernes Medvirken ved at skaffe de erhvervsvejledede Elever Læreplads m. v., skal det bemærkes, at det formentlig er ganske umuligt paa Forhaand at udtale sig om, hvor megen Tid der vil medgaa til dette Arbejde. Det skal dog i denne Forbindelse anføres, at man i Sverige har henlagt en meget betydelig Del af Anvisningsarbejdet til Erhvervsvejlederen, hvilket efter Udvalgets Opfattelse ogsaa bør være Tilfældet her i Landet.

Hvad enten denne sidste Del af Erhvervsvejledernes Opgaver bliver mere eller mindre tidkrævende, maa man imidlertid naa til det Resultat, at der ikke vil være Anvendelse for en Erhvervsvejleder ved hvert af de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, selv om man regner med, at en Erhvervsvejleder kun er i Stand til daglig at erhvervsvejlede et noget mindre Antal Elever end det ovenfor anførte Antal (10), og selv om man maa regne med, at Erhvervsvejlederen skal have Tid til at udøve Propaganda for Erhvervsvejledningen.

I Bilag XIV har man da ogsaa som Grundlag for Beregningen — med Undtagelse af Centralarbejdsanvisningskontoret i København — paa Forhaand udskudt alle Arbejdsanvisningskontorer, der ikke er Amts-Arbejdsanvisningskontorer, idet man har lagt Tallene for disse Kontorer til Tallene for de indenfor samme Amt beliggende Amts-Arbejdsanvisningskontorer, men efter de foreliggende Oplysninger vil der end ikke være Grundlag for at oprette Erhvervsvejledningskontorer ved hvert Amts-Arbejdsanvisningskontor, jfr. det i det nævnte Bilag indeholdte Normeringsforslag, hvorefter der bør ansættes 17 Erhvervsvejledere, 3½ Assistent, 10 Socialraadgivere og 18 Kontorister.

Herefter kan man opstille følgende Beregning vedrørende Udgifterne til en Erhvervsvejledningsordning:

A. De aarlige Driftsudgifter.

1. Erhvervsvejledningskontorerne.

a. Lønningsudgifter.

For at Stillingen som Erhvervsvejleder kan blive beklædt af tilstrækkelig kvalificeret Arbejdskraft, maa den lønnes som Fuldmægtig i Centraladministrationen. Erhvervsvejlederassistenten maa lønnes som Sekretær og Kontorpersonalet som Kontorister. Ud fra dette Beregningsgrundlag naar man til, at Lønningsudgiften ved Erhvervsvejledningskontorerne beløber sig til ca. 250 000 Kr.

Foruden Lønningsudgiften maa man endvidere regne med Rejseudgifter, der rent skønsmæssigt maa anslaas til ca. 15 000 Kr.

b. Husleje, Brændsel, Rengøring og Kontorhold.

Paa Basis af de Oplysninger, som man er i Besiddelse af for saa vidt angaar tilsvarende Udgifter ved Filialkontorer under de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, maa man regne med, at Udgiften til Husleje, Varme og Rengøring maa kunne sættes til ca. 2 500 Kr. aarlig; hertil kommer Udgifter til Porto, Papir, Telefon m. v., der maa kunne ansættes til ca. 1 500 Kr. aarlig, saaledes at Udgiften ialt vil beløbe sig til ca. 4 000 Kr. pr. Kontor.

Disse Udgifter vil saaledes kunne ansættes til ca. 70 000 Kr.

c. Lægeassistance.

Ved Københavns Kommunes psykotekniske Institut er ansat en Læge, der aflønnes med 480 Kr. maanedlig. Den paagældende er beskæftiget 2 Dage om Ugen fra Kl. 15 (15,30) —18. Saafremt Lægeassistancen skal aflønnes paa samme Maade ved de forskellige Erhvervsvejledningskontorer, maa man regne med en Udgift paa 150—200 Kr. maanedlig pr. Kontor, hvilket medfører en Udgift paa ca. 30 000 Kr. aarlig, heri iberegnet Udgifter til Special lægeundersøgelser m. v.

Driftsudgifterne ved Erhvervsvejledningskontorerne kan herefter anslaas paa følgende Maade:

Lønninger	250 000 Kr.
Rejseudgifter	15 000 —
Husleje, Kontorhold	70 000 —
Lægeassistance	30 000 —
	365 000 Kr.

2. Psykotekniske Instituter.

I hvilket Omfang, der bliver Anvendelse for psykotekniske Prøver, er vanskeligt at afgøre, men rent skønsmæssigt maa man nok regne med, at ca. Halvdelen af de Elever, der underkastes Erhvervsvejledning, skal psykoteknisk prøves. Herefter maa man regne med, at der — bortset fra København og Frederiksberg, hvor psykotekniske Undersøgelser allerede finder Sted i Forbindelse med Centralarbejdsanvisningskontorets Erhvervsvejledning — vil være at foretage ca. 7 300 psykotekniske Prøver aarlig. hvoraf ca. 2 000 vedrører Elever fra Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, som tænkes betjent af Psykoteknisk Institut i København. Tilbage bliver herefter ca. 5 300 Undersøgelser, som fordelt paa 4 Instituter giver ca. 1 300 Undersøgelser pr. Institut. Ved Underhaandsforhandlinger med Psykoteknisk Institut i København er det oplyst, at der til et Institut af denne Størrelse maa knyttes en Psykotekniker, en Assistent for denne og en Kontormedhjælper. Psykoteknikeren maa lønnes som Fuldmægtig, Assistenten som Sekretær og Kontorhjælpen som Kontorist. Lønningsudgiften pr. Psykoteknisk Institut maa herefter ansættes til ca. 17 000 Kr. Husleje, Brændsel o. lign. maa ansættes til 5 000 Kr., hvorved bemærkes, at disse Instituter maa kræve noget mere Plads end Erhvervsvejledningskontorerne. Papir, Porto o. lign. beregnes at ville medføre en Udgift paa 5 000 Kr. Hertil kommer Rejseudgifter til ambulante Undersøgelser + Elevernes Rejser til psykotekniske Prøver; rent skønsmæssigt vil disse Udgifter kunne anslaas til 5 000 Kr. lait bliver Udgiften herefter pr. psykoteknisk Institut 30 000 Kr.

For saa vidt angaar Udgiften ved psykotekniske Prøver paa Sjælland og Lolland-Falster, der skal foretages ved Københavns Kommunes psykotekniske Institut, maa disse Udgifter betales pr. Prøve, saaledes at Betalingen dækker Udgiften fuldtud. Herefter maa man regne med 20 Kr. pr. Prøve, hvilket giver en Udgift paa ialt 40 000 Kr. om Aaret.

Driftsudgifterne ved 4 psykotekniske Instituter samt Udgiften til Prøver ved Psykoteknisk Institut i København kan herefter anslaas paa følgende Maade:

Lønninger	68 000 Kr.
Rejseudgifter	20 000 —
Husleje, Brændsel m. v.	20 000 —
Papir, Telefon o. a., Kontorhold	20 000 -
Psykotekniske Prøver ved Psykoteknisk Institut i København	40 000 —
Ialt	168 000 Kr.

3. Erhvervsvejledningsbogen.

Efter Udvalgets Forslag skal Erhvervsvejledningsbogen uddeles til samtlige Elever, der udgaar fra Skolerne, d. v. s. at det Antal Bøger, der skal anvendes, beløber sig til ca. 60 000 aarlig. Fra Skolebogsforlaget Jul. Gjellerup har man faaet oplyst, at de direkte Udgifter til Papir, Trykning og Hæftning for en Bog paa 96 Sider, der i Format og Udstyr svarer til „Att välja yrke", vil blive 34 150 Kr. for 60 000 Eksemplarer (og 19 300 Kr. for 30 000). Hertil kommer saa Udgifter til Forfatterhonorar, Fotografier og Klicheer, der imidlertid maa regnes som en Anlægsudgift, da Bogen skal udkomme Aar efter Aar.

Herefter kan *de samlede Driftsudgifter* anslaas til:

Erhvervs vej ledningsko ntorerne	365 000	Kr.
Psykotekniske Instituter + Prøver	168 000	—
Erhvervsvejledningsbogen	35 000	—
	568 000	Kr.

i hvilke Tal ikke er medregnet Udgifter til den Erhvervsvejledning, som allerede nu finder Sted ved Centralarbejdsanvisningskontoret i København.

B. Anlægsudgifter.

Foruden de aarlige Driftsudgifter vil Gennemførelsen af Ordningen medføre visse Anlægsudgifter, nemlig til Indretning af Kontorer, Anskaffelse af psykotekniske Apparater og Opgavesæt samt Udgifter i Forbindelse med Fremstilling af Erhvervsvejledningsbogen.

Med Hensyn til Udgifterne til Inventar til Erhvervsvejledningskontorerne vil man paa Grundlag af indhøstede Erfaringer, for saa vidt angaar Filialkontorer under de offentlige Arbejdsanvisningskontor, skønne, at Omkostningerne pr. Erhvervsvejledningskontor efter de nugældende Priser vil beløbe sig til ca. 5 000 Kr. — for Københavns Vedkommende ca. 10000 Kr. —, og at Indretningen af hvert Psykoteknisk Institut vil koste ca. 7 000 Kr. Endvidere har Psykoteknisk Institut i København beregnet, at Udgifterne til Fremstilling af Prøveapparater vil koste ca. 5 500 Kr. pr. Institut og Udarbejdelse af nye Opgavesæt, herunder Afprøvning og Normering af disse ca. 7 000 Kr. ialt.

Hertil kommer yderligere forskellige mindre Udgiftsposter, herunder til Tilsyn ved Fremstilling af Apparater og Kontrollering af disse, der kan ansættes til 3 000 Kr.

Endelig maa medregnes Omkostningerne ved Fremstilling af Erhvervsvejledningsbogen til Forfatterhonorar, Fotografier og Klichéer, der ganske skønsmæssigt ansættes til 15 000 Kr.

Anlægsudgifterne skulde herefter beløbe sig til:

Oprettelse af Erhvervsvejledningskontorer (16)	80 000	Kr.
Udvidelse af Københavns Erhvervs vej ledningskontor	10 000	—
Oprettelse af 4 psykotekniske Instituter	28 000	—
Prøveapparater til 4 psykotekniske Instituter	22 000	—
Opgavesæt til 4 psykotekniske Instituter	7 000	—
Fremstilling af Erh vervs vej ledningsbog	15 000	—
Diverse	3 000	—
Ialt...	165 000	Kr.

Som allerede nævnt har en Del af de foranstaaende, af Arbejdsdirektoratet foretagne Beregninger, herunder navnlig med Hensyn til Normeringen af Personalet, nød-

vendigvis maattet foretages paa Grundlag af et temmelig løst Skøn, hvorfor det maa fremhæves, at disse Beregninger maa tages med betydeligt Forbehold.

De foranstaaende Beregninger er nøje drøftet i Udvalget, der ganske har kunnet tiltræde Beregningerne og Grundlaget for disse, herunder de foreslaaede Normeringer.

Udvalget har gjort sig bekendt med det svenske Budget, men har ikke ment at kunne anvende dettte som et Sammenligningsgrundlag, idet Erhvervsvejledningen i Sverige er udbygget i et Omfang, der — i hvert Fald for saa vidt angaar Normeringer af Tjenestemænd -- maa betragtes som uigennemførligt her i Landet i en overskuelig Aarrække.

X.

Gennemførelsesprogram.

En offentlig Erhvervsvejledning som den foreslaaede vil naturligvis ikke straks kunne gennemføres ved alle offentlige Arbejdsanvisningskontorer bl. a., fordi det fornødne Personale af Erhvervsvejledere og Psykoteknikere ikke forefindes, og fordi Lokalespørgsmaalet i alt Fald i den nærmeste Fremtid maa paaregnes at volde Vanskeligheder.

Flere af de offentlige Arbejdsanvisningskontorer har allerede igennem en Aarrække udøvet Erhvervsvejledning, saaledes f. Eks. foruden Centralarbejdsanvisningskontoret i København Amtsarbejdsanvisningskontorerne i Aarhus og Odense, hvis Bestyrere henholdsvis som Medlem og som særlig tilkaldt har deltaget i Udvalgets Møder. Den af de to Amts-Arbejdsanvisningskontorer udøvede Erhvervsvejledning er opbygget efter de af Udvalget angivne Retningslinier, som man herigennem i et vist Omfang har haft Anledning til at efterprøve. Herudover har flere andre offentlige Arbejdsanvisningskontorer beskæftiget sig med Erhvervsvejledning, i vidt Omfang paa Grundlag af det af Centralarbejdsanvisningskontoret i København udarbejdede og benyttede Materiale.

Udvalget vil foreslaa, at en Erhvervsvejledning efter de her angivne Linier — foruden i København. Aarhus og Odense — iværksættes successivt, efterhaanden som det bliver muligt at fremskaffe det fornødne kvalificerede Personale og de nødvendige Lokaler, og at man efter et eller to Skoleaars Forløb tager Forslaget op til eventuel Revision paa Grundlag af de indhøstede Erfaringer, forinden Ordningen sættes i Kraft ogsaa for andre Kontorers Vedkommende.

XI.

Resumé.

Udvalget foreslaar Oprettelsen af en landsomfattende Erhvervsvejledning for Ungdommen, bestaaende dels i en almindelig Erhvervsoplysning, dels i en individuel Erhvervsvejledning.

Erhvervsoplysningen skal hovedsagelig foregaa paa Skolerne. Til samtlige Elever i Folkeskolens Afgangsklasser foreslaas udsendt en Bog om Erhvervsvalgets Problemer samt et periodisk Tidsskrift i Lighed med Centralarbejdsanvisningskontorets „Din Fremtid". Det udsendte Materiale skal gennemgaas af en Lærer paa Skolen, og Eleverne skal have Lejlighed til at skrive en Fristil om deres Erhvervsvalg. Fristilen skal afleveres til Erhvervsvejlederen ved vedkommende offentlige Arbejdsanvisningskontor, der efter at have gennemlæst Stilene afholder erhvervsoplysende Timer paa Skolen med Eleverne, hvor der bl. a. gives dem Lejlighed til at stille Spørgsmaal.

Udvalget anbefaler, at Erhvervsoplysningen udover det anførte suppleres med Aftenforedrag, Radioudsendelser, Filmsforevisninger, Fabriksbesøg m. v.

Den individuelle Erhvervsvejledning foreslaas henlagt til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. ved hvilke der oprettes særlige Afdelinger for Erhvervsvejledning, der ledes af Erhvervs vej ledere. Den individuelle Vejledning maa foretages paa Grundlag af samtlige relevante Oplysninger, der kan tilvejebringes om den unge, herunder Skoleerklæring, Lægeerklæring, Erklæring fra paagældendes paarørende, de Oplysninger, der fremkommer under Erhvervssamtalen m. v. Om fornødent bør den unge underkastes psykoteknisk Prøve. Der foreslaas oprettet 3 à 4 psykotekniske Instituter udover Landet.

I Forbindelse med Erhvervsvejledningen bør Anvisning af Arbejde til den unge ske, og der bør etableres en Efterkontrol, der følger den unge ved det anviste Arbejde. Erhvervsvejledningen bør efter Udvalgets Opfattelse ikke være obligatorisk, og Erhvervsvejlederens Opgave er altid begrænset til det rent raadgivende, saaledes at selve Valget af Erhverv fuldtud hviler paa den unge selv og hans paarørende.

Det fornødne Personale, til hvilket der maa stilles omfattende Kvalifikationskrav, maa have supplerende Uddannelse ved særlige Kursus. Disse Kursus bør i fornyet Form gentages med Mellemrum, saaledes at Erhvervs vej lederne til Stadighed holdes orienteret om Udviklingen indenfor deres Arbejdsomraade. Fra de centrale Myndigheder maa der til Stadighed udsendes Oplysninger om Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet (Arbejdsløshedstal o. lign.) til Erhvervs vej lederne, ligesom der bør udarbejdes Arbejdsmarkedsprognoser til Brug ved Erhvervsvejledningen.

BILAG

Bilag I.

Udlandets Erhvervsvejledning.

Reglerne om Erhvervsvejledning i Udlandet er i høj Grad afhængig af de respektive Landes økonomiske og politiske Struktur samt i Særdeleshed af Udbygningen af Skolesystem, Lærlingesystem m. v. Til Forstaaelse af de enkelte Landes Erhvervsvejledning samt til Brug ved Sammenligning mellem Erhvervsvejledning i Udlandet og herhjemme er det nødvendigt kort at opridse de vigtigste Forudsætninger i de enkelte Lande.

Det bemærkes, at Udvalget ikke har haft Lejlighed til at følge Udviklingen i Erhvervsvejledningen udenfor Norden i de senere Aar.

A. De Forenede Stater.

I U. S. A. er Skolesystemet stærkt decentraliseret. Hver enkelt Stat har sit eget Skolesystem, men alligevel er Skoleundervisningen i store Dele af U. S. A. ensartet.

Almindeligvis er Skolegangen tvungen til det 14. Aar og for Børn uden Beskæftigelse delvis tvungen til det 16.—17.—18. Aar. For Børn i Alderen 6—12 Aar er Undervisningen i Folkeskolen (elementary school) gratis, og for Børn i Alderen 13—18 Aar er Undervisningen i Fortsættelsesskolen (high school) ligeledes gratis. Endvidere er Universitetsundervisningen gratis i mange Stater.

Et egentligt Lærlingesystem findes ikke. En Del Virksomheder afslutter Kontrakter om Lærepladser, men der er ikke nogen Mesteruddannelse som herhjemme. Foruden Lærlingeuddannelsen gives der en faglig Uddannelse i faglige Skoler (jfr. nedenfor om disse).

Den første Begyndelse til en Erhvervsvejledning skete i 1908 i Boston, hvor der oprettedes et særligt Bureau for Erhvervsvejledning, tilknyttet Harward Universitet. Bureauet søgte Forbindelse med Skolekredse, Arbejdsgivere, Fagforeninger m. fl. Efterhaanden oprettedes flere saadanne Bureauer i andre Stater, ligesom *Staterne* vedtog Love om Erhvervsvejledning. Saaledes vedtog Staten New York i 1924 en Lov, hvorefter der skulde ansættes en eller flere Erhvervsvejledere ved Skolerne. New York har endvidere sidst i 1930erne vedtaget en Lov, hvorefter enhver Folkeskole skal have organiseret et Erhvervsvejledningsprogram, der skal godkendes af Staten, og i enhver By paa over 100 000 Indbyggere skal der være en Director of Vocational Guidance.

*Unions*lovgivningen har ikke direkte beskæftiget sig med Erhvervsvejledning, men der er vedtaget to Love, nemlig Smith — Huges Act i 1917 og George — Deen Act i 1936, hvorefter der bevilgedes store Beløb til faglig Uddannelse og Optræning i de forskellige Stater. Ved Hjælp af disse Midler er der dels oprettet særlige Skoler for voksne Arbejdere, dels gives der særlig Undervisning til de unge, der forlader Folkeskolen. I Skolerne faar de unge dels teoretisk Undervisning, dels praktisk Arbejde paa en Række forskellige Omraader. Uddannelsen i disse Skoler gør ikke de unge til fuldt uddannede Fagarbejdere, men gør dem snarere til gode Lærlinge. Denne særlige Form for faglig Uddannelse hænger sammen med den tekniske Udvikling i Amerika, idet der i højere Grad end herhjemme er Tale om en vidtgaaende Standardisering og Maskinisering af Industrien, der i nogen Grad overflødiggør uddannede Fagfolk, medens der snarere bliver Brug for Specialarbejdere.

Reglerne om Erhvervsvejledning er ikke ens i de forskellige Stater, men Erhvervsvejledningen er *alle Steder knyttet til Skolerne.* Det maa her bemærkes, at Vejledningen ikke blot er faglig, men ogsaa opdragende i aandelig, social og helbredsmæssig Henseende. Selv om Erhvervsvejledningen er ret uensartet i de forskellige Stater, kan man dog opstille visse fælles Karaktertræk. Erhvervsvejledningen er saaledes gennemgaaende opbygget paa følgende Led:

1) *Vidnesbyrd,* der gives hver Elev ved Overgang fra Folkeskolen til Fortsættelsesskolen. Dette Vidnesbyrd indeholder Oplysning om Elevens faglige, aandelige og helbredsmæssige Kvalifikationer.

2) *Prøver.* For at underbygge Vidnesbyrdene holdes der Intelligensprøver flere Gange i Skoletiden. Disse Intelligensprøver, hvis Sammensætning bygger paa de nyeste Erfaringer indenfor Psykologien, har til Opgave at maale de enkelte Elevers individuelle Færdigheder, Evner, Interesser og Personlighed.

3) *Samtaler,* der føres med Elever og Forældre og vedrører alle Elevens Problemer baade med Hensyn til Overgang fra Skole til Erhverv eller anden Skole, eventuelt Aftenskole, og Helbredsspørgsmaal m. v. Det er Skolens Lærere, der fører disse Samtaler, men de paagældende Lærere har som Regel gennemgaaet en særlig Uddannelse, ligesom de ogsaa skal have særlige Evner for at kunne paatage sig dette Arbejde. I New York er der saaledes oprettet særlige Kursus for disse Raadgivere, hvor der undervises i Økonomi, Psykologi, Sociologi m. v., ligesom Deltagerne i disse Kursus faar Lejlighed til at faa nogen praktisk Erfaring i de forskellige Fag. Disse Kursus skal følges af de Lærere, der hovedsagelig virker som Erhvervsvejledere paa Skolerne. Efterhaanden har flere og flere Stater oprettet saadanne Kursus ved Universiteterne, og Uddannelsen er nu ved at blive mere ensartet.

4) *Prøvearbejde* (Try-out Experiences). Nogle Stater har en hel Serie af Virksomheder med det Formaal, at Eleverne her kan prøve de forskellige Slags Arbejde, inden de bestemmer sig til, hvilket Fag de skal gaa ind i, men det er dog langt fra alle Stater, der har gennemført dette System, der ifølge Keller and Viteles: „Vocational Guidance throghout the World" maa betegnes som et udmærket Led i Erhvervsvejledningen.

5) *Erhvervsorientering* er et Fag i Skolerne, hvilket er noget ganske særligt for U. S. A. En særlig Afdeling af National Vocational Guidance Association har den Opgave at indsamle Materiale og Oplysninger om de forskellige Fag og samarbejde og opstille dette Materiale paa den mest hensigtsmæssige Maade. Materialet udsendes til Raadgiverne i de enkelte Skoler til Brug ved Undervisningen. Der er endvidere udgivet en Bog, „Books about jobs", der er en Slags Index over Bøger om Erhverv. — Denne Bog suppleres af et Tidsskrift, Occupational Index.

6) *Pladsanvisning* er en integrerende Del af Erhvervsvejlednings-Systemet og altsaa knyttet til Skolerne. De forskellige Skoler kan enten have et helt Kontor for Pladsanvisning, eller der er blot en enkelt Erhvervsvejleder knyttet til den paagældende Skole. I Tilfælde af Pladsanvisning for en Elev faar den paagældende Vejleder eller det paagældende Kontor Lejlighed til at gennemgaa de ovenfor omhandlede Vidnesbyrd, Resultatet af Intelligensprøver samt Erfaringen fra Undervisningen i Erhvervsorientering. Han maa desuden være a jour med ledige Stillinger, og iøvrigt følge Beskæftigelsessituationen som Helhed, ligesom han følger med i tidligere Elevers Held eller Uheld indenfor de Fag, hvor man har anvist dem Plads.

Saadan Raadgivning gives til alle Elever, der forlader Skolerne, og som skønnes at trænge dertil.

7) *Efterkontrol* bestaar i en Undersøgelse af Elevernes Stilling efter 1, 2, 3 og 5 Aars Forløb, hvorefter de herigennem indvundne Erfaringer anvendes ved Arbejdet med Erhvervsvejledningen.

Dette System er nogenlunde normgivende for de Regler om Erhvervsvejledning, der anvendes rundt om i Staterne, men de Metoder, man benytter sig af, kan dog være vidt forskellige.

Selv om den amerikanske Erhvervsvejledning saaledes for en væsentlig Del er knyttet til Skolerne, gives der dog ogsaa Erhvervsvejledning uden for Skolerne. Saaledes har f. Eks. forskellige Ungdomsorganisationer som K. F. U. K. og M. samt velgørende Foreninger, Fagforeninger og ogsaa de af Civilian Conversation Corps anlagte Lejre for unge arbejdsløse oprettet særlige Kontorer for Erhvervsvejledning.

B. England.

De Linier, Erhvervsvejledningen har udviklet sig efter i England, er nøje forbundet med dette Lands særlige Udvikling som udpræget Industriland, ligesom det stærkt udviklede kommunale Selvstyre har sat sit Præg paa selve Organisationen. Endvidere medfører det engelske Skolesystem en særlig Deling af Erhvervsvejledningen for de forskellige Kategorier af Elever.

Skolegangen er tvungen og tildels gratis til det 14. Aar. Elever, der ikke skal uddannes særligt, fortsætter i elementary school til det 14. Aar, medens de andre i 11 Aarsalderen gaar over i de forskellige Former for secondary schools, alt efter de forskellige Elevers Evner, Ønsker og økonomiske Forhold. De Elever, der ønsker en særlig faglig Uddannelse, fortsætter i de forskellige faglige Skoler, som junior technical schools og trade schools, medens de unge, der gennemgaar Lærlingeuddannelsen, ofte har Lejlighed til at fortsætte Uddannelsen paa Dagskole, oprettet af de forskellige Firmaer.

Lovgivningen om Erhvervsvejledning er paabegyndt i 1909 med Labour Exchanges Act, ifølge hvilken der oprettedes særlige raadgivende Komitéer (juvenile advisory committees) under Tilsyn af Arbejdsministeriet. Disse Komitéer, der bestod af Repræsentanter for de lokale Skolemyndigheder, Arbejdere, Arbejdsgivere og andre interesserede, skulde være raadgivende med Hensyn til Arbejdsanvisningskontorernes særlige Opgaver overfor de unge. Aaret efter blev der vedtaget en Lov, Education Act, hvorefter der under Undervisningsministeriet skulde oprettes særlige lokale Raad, sammensat paa omtrent samme Maade som de ovenfor nævnte Komitéer. Disse Raad skulde træffe Foranstaltninger til at give Børn under 17 Aar Hjælp og Raadgivning med Hensyn til Erhvervsvalget.

Den senere Lovgivning har i nogen Grad samarbejdet disse Love, saaledes at der ikke indenfor samme Omraade arbejder to Kontorer. Man lægger især Vægt paa Betydningen af et nært Samarbejde mellem Skolekredse paa den ene Side og Repræsentanter for Arbejdere og Arbejdsgivere paa den anden Side.

Der er i England tre forskellige Kategorier af Erhvervsvejledning: 1) Elever, der forlader Folkeskolen, faar Raad og Vejledning gennem de Arbejdsanvisningskontorer for unge, der er oprettet enten af Arbejdsministeriet eller Undervisningsministeriet. 2) De Elever, der fortsætter i secondary schools, faar Raad og Vejledning af den paagældende Skoles Rektor eller Skolens „careers master". 3) De universitetsstuderende faar anvist Stillinger gennem særlige Kontorer.

ad 1) Fremgangsmaaden, der følges ved de *særlige Ungdomsarbejdsanvisningskonlorer,* er følgende: Raadgiveren fører Samtaler med den paagældende Elev, hans Forældre og

eventuelle Arbejdsgiver. Disse Samtaler er ifølge Keller and Viteles: „Vocational Guidance throughout the World", det vigtigste Element i Vejledningen. Raadgiveren bygger her paa en af Skolen afgivet Beretning, indeholdende Oplysning om Elevens Ønsker, Forældrenes Ønsker og Lærernes eventuelle Forslag med Hensyn til Erhverv, medens Raadgiveren iøvrigt søger gennem Samtalerne at finde frem til Elevens Ønsker og Evner. Samtalen slutter om muligt i Anvisning af en Plads. Pladserne falder som Regel indenfor ganske faa Kategorier af Arbejde, enten Kontorarbejde eller Fabriksarbejde.

Der ligger saaledes ikke nogen dyberegaaende Undersøgelse af Individet til Grund for Raadgivningen; dog er der gennem National Institute of Industrial Psychology blevet praktiseret mere videnskabelige Metoder til Klarlæggelse af de unges Evner og Muligheder, f. Eks. anvender man baade i Folkeskolen og ogsaa i de forskellige faglige Skoler ofte de saakaldte try-out experiences (Prøvearbejder).

I nogle Distrikter har man kunnet vælge og finde det bedst egnede Arbejde til hver enkelt Elev. Her har det været af stor Betydning, at de raadgivende Komitéer bl. a. bestaar af flere forskellige Arbejdsgivere, der drager Omsorg for, at Eleverne faar fornøden Vejledning om de forskellige Fag, bl. a. gennem Fabriksbesøg, ligesom Kontorerne forsynes med Oplysninger om ledige Pladser.

I mange af de med Arbejdsløshed haardest ramte Egne af England har man derimod ikke haft nogen Mulighed for at anvise de unge egnede Stillinger. I disse Tilfælde har man da forsøgt Overførsel af Arbejdskraft fra en Egn til en anden. Man har endvidere for de unge mellem 14 og 18 Aar, der er uden Beskæftigelse, oprettet særlige Skoler Junior Instruction Centres. Deltagelse i Undervisningen er valgfri, men kan i visse Tilfælde gøres tvungen. Det er ikke en egentlig faglig Skole, men der er snarere Tale om en vis all round Uddannelse. Skolen har endvidere Forbindelse med Erhvervsvejledningen, saaledes at man forsøger at skaffe de unge Stillinger, naar de er færdige med Undervisningen.

Det fremgaar af foranstaaende, at man i England er inde paa den Tanke, at det er Statens Pligt at beskæftige de unge mellem 14—18 Aar paa en eller anden Maade. Saafremt de unge ikke kan faa normalt Arbejde, maa der oprettes Skoler for dem.

ad 2). Med Hensyn til den Raadgivning og Vejledning der gives de unge i *Secondary Schools* kan følgende bemærkes:

Der er efterhaanden ved mange Skoler anstat en „careers master". Denne har en særlig personlig Tilknytning til Eleverne. Han skal give Eleverne Oplysning om de forskellige Slags Arbejde, som Eleverne kan tænkes at vælge. Det er ikke Skolens Opgave at give Eleverne Uddannelse med et bestemt Arbejde for Øje, men derimod at give dem en almen aktuel Dannelse som en Baggrund for de unges senere praktiske Erfaringer. Gennem Raadgivningen skal Eleverne sættes i Stand til selv at vælge en Stilling.

Der er dannet Sammenslutninger af Skolernes Rektorer og Raadgivere, der har gjort et stort Arbejde med Udsendelse af Tidsskrifter og Bøger, der giver Oplysning om de forskellige Fag. Disse er imidlertid som Hovedregel ikke beregnet for Elever, men for Forældre og Lærere, idet der paa Skolerne ikke gives nogen almindelig Undervisning i Erhvervsvejledning.

C. Frankrig.

Ved Bedømmelsen af Udviklingen af Erhvervsvejledningen i Frankrig maa man tage i Betragtning, at der i Aarene efter sidste Verdenskrig gjorde sig en stærk Mangel paa Arbejdskraft gældende, hvilket bevirkede, at mange fremmede Arbejdere i Tiden indtil Krisen i 1930erne fik Arbejde i Frankrig. Endvidere har der i Frankrig altid været mange smaa Bedrifter indenfor Haandværk og Landbrug, hvilket bevirker, at de unge paa Forhaand ofte er indstillet paa at vælge Faderens Livsstilling.

Disse Omstændigheder har bevirket, at Interessen for Erhvervsvejledningen i Almindelighed er opstaaet noget senere end i andre Lande.

Det kan ikke med Bestemthed konstateres, hvornaar den første Begyndelse til Erhvervsvejledning er sket i Frankrig. Lovgivningen herom er paabegyndt med en Lov af 1922, der aabner Mulighed for Oprettelse af Kontorer for Erhvervsvejledning under Tilsyn af Undervisningsministeriet.

Organisationen af Erhvervsvejledningskontorerne er noget anderledes end i andre Lande, idet disse Kontorer ikke er offentlige, men oprettet af private Sammenslutninger, bestaaende af Læger, Skolefolk og Eepræsentanter for de forskellige Erhverv og for Anvisningskontorerne. Kontorerne faar Støtte fra Staten, men der er ikke nogen Pligt til Oprettelse af saadanne Kontorer.

I 1937 fandtes der 186 Kontorer for Erhvervsvejledning (Office d'Orientation Professionnelle). Man regner med, at af 850 000 Børn, der hvert Aar forlader de almindelige Skoler, passerer 30 000 gennem Kontorerne for Erhvervsvejledning.

Paa den Maade Erhvervsvejledningen er iværksat, afhænger dens Effektivitet først og fremmest af den Gruppe, der har oprettet Kontoret, og dernæst af de Folk, der udfører det daglige Arbejde. Der er derfor meget stor Forskel paa de forskellige Kontorer rundt om i Landet.

Til Vejledning for Kontorerne rundt oin i Landet er der i Paris oprettet et Institut National d'Orientation Professionnelle, der blev grundlagt 1928 under Undervisningsministeriet. Institutets Opgave er 1) at drage Omsorg for den nødvendige Uddannelse af Erhvervsvejledere, 2) at modtage og samle Oplysninger om Erhvervsvejledning, 3) at fremme Undersøgelser bil Forbedring af de Metoder, der benyttes i Erhvervsvejledningen.

Institutet afholder saaledes flere forskellige Kurser, f. Eks. 2-aarige til Uddannelse af Erhvervsvejledere. Institutet har endvidere et Bibliotek paa over 2 000 Bøger. Institutet udøver ikke selv nogen omfattende Erhvervsvejledning, men tager sig kun af et mindre Antal Børn for ved de derigennem indvundne Erfaringer at naa frem til de mest effektive Metoder. Fremgangsmaaden er her den sædvanlige: Samtaler med Barnet, med Forældre, Lægeundersøgelse og psykotekniske Prøver. Der lægges noget mindre Vægt paa de videnskabelige Metoder end paa den almindelige Opfattelse, de forskellige Raadgivere erhverver sig ved Undersøgelser af Barnet.

Det er vanskeligt at angive generelt, hvilken Fremgangsmaade der anvendes ved Erhvervsvejledning i Frankrig, men to Ting kan dog fremhæves som særlig typiske for Frankrig, nemlig den store Vægt, der lægges paa fysiske Undersøgelser, og den Omstændighed at man til psykotekniske Prøver især benytter skriftlige Prøver.

De fysiske Undersøgelser foretages især ved den Erhvervsvejledning, der praktiseres i Forbindelse med de forskellige faglige Skoler. Man har i Frankrig et særlig udbygget Lærlingesystem med en ret omfattende Skoleundervisning. Ved disse Skoler lægger man megen Vægt paa Erhvervsvejledning, der først og fremmest bygger paa fysiske Undersøgelser af de paagældende Elever. Eleverne undersøges inden Optagelsen paa Skolen, men ogsaa senere under Skolegangen, saafremt Lægerne skønner det nødvendigt. Lægerne, der er fast knyttet til Skolerne, giver alle Oplysninger til Lærerne med Henblik paa Elevens videre Uddannelse.

Ogsaa l'Institut National d'Orientation Professionelle lægger megen Vægt paa fysiske Undersøgelser, men betragter dem dog i Relation til psykotekniske Prøver. Disse Prøver er som sagt hovedsagelig skriftlige, idet Hensigten med disse er at prøve paagældendes Hukommelse, Opfattelsesevne, Opfindsomhed, Reaktionsevne m. m.

Der findes ikke i Frankrig, saaledes som det er Tilfældet i andre Lande, noget nært Samarbejde mellem Erhvervsvejledningen og Folkeskolerne. Disse sidste kan dog paa

forskellig Maade være interesseret i Erhvervsvejledningskontorerne; saaledes kan Skolerne som nævnt være repræsenteret i de Sammenslutninger, der har oprettet Erh vervs vej ledningskontorerne. Skolerne giver derfor ikke Eleverne nogen Erhvervsorientering. Denne Side af Erhvervsvejledningen er i det hele taget ikke meget udviklet i Frankrig.

Frankrig er vist nok det eneste Land, der har en national Erhvervsvejlednings Komité (Association Generale des Orienteurs de France). Denne Komité har til Opgave at studere de medicinske, fysiologiske, psykologiske og hygiejniske Spørgsmaal vedrørende Erh ver vsv ej ledningen.

Komitéen har i 1935 afholdt en Kongres for alle Erh ver vsvej ledere. Ved denne drøftede man tre Spørgsmaal, nemlig 1) Forholdet mellem Erhvervsvejledningen og Skolerne, 2) Lægens Rolle og 3) Samarbejdet med Arbejder- og Arbejdsgivergrupper. Man vedtog paa denne Kongres tre Resolutioner, nemlig 1) at Skolerne skulde interessere sig mere for Erhvervsvejledning, især i de Aar, der ligger forud for de unges Erhvervsvalg, 2) at Lægeundersøgelserne skulde udbygges og organiseres med det Formaal at støtte Erhvervsvejledning, 3) at der skulde finde et nært Samrabejde Sted med Arbejder- og Arbejdsgiverforeningerne med det Formaal at opnaa forbedret Kendskab til Erhvervslivets Behov.

Foruden den Erhvervsvejledning, der udøves af de særlige Erhvervsvejledningskontorer og af de forskellige faglige Skoler, er der ogsaa flere Steder til de forskellige vigtige Erhvervsgrene, som f. Eks. Transporterhvervene knyttet psykotekniske Laboratorier, der ogsaa tager sig af Erhvervsvejledning.

Endelig skal her omtales en særlig Form for Erhvervsvejledning. I Frankrig har man som bekendt et bestemt Lønsystem, nemlig Familielønsystemet. Dette har medført Oprettelsen af særlige Kasser, der skal tage sig af Kontrollen med Arbejdernes Familieforhold. Denne Kontrol er for nogle Industriers Vedkommende ret omfattende, nemlig særlig for Metalarbejderne. Metalarbejdernes Kasse (Caisse de Compensation de 1a Region Parisienne) tager sig af alle sociale Spørgsmaal, der opstaar for de ca. 300 000 Familier, der hører til Kassen. I Forbindelse hermed har Kassen ogsaa startet en Erhvervsvejledning. En Erhvervsvejledning af denne Art har den store Fordel, at paagældende Raadgiver gennem Tiden erhverver sig et meget dybtgaaende Kendskab til det paagældende Barn og dets Familie og derved bedre bliver i Stand til at give Raad med Hensyn til Erhvervsvalget.

D. Sovjetrusland.

Forbindelsen mellem Undervisning og produktivt Arbejde er Hovedhjørnestenen i det sovjetrussiske Skolesystem. Det Kommunistiske Partis Centralkommité har i en Resolution udtalt, at Grundlaget for den kommunistiske Skole er den polytekniske Undervisning, der tilsigter at udstyre Eleverne med en vis fundamental Viden, give dem en teoretisk og praktisk Indsigt i Produktionens Hovedgrene, samt bibringe dem Forstaaelse af den nære Forbindelse mellem Teori og Praksis.

Som Følge af dette Program er der etableret en snæver Kontakt mellem Skolerne og det russiske Samfunds forskellige Produktionsgrene, og det er faktisk umuligt at udskille Erhvervsvejledning fra den øvrige Undervisning. Det er saaledes paalagt Fabriker, Kollektivbrug, Statslan dbrug m. v. at yde Undervisningsmyndighederne al mulig Hjælp og at lette Elevernes Forbindelse med Produktionen. Og det er Sædvane, især i de store Industricentre, at knytte hver Skole til en saakaldt „Moderfabrik", som forsyner Skolen med Værktøj o. lign. og ogsaa er repræsenteret i Skoleraadet, medens Skolen paa sin Side foruden de egentlige Skoleopgaver overvaager de sanitære Forhold og sørger for Arbejdernes Fornøjelser, m. v.

Karakteristisk for Erhvervsvejledningen i Sovjetrusland er det, at den i vidt Omfang er henlagt til Fagforbundene, og at der ikke er noget Centralorgan, hvorfra Erhvervsvejledningen dirigeres. Saaledes sorterer visse Erhvervsvejledningskontorer under Sundhedsministeriet, andre under Trafikministeriet og Undervisningsministeriet, medens adskillige som nævnt er henlagt til Centralraadet fra Fagforbundene (VTZ SPS).

Som Følge heraf bestaar der adskillige Forskelle mellem de Systemer, der benyttes ved Erhvervsvejledningskontorerne. Der er dog udarbejdet en Standardplan for Erhvervsvejledning, som benyttes ved de fleste Kontorer. Planen bestaar af følgende Led:

1) Der tilvejebringes en Oversigt over den unges individuelle Udvikling, sociale Oprindelse, hjemlige Forhold, Graden af hans politiske Udvikling m. v. Disse Oplysninger fremskaffes om muligt af Socialraadgivere, der aflægger den unges Hjem et Besøg.
2) Oplysningerne suppleres med Oplysninger om hans Forhold i Skolen og med Oplysninger fra Ungdomsorganisationer, m. v.
3) Eleven skriver en Stil over sit Erhvervsønske, som afleveres til Erhvervsvejlederen, og danner Basis for en Analyse af Elevens Ønsker og Interesser.
4) Erhvervsvej ledningskontoret lader Eleven underkaste en meget grundig Lægeundersøgelse og en derpaa følgende psykoteknisk Undersøgelse, der tager Sigte paa at bedømme Elevens almindelige Intelligens, hans konstruktive og tekniske Intelligens og hans praktiske Færdighed.
5) Derpaa følger en Erhvervssamtale med den unge. Naar alle Oplysningerne om den unge er samlet, summeres de op paa et Skema, der afleveres til en Kommission, bestaaende af en Læge, en Psykotekniker og en Pædagog. Denne Kommission har til Opgave at udforme en Erhvervsplan for den unge.

Til Grund for Erhvervsvejledningen ligger et meget betydeligt Studium af de enkelte Erhvervsgrene. I Leningrad er der saaledes udarbejdet 60 „Professiogrammer“, der giver detaillerede Oplysninger om de tekniske, sociale, økonomiske, psykologiske og hygiejniske Faktorer ved de forskellige Erhverv.

løvrigt lægges der megen Vægt paa Personalets Uddannelse. Der lægges Vægt paa, at den enkelte Erhvervsvejleder faar „et Speciale", idet Erhvervsvejledningen ikke overlades til en enkelt Person, men til forskellige Eksperter, der samarbejder deres Bedømmelser af den unge til et samlet Resultat. Endelig fremhæves det, at Erhvervsvejledningens første Maal ikke er at tjene den enkelte, men at medvirke til Opbygningen af det socialistiske Samfund.

E. Sverige.

Da *Arbetsmarknadskommissionen i 1940 overtog Ledelsen af Arbejdsanvisningen,* rettede Kommissionen bl. a. særlig sin Opmærksomhed paa Erhvervsvejledning og Anvisning af ung Arbejdskraft. Herved har Kommissionen fastholdt det Synspunkt, at Erhvervsvejledningen vedblivende maatte organiseres saaledes, at *den fik en naturlig og umiddelbar Kontakt med Arbejdsanvisningen og Reguleringen af Arbejdsmarkedet.* Kun herigennem faar Erhvervsvejledningen det rette Overblik over Arbejdsmarkedet, samtidig med at den bliver fortrolig med de forskellige Erhverv, Arbejdspladser og Arbejdsformer. Hertil kommer den almindelig gj orte Erfaring, *at store Dele af Erhvervsvejledningens oplysende Arbejde er spildt Ulejlighed, hvis det ikke kombineres med Forholdsregler, der direkte tager Sigte paa at sætte den vejledte i Forbindelse med det Arbejde eller den Uddannelse, som efter Erhvervsvejledningens Resultat maa skønnes egnet for ham.*

Man har derfor i Sverige ved Hovedarbejdsanvisningskontoret i hvert län oprettet et Kontor, som omfatter Erhvervsvejledning og Anvisning af ung Arbejdskraft. Desuden er der Filialer af dette „Ungdomsarbejdsanvisningskontor“ i de større Byer. Man har lagt særlig Vægt paa, at Forstanderne for disse Kontorer er i Besiddelse af de fornødne Kvalifikationer.

Samtlige Forstandere har en højere Skoleuddannelse, det store Flertal har endog en akademisk Eksamen eller Eksamen for Folkeskolelærere eller lignende; dette er i og for sig ikke afgørende, idet man har lagt større Vægt paa, om de paagældende gennem deres praktiske Erfaringer og deres personlige Forudsætninger, herunder at de tidligere har været Ungdomsledere, kan anses for egnede **til** at forestaa Erhvervsvejledning og Anvisning af ung Arbejdskraft.

Forstanderne indkaldes til Instruktionskursus, naar det findes fornødent, ligesom Arbetsmarknadskommissionen indsamler og tilrettelægger det meget omfangsrige Materiale, som skildrer Forholdene i de enkelte Erhvervsgrene, set fra Erhvervsvejledningens Synspunkt. For visse Erhvervs Vedkommende foreligger denne Erhvervsbeskrivelse allerede, medens man for andre Erhverv endnu staar paa Indsamlingens og Bearbejdningens Stadium.

Arbejdet falder i 4 Afsnit:

1. Almindelig Orientering.
2. Individuel Vejledning.
3. At bane Vej for den unge til Arbejde eller Uddannelse.
4. Efterkontrol.

1. *Den almindelige Orientering* hviler paa Samarbejde med Skolerne, dels Folkeskolen, dels de højere Skoler.

For Folkeskolens Vedkommende har man udarbejdet en Vejledning, Bogen „Att välja yrke", der er rigt illustreret, og som er holdt i en saa letfattelig Stil, saa den kan læses og forstaas af Folkeskolens Elever. *Denne Vejledning gennemgaas paa Skolen af Læreren,* og de Erfaringer, man har gjort herved, angives gennemgaaende at være tilfredsstillende. Bag i Piecen findes et Supplement, der giver en Oversigt over de videre Uddannelsesmuligheder, der kan komme i Betragtning, hvorved bemærkes. at denne Oversigt ikke er fælles for hele Riget, men afpasses efter Elevernes geografiske Muligheder.

For den højere Skoles Ungdom er der udfærdiget en særlig Piece, der hedder *„Gymnasiasternes Ämmesval“*; denne Bog tager Sigte paa at give de unge en Vejledning, for saa vidt angaar de Fagkombinationer, som er mest formaalstjenlige med Henblik paa de senere Erhvervsvalg. Piecen uddeles gratis, og det er paatænkt at udgive tilsvarende Vejledning, for saa vidt angaar Realskolerne og de højere Pigeskoler.

Naar Eleverne har faaet gennemgaaet disse Piecer af Læreren, saaledes at deres Interesse er blevet vakt, lader man dem i en *Skoletime besvare en Blanket, der er udarbejdet af Arbetsmarknadskommissionen paa Grundlag af de Erfaringer, som man har gjort ved Erhvervsvejledningen i Malmø.* De Spørgsmaal, der her igennem stilles de unge, tilsigter at styrke deres Interesse for og Selvvirksomhed ved Valg af Erhverv, samtidig med, at Besvarelsen maa antages at blive til Nytte for Erhvervsvejledningen, hvis den unge senere henvender sig om Raad. Der er naturligvis Forskel paa den Blanket, der udfyldes af Folkeskoleelever, og den, som Gymnasiasterne udfylder, men stort set kan begge Blanketter betegnes som Rammen om en Fristil, der er opbygget som en sammenhængende Besvarelse af en Række Spørgsmaal.

Naar Besvarelserne er gennemgaaet af Erhvervsvejlederen, indfinder denne sig paa Skolen og giver de unge i en eller et Par Timer en *almindelig Orientering om Arbejdsmuligheder,* idet han gaar ud fra, hvad der er karakteristisk for de unges Besvarelser; der vil normalt være Adgang til at stille Spørgsmaal til Erhvervsvejlederen, og navnlig i de højere Skoler har man haft gode Erfaringer med denne Del af Erhvervsvejledningens Virksomhed. Det kan tilføjes, at denne Orienteringsvirksomhed ikke alene finder Sted i de Byer, hvor Erhvervs vej ledningskontor erne er beliggende, men ogsaa indenfor større Byer i de enkelte **lau.** Hvad angaar Landboungdommen, har man søgt at skabe Forbindelse mellem den og Erhvervsvejledningen gennem saakaldte „Kontaktmænd", det vil sige interesserede Personer — ofte Lærere —, hvis Opgaver gaar ud paa at danne Bindeled mellem Erhvervsvejledningskontorerne og saadanne Skoleelever, som i særlig Grad har Brug for Erhvervsvejledning, jfr. foran Side 30.

2. Den individuelle Erhvervsvejledning finder Sted dels i Forbindelse med Erhvervsvejlederens Besøg i Skolerne, dels naar de unge henvender sig til Arbejdsanvisningen for at faa Arbejde. Det har vist sig overordentlig praktisk, *at man umiddelbart efter Erhvervsvejlederens Besøg paa Skolen træffer Aftale om en bestemt Besøgstid med de unge, der maatte ønske nærmere Oplysninger,* men det synes alligevel, som om *Hovedvægten lægges paa det erhvervsvejledende Arbejde, der udføres i direkte Tilknytning til Anvisningen af Arbejde til de unge.* Arbejdsmarkedskommissionen gaar endda saa vidt, at den hævder, at jo mindre man sondrer mellem Erhvervsvejledning og Anvisning af ung Arbejdskraft, jo bedre.

Den individuelle Erhvervsvejledning støtter sig i første Række til de Oplysninger, Eleven har givet om sig selv, jfr. herved under 1. Hertil kommer det Indtryk, som Erhvervsvejlederen ved den daglige Kontakt med paagældende danner sig; endelig bygger Erhvervsvejlederen paa Resultatet af to Erklæringer, nemlig dels en Udtalelse fra Skolen (Klasselæreren), dels en Erklæring fra Skolelægen (hvor en saadan findes).

Skolelærerens Erklæring afgives paa en særlig Blanket, jfr. Bilag IX B. (Side 98), og det er bemærkelsesværdigt, at man gennem de herved opstillede Spørgsmaal søger at faa en Udtalelse fra Læreren, der i mindre Grad tager Sigte paa Elevens Skolestandpunkt (Kundskabstilegnelse m. v.)$_3$ og i højere Grad gaar ud paa at bedømme Eleven ud fra Synspunkter, som i mange Tilfælde er af mere afgørende Betydning ved Valget af Erhverv, og som er interesseret Lærer, takket være sin daglige Kontakt med Eleverne, normalt vil have haft rig Lejlighed til at anlægge ved sin Bedømmelse af Eleverne (Ambition, Energi, social Tilpasningsevne m. v.). Det fremhæves imidlertid, at man altid maa regne med visse Udviklingsmuligheder baade i god og daarlig Retning ved Overgangen fra Skole til Arbejde eller til videregaaende Uddannelse, men under Forudsætning af, at man tager disse Reservationer i Betragtning og fuldstændiggør Lærerens Udtalelse med de Erfaringer, der kan indhentes fra anden Side, kan de af Læreren givne Oplysninger være særdeles værdifulde for Erhvervsvejlederen.

Skolelægens Erklæring bliver afgivet paa en særlig Formular, paa hvilken det anføres, hvilke Fag man af lægelige Grunde maa fraraade, medens der derimod ikke gives Oplysning om Sygdommens Art. Det svenske System med Afgivelsen af Lægeerklæringer er udførligt gengivet i Bilag XI. (Side 101 flg.), hvortil der henvises.

Som Slutsten paa den individuelle Vejledning kan det endelig forekomme, at man anviser den paagældende forsøgsvist Arbejde hos en Arbejdsgiver, der er villig dertil, for paa denne Maade ved en rent praktisk Prøve at danne sig et Skøn over den paagældendes Egnethed.

3. Efter at den unge har truffet Beslutning om sit Erhverv, og Erhvervsvejledningen har konstateret, at Beslutningen er fornuftig, vil der i mange Tilfælde blive Tale om at hjælpe den unge med at opstille en Plan over hans Uddannelse og paa forskellig Vis give ham en reel Mulighed for at realisere sine Planer. Det er Arbetsmarknadskommissionens Erfaring, at Resultatet af Erhvervsvejledningens Virksomhed ofte Detop beror paa, at man gaar videre end til at vejlede, idet man ogsaa maa bane Vejen for den unge, saa at han faar det rette Arbejde eller kommer ind i den rigtige Uddannelse.
4. For at faa det rette Indtryk af Erhvervsvejledningens Effektivitet er det nødvendigt, at den efterfølges af en vis Efterkontrol; herom har Arbetsmarknadskommissionen endnu ikke givet nogen detailleret Meddelelse udover, at Efterkontrollen lettes ved det snævre Samarbejde mellem Erhvervsvejledningen og Anvisningen af ung Arbejdskraft.

F. Norge.

Spørgsmaalet om en Erhvervsvejledning i Norge blev første Gang drøftet i Aarene 1910—16, hvor en af Oslo Skolestyre nedsat Komité behandlede Spørgsmaalet om „den beste ordning med arbeidsformidlingen for ungdommen, særlig i det øjeblik de forlater skolen". Der kom imidlertid ikke noget ud af Sagen paa dette Tidspunkt.

I Tiden derefter har forskellige private Institutioner taget Spørgsmaalet op og paabegyndt en Erhvervsvejledning for forskellige Grupper af Personer; saaledes har Oslo Fag- og Forskoler startet et psykoteknisk Institut og gennemført en Erhvervsvejledning for Drenge, der søger ind i Haandværks- og Industrifagene.

I den af Arbeidsløshetskomiteen af 1930 afgivne Betænkning behandles Spørgsmaalet om Gennemførelse af en Erhvervsvejledning i Norge. Det bemærkes heri, at Erhvervsvejledningen i grove Træk bestaar i følgende:

„Særskilt offentlig arbeitsformidling med yrkesv ej ledning for ungdom under 18 aar. Lederen (bestyreren) av denne formidlingsgren maa være en særskilt dertil utrustet person; ti av denne afhenger virksomhetens kvalitetsmessige effektivitet. Mellem ungdomsformidling og skolene, ligesom med hjemmene, etableres et intimt samarbeid. Bestyreren, som har til hovedopgave selve arbeidsformidlingen, kan imidlertid ikke forudsettes a ha den nødvendige sakkunnskap og spesialutdannelse for evneprøvning, og hjem og skole vil bare kunne yde et ufullstendig materiale for en solid underbygget yrkesvejledning; derfor bør der til ungdomsformidlingen ogsaa knyttes et psykoteknisk institutt under fagkyndig ledelse“.

I Betænkningen omtales den af Oslo arbeidskontor fra 11. Januar 1932 oprettede Afdeling for Ungdomsformidling med Yrkesveiledning og psykotekniske Prøver. I Tilknytning hertil bemærkes, at der, saaledes som Forholdene ligger i Norge med de meget store Afstande, indtil videre næppe vil kunne blive Tale om at oprette saadanne særlige Ungdomsafdelinger med Erhvervsvejledning ved mere end nogle faa af Arbejdskontorerne, hvilket vil sige i enkelte af de større Byer. Landboungdommen og de unge fra de mindre Byer vil man saaledes ikke kunne komme til Hjælp paa denne Maade. Betænkningen peger da paa, at man vil kunne hjælpe denne Del af Ungdommen gennem Udsendelse af praktisk udarbejdede Vejledningsbrochurer, som giver Oplysning om de forskellige Erhverv og Muligheder, og som kan uddeles gennem Skolerne. Endvidere kan man tage Radioen i Brug ved dette Oplysningsarbejde.

Erhvervsvejledningen i Norge i Dag udføres først og fremmest af den af Oslo Arbeidskontor i 1932 oprettede Afdeling for ungdomsformidling med yrkesveiledning og

psykotekniske Prøver. Disse Prøver foretages af det psykotekniske Institut, der som nævnt ovenfor blev oprettet af Oslo Fag og Forskoler, men som i 1932 blev overtaget af Oslo Kommune og knyttet til Arbeidskontoret.

Til Erhvervsvejledningen kan tilmeldes unge under 18 Aar. Ved Vejledningen benyttes Oplysninger indhentet fra Skolerne. Der udsendes saaledes særlige Spørgeskemaer til Skolerne angaaende Eleverne i Afgangsklasserne, ligesom disse Elever skriver en Stil „Hva skal du bli?". Endvidere foretager Skolelægerne en særlig Undersøgelse af Eleverne med Henblik paa Erhvervsvalget. Foruden dette Materiale indhentes Oplysning fra Hjemmet og ved Samtaler med den unge vejledes og raadgives denne med Hensyn til Erhvervsvalget. Saafremt de indhentede Oplysninger ikke er tilstrækkelige, underkastes de unge psykotekniske Prøver, der er frivillige.

Af Oslo Arbeidskontors Aarsoversikt for 1939 (saadanne Aarsoversigter er ikke fremkommet senere) fremgaar lidt om Omfanget af Erhvervsvejledningen. Det fremgaar heraf, at Erhvervsvejledningen omfatter 2 Grupper af Personer, nemlig de arbejdssøgende unge, der melder sig ved Afdelingen, og de unge, der kun kommer for at faa Raad og Vejledning. I 1939 var Antallet i den første Gruppe godt 2 000, hvoraf ca. ½ blev underkastet psykotekniske Prøver, og i den anden Gruppe knapt 400. Man har beregnet, at ca. ½ af hver Skoleafgangsklasse i Oslo melder sig til Kontoret som arbejdssøgende (1. Gruppe).

Ved det psykotekniske Institut blev i 1939 ialt godt 3 400 Personer undersøgt. Dette Tal er ifølge en Opgørelse i Psykologien og Erhvervslivet, Tidsskrift for anvendt Psykologi, Januar 1943, under Krigen sunket til ca. 2 000 om Aaret. Dette skyldes den store Nedgang i Ledigheden blandt unge.

Arbejdskontoret udfører tillige et stort Arbejde med Henblik paa en generel Erhvervsorientering. Der afholdes saaledes Erh vervs ve jledningsforedrag i Afgangsklasserne, og der forevises en Film „Hva skal du **bli?",** der er optaget af Oslo Skole og Kulturfilm i Samarbejde med Arbejdskontoret. Der afholdes desuden Forældremøder arrangeret af Tilsynsudvalgene ved Folkeskolerne. Endelig bliver der uddelt Reklamekort og Skolestyrets Vejledningsbrochure „7de klassinger. Hvad nu?" til Eleverne i Afgangsklasserne.

Foruden i Oslo har ogsaa Arbejdskontorerne i Trondhjem og Bergen oprettet særlige Ungdomsafdelinger med Erhvervsvejledning og dertil knyttede psykotekniske Prøver. Disse Prøver foretages dog altid af Institutet i Oslo.

Foruden Arbejdskontorerne udfører en Del private Institutioner et Arbejde med Henblik paa en Erhvervsvejledning, saaledes Erhvervsoplæringsraadet for Haandværk og Industri, der bl. a. udgiver en Haandbog „Hvad skal du være?", Socialkontoret for Landsungdom, Norsk Forening for socialt Arbejde, der særligt har udgivet en Haandbog i Erhvervsvalg for Piger.

Bilag II.

Erhvervsvejledningen i Danmark.

(Redegørelserne er af Udvalget indhentet hos de paagældende Kontorer og er gengivet uden Ændringer).

A. Centralarbejdsanvisningskontorets Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning.

1. Den historiske Udvikling.

Ved Centralarbejdsanvisningskontoret har der siden 1917 bestaaet en Afdeling for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning, og Kontoret havde allerede da udarbejdet forskellige Brochurer vedrørende Uddannelsesforholdene i de forskellige Fag til Uddeling hvert Aar i Skolernes Afgangsklasser, ligesom der forelaa Aftale med Skolevæsenet om, at Kontoret paa Forespørgsel kunde faa tilstillet skriftlige Oplysninger om de enkelte Elever, der søgte Kontoret for at opnaa Vejledning og Pladsanvisning. Efter Kontorets Rekonstruktion i 1921—22, hvorved Kontoret fik en ny Ledelse, blev Spørgsmaalet om Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning taget op paa et bredere Grundlag, og fra Efteraaret 1922 drøftedes i Bestyrelsen Lærlingetilgangen til de forskellige Fag. Paa Kontorets Foranledning paabegyndte Statistisk Departement Udarbejdelsen af en Lærlingestatistik, og eksempelvis rettede Kontoret Henvendelse til Murer- og Tømrerlaugene om at forøge Antallet af Lærlinge. I Centralarbejdsanvisningskontorets Bestyrelse forelagdes den 13. December 1923 Forslag om, at Kontorets Lærlingeanvisning og Erhvervsvejledning skulde udbygges, og blandt andet vedtog Bestyrelsen, at Kontoret skulde rette Henvendelse til Mestre om at antage Lærlinge gennem Kontoret, ligesom man vedtog forsøgsvis at lade de indtegnede Drenge underkaste en psykoteknisk Undersøgelse og en Lægeundersøgelse. Bestyrelsen indstillede **til** Københavns Magistrat at bevilge de fornødne Midler til Prøvernes Iværksættelse.

Efter at Københavns Kommunalbestyrelse havde vedtaget et Budgetforslag vedrørende Udgifterne til disse Undersøgelser, rettede Arbejdsdirektøren nogen Kritik herimod, og Følgen heraf blev, at Staten kun for en Prøvetid paa 3 Aar vilde participere i disse Udgifter, og at Staten efter de 3 Aars Udløb nægtede at deltage yderligere, hvorefter Udgiften alene afholdtes af Københavns og Frederiksberg Kommuner.

I de følgende Aar udførte Centralarbejdsanvisningskontorets Lærlingeafdeling et ret omfattende Arbejde for at henlede Mestres og Arbejdsgiveres Opmærksomhed paa denne Afdeling og for at henlede de læresøgendes og deres Forældres Opmærksomhed paa, at de ved Henvendelse til Kontoret kunde opnaa Vejledning i Spørgsmaalet om Valg af Erhverv samt eventuel Anvisning af Læreplads. Ligeledes opnaaedes et Samarbejde med Skolerne, idet Centralarbejdsanvisningskontoret gennem Forhandlinger, dels med Københavns og Frederiksberg Kommuners Skoledirektioner og dels med Lærerorganisationerne, fik udarbejdet et Spørgeskema, som efter Anmodning fra Kontoret skulde udfyldes af Skoleinspektørerne eller Klasselærerne for de unge, der henvendte sig til Kontoret om Erhvervsvejledning.

, • I Aarene nærmest efter Indførelsen af de psykotekniske Prøver blev Anvendelsen af dette nye Instrument nærmere uddybet og gjort anvendeligt til adskillige særlige Formaal.

Da Kontorets Agitation snart medførte, at Psykotekniken fik adskillige Opgaver, der var uden Tilknytning til Lærlinge anvisningen, indstillede Kontorets Bestyrelse i Efteraaret 1928 til Magistratens 1ste Afdeling, at Psykoteknisk Institut blev udskilt fra Centralarbejdsanvisningskontoret, saaledes at det skulde fortsætte som en selvstændig Institution, ogsaa under Magistratens 1ste Afdeling. Medvirkende hertil var iøvrigt den Særstilling, denne Afdeling vilde faa derved, at Staten fra 1. April 1929 ikke vilde deltage i Udgifterne.

Udskillelsen etableredes fra 1. April 1929, men saaledes, at Chefen for Centralarbejdsanvisningskontoret endnu et Par Aar vedblev at have et Tilsyn med den psykotekniske Afdeling, ligesom de 2 Institutioner fortsat i et Par Aar havde Lokalefællesskab. Efter at Udskillelsen var fuldbyrdet, var Arbejdsdelingen den, at Centralarbejdsanvisningskontoret modtog de unge, der henvendte sig om Erhvervsvejledning, og henviste dem til psykoteknisk Prøve og til Lægeundersøgelse, hvis Resultater tilstilledes Centralarbejdsanvisningskontoret.

Til Brug ved den egentlige Erhvervsvejledning udvidedes og forøgedes Kontorets Bestræbelser vedrørende Indsamlingen af Oplysninger om Fagene, om Tilgangsforholdene, om Uddannelsens Indhold, Form og Varighed, og om Lærestedernes Kvalitet o. s. v., og de Brochurer, Kontoret gratis lod uddele i Skolernes Afgangsklasser, udvidedes, baade hvad Fagenes Antal og hvad Omtalen af de enkelte Fag angik. Udarbejdelsen af dette Materiale foretoges ogsaa alene af Centralarbejdsanvisningskontoret. Gennem Arbejdet hermed og i Erkendelse af, at Erhvervsvalget dog maatte blive Forældrenes og de unges egen Sag, naaede man til at lægge Hovedvægten paa Oplysningsarbejdet, og saaledes at den egentlige Erhvervsvejledning bestod i gennem Oplysning og gennem Fremhævelse af de relevante Forhold at naa frem til Valget som en naturlig Udvikling af Samtalen med de raadsøgende. Det blev derfor magtpaaliggende for Kontoret at tilvejebringe et saa godt og saa udførligt Oplysningsmateriale som muligt og at give dette Oplysningsmateriale en saadan Form og Placering, at det blev lettest muligt tilgængeligt for de unge. Dette Maal naaedes gennem Udarbejdelsen af *Erhvervskartoteket*, til hvis Fremstilling Københavns Skolevæsen iøvrigt ydede et Tilskud, og som efter Aftale med Københavns og Frederiksberg Skoledirektioner blev opstillet paa samtlige Kommuneskoler indenfor Kontorets Omraade. Kartoteket fik hurtigt en betydelig Udbredelse, derudover blandt andet til Biblioteker og Stats- og Kommuneskoler over hele Landet. Der findes nu ialt ca. 375 Kartoteker, som stadig holdes vedlige, idet nye Oplysninger og Ændringer i Fagenes Forhold ret ofte gør det nødvendigt at udsende nye Kort til Erstatning for Kort med forældede Oplysninger. Kartoteket omfatter nu ialt ca. 280 Kort med Oplysninger om 400 Fag og Stillinger, og det vokser stadig.

Da Erhvervsvalget som nævnt efter Kontorets Overbevisning sluttelig maa afgøres af den enkelte selv, blev det af afgørende Betydning at sikre sig, at Problemet for de unge blev rejst saa tidligt som muligt. For i Tide at vække de unges Interesse, paabegyndte Kontoret i Februar 1938 Udgivelsen af et lille Blad „Din Fremtid", der med Skoledirektionernes Tilladelse blev uddelt i Kommuneskolernes Afgangsklasser. Bladet skulde udsendes 4 Gange om Aaret, og hvert Nummer indeholdt en stærkt illustreret Beskrivelse af 3—4 forskellige Fag. skrevet af de paagældendes Fags egne Folk, snart af en Arbejdsgiver og snart af en Arbejder indenfor Faget. Hovedhensigten var at sætte de unges og deres Forældres Overvejelser igang straks fra Begyndelsen af det sidste Skoleaar, og ved de følgende Numre i Aarets Løb at holde Interessen vedlige.

Dermed havde Kontorets Erhvervsvejledningsvirksomhed naaet et efter Kontorets Skøn tilfredsstillende Stade, svarende til, hvad der efter de indvundne Erfaringer var nødvendigt. Til Motivering for, hvorfor man var standset her og netop her, vil det være hensigtsmæssigt nærmere at præcisere Erhvervsvejledningens Maal og Midler.

Det er Kontorets Erfaring, at en egentlig Erhvervsvejledning med Hensyn til, hvilket Erhverv de unge 14—15 aarige Drenge og Piger bør vælge, ikke er særlig stærkt efterspurgt. Tilstrømningen til Kontoret har som Formaal enten Erhvervsoplysning, Pladsanvisning eller blot dette at blive indtegnet til Prøve ved Psykoteknisk Institut. De Tilfælde, hvor Forældrene søger Raad om selve Valget, er uhyre faa. I nogle Tilfælde, hvor en Aspirant ved de psykotekniske Prøver har faaet Karakteren „ikke bestaaet", kan det hænde, at de unges Forældre kommer og spørger „Jamen, hvad nu?" „Er en faglært Lære nu udelukket?“ Derimod spørges der ofte konkret om Uddannelsesforhold m. v. i det eller de Fag, de paagældende allerede selv har Interesse for, og saadanne Forespørgsler rettes ogsaa ofte skriftligt til Kontoret fra Provinsen. Men endelig kommer de unge for at søge Lærepladser. I 9 af 10 Tilfælde møder de med et bestemt Ønske, idet de unge og deres Familie —• vel ofte tilskyndet af Opfordringen i „Din Fremtid" — i god Tid overvejer Spørgsmaalet og bevidst tager Stilling dertil. Selv om ogsaa saadanne allerede afgjorte Valg giver Anledning til Samtale og Spørgsmaal fra Erhvervsvejlederens Side for at lodde Interessens Dybde og Valgets nærmere Begrundelse, maa disse Valg normalt akcepteres, idet Kontoret ikke kan forholde de ansvarlige Parter at vælge, og kun hvis den unge efter Kontorets Skøn ikke kan bestride Faget, bør man fraraade eventuelt undlade at medvirke ved Anvisningen. Da Kontorets Klientel saaledes hovedsagelig søger Kontoret for at opnaa Læreplads i et allerede valgt Fag eller indenfor en bestemt Faggruppe, er det klart, at Erhvervsvejledningen for at blive effektiv, og for overhovedet at faa Tag i de unge, tillige maa raade over et antageligt Antal Lærepladser.

Som et Led i Bestræbelserne for at opnaa Kontakt med Mestrene holdt Kontorchef Vedel-Petersen i 1938 i Haandværkerforeningen det som Bilag III vedlagte Foredrag, hvori Kontorets Virksomhed og Indstilling er præciseret. Foredraget tryktes oprindelig i Haandværkerforeningens Medlemsblad, men blev i 1944 optrykt og udsendt til ca. 3 000 Mestre og Arbejdsgivere i Hovedstaden. Endelig skal det nævnes, at Centralarbejdsanvisningskontoret i ret udstrakt Grad gennem Foredrag i Radioen har søgt Kontakt særlig med Forældre og læresøgende unge, saaledes bl. a. ved at arrangere en Serie Foredrag under den fælles Titel: „Mit Arbejde", hvor Arbejderne fortalte om deres daglige Arbejde. Radioen har iøvrigt ogsaa bragt Reportage fra Lærlingeanvisningen.

2. Erhvervsvejledningens Form og Indhold.

Ved sit første Møde i Kontoret indtegnes Eleven paa en særlig Mappe (Bilag IV), hvori de forskellige skriftlige Oplysninger, Kontoret efterhaanden indsamler om ham, samlet kan opbevares. Ved Indtegningen skal Eleven medbringe sin Daabsattest og - hvis han er udskrevet fra Skolen — sin Standpunktsbog. Ved Indtegningen bliver han underrettet om, hvornaar han skal møde paa Psykoteknisk Institut og til Lægeundersøgelse (Bilag V); endvidere faar han med hjem et Spørgeskema, som Forældrene skal udfylde (Bilag VI), og som Eleven i udfyldt Stand skal have med, naar han møder paa Psykoteknisk Institut. Kontoret sender derefter til Psykoteknisk Institut en Blanket (Bilag VII), paa hvilken Institutet senere anfører Prøveresultaterne, og yderligere en Blanket (Bilag VIII), paa hvilken Lægeundersøgelsens Resultat anføres. Begge Blanketter forsynes før Afsendelsen med Elevens Navn, Fødselsdag, Adresse og Indtegningsnummer og tilbagesendes Kontoret i udfyldt Stand. Endelig sender Kontoret et Spørgeskema

(Bilag IX) til Elevens Skole, paa hvilket Skolen kan anføre sin Vurdering af Eleven. Psykoteknisk Institut faar Lejlighed til at se baade Forældre- og Skoleskema (Bilag VI og IX).

Dette er den normale Fremgangsmaade overfor den Elev, der ved Indtegningen fremsætter Ønske om at blive prøvet i et bestemt Fag.

Prøveresultatet.

Hvis Eleven ønsker at faa Resultatet af sin psykotekniske Prøve oplyst, kan han faa en mundtlig Udtalelse om Prøven som Helhed — der nævnes i denne Forbindelse aldrig Talværdier af de enkelte Prøver.

Pladssøgning.

Ønsker Eleven at søge Læreplads gennem Kontoret, anbringes hans psykotekniske Prøveseddel blandt andre søgende Elevers i en Mappe paaført enkelte Oplysninger angaaende hans Skoleforhold, Lægeudtalelse og — hvis han har talt med Erhvervsvejlederen —• desuden en kort Udtalelse angaaende det Indtryk, han gør.

Erhvervsvejledningen.

Mange af de Elever, der indtegnes, har paa Forhaand en Læreplads paa Haanden, men Mestrene forlanger ofte en psykoteknisk Prøve. For saa vidt Prøven for disse Elevers Vedkommende falder pænt ud, er der ingen Problemer med dem, og de har i Almindelighed ikke Erhvervsvejledning behov. Ligger Prøven derimod daarligt, og det af Skolepapirerne kan se ud til, at en Oplæring i det valgte Fag maa betragtes som lidet anbefalelsesværdig, eller Lægen maa fraraade Faget, træder Erhvervsvejlederen til. Det er da dennes Opgave først at undersøge, hvor stærke de Grunde er, der har ført til det paagældende Valg, og hvis Grunden synes særlig god, f. Eks. hvis Tanken er, at Drengen senere skal overtage Faderens Forretning eller lignende, at overveje, om de Mangler, der synes konstaterede, er absolut afgørende eller kun mere eller mindre hæmmende, for derefter at raade i Overensstemmelse med de foreliggende Oplysninger. Maa Faget fraraades, maa Erhvervsvejlederen finde ud af, om Eleven har Interesse paa andre Felter for et Fag, der bedre stemmer overens med Drengens Anlæg eller helbredsmæssige Forhold.

Erhvervsvejledningen har saaledes sin største Betydning, hvor der opstaar Problemer, men ligesaa ofte søger Folk Erhvervsvejledningen for at faa faktiske Oplysninger om det valgte Fag: Lønnen i Læretiden, Læretidens Længde, Lønnen som Svend, Arbejdsmuligheder i Faget, Erhvervssygdomme, Forhold vedrørende Oprettelse af Lærekontrakt, Prøvetid o. s. v.; dertil kommer ofte Oplysninger om videregaaende Uddannelse udover Svendeprøven, Betydningen af supplerende Uddannelse i et tilgrænsende Fag, Oplysninger om det eller det Fag kan føre over i den eller den videregaaende Uddannelse etc.

I de Tilfælde, hvor en Elev møder op og slet ikke aner, hvad han skal tage sig til i Fremtiden, gælder det for Erhvervsvejlederen at afgrænse og indkredse de Muligheder, der kan være Tale om. I Almindelighed ved en Dreng, om han vil være Haandværker eller Ikke-Haandværker. Den ene Gren afvises gerne med en vis Foragt. Det er da af Betydning at faa Elevens Interesser konstaterede, og paa den Maade atter faa afgrænset Mulighederne for Erhvervsvalget. Kommer man saa ved disse og lignende Fremgangsmaader ned paa et forholdsvis overskueligt Antal Erhvervsmuligheder, kan der faktisk vælges i Flæng indenfor dette Omraade med tilbørlig Hensyntagen til Arbejdsmulighederne i det saaledes valgte Fag. Vejledningen ender almindeligvis ikke her, da det erfaringsmæssigt er af Betydning at lade Eleven og hans Forældre spekulere lidt over Tingene,

eventuelt over flere Fag, hvortil man kan medgive Oplysningsmateriale eller Underretning om, hvor Oplysningsmaterialet forefindes.

Ekspeditionernes Indhold er imidlertid meget varierende. Man kan saaledes nævne, at Forældre, der er uenige med Sønnen om hans Valg, kan møde op hos Erhvervsvejlederen for sammen med denne at diskutere Sagen igennem. Der er i saadanne Tilfælde hverken Tale om Pladsanvisning eller Erhvervsoplysning, men derimod Spørgsmaal om at afveje de forskellige Forhold, der taler for og imod de to Livsstillinger, der konkurrerer imod hinanden.

Gymnasieelever — ofte kvindelige — kan ønske at diskutere Spørgsmaalet „Studentereksamen — hvad saa?" Ved saadanne Konsultationer er det ofte saaledes, at Erhvervsvejlederens Opgave er den passive — at høre paa de Overvejelser, den unge allerede selv har gjort sig — og ved ganske faa Indskud understrege de relevante Forhold, for sluttelig at resumere Præmisserne og at drage den Konklusion, som saa at sige er blevet borte for den raadssøgende. Mange af disse Konsultationer er overmaade tidtagende.

Pladsanvisning.

Ved Pladsanvisning gaas der ikke frem efter, hvem der er indtegnet først, men efter de Krav, som Arbejdsgiveren stiller til de ønskede Lærlingeemner. Arbejdsgiveren forlanger gerne en Lærling i en bestemt Alder og fremsætter Ønske om, at Lærlingen bor 1 Nærheden af Arbejdsstedet — hertil kommer Krav om visse Egenskaber; Hurtighed, Villighed, Interesse, Intelligens o. s. v., gode Skolevidnesbyrd, ligesom der kan stilles Krav til Forældrenes Milieu, og specielt for Metalfagene: en god psykoteknisk Prøve. Naar Ordren er modtaget, sender Kontoret til Mesteren et Par Drenge til Udvalg, og Mesteren vil da ofte ringe for at høre nærmere om Drengene, men adskillige Mestre henvender sig direkte til Psykoteknisk Institut, idet den psykotekniske Prøve for dem er den alt afgørende.

Ekspeditioner, Indtegninger og Anvisninger.

De daglige Ekspeditioner for Aarene 1941/42—1943/44 kan skønsmæssigt anslaas til at ligge mellem 6 000 og 8 000 om Aaret, idet adskillige kommer mere end een Gang. Indtegningerne og Anvisningerne i de samme 3 Aar var henholdsvis: 2 719 — 224; 2 301 — 209 og 2 068 — 141.

Vedel-Petersen.

B. Københavns Kommunes psykotekniske Institut.

I 1924 oprettede Københavns Magistrat en psykoteknisk Afdeling knyttet til Centralarbejdsanvisningskontorets Lærlingeanvisning for Foretagelse af psykotekniske og lægemæssige Undersøgelser af pladssøgende Lærlinge. I 1929 omdannedes Afdelingen til en selvstændig Institution med den Motivering fra Centralarbejdsanvisningskontoret, *at* en stadig voksende Del af Opgaverne var uden Tilknytning til Arbejdsanvisningen, *at* der fra Haandværkets og Industriens Side var fremsat Ønsker om, at psykoteknisk Afdeling blev en selvstændig Institution, og *at* en Adskillelse af de to Institutioner vilde være en Betingelse for, at de psykotekniske Undersøgelser kunde komme til at gøre Nytte i videst mulig Omfang.

	Antal psykoteknisk undersøgte Personer:			
	læresøgende	andre	Ialt	
1924—25	501	0	501	
1925	968	0	968	
1926	1 145	259	1 404	
1927	1 180	134	1 314	
1928	1 630	289	1 919	
1929	1 515	412	1 927	
1930	1 351	581	1 932	
1931	1 496	604	2 100	
1932	1 438	484	1 922	
1933	1 233	934	2 167	
1934	1 667	920	2 587	
1935	2 249	1 262	3 511	
1936	2 256	1 092	3 348	
1937	2 356	1 429	3 785	
1938	2 317	1 686	4 003	
1939	2 050	1 392	3 442	
1940	1 966	2 997	4 963	Ekstraordinære Undersøgelser (Krigen)
1941	2 510	1 475	3 985	
1942—43	2 553	3 540	6 093	
Ialt...	32 381	19 490	51 871	

Udviklingen af Institutets Virksomhed belyses af Tabellen. Det samlede Antal Undersøgelser var i 1924—25: 501, i 1942—43: 6 093. Det sidste Tal indeholder ca. 2 000 af Krigen ekstraordinært betingede Undersøgelser. I hele Perioden 1924—43 foretoges ialt 51 871 Undersøgelser, deraf 32 381 Lærlingeprøver. Institutet har to Hovedopgaver:

1) Undersøgelsen af Lærlinge indenfor Haandværk, Industri, Kontor og Handel.
2) Undersøgelse af voksne Personer, som søger Ansættelse indenfor Kommune, Stat og privat Virksomhed.

Oplysningsarbejdet.

Efter Aftale med *Københavns Skoledirektion* har der i en Aarrække været udført et Oplysningsarbejde paa Skolerne ved Institutets Medarbejdere. Et Foredrag med Titlen „Hvad vil du være?" afholdes hvert Aar paa Halvdelen af de københavnske Skoler ved et Aftenmøde, hvortil de afgaaende Elever og deres Forældre indbydes. Eftersom ogsaa Eleverne fra Klasserne forud for Afgangsklasserne indbydes, skulde Ordningen sikre, at samtlige Elever fik Indbydelse til Foredraget, hvori de almindelige Synspunkter, som maa anlægges ved Erhvervsvalget, gennemgaas, og Tilhørerne oplyses om og henvises til at gøre Brug af Lærlingeanvisningens Afdeling for Erhvervsvejledning og Institutets Duelighedsprøver og Lægeundersøgelse. I Gennemsnit er Tilhørernes Antal pr. Skole ca. 100, et Tal, der ikke belyser Tilslutningens Størrelse, som maa ses i Forhold til Antallet af afgaaende Elever, men som er et Vidnesbyrd om, at et rimeligt Antal Tilhørere føler sig tilskyndet til at efterkomme Opfordringen*).

*) Poul Bahnsen: Skolen og Erhvervsvejledningen, 42 Skoleinspektørers Syn paa Sagen. Vor Ungdom. 1939.

Efter Aftale med Københavns Skoledirektion faar samtlige afgaaende Elever forelagt Enqueten „Din Fremtid“ til Besvarelse i en Skoletime med det Formaal at samle deres Opmærksomhed om Erhvervsvalget og anspore dem til at overveje Spørgsmaalet om Valg af Erhverv i Tide. Enqueterne indsendes til Psykoteknisk Institut, der bearbejder Materialet til Belysning af, i hvilke Retninger de unges Erhvervsønsker*) gaar og til Undersøgelse af, om Forskydninger fremkommer i Aarenes Løb.

Efter de Synspunkter, der ligger til Grund for nedenstaaende Literatur**), er der endvidere ved Institutets Medarbejdere udført et Oplysningsarbejde i Ungdomsforeninger (D. U. I., K. F. U. M., Elevforeninger m. v.), Folkeuniversitetsforeningerne, Haandværkersammenslutninger, Seminarier o. s. v., med det Formaal at vække Forstaaelsen for, at *Erhvervsvalget træffes under Hensyntagen til Egnetheden.*

Prøvernes Tilrettelæggelse.

Den psykotekniske Undersøgelse, der varierer med Arbejdets Krav, hviler paa det forudgaaende Arbejdsstudium***), der som Resultat skal have en Arbejdsbeskrivelse, der fremholder de Færdigheder og Egenskaber hos Mennesket, hvorom Arbejdet stiller Krav, saaledes at Præstations- og Arbejdsprøver, der henvender sig til det evnemæssige Funktionsomraade, kan tilrettelægges. Arbejdsstudiet foretages som Regel ved, at Institutets Medarbejdere faar Lejlighed til ved Besøg paa Virksomhederne at følge Arbejdet i Praksis, iagttage de arbejdende Personer og gennem Drøftelser med Ingeniører, Haandværkere eller Arbejdere inden for Faget naa frem til en Præcisering af de for et Arbejdes Udførelse nødvendige Egenskaber. Derpaa følger Udformningen af Prøvesystemet; som oftest lader dette sig sammenstille ud fra den meget omfattende Samling af Prøvemidler, der er tilrettelagt i Løbet af de sidste 30 Aar, og som omfatter Opgaver til Undersøgelse af teknisk-mekanisk Forstaaelse, Fingerfærdighedsprøver, Opmærksomhedsprøver, Prøver for Formsans, Rumanskuelse m. m. Derefter foretages en Afprøvning af Opgavesystemet, idet man f. Eks. udvælger et Antal Arbejdere, beskæftiget ved det paagældende Arbejde, og underkaster disse Prøven, hvorefter man sammenholder Prøveresultaterne med Bestemmelser af Arbejdernes Dygtighed, foretaget af Virksomheden.

Undersøgelsen af de læresøgende.

Undersøgelsen af den læresøgende bidrager først og fremmest til at fastslaa, om hans legemlige eller evnemæssige Standpunkt er saaledes, at han kan forventes at opfylde de Krav, Erhvervet stiller, eller om hans Udrustning frembyder saadanne Mangler eller Afvigelser, at Valg af andet Erhverv maa tages under Overvejelse. Undersøgelsen omfatter 1) en Lægeundersøgelse, 2) en Duelighedsprøve, 3) en Erhvervssamtale i Forbindelse med Spørgeskemaer til Belysning af Interesse, Fritidsbeskæftigelser, andre Erhvervsønsker m. m. De unge, der henvender sig til Institutet, kommer dels paa eget eller Forældrenes Initiativ og dels efter Henvisning fra forskellige Institutioner: Centralarbejdsanvisningskontoret, Foreningen til Lærlinges Uddannelse, Skolerne, Børneværnet, Tunghøreskolen, Dagarbejdsskolen, Skolepsykologisk Kontor, Hospitalernes psykiatriske Kliniker, Hjælpeskolen m. m. Endvidere sender en Række Mesterorganisationer, Laug og offentlige og private Virksomheder med Lærlingeuddannelse deres Ansøgere til Prøve; dette gælder

*) Poul Bahnsen: Ungdommens Fremtidsplaner og Erhvervsønsker. 1939.
**) K. Vedel-Pedersen. Bahnsen, Værnet: Fra Skolebænk til Værksted. 1925.
Poul Bahnsen: Din Fremtid — en Livsstilling. 1931.
Poul Bahnsen og C. Bræstrup: Egner jeg mig for at studere? 1932.
***) E. Christensen: En psykoteknisk Undersøgelse af Loddersker. Ingeniøren, Nr. 5, 1942.

eksempelvis: Dansk Litograflaug, Københavns Bogtrykkerforening, Dansk Kemigraflaug, Københavns Damefrisørlaug, Orlogsværftet, Post- og Telegrafvæsenets Værksteder, Atlas, Trium m. fl. a.

For saa vidt det drejer sig om læresøgende, udgaaet af Normalskolen og uden Læreplads, har Fremgangsmaaden hidtil været, at de indtegnes til Undersøgelserne gennem Central arbejdsanvisningsko ntorets Lærlingeafdeling, medens de unge, som er i Lære, eller som er henvist til Hospitalerne, Skolepsykologisk Kontor, Hjælpeskolen*) og enkelte andre Institutioner, indtegnes gennem Institutet. Fra Lærlingeanvisningskontoret modtager Institutet Skole- og Forældreskemaer til Laan, og til Brug for Lærlingeanvisningens Arbejde fremsender Institutet Resultater af Lægeundersøgelse og Duelighedsprøve.

Almindeligvis undersøges de unge holdvis, saaledes at der den ene Dag er Prøver for Maskinarbejdere og Kleinsmede, den anden for Bogtrykkere, den tredie for Litografer og Kemigrafer, den fjerde for Tømrere og Snedkere o. s. v. Undersøgelsen varer som Regel 1 Dag Kl. 9—16. De unge faar paa Institutet Meddelelse om, at de 3 Dage efter Prøven kan forhøre sig om Resultatet, hvor de saa indfinder sig alene eller sammen med Forældrene og faar mundtlig Redegørelse for Undersøgelsernes Resultat, og hvor man i Fællesskab overvejer de Foranstaltninger, Resultatet i Forbindelse med Oplysningerne fra Hi em og Skole maatte give Anledning til. I en stor Del af Tilfældene kan man meddele, at der hverken ved Lægeundersøgelsen eller Duelighedsprøven er paavist Mangler, som kan formenes at ville hindre en Oplæring i det ønskede Fag, i andre Tilfælde *er* der fundet Mangler, som vil vanskeliggøre en Oplæring i Faget, hvorfor den læresøgendes subsidiære Erhvervsønsker maa drøftes, og Genprøver eventuelt aftales. Undersøgelsen faar som Helhed Betydning for den enkelte ved at hjælpe med:

1) til Konstatering af, om Standpunktet er paa Højde med, hvad der kræves indenfor et bestemt Erhverv, eller om Afvigelserne er saa store, at Valg af andet Erhverv maa tages under Overvejelse.

2) til Paavisning, Bekræftelse eller Fremhævelse af stærke og svage Sider i den evnemæssige Udrustning, saaledes at Erhvervsvalget sker under Hensyntagen til Begavelsens Tyngdepunkt.

3) til Klarlæggelse af, om Erhvervsønsket beror paa en velforankret Interesse eller fortrinsvis skyldes Paavirkninger fra andre, og til Fremdragelse af den Unges egne Onsker, saafremt saadanne har udviklet og fæstnet sig.

Naar Undersøgelserne er afsluttet, modtager den læresøgende et trykt Kort forsynet med hans Navn og en Bekræftelse af, at han har været til Duelighedsprøve og Lægeundersøgelse, men uden Angivelse af Resultaterne. Dette Kort kan Lærlingen forevise Mestre, Forældre eller andre paarørende som Grundlag for telefoniske Forespørgsler til Institutet om Undersøgelsens Udfald, der almindeligvis oplyses uden Pointtalangivelser; kun Mestre eller Virksomheder, hvor en gensidig Udveksling af Besøg har fundet Sted, saaledes at Mesteren er fortrolig med Undersøgelsesmetoden og Institutet med Virksomheden, faar meddelt talmæssige Resultater. Skriftlig Meddelelse af Resultat finder Sted til Centralarbejdsanvisningskontoret, Foreningen til Lærlinges Uddannelse, Børne-

*) Holger Rasmussen og Poul Bahnsen: Psykotekniske Undersøgelser som Led i Erhvervsvejledning af svagtbegavede. Hjælpeskolen, Hefte 2, 1941.
Samarbejde mellem Skole og Psykoteknik. Psykologien og Erhvervslivet, 1943, Hefte 2.

værnet, Københavns Bogtrykkerforening, Dansk Litografiaug og enkelte andre Institutioner eller Virksomheder (Statens Værksteder), hvor særlige Aftaler er truffet.

Undersøgelserne udføres gratis for den Del af de unge, der er hjemmehørende i Københavns og Frederiksberg Kommune. For unge fra Gentofte Kommune betaler Kommunen et Vederlag: 15 Kr. pr. Undersøgelse, Personer fra Provinsen betaler selv et tilsvarende Vederlag (10—15 Kr.), medens Personer fra Forstads-Kommuner betaler 5Kr.

Undersøgelsen af de voksne.

Der kan skelnes mellem følgende Grupper:

1) *Ansøgere til Stillinger indenfor den offentlige og private Sikkerhedstjeneste.*

Den Gruppe, der her er Tale om, bestaar hovedsagelig af Ansøgere til Stillinger som Politibetjente, Fængselsbetjente, Brandmænd, Vægtere, Lokomotivførere og Fyrbødere. Hovedformaalet med Undersøgelserne er at forebygge en Tilgang af uegnede eller mindre egnede Personer og at hjælpe Ansøgerne med at undgaa et forkert Erhvervsvalg. Skriftlige Prøveresultater tilstilles Rigspolitiet, Generaldirektoratet for Statsbanerne og de øvrige Myndigheder og Institutioner, der foranlediger og bekoster Undersøgelserne.

2) *Ansøgere til Stillinger ved Kontorfaget.*

Københavns Magistrat har forordnet, at saavel Assistentelever som Kontoristaspiranter i Løbet af de første Maaneder efter Antagelsen skal underkastes en psykoteknisk Prøve, og i de Tilfælde, hvor Resultatet af Prøven ligger væsentligt under Gennemsnittet, skal Institutionerne afgive Indstilling til vedkommende Magistratsafdeling angaaende den paagældendes fremtidige Stilling*).

Nogle andre Kommuner: *Esbjerg, Aarhus* og *Randers* anvender ligeledes en Prøve, der er udarbejdet paa psykoteknisk Grundlag; men Prøven anvendes her over for Ansøgerne forinden Antagelsen. Prøven i Esbjerg og Aarhus er tilrettelagt i Samarbejde med Institutet i København. Det samme gælder de Antagelsesprøver, der ved Elevantagelsen anvendes af *De Danske Statsbaner* og *Post- og Telegrafvæsenet.* Prøven indgaar som Led i Antagelsesgrundlaget, idet Antagelse finder Sted under Hensyn til Ansøgerens Eksamen, Prøveresultat, personlige Fremtræden, Helbredsattest m. m.

3) *Invaliderede Personer.*

Invalidefor sikring sretten, Samfundet og Hjemmet for Vanføre og herunder *Ortopædisk Hospital* har i en Aarrække ladet ret betydelige Antal af de forsikrede undersøge, især *unge* Personer, der skulde oplæres i forskellige Haandværksfag. Det samlede Antal Invalider, som fra 1931 til 1943 har været undersøgt af Institutet, andrager ca. 2 400. Det Spørgsmaal, som Undersøgelsen skal hjælpe med til at klare, er Spørgsmaalet om, inden for hvilke Grænser Invaliditeten forringer den erhvervsmæssige Brugbarhed, saaledes at den invaliderede kan søges oplært eller beskæftiget ved et Arbejde, hvor hans Invaliditet bereder ham mindst Vanskeligheder, og som han samtidig har Evner for og Lyst til. Undersøgelsesresultatet tilstilles i Form af Prøvediagram og skriftlig Erklæring Invalideforsikringsretten eller de andre Institutioner til Brug for Vejledning og Anvisning. For 200 Personer, som er søgt oplært i Erhvervsvirksomhed, er der foretaget en

*) Beretning om Resultatet af Prøver for Ansøgere til Kontorelevpladser under Københavns Kommune 1925—29.

Sammenligning mellem Prøveresultat og Oplæringsforsøgenes Udfald*). Der betales for Størstedelen af de her omtalte Undersøgelser et Vederlag af Institutionerne paa 15 Kr. pr. Undersøgelse.

Efterundersøgelserne.

I Aarenes Løb har en Kække Efterundersøgelser været foretaget for saavel unge**) som voksne Personer***), idet man har fulgt dem gennem Lære- eller Uddannelsestiden; forskellige Kriterier paa Arbejdsdueligheden har været anvendt, hyppigst Mestrenes Bedømmelser af Lærlingenes faglige Dygtighed, men ogsaa Karakterer opnaaet ved Svendeprøverne, Fortjenestens Størrelse, objektive Maalinger af Arbejdsydelsen (f. Eks. for Telegrafister: Hurtighed og Sikkerhed i Telegrafering). Der foreligger saaledes vedrørende ialt 904 Lærlinge Udtalelser fra Mestrene om, hvorvidt Lærlingen er tilfredsstillende, eller en Bedømmelse af Lærlingens evnemæssige Standpunkt, hvoraf det fremgaar, at Mestrene erklærer sig tilfreds med ca. 90 pCt. af de Lærlinge, der antages ved en Fremgangsmaade, hvor en psykoteknisk Undersøgelse indgaar som Led i Antagelsen, medens ca. 10 pCt. giver Anledning til Utilfredshed. En nærmere Undersøgelse af de sidste Tilfælde har vist, at Aarsagerne hertil i overvejende Grad maa søges paa det karaktermæssige Omraade og kun sjældent har med den evnemæssige Udrustning at gøre. En Sammenligning, der angaar hver enkelt Lærlings Henføring til en bestemt Dygtighedsklasse paa Grundlag af henholdsvis Prøveresultat og Mesterbedømmelse, gav for 251 Lærlinge til Resultat, at Placeringen skete i *samme* Dygtighedsklasse i 152 Tilfælde, med ½—1 Klasses Forskel i 86 Tilfælde og med 2 Klassers Forskel i 13 Tilfælde. Sammenfattende kan siges, at man i de Tilfælde, hvor der fra Praksis er afgivet en Bedømmelse af Lærlingene, som hviler paa et fleraarigt Kendskab til Arbejdspræstationen, finder en tydelig Sammenhæng, men ingen fuldstændig Overensstemmelse.

Poul Bahnsen.

C. Fyns psykotekniske Institut.

I Anledning af Udvalgets Henvendelse af 22. Februar d. A. skal man hermed tillade sig at fremsende en Redegørelse for Institutets erhvervs vej ledende Virksomhed:

Fyns Psykotekniske Institut, der er oprettet og opretholdes ved Tilskud fra Thriges Fond, blev først aabnet paa Teknisk Skole i Odense i Oktober 1942 under Ledelse af Magister i teoretisk og anvendt Psykologi Grunddal Sjallung, som i en Aarrække havde været Medarbejder ved Københavns Kommunes Psykotekniske Institut. I de forløbne to Aar

*) Psykoteknisk Undersøgelse og erhvervsmæssig Oplæring vedrørende 200 invaliderede Personer. Socialt Tidsskrift, November 1939.
Invaliditet og Arbejdsevne. Psykologien og Erhvervslivet, Hefte 2, 1943.

**) Psykotekniske Undersøgelser sammenlignet med det praktiske Livs Erfaringer. „Ingeniøren", Nr. 77 og 85, 1939, Nr. 31 940.
De psykotekniske Prøver for Bogtrykfagets Lærlinge. „De grafiske Fag" Nr. 17, 18 og 20, 1934.
Lærlingeundersøgelsernes Betydning for den læresøgendo og for Industri og Haandværk. Psykologien og Erhvervslivet, 1942, Hefte 1.

***) Hvordan stemmer de psykotekniske Resultater med det praktiske Livs Erfaringer? Socialt Tidsskrift, 1933.
J. Østerberg: Tusind psykotekniske Undersøgelser. Politiet, 15. Maj 1941.
Undersøgelse af Personale i Sikkerhedstjenesten, Psykologien og Erhvervslivet, 1943, Hefte 2.

har Institutet foretaget ca. 600 psykotekniske Undersøgelser, væsentlig af læresøgende, hvoraf Størstedelen har været tilmeldt Prøven af den Virksomhed, hvori de havde søgt Læreplads.

Psykotekniske Prøver foretages saaledes bl. a. regelmæssigt for en Række større Virksomheder i Odense, f. Eks. Thomas B. Thrige, M. Allerup's Eftf., Odense Staalskibsværft, Dansk Akkumulator & Elektro-Motor-Fabrik A/S., L. Dæhnfeldt A/S. m. fl., saavel som for en Række andre fynske Virksomheder, f. Eks. Bogense Jernstøberi og Maskinfabrik, Fraugde Plovfabrik, Maskinfabriken Svendborg A/S. o. m. fl., ligesom Prøver afholdes dels for Kontorperosnale, dels for Jernbaneportører ved fynske og langelandske Privatbaner.

Endvidere foretages Undersøgelser for Statens Fængselsvæsen, Invalideforsikringsretten og Ortopædisk Hospital, ligesom der efter Anmodning af Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Odense er foretaget erhvervs vej ledende psykoteknisk Undersøgelse dels af to Aargange af Deltagere i Odense Hjælpeskoles Efterskole, dels lejlighedsvis af andre, unge og ældre, erhvervshæmmende Personer. Endelig har Østre Skole i Odense, med kommunalt Tilskud, og Realskolen i Faaborg foranlediget Eleverne i Afgangsklasserne (resp. 8. Kl. og Realkl.) samlet psykoteknisk undersøgt ved Institutet, ligesom Rudkøbing kommunale Skolevæsen har ladet en Del Elever samlet undersøge.

Prøverne er afholdt regelmæssigt i Begyndelsen af hver Maaned paa Institutet i Odense, og efter Aftale med de lokale Erhvervsraad eller Haandværkerforeninger afholdes desuden regelmæssigt ambulante Prøver i Nyborg, Faaborg, Svendborg og Rudkøbing.

Det ligger i Sagens Natur, at i det store Flertal af Tilfælde, hvor Prøverne har været foretaget efter Anmodning fra en Virksomhed eller Institution, har Institutets første Opgave været paa Grundlag af alle de ved Undersøgelsen fremkomne og andre foreliggende Oplysninger at meddele disse tilmeldende Instanser Prøvens Udfald med Instituttets Bemærkninger vedrørende vedkommende Probanders større eller mindre evne- og færdighedsmæssige Forudsætninger paa de undersøgte Omraader for at kunne fyldestgøre Fordringerne til en faglig Oplæring af den omhandlede Ait.

Det drejer sig altsaa her kun indirekte om egentlig Erhvervsvejledning, men først og fremmest om, hvad man kunde kalde „Antagelsesraadgivning".

Men samtidig hermed har man i alle Tilfælde, hvor Forholdene har muliggjort det, under en personlig Samtale med Probanden ligeledes meddelt denne Prøvens Udfald og Institutets Bedømmelse af hans Anlæg for og Udsigter til at kunne komme til at gøre Fyldest ved Oplæring i de forskellige Fag, han har angivet at kunne tænke sig at vælge, principalt og subsidiært. I saa vid Udstrækning som muligt har Institutet altsaa udøvet en „personlig Erhvervsvejledning" eller rettere „Erhvervs*valgs*-raadgivning eller „-vejledning" overfor hver enkelt Proband, selv om denne var tilmeldt Prøven fra en Virksomhed eller lignende.

Denne personlige Erhvervsvalgsraadgivning er foretaget med Udfaldet af selve de psykotekniske Dueligheds-, Evne- og Færdighedsprøver som væsentligste Grundlag, idet dog de af Probanden selv under en „Erhvervs(valgs)samtale" og gennem Udfyldelsen af forskellige Spørgeskemaer, bl. a. vedrørende Grundlaget for hans Erhvervsønskers Opstaaen, hans videre „Erhvervsinteresser" og udførte „Fritidsarbejder" m. m., afgivne Oplysninger har været tillagt supplerende Værdi, særlig i Tvivlstilfælde. En regelmæssig Indhentning af udførlige Oplysninger fra Skole og Hjem om Probandens skole- og karaktermæssige Adfærd og Indstilling har endnu ikke fuldtud kunnet gennemføres, men tilstræbes indført som et fast Supplement til Undersøgelsen i alle Tilfælde, bl. a. ved Imødekommenhed fra det kommunale Skolevæsens Side i de forskellige Byer.

Raadgivningen har ifølge Sagens Natur saa vidt muligt altid været positiv, dels ved — i de fleste Tilfælde — paa Grundlag af Prøveudfaldet at bekræfte og bestyrke Pro-

banden i hans principale Erhvervsønske (og evt. i visse udtalte Tilfælde at tilraade ham at tage en videregaaende Uddannelse i Tilknytning til Faget under Overvejelse, som han maaske endnu ikke selv havde tænkt paa), dels ved —• i væsentlig færre Tilfælde — at tilraade ham at tage visse bestemte af sine subsidiært angivne Erhvervs ønsker under nærmere Overvejelse, naar Prøveudfaldet har vist saadanne evnemæssige eller andra Mangler paa visse Omraader, at en Fastholden ved det principale Erhvervsønske ikke kunde tilraades eller — i sjældnere Tilfælde — skønnedes direkte at burde fraraades.

Vedrørende det for Udvalget foreliggende Spørgsmaal om Betimeligheden af en almindelig Erhvervsvejledning for Landets Ungdom skal man iøvrigt i Almindelighed tillade sig at anføre, at der for Institutet ikke kan herske Tvivl om, at en „Ungdoms-Erhvervsvejledning" vil kunne gennemføres paa en saadan Maade, at den vil kunne blive af stor menneskelig og samfundsmæssig Betydning. For at opfylde sit Formaal paa tilfredsstillende Maade maa denne Vejledning omfatte tre forskellige, men hinanden supplerende Sider: 1) en „Erhvervsoplysning", som naturligt bør varetages fra Skolens Side eller gennem dens Medvirken i de sidste Klasser, 2) en „Erhvervsvalgsraadgivning", der i hvert Fald for saadanne unge Mennesker, som ønsker at uddannes til faglært Arbejde, bør foretages med en psykoteknisk Undersøgelse eller Fagprøve som væsentligste Grundlag og derfor naturligt maa foregaa paa et psykoteknisk Institut og foretages af en særligt uddannet praktisk Psykolog, og endelig 3) en „Lærepladsanvisning", som naturligt kan tænkes foretaget i Tilknytning til den offentlige Arbejdsanvisning i de Tilfælde, hvor den unge ikke selv har skaffet sig en Læreplads.

De psykotekniske Instituters fornemste Samfundsopgave maa netop ses i Varetagelsen af denne personlige Raadgivning eller Vejledning af de unge ved Erhvervsvalget, og et snævert Samarbejde mellem Skolerne, Arbejdsanvisningskontorerne og disse Instituter synes at være den naturlige Forudsætning for, at en omfattende Erhvervsvejledning kan blive saa værdifuld for den enkelte og frugtbringende for Samfundet som mulig.

Det naturlige Virkeomraade for hver af disse tre Institutioner i Erhvervsvejledningens Tjeneste ligger som ovenfor anført saaledes, at der ingen Vanskelighed er i Adskillelsen af de — vidt forskellige — Opgaver, som med Rimelighed tilkommer hver af dem, men at et saadant Samarbejde let og naturligt kan etableres, idet Skolerne kan støtte de psykotekniske Instituters raadgivende Arbejde ved deres Udtalelser om de unge Mennesker, der skal prøves, og omvendt modtage Hjælp og Støtte fra Instituterne gennem Foredrag og paa anden Maade ved deres erhvervsoplysende Arbejde, ligesom Arbejdsanvismngskontorerne straks henviser de unge Mennesker, som henvender sig til Kontorerne med Ønske om at faa anvist Læreplads, til at gennemgaa en psykoteknisk Prøve ved nærmeste Institut, og Institutet paa sin Side dels underetter Anvisningskontoret om den foretagne Prøves Udfald, dels henviser unge Mennesker, som tilmeldes til psykoteknisk Prøve uden Anvisningskontorets Mellemkomst og uden at have Læreplads, til at henvende sig til dette Kontor for at søge en saadan anvist.

Med et psykoteknisk Institut i hvert større Landomraade (Stift eller Landsdel) og Foretagelsen af regelmæssige ambulante Prøver derfra i Omraadets større Byer vil en hensigtsmæssig og forsvarlig Løsning af denne Sag ikke være uoverkommelig, saafrernt der tillige vil kunne opnaas offentlig Støtte til Foretagelsen af den psykotekniske Undersøgelse, saaledes at intet ungt Menneske af økonomiske Grunde skal være forhindret i at nyde godt af en paa en saadan Undersøgelse baseret, rationel, personlig Raadgivning og Vejledning ved Valget af sit fremtidige Erhverv.

I Virkeligheden kan *kun* en psykoteknisk Undersøgelse afgive et forsvarligt sagligt Grundlag for en Erhvervsvalgsraadgivning, da man kun herigennem kan skaffe sig positiv og nogenlunde sikker Oplysning om paagældendes faglige Evner og Anlæg. Dette kan

nemlig *ikke* ske alene gennem Oplysninger fra den unge selv og fra hans Skole og Hjem, rent bortset fra, at saadanne Oplysninger først ved en Bearbejdelse og Benyttelse efter de af Psykologien eller Psykotekniken anvendte Metoder, som det f. Eks. kan ske i Forbindelse med den psykotekniske Prøve, kan udnyttes efter deres fulde Værdi.

Udgifterne til den psykotekniske Undersøgelse vil være ganske forsvindende i Sammenligning med Udgifterne til de øvrige Foranstaltninger, der fra Samfundets Side gennem Skoler, Særskoler, skolepsykologiske Kontorer, Efterskoler, tekniske Skoler, Arbe jdsan visningskontor er o. s. v. træffes for at kvalificere de unge til deres fremtidige Erhverv og skaffe dem Lære- og Arbejdsplads indenfor dette.

P. I. V.

Grunddal Sjallung.

D. Psykoteknisk Institut, Randers.

Redegørelse for Institutets Udvikling og Arbejde.

I Efteraaret 1932 henvendte jeg mig til Haandværkerforeningen og De Samvirkende Fagforbund i Randers med en Opfordring til at støtte Oprettelsen af et kommunalt psykoteknisk Institut og Erhvervs vej ledningskontor for Byens Ungdom. Endvidere drøftede jeg Sagen med Borgmesteren og flere af Byraadets Medlemmer. Jeg mødte gennem disse Samtaler saa megen Forstaaelse og Interesse for Sagen, at jeg besluttede at indsende et Andragende til Byraadet om at søge oprettet et kommunalt Institut i Lighed med det i 1924 oprettede i København. Byraadet henvendte sig derefter til De samvirkende Fagforbund i Randers, Haandværker- og Industriforeningen og Handelsstandsforeningen, men da kun førstnævnte turde anbefale, blev Sagen ikke fremmet, men Byraadet nedsatte en Kommission til nærmere Overvejelse af Sagen. Før denne Kommission havde afsluttet sit Arbejde, blev jeg imidlertid gennem Direktør Rovsing Olsen, Randers Rebslageri, opfordret til at gøre et privat Forsøg med psykotekniske Prøver gennem Støtte fra flere af Byens Virksomheder og enkelte Handels- og Industrifolk. Jeg drøftede derefter Sagen med Hr. Magister Bahnsen, der stillede sig velvilligt overfor et saadant Forsøg. Jeg opmaalte en Del Apparater paa Institutet i København og fik Tilsagn fra Vognfabriken „Scandia" om, at disse Apparater maatte blive fremstillet paa Fabriken uden Vederlag. Endvidere fik jeg fremstillet en Del Prøvetests gratis paa de 3 store lokale Dagblades Trykkerier. Gennem de indkomne Pengebidrag blev det muligt (ved Mag. Bahnsens Mellemkomst) at antage den tyske Psykotekniker A. Wollstein som fagkyndig Medhjælper ved Starten. Jeg henvendte mig derefter til Skolerne i Byen om Tilladelse til at foretage indledende Prøver med Eleverne, dels for at faa afprøvet de ny Apparater og test, dels for at indsamle et tilstrækkeligt stort Sammenligningsgrundlag til Bedømmelse af fremtidige Undersøgelsesresultater.

I Løbet af Maj—Juni 1934 foretog vi disse Undersøgelser med over 400 Skolebørn fra alle Skoleformer: Folkeskole, Mellemskole og Statsskole. Desuden foretoges Kontrolprøver med en Gruppe paa 19 Arbejdsdrenge paa Randers Rebslageri, 34 Lærlinge paa „Scandia" samt med nogle unge Handels- og Kontorfolk hos Firmaet G. Falbe-Hansen. Vi indhentede derefter Oplysninger om Skolernes Bedømmelse af de undersøgte Elever og om Firmaernes Bedømmelse af de nævnte Arbejds- og Læredrenge. Da disse Kontrolprøver gav tilfredsstillende Overensstemmelser, aabnedes Institutet i Oktober 1934, efter at Kommunen havde støttet Sagen ved at stille en 3-Værelses Lejlighed gratis til vor Disposition for Undersøgelserne. Der syntes i Begyndelsen ikke at være nogen større

Interesse for Sagen, men efter at vi i Begyndelsen af 1935 havde udsendt en kort Redegørelse for Erhvervsvejledningens Betydning til Hjemmene gennem Eleverne i de ældste Klasser, begyndte Antallet af Undersøgelser at vokse jævnt. For at kunne dække de nødvendige Udgifter, opkrævedes 3 Kr. af Hjemmene for hver Undersøgelse og 2 Kr. af Firmaer, der ønskede tilsendt Meddelelse om Prøve resultat for pladssøgende unge. Prøverne strakte sig over 2 Eftermiddage, ialt 6—7 Timer. Arbejdet med Undersøgelsen udførtes gratis. Det følgende Aar indsendte jeg et Andragende til Kommunen med Anmodning om at give Institutet et Tilskud paa Betingelse af, at alle Elever i Kommunens Skoler blev undersøgt gratis, og Hjemmene fik en gratis mundtlig Vejledning ved Erhvervsvalget efter Undersøgelsen. Hertil bevilgede Kommunen 500 Kr. Dette fremkaldte en betydelig Tilvækst, idet Antallet af Undersøgelser steg til det dobbelte i det næste Aar. Ogsaa Byens Virksomheder anvendte Institutets Hjælp i stigende Grad — skønt Betalingen forhøjedes til 5 Kr. pr. tilsendt Meddelelse. I 1937 begyndte Randers kommunale Administration at benytte en psykoteknisk Undersøgelse til Udvælgelse af de bedst egnede blandt Ansøgerne til ledige Kontoristtillinger. I 1939 forhøjede Kommunen sit Tilskud til 750 Kr. Efter Forslag af Magister Bahnsen sendte Invalideraadet og Ortopædisk Hospital i Aarhus nogle unge jydske Invalider til Undersøgelse hos os. Da Antallet af Undersøgelser efterhaanden var naaet saa højt, at jeg døjede med at overkomme Arbejdet som Fritidsbeskæftigelse, ansøgtes Kommunen i 1939 om at forøge sit Tilskud saa meget, at vi kunde ansætte A. Wollstein, der i den mellemliggende Tid havde arbejdet ved Københavns psykotekniske Institut, som fast Assistent. Tilskuddet forhøjedes til 2 250 Kr. paa Betingelse af, at der kunde tilvejebringes en lignende Sum ad anden Vej. Dette skete gennem ekstra Tilskud fra den Del af Byens Industri- og Handelsvirksomheder, samt gennem et Tilskud fra *Thriges Fond* paa 6 000 Kr. fordelt paa 3 Aar.

Vi begyndte nu at overveje Mulighederne af at udstrække Institutets Arbejde til andre Byer. Bl. a. som en Forberedelse dertil traf vi Aftale med nogle af Omegnens Landsbylærere om at underkaste de ældste Børn nogle psykotekniske Prøver paa selve Skolerne. Vi tilrettelagde i den Hensigt i 1940 en. Gruppe simple Prøvemidler, der kunde medbringes i en Kuffert, og tog ud og foretog Undersøgelser paa de nævnte Skoler til saa stor Glæde for Børnene, at nogle af Skolerne senere tog en Tur til Randers for at fortsætte med andre Prøver paa Institutet. Dernæst traf jeg Aftale med Overlærer Johansen i Grenaa om at foretage en Undersøgelse af Eleverne i Realklassen samt i 7. Klasse. Prøverne foregik dels i Skoletiden med hele Klassen ved en Række fælles skriftlige Prøver af forskellig Art, dels efter Skoletiden med smaa Hold paa 3 til 4 Elever for at opnaa gode Muligheder for nær personlig Iagttagelse af den enkelte under Haandelagsprøverne og andre praktiske Iagttagelsesprøver. Senere paa Aaret foretoges en lignende Undersøgelse under Samarbejde med Overlærer Rasmussen, Skanderborg. Som Kontrol paa Undersøgelsens Værdi foretog vi en Sammenligning mellem Skolernes Vurdering af de prøvede Elever og visse tilsvarende af de anvendte Prøvers Resultat. Der var udmærket Overensstemmelse for de 87,2 af Eleverne, og kun for 3 Elever fra 7. Klasse fandtes Afvigelser paa noget over 1 Point. Endvidere havde vi paa Foranledning af Haandværker- og Industriforeningen i Horsens en Undersøgelse af 13 Ansøgere til Lærlingepladser ved lokale Virksomheder. Undersøgelsen foregik i et Lokale i Foreningens Bygning i Løbet af 2 Dage. Ogsaa her indledede vi med en Række skriftlige Fællesprøver og fortsatte med Prøver med smaa Hold. Det saaledes indledede Samarbejde er blevet fortsat i de følgende Aar: eengang aarlige Prøver ved de to nævnte Skoler og paa Haandværkerforeningen i Horsens 2 Gange aarlig.

Vi har ikke paa eget Initiativ søgt Samarbejde med andre Byers Skolevæsen, dels fordi vi ikke har kunnet afse Tid dertil, dels fordi vi ønskede at se, om dette første Forsøg vilde holde. Det første Aar foretog vi Prøverne gratis, de følgende Aar for henholdsvis 5

Kr., 6 Kr., og i Aar 8 Kr. pr. Elev, og Interessen for Prøverne har holdt sig uforandret saavel fra Skoleledelsens som fra Elevernes Side. Efter Prøverne i Horsens har vi — uden Foranledning fra vor Side —• modtaget Henvendelser om Prøver fra Haandværkerforeninger og Erhvervsraad i en Kække Byer, nemlig Haandværkerforeningen i Vejle, Skive, Thisted og Svendborg, hvor Prøver har været afholdt; Henvendelser fra Foreningerne i Frederikshavn og Aarhus i Aar har vi ikke kunnet efterkomme hidtil. Følgende Erhvervsraad har faaet Prøver foretaget: Korsør, Nyborg, Sønderborg, Viborg; Henvendelser fra Raadene i Næstved og Rudkøbing har vi ikke kunnet efterkomme, medens en Henvendelse fra Kolding muligvis bliver efterkommet. I Foraaret 1940 var der aftalt Prøver paa Teknisk Skole i Aalborg, men disse blev aflyst paa Grund af Besættelsen; der er nu Tale om at søge Prøverne gennemført i Aar. I de sidste 2 Aar har vi endvidere haft Samarbejde med det nyoprettede Kontor for Ungdoms-Erhvervsvejledning i Silkeborg, efter at vi forud havde foretaget Prøver for Arbejdernes Oplysningsudvalg der. Endelig har vi 2 Gange underkastet ældste Klasses Elever paa Det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia psykotekniske Prøver, og der er Tale om at foretage tilsvarende Prøver paa Døvstummeskolen i Nyborg.

Betalingen for de første Prøver i Horsens var 10 Kr. pr. Person. Efter 2 Aars Forløb maatte vi forhøje dette til 12 Kr. og i Fjor til 15 Kr. Randers Kommune forhøjede i 1942 sit Tilskud til 4 000 Kr. aarlig, og Thriges Fond har forlænget sit Tilskud med yderligere 6 000 Kr. fordelt paa de næste 3 Aar.

Om Grundlaget for Institutets Erhvervsvejledning.

Formentlig som en Følge af min matematisk-naturvidenskabelige Uddannelse i Forbindelse med en stærk Interesse for den menneskelige Psykologi var det fra Begyndelsen — og er det stadig — Interessen for at se, hvormeget der kan opnaas ved en videnskabelig Maaling af menneskelige Egenskaber, der bærer mit Arbejde. Det er altsaa den psykotekniske Undersøgelse, der er Hovedgrundlaget for min Erhvervsvejledning. Gennem min nu 10-aarige Erfaring er jeg blevet styrket i den Overbevisning, at de psykotekniske Prøvemidler indebærer meget store Muligheder, og kunde der faas Kræfter og Midler til at gennemføre tilstrækkeligt omfattende Undersøgelser af de enkelte Prøvemidlers Sikkerhed, tror jeg, at der kunde opnaas endnu mere. Bliver der foretaget tilstrækkeligt mange forskellige Prøver, og bliver de foretaget under gode Iagttagelsesvilkaar, det vil sige blandt andet derved, at man undersøger nogle faa ad Gangen, er det et forbløffende godt Kendskab man kan faa til den unge helt alene gennem Prøveresultaterne og de personlige Iagttagelser. Under talrige Samtaler med Forældre har jeg fremsat min „psykotekniske Viden" om Sønnen (Datteren) og derpaa hørt Forældrene forbavset udtale, at min Karakteristik var helt rigtig — og dette gælder baade Fordele og Mangler hos den unge. Jeg har desuden ofte haft Lejlighed til at underkaste egne Elever psykotekniske Prøver og derved konstateret Egenskaber hos dem, som jeg trods fleraarigt Samarbejde i Skolen dog ikke kendte. Naturligvis mener jeg ikke, at man ved en psykoteknisk Undersøgelse kan besvare ethvert Spørgsmaal indenfor Erhvervsvejledningen. Naar jeg bliver anmodet om Hjælp, svarer jeg, at det er muligt, men ikke sikkert, at en psykoteknisk Undersøgelse kan klare Sagen.

Da Anmodningen om Hjælp fremkommer paa Grund af Usikkerhed overfor Valget af en Uddannelse, er det ifølge mine Erfaringer ikke muligt at nøjes med den saakaldte „negative" Indstilling. Det, Forældrene ønsker, er positive Oplysninger. De spørger: Hvad egner han (hun) sig bedst til? Egner han sig til det? Der spørges saa godt som aldrig: hvad egner han sig ikke til? Efter Analysen af Prøveresultaterne er vi derfor nødsagede til ikke blot at give Oplysninger om Mangler, men ogsaa om Fordele; vi maa meddele,

hvilke Fag eller Uddannelsesmuligheder der ikke synes hensigtsmæssige, og hvilke der bør foretrækkes; det er en Selvfølge, at vi herunder ogsaa tager Hensyn til, hvad vi faar oplyst om Interesser, Helbredstilstand, Karaktertype o. a. Ogsaa i de Tilfælde, hvor der anføres et bestemt Ønske, har vi meddelt Oplysninger om andre mere hensigtsmæssige Valg, selvom der ikke var noget at indvende mod det foreslaaede •— udfra den Kendsgerning, at de unge i Overgangsaarene ofte skifter Interesser, og at det øjeblikkelige Ønske hyppigt er tilfældigt bestemt.

Naar der er Tale om en saadan raadgivende Opgave, indhenter vi saavidt muligt Oplysninger om den unge fra Skole, Hjem og Læge. Hvad Skolen angaar, er det imidlertid ikke altid muligt at faa Oplysninger derfra. For det første er der Skoler, der ikke ønsker at give os Oplysninger, for det andet kan der være Tale om Elever, der har forladt Skolen for længere Tid siden, og da Skolerne som bekendt ikke fører Kartotek over Elevernes Karakteregenskaber og for Folkeskolens Vedkommende heller ikke over deres Standpunkt, faar vi at vide, at man ikke husker Eleven, eller ogsaa faar vi et Vidnesbyrd, der helt alene bygger paa Hukommelsen, hvilket selvsagt er meget utilfredsstillende; i andre Tilfælde har Eleven skiftet Skole saa mange Gange, at det vilde blive en kompliceret Sag at faa værdifulde Oplysninger; for det fjerde er Skolerne ofte saalænge om at faa Skemaerne udfyldt, at Forældre og Organisationer eller Firmaerne indkræver Resultaterne, før vi faar Skolens Oplysninger, hvorfor vi maa udarbejde vor Bedømmelse alene paa den psykotekniske Prøve. Det forholder sig nu heldigvis saaledes, at det ikke er nødvendigt at have Oplysninger fra Skolen for at kunne give en værdifuld Vejledning. Dette fremgaar af et stort Antal Kontrolsammenligninger, jeg har foretaget, mellem Skolens Vurderinger og den psykotekniske Maaling af tilsvarende Anlæg. Overensstemmelsen er saa stor, at man deraf tør slutte, at visse psykotekniske Prøveresultater erstatter Skolens Oplysninger. Naar vi dog henvender os til Skolerne, naar det er muligt, er det dels fordi vi ønsker at staa i et venskabeligt Forhold til Skolerne, og dels fordi det selvsagt har Værdi at se de samme Egenskaber og Anlæg belyst fra 2 Sider. Skolens og Hjemmets Oplysninger supplerer vore Iagttagelser paa nyttig Maade, men de ændrer aldrig det Helhedsbillede, der er fundet gennem den psykotekniske Undersøgelse.

Dä vi ikke har haft Midler til at knytte en Læge til Institutet, har vi været nødsaget til at nøjes med de Oplysninger om Helbredstilstanden, vi kunde faa fra Skole og Hjem. Denne Ordning har kunnet virke tilfredsstillende, dels fordi Fagene hyppigt kræver Lægeundersøgelse, før Lærekontrakten underskrives, dels fordi man er klar over, at vor Bedømmelse kun drejer sig om det rent evnemæssige; forøvrigt har vi i adskillige Tilfælde opfordret til en Lægeundersøgelse, og i de Byer, der har Skolelæge, søger vi Samarbejde med denne.

De Opgaver, der er stillet Institutet, kan inddeles i følgende Grupper:

1. Prøver for Firmaer, Handels- og Industrivirksomheder og Haandværksmestre, samt offentlige Institutioner.

Her indhenter vi ikke Oplysninger fra Skole, Hjem eller Læge, men tilsender blot en Meddelelse om det psykotekniske Prøveresultat, idet vi gaar ud fra, at hvis vedkommende ønsker andre Oplysninger, vil de selv indhente disse.

2. Prøver efter Anmodning fra Forældre eller de unge selv i Randers By og Omegn.

Saafremt det har været muligt, har vi indhentet Oplysninger fra Skolen og Hjemmet selv (gennem tilsendte Spørgeskemaer). Efter Udarbejdelsen af det psykotekniske Prøveresultat søger vi en Samtale med enten den unge selv, med Forældrene eller med begge. Herunder drøfter vi, hvilke Muligheder den psykotekniske Prøve giver Oplys

ninger om i Forhold til den unges Interesse og Lyst og til Forældrenes Planer. Jeg har hyppigt erfaret, at de givne Oplysninger har ført til ny frugtbare Overvejelser. Gang paa Gang er Forældre ofte efter Aars Forløb kommet til mig for at takke mig, fordi de ved at tage Hensyn til Prøveresultaterne havde faaet Drengen ind i en Stilling, som baade de og han var glade for nu — ogsaa selvom de ikke havde været dette dengang.

3. Prøver af udenbys unge i deres Hjemby (gennem de tidligere nævnte Organisationers Foranstaltning).

Ogsaa her indhenter vi saa vidt muligt Skolen og Hjemmets Oplysninger. I nogle Tilfælde har vi ca. en Maaned efter Undersøgelsen foretaget en ny Rejse til vedkommende By for at tale personligt med de unge eller Forældrene. Det har herunder vist sig, at Forældrene i Almindelighed ikke er tilfredse med Samtalen alene, men desuden ønsker at faa en skriftlig Redegørelse for Prøveresultaterne og hvad der deraf kan sluttes for eller imod visse Erhvervsmuligheder, dels for at kunne huske Resultaterne, dels til Brug ved Pladssøgning. I nogle Tilfælde har vi nøjedes med den ene af disse to Former (enten skriftlig *eller* mundtlig), men det er mit Indtryk, at en Kombination af disse er det bedste, saafremt der ikke findes en lokalt kendt Mand (som i Silkeborg, Grenaa, Skanderborg), der overtager den mundtlige Vejledning efter at have faaet tilsendt skriftlig Erklæring om det psykotekniske Prøveresultat.

4. Prøver af udenbys unge, der selv rejser her til Institutet i Randers for at blive underkastet en Undersøgelse med det Formaal at faa Oplysninger om deres Evner og Anlæg, før de bestemmer sig.

I saadanne Tilfælde indhenter vi ikke Oplysninger fra Skolen eller Hjemmet, men drøfter Mulighederne under Opholdet i Randers. Det viser sig, at vedkommende kun ønsker oplyst, hvad den psykotekniske Prøve kan fortælle om Evner og Anlæg. Efter ca. en Uges Forløb tilsender vi en kort skriftlig Redegørelse for Udfaldet af Prøven, samt hvad en Analyse af denne viser, saavel med Hensyn til hvad der ikke synes hensigtsmæssigt, som hvilke Muligheder Prøveresultatet taler til Fordel for. I saadanne Tilfælde vilde det være urimeligt at forlange en ny Rejse for at opnaa personlig Samtale.

5. Undersøgelse af unge Invalider og døvstumme. Som foregaaende, dog med den Forskel, at Prøveresultatet kun sendes til den Institution, der har ønsket Undersøgelsen, ikke til den undersøgtes Hjem.

Bevægelsen i Antallet af vore Undersøgelser ses af nedenstaaende Tabel.

	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943
Antal tilmeldt af Forældre	46	71	104	99	82	166	293	316	465
Tilmeldt af Virksomheder og offentlige Institutioner	44	104	198	87	226	189	346	384	498
Invalideundersøgelser				12	18	73	93	96	112
Antal udenbys Besøg					1	3	6	11	15
Antal udenbys prøvede					68	110	228	375	571
Samlet Antal undersøgte	90	175	302	186	308	355	636	700	963

G. K. Graversen.

E. Foreningen til Lærlinges Uddannelse i Haandværk og Industri.

I Besvarelse af Udvalgets ærede Skrivelse af 22. f. M. vedrørende en Redegørelse for den Erhvervsvejledning, som udgaar fra vort Kontor, tillader vi os herved at anføre nedenstaaende.

Foreningen har siden sin Stiftelse, den 17. November 1874, anvist Lærepladser indenfor Haandværk og Industri og samtidig vejledet de læresøgende med Hensyn til Valg af Erhverv vedrørende Haandværks- og Industrifagene. Allerede i Foreningens første Love var det angivet, at Foreningens Formaal bl. a. søgtes opnaaet ved Anvisning af Lærepladser. Vejledningen og Anvisningen foregik paa den Maade, at man spurgte den læresøgende ud om hans Evner i forskellige Retninger, hans Kundskaber, Forhold i Skolen (Anbefaling eller Karakterbog fra Skolen forlangtes forevist) og hans Helbredstilstand. Var der Tvivl om denne, konfererede Kontoret med Foreningens Læge om Sagen. (Efter at Skolerne har indført Standpunktsbog, forlanges denne altid forevist forinden Anvisningen).

I Aaret 1924 fik Foreningen Anmodning fra Arbejdsgiverforeningens og Industriraadets socialpolitiske Udvalg om at udvide Anvisningskontorets Virksomhed ved at træde stærkere frem for Offentligheden, saaledes at det i højere Grad end hidtil kom til Forældres og Værgers Kendskab, at de gennem Foreningen kunde faa anbragt deres Børn i egnede Lærepladser, og saaledes at Anvisningen fra Kontoret skete til alle Læremestre indenfor Haandværk og Industri, medens det tidligere hovedsagelig var Foreningens Medlemmer, vi anviste Lærlinge til.

Anvisningen og Erhvervsvejledningen er gratis og har været det siden Foreningens Stiftelse. De læresøgende, der er anvist Ladepladser til, har hovedsagelig været Drenge, men ogsaa Piger er det af og til lykkedes at skaffe Lærepladser.

Anvisningen foregaar hovedsagelig til Mestre i Storkøbenhavn, men Foreningen har i Aarenes Løb ogsaa anvist adskillige Drenge Pladser i Provinsen.

Erhvervsvejledningen foregaar i det store og hele som ved Anvisningskontorets Oprettelse ved Udspørgen af og Forklaring til den læresøgende, dog med de Ændringer, som Tiden har ført med sig (psykoteknisk Undersøgelse, Lægeundersøgelse i alle Tilfælde).

Kontoret anviser kun Lærlinge til Mestre, om hvilke det er bekendt, at Lærlingene bliver behandlet godt og faar en forsvarlig Uddannelse.

Hvis en Mester ikke er os bekendt, foranlediger vi gennem Lærlingeudvalgene en Undersøgelse, ligesom vi inden de nævnte Udvalgs Oprettelse paa anden Maade undersøgte Lærestedet inden Anvisningen.

Siden 1928 har Kontoret haft Samarbejde med Københavns Kommunes psykotekniske Institut, saaledes at alle læresøgende under 16 Aar, der ikke i Forvejen er undersøgt af Institutet, bliver dette, inden Anvisning finder Sted. Samtidig med, at de læresøgende bliver psykoteknisk undersøgt, bliver de tillige lægeundersøgt. De psykotekniske Prøveresultater giver et godt Fingerpeg om, hvorvidt den læresøgende egner sig for det Fag, han ønsker at komme i Lære i.

Anvisningen af Lærlinge sker i Samraad med Laugene og Mesterforeningerne samt de faglige Udvalg, saaledes at Kontoret altid er sikker paa, at Lærlingene vil kunne faa en forsvarlig Uddannelse.

Nedenfor anføres Antallet af indtegnede læresøgende og anviste Lærepladser for Aarene 1934 til 1943 incl.

Aar	Indtegnede læresøgende	Anviste Lærepladser
1934	697	237
1935	437	161

Aar	Indtegnede Læresøgende	Anviste Lærepladser
1936	483	144
1937	465	117
1938	565	144
1939	557	214
1940	508	161
1941	590	188
1942	823	313
1943	937	360

P. B. V.

F. Brinch,
Formand.

K. R. Friis-Pedersen.

F. Ungdoms-Erhvervsvejledningskontoret i Silkeborg.

Paa Foranledning af modtaget Skrivelse fra det ærede Udvalg imødekommer Kontoret for Ungdoms-Erhvervsvejledning i Silkeborg meget gerne Ønsket om en Redegørelse for dette Kontors Virksomhed i den forløbne Tid.

Den historiske Udvikling er følgende:

Arbejdernes Oplysningsforbund blev for nogle Aar siden opmærksom paa den Betydning, det kunde have for unge Mennesker at lade sig underkaste en psykoteknisk Prøve, og fik Forbindelse med Psykoteknisk Institut i Randers, der afholdt saadanne Prøver i Silkeborg.

Der viste sig en Del Interesse for Sagen; men man kom dog til det Resultat, at Erhvervsvejledningen maatte hvile paa et bredere Grundlag, hvorfor Arbejdernes Oplysningsforbund indbød til et Møde i Silkeborg Haandværkerforening i Juni Maaned 1942, hvor der indfandt sig Repræsentanter for Arbejderorganisationer, de forskellige faglige Mesterorganisationer, Arbejdsgiverforeningen, industrielle Virksomheder, Skoler og immaterielle Erhverv, altsaa en meget alsidig Repræsentation. Problemet blev indgaaende drøftet, og der blev nedsat et Udvalg, som skulde prøve at realisere Tanken om Oprettelse af et Kontor for moderne Erhvervsvejledning, eventuelt suppleret med psykotekniske Prøver. Nævnte Udvalg paa 9 Medlemmer, repræsenterende Arbejdere, Arbejdsgivere, Landbruget og Skolen, konstituerede sig kort Tid efter som Bestyrelse, indrettede Kontor og ansatte Seminarielærer E. Mondrup Kristiansen som Kontorleder.

Forinden havde dog Bestyrelsen henvendt sig til interesserede Erhvervsvirksomheder, Organisationer inden for Handel, Industri og Haandværk samt til private om Tilskud til Driften, og i Forbindelse med et senere indkommet Bidrag fra Silkeborg Kommune skabtes den økonomiske Basis for det første Aars Virksomhed. Endelig maa nævnes, at der blev afholdt et Møde, hvortil Erhvervene var indbudt og senere et Møde for Forældrene, som havde Børn i Skolernes Afgangsklasser. Foredragsvirksomheden er i den forløbne Tid fortsat i mange Foreninger og Sammenslutninger, ligesom Kontorlederen ved Velvilje fra Skolerne nu giver Timer i Erhvervsvalg. Ogsaa den lokale Presse har i større og mindre Artikler beskæftiget sig med den Betydning, en systematisk Erhvervsvejledning har for saavel den enkelte som for Samfundet. Kort sagt har Bestyrelse og Kontorleder været klar over, at Kontoret kan yde de unge en betydelig Hjælp ved den vanskelige Overgang fra Skole til praktisk Arbejdsliv.

Grundlaget for Erhvervsvejledningen:

For at opnaa en systematisk Erhvervsvejledning har Kontoret indset, at man maa appellere til Skolens Bistand. Dette er nu sket paa den Maade, at Kontorlederen i Løbet af Januar Kvartal kommer rundt i alle Byens Afgangsklasser og taler med de unge. I en saadan Erhvervsvejledningstime udfylder saavel Drenge som Piger et Spørgeskema til Brug for Kontoret, ligesom de alle faar udleveret en Brochure, som de faar med hjem. Efter en indgaaende Drøftelse af de forskellige Ønskefag, blandt andet ved Hjælp af Centralarbejdsanvisningskontorets Erhvervskartotek, anmodes de unge om at henvende sig paa Kontoret for Ungdoms-Erhvervsvejledning helst sammen med deres Forældre for der at føre den egentlige Erhvervssamtale. De bliver gjort opmærksomme paa, at Kontoret har aabent Mandag og Fredag fra Kl. 18—19 og staar gratis til Tjeneste.

Omkring 1. April ligger Kontoret paa Grundlag af dette Arbejde i Skolen inde med en Fortegnelse over alle de udskrevne Elevers Erhvervsønsker, og efterhaanden som de nu henvender sig, undersøger man, om deres Evner og Anlæg svarer til de Krav, Ønskefaget stiller til dem. Dette gøres paa Grundlag af Erhvervssamtalen i Forbindelse med indhentede Oplysninger fra Skole, Forældre, Budpladser, Ungdomsforeninger m. m. Desuden udbeder Kontoret sig ogsaa en Lægeattest paa, at det valgte Fag kan tiltrædes. Man har ikke villet gøre de psykotekniske Prøver **til** et obligatorisk Led i Erhvervsvejledningen; men da adskillige Forældre og Erhvervsvirksomheder ønsker dette Supplement, afholder vi Prøver to Gange aarlig, Foraar og Efteraar.

Erhvervsvejledningens Omfang:

Kontoret har i første Regnskabsaar haft 258 Besøg, og 120 blev indtegnet **i** dets Kartotek. Det har navnlig været unge Mænd, kun i 9 Tilfælde har unge Piger henvendt sig. De fleste var fra Silkeborg By, 16 fra Omegnen. I Aarets Løb opnaaede 60 Lærepladser, medens der i samme Tidsrum blev indgaaet 120 Læreforhold i Silkeborg Politikreds. 10 var endnu ikke færdige med deres Skoleuddannelse, 50 havde endnu ikke opnaaet Lærepladser; men mange af disse var Bude eller Arbejdsdrenge i Virksomheder, hvor de kunde forvente at komme i Lære.

Da Erhvervene har været meget interesserede i at faa Kontoret oprettet, er det selvsagt, at der her hersker et intimt Samarbejde, idet de i stadig stigende Grad henvender sig her, naar Lærlinge skal antages. Kontoret har til Brug for Lærlingeanvisningen udarbejdet et Kartotek over samtlige Virksomheder, der benytter Lærliiige for ved dettes Hjælp at holde sig underrettet om Forbruget af Lærlinge.

P. B. V.

Herm. Rasmussen,
Formand.

G. Foreningen af 1915,

Foreningen af 1915 blev oprettet med det Formaal at støtte unge svagtbegavede. De svagtbegavede havde ikke tidligere tiltrukket sig Opmærksomheden som en særlig Gruppe, men da man omkring 1910 begyndte at samle dem i særlige Klasser og Skoler, blev deres Vanskeligheder saa at sige opsummerede hos disse Klassers Lærerpersonale, og man mente det nødvendigt at etablere en Efterforsorg for de udgaaende Elever.

Da de unge Pigers Kaar sprang stærkest i Øjnene, blev daværende Chef for Sædelighedspolitiet Schepelern-Larsen Foreningens Formand. Man indrettede et Hjem i en

Villa paa Kastrupvej 17, hvor unge Piger kunde bo, og man sørgede til dels for deres Beskæftigelse ved at træde i Forbindelse med en Vaskeriejer, der oplærte eller sysselsatte en Del unge Piger.

For unge Mænd oprettedes 2 Beskæftigelseshjem •— et Børstenbinderi og en Vævestue. Man forsøgte her at oplære de unge til stadigt Arbejde, give dem gode Arbejdsvaner og opøve Haandelaget. De unge fik som Kegel et Maaltid Mad samt 10—15 Kr. om Maaneden i Arbejdspræmie. Det viste sig imidlertid, at man ved disse Foranstaltninger kun kom i Forbindelse med Personer, der enten var invaliderede i lettere Grad eller 1aa paa Aandssvaghedens Grænse, og den paatænkte kortere Arbejdstræning maatte ofte udstrækkes over flere Aar, da Personerne ikke havde fuld Arbejdsevne paa noget Felt. Det blev derfor kun en ganske ringe Kreds af de svagtbegavede, som Foreningen kunde komme til Hjælp — men ganske vist ogsaa den Kreds, som trængte haardest.

Senere blev der oprettet et eetaarigt Husgerningskursus for 14—15-aarige Piger og for Drenge en „Efterskole" paa Landet, hvor de oplærtes ved Landbrug eller Gartneri samt fik nogen Undervisning i Dansk, Regning og Sløjd. Disse sidste to Kursus har man især søgt at danne for de bedst udrustede, der med en eetaarig ekstra Optræning skulde kunne tage Konkurrencen op i ikke for krævende Pladser.

Den overvejende Del af de svagtbegavede maatte uden Mellemled af nogen Art gaa direkte fra Skolen over i Erhvervslivet, og Erfaringerne viste, at Hovedparten af disse unge havde svært ved at finde en Beskæftigelse, der 1aa for dem. De gik fra Plads til Plads, blev sat til Arbejde, de ikke magtede, blev da ofte afskediget paa saarende Maade, og deres Forudsætninger for stabilt Arbejde formindskedes tydeligt gennem Aarene; en Del paadrog sig Neuroser, nogle blev taget under Aandssvageforsorg og de fleste havnede blandt de „kronisk arbejdsløse".

Da man havde Tiltro til, at mange af disse unge havde Mulighed for at ernære sig selv, foreslog Foreningens daværende og nuværende Formand Skolelæge, Dr. med. H. P. T. Ørum, at man i Samarbejde med Psykoteknisk Institut i København lorsøgte at vejledede de unge ved Erhvervsvalget, og det blev i 1937 overdraget disse Liniers Forfatter at paabegynde Arbejdet.

Paa *Psykoteknisk Institut,* hvor der aarligt undersøges 2—3 000 unge, kommer der selvsagt en Del svagtbegavede, som man ikke kan tilraade at søge en kvalificeret Oplæring som Haandværkere. Disse unge henvises til Foreningens Sekretær, der fortager særlige Undersøgelser for at finde de Felter, hvor den unge er bedst udrustet. For at komme i Forbindelse med de mange svagtbegavede, der udgaar af *Københavns Kommunes Hjælpeklasser,* har man afholdt Foredrag paa Skolerne for de udgaaende Elevers Forældre, og hvert Aar i Februar—Marts Maaned faar alle disse Forældre en skriftlig Henvendelse fra Foreningen, samtidig med at Børnene fra Skolen sendes til en mindre psykoteknisk Gruppeprøve.

Om Efteraaret efter Konfirmationen udsendes igen et Brev med frankeret Svarkuvert til alle de i Foraaret udskrevne Elever, hvori der spørges om, hvad Slags Arbejde de har faaet, og tilbydes Hjælp, hvis de endnu ikke har fundet en passende Beskæftigelse.

Til Foreningen henvises endvidere en Del unge fra *Børneværn, Hospitalernes psykiatriske Afdelinger,* og *Skolepsykologiske Kontor.*

Da de svagtbegavedes Muligheder er smaa, maa deres Forhold derfor som Regel undersøges grundigere. Det Oplysningsmateriale, der staar til Raadighed, naar en Anbringelse forsøges, bestaar som Regel af det nedennævnte, idet det bemærkes, at Sekretæren, som ansat af Skolevæsenet, har fuld Adgang til dettes Arkiver og ved personlig Gennemgang af alle de Smaaoplysninger, en Elevs „Personalmappe" indeholder, er i Stand til at skaffe sig et bedre Overblik over den unges Milieu, Karakterudvikling og Standpunkt,

end det der fremkommer gennem de almindelige Skoleattester. Man tilstræber at skaffe sig Klarhed over følgende:

1. Den unges *helbredsmæssige* Tilstand, der foreligger belyst enten gennem Skolelægens Undersøgelse eller ved Lægeundersøgelsen paa Psykoteknisk Institut.
2. Den unges *Standpunkt og Opførsel i Skolen.* Hjælpeskolen udfærdiger for hver enkelt udgaaende Elev et særdeles fyldigt Skema, hvori Elevens Evner, Karakteregenskaber, Opførsel og Erhvervsmuligheder bliver bedømt. Ved Udsendelsen af et mindre omfattende Skema søges lignende Oplysninger hos Normalskolerne.
3. Den unges *Udvikling og Opvækst,* som *Hjemmet* giver Oplysninger om enten i personlige Samtaler eller ved at besvare et Spørgeskema vedrørende den unges Fritidsbeskæftigelse, tidligere Pladser, Adfærd og Opførsel m. m.
4. Den unges *evnemæssige* Forudsætninger belyst gennem en psykoteknisk Undersøgelse, hvis Form afpasses efter den Beskæftigelse, den unge tænkes anbragt i.

Den psykotekniske Undersøgelse tager almindeligvis Sigte paa følgende evnemæssige Omraader:

1. *Intellektuelt Udviklingsstandpunkt,* belyst enten ved en Binet-Simon Prøve, ved Løsningen af skriftlige Forstandsopgaver (Otis-Test).
2. *Mekanisk Snilde,* belyst ved Præstationer ved *Stenkvists* Prøve (Samling af mekaniske Genstande og Apparater) eller ved andre Opgaver af konkret-praktisk Art.
3. *Formsans,* prøvet ved *Fergusons* Formbrædts-Serie eller andre Opgaver, der bestaar i Sortering af Brikker med forskellig Størrelse og Form.
4. *Haandelag, Fingerfærdigheden* prøves, idet de unge skal forme Staaltraad efter Model, udklippe Figurer i Blik eller Papir, folde Karton efter Mønstre; Arbejdshastigheden prøves ved Opgaver, hvor Perler skal paasættes Metalpinde, hullede Metalskiver føres gennem Traadvindinger, og Tra3klodser sammenbindes. For samtlige disse Opgaver gælder, at de praktisk talt intet Krav stiller til Forstaaelsen, men kun tager Sigte paa den manuelle Færdighed, (Smidighed, Hurtighed).
5. *Farvesans og Øjemaal,* som prøves ved Ishiharas (eller Holmgrens) Farveprøve og ved Løsningen af Opgaver, hvor Centrum skal anbringes i en Cirkel,eller Midtpunkt i en Firkant, eller hvor Linier skal halveres m. m.
6. *Arhejdsmaade og Adfærd.* Ved Hjælp af specielle Arbejdsprøver, der giver Lejlighed til en systematisk Iagttagelse af den enkelte under Udførelsen af Arbejdet (Klipning, Fletning, Formning) søges opnaaet et Skøn over Udholdenhed, Øvelsesfremskridt, Indstilling over for Akkuratesse m. m.
7. *Fysisk Styrke;* der foretages Maalinger af Haandens, Armenes og hele Kroppens Kræfter ved Opgaver, hvor det gælder om at sammenpresse Fjedre og løfte Vægte.

Bedømmelsen af Præstationen ved de enkelte Opgaver sker gennem en Sammenligning med de standardiserede Normer, der er udregnet paa Grundlag af Præstationer hidrørende fra et stort Antal 14—15aarige læresøgende. Der optegnes et Diagram, der viser Fordelingen af den undersøgtes Præstationer og Afvigelserne fra Normen.

Paa Grundlag af *samtlige* foreliggende Oplysninger gives der nu de pladssøgende Raad om, hvilke Beskæftigelser der kan komme i Betragtning for dem, og hvilke de staar sig ved at undgaa. Drøftelsen af Fremtidsudsigterne foretages almindeligvis af Sekretæren med Forældrene, hvorefter Fremgangsmaaden bliver forskellig efter Barnets Standpunkt og Hjemmets egen Mulighed for Anbringelse.

De svagtbegavede er som Regel ikke alene intelligensmæssigt retarderede, men er ogsaa manuelt og sansemæssigt daarligt udrustede. Reduceringen paa de praktiske Omraader er dog i mange Tilfælde ikke saa udtalt som paa de intellektuelle, og ca. en Trediedel

af Gruppen kan derfor uden større Vanskeligheder klare sig ved Arbejde, hvor Hovedvægten ligger paa det manuelle. Erhvervsvejlederens Opgave bliver her dels at klargøre Forældrene deres Børns Begrænsning, men undertiden ogsaa at bevise pessimistiske, Forældre, at Barnet ikke er saa ringe endda, dels at angive de Eetningslinier, som Erhvervsvalget bør følge. Man giver Forældrene Oplysning om den offentlige Arbejdsanvisning og i nogle Tilfælde tillige paa de Omraader, hvor der i Øjeblikket er Mulighed for at finde Beskæftigelse, men overlader det iøvrigt til Forældrene at skaffe Plads.

Naar den svagtbegavedes praktiske Udrustning er meget speciel, eller er sunket betydeligt under det normale, eller hvis der findes andre Vanskeligheder betinget af Udseende, fattig Paaklædning, Talebesvær, Adfærd, hjemlige Forhold, maa man ved direkte Henvendelse til Arbejdslederne forsøge at skaffe de unge Arbejde.

Navnlig i de sidste Tilfælde viser det sig at være af stor Betydning, at man paa Grundlag af det psykotekniske Undersøgelsesresultat kan godtgøre over for Arbejdsgiveren, der ofte har forudgaaende Erfaringer med psykoteknisk prøvede Lærlinge, at den paagældendes Færdigheder har naaet et saadant Udviklingsstandpunkt, at han paa specielle Omraader (f. Eks. ved Betjening af en Standsemaskine, et Presse-Apparat, ved Udførelsen af særlige Former for Syning, ved Rensning af Maskiner m. m.) kan yde Arbejdsmængde til tarifmæssig Løn.

Den sidste Trediedel af Gruppen er uhyre svær at beskæftige, og det har vist sig formaalstjenligt straks at lade dem komme til Undersøgelser, der kan fastslaa, om de er forsorgsberettigede. Naar der til Skolens Oplysninger om Intelligens og Standpunkt føjes Lægens Undersøgelse og det psykotekniske Undersøgelsesresultat, maa man ofte i den Grad betvivle Muligheden af, at den paagældende Person vil være i Stand til at ernære sig selv, at man maa foreslaa en Anbringelse paa Fredehjem, eller Aandssvageanstalt. Disse og Foreningens andre Forslag fremkommer stedse som *Raad,* og det staar Forældrene og de unge frit for at følge dem. Det maa betones, at man kun foreslaar en forsorgsmæssig Anbringelse i de udtalte Tilfælde, oftest efter et Par kontrollerede Oplæringsforsøg, men paa den anden Side raader man over et saa stort Oplysnings- og Erfaringsmateriale, der giver et saa godt Kendskab til disse Tilfælde, at man mener at burde spare de paagældende unge og deres Hjem for en unødvendig Række af fejlslagne Forsøg og brudte Forhaabninger, der desværre altfor ofte har Neuroser og Kriminalitet til Følge. Aandssvagevæsenets Lægeundersøgelse har da ogsaa hidtil i alle Tilfælde bekræftet Foreningens Formodninger.

Da de svagtbegavedes Defekt hovedsageligt ligger paa det intellektuelle Omraade, og da de ofte gennem Omgivelsernes Reaktioner mod dem har faaet karaktermæssige Fejlbygninger, maa man som Regel tilraade Arbejde, 1) der kræver ringe intellektuel Ydelse og 2) ringe intelligensmæssig Omskiften. Normalt begavede har svært ved at danne sig noget Begreb om, hvor trættende for den svagtbegavede, den intellektuelle Omskiftning er, der kræves for at arbejde manuelt og *samtidigt* iagttage, f. Eks. Mad, der koger, huske Ordrer (Fremgangsmaade), indprente sig nye, ofte meningsløse Ting (Klokkeslet, Telefonbesked). Det er altsammen Ting, der hver for sig kræver ringe intelligensmæssig Ydelse, og som udføres uden Besvær af normalt begavede, men som ikke sjældent bringer den flittige, stræbsomme svagtbegavede til et formeligt Nervesammenbrud. Erfaringerne har derfor vist, at de svagtbegavede som Regel bedst kan beskæftiges ved monotont Fabriksarbejde. En Del kan ogsaa beskæftiges ved Landbrug og Gartneri som Medhjælpere, men da disse Erhverv kun giver ringe Muligheder for ældre Arbejdskraft, og da Omplantningen fra Storbyen er vanskelig, vil man i de fleste Tilfælde nære nogen Betænkelighed ved at foreslaa disse Fag, undtagen i Tilfælde, hvor andre Grunde taler for en Fjernelse fra Byen.

Udover det ovenfor skitserede Arbejde vil det i mange Tilfælde være nødvendigt, at man er behjælpelig med Ansøgninger om Legater, Forsorg, Indmeldelse i Sygekasse, Anskaffelse af Arbejdstøj, Bilæggelse af Konflikter paa Arbejdspladser m. m.

Man har, fra dette vejledende Arbejde blev paabegyndt, været fuldt ud beskæftiget med de løbende Sager og har ikke haft Tid til systematisk at følge hver enkelt Person, og selvom man altid opfordrer Personerne til at komme igen, hvis de bliver arbejdsløse eller trænger til Hjælp, har man ingen Garanti for, at dette Eaad følges; der er dog blevet gjort et Par mindre Undersøgelser, hvoraf den ene findes beskrevet i Hjælpeskolen 1941, Side 33.

Man har imidlertid nu paabegyndt en større Undersøgelse over svagtbegavede Personer født i Aarene 1907—14, men Resultatet heraf vil først foreligge om ca. 1 Aar.

Foreningen optager aarligt 100—120 nye Sager, idet man dog begrænser sig til Personer under 18—20 Aar; der redegøres hvert Aar i Foreningens Beretning for Arbejdets Gang.

Da de svagtbegavede udgaar af Skolerne med en Intelligensalder paa 11—12 Aar, kan ingen paa Forhaand vente, at de uden særlig Foranstaltning, Vejledning eller videre Uddannelse, vil kunne klare sig, men det er min Opfattelse, at en meget stor Del af disse Mennesker ved fornuftig Optræning og rigtig Anbringelse kan bringes til at forsørge sig selv helt eller delvis.

Holger Rasmussen.

H. Invalideforsikringsretten.

I Skrivelse af 22. April f. A., jfr. forskellige senere mundtlige Forhandlinger, har Udvalget forespurgt, hvorvidt Invalideforsikringsretten maatte være villig til at fremkomme med en skriftlig Redegørelse for den Erhvervsvejledning, som udgaar fra Retten, idet Udvalget har meddelt, at det vil sætte Pris paa, om Redegørelsen indeholder Oplysninger om den historiske Udvikling af Rettens Erhvervsvejledning, om det Grundlag paa hvilket Erhvervsvejledningen gives, samt om hvilket Omfang Rettens Erhvervsvejledning har.

I denne Anledning skal man meddele, at Rettens Erhvervsvejledning nøje er knyttet til Ydelsen af Hjælp til erhvervsmæssige Foranstaltninger, og at Rettens Virksomhed paa dette Omraade saaledes har udviklet sig gradvis i Overensstemmelse med den i Lovgivningen hjemlede Adgang til at yde Hjælp til saadanne Foranstaltninger.

Allerede i Invalideforsikringsloven af 6. Maj 1921 blev der — omend i begrænset Omfang — aabnet Adgang til at yde Hjælp til helbredsmæssige og erhvervsmæssige Foranstaltninger.

Adgangen til at yde Hjælp til saadanne Foranstaltninger blev i væsentlig Grad udvidet ved Invalideforsikringsloven af 16. Juli 1927, der traadte i Kraft den 1. Oktober s. A., idet der i Henhold til denne Lovs § 20 blev givet Hjemmel til at yde Personer, der var invalideforsikrede eller Invaliderentenydere, Hjælp til Oplæring eller til Anbringelse ved egnet Arbejde. Hjælp til Oplæring kunde dog kun ydes, saafremt en saadan Foranstaltning maatte antages at kunne afværge en truende Fare for, at paagældendes Erhvervsevne vilde forringes til en Trediedel af normal Erhvervsevne og derved gøre paagældende berettiget til at oppebære Invaliderente, eller saafremt en Invaliderentenyders Erhvervsevne ved en Oplæring maatte antages at kunne bedres, saaledes at Renteinddragning kunde finde Sted.

Ved Folkeforsikringsloven af 20. Maj 1933 udvidedes Adgangen til at yde Hjælp til erhvervsmæssige Foranstaltninger yderligere, jfr. § 60, Stk. 1, hvorefter der kan ydes Hjælp til Foranstaltninger af den nævnte Art, naar der efter Invalideforsikringsrettens Skøn er Fare for, at en væsentlig og ikke blot forbigaaende Nedsættelse af Erhvervsevnen vil indtræde i en overskuelig Fremtid, hvis Foranstaltningen undlades, eller saafremt en saadan Nedsættelse af Erhvervsevnen vil kunne bedres betydeligt.

Endvidere giver Folkeforsikringsloven Adgang til — i særlige Tilfælde — at yde Hjælp til Etablering af selvstændige Virksomheder samt til at yde Hjælp til Børn under

15 Aar, uanset om de er invalideforsikrede, medens Forholdet tidligere var det, at Hjælpen kun kunde ydes til invalideforsikrede og Invaliderentenydere.

Ved en Lovændring af 7. Maj 1937 er der yderligere blevet aabnet Adgang til at yde Personer i Alderen 15—18 Aar erhvervsmæssig Hjælp, naar de paa Grund af Helbredsbetingelserne ikke har kunnet optages i Invalideforsikringen.

Der ydes ikke fra Rettens Side nogen almindelig Erhvervsvejledning, men Spørgsmaalet om erhvervsmæssige Foranstaltninger opstaar først, naar Retten kommer i Forbindelse med en invalideret Person, det være sig gennem Indberetning i Henhold til Folkeforsikringslovens § 63, ved at man paa anden Maade — f. Eks. under Behandling af Begæringer om Invaliderente, Ansøgninger om Kur og Pleje og lignende — kommer i Besiddelse af Oplysninger om invaliderede Personer, eller ved Ansøgning fra paagældende invaliderede Person om Hjælp til Oplæring, Anbringelse eller Etablering.

Naar Retten, *uden at Ansøgning om erhvervsmæssig Hjælp* foreligger, er kommet i Forbindelse med en invalideret Person, og det efter de foreliggende lægelige og sociale Oplysninger skønnes paakrævet, at paagældende undergives erhvervsmæssige Foranstaltninger — f. Eks. Oplæring i et lettere Fag — vejleder man den paagældende, eventuelt dennes Forældre eller Værge, om Adgangen til at indgive Ansøgning til Retten herom.

Saafremt Ansøgning ikke er indgaaet inden en kortere Tids Forløb efter Vejledningen, undersøger man, om paagældende har opnaaet egnet Beskæftigelse, og kun saafremt dette er Tilfældet, eller andre Forhold gør det forsvarligt, henlægges Sagen for Rettens Vedkommende uden yderligere Vejledning.

Naar *Ansøgning om Hjælp til erhvervsmæssige Foranstaltninger* foreligger, undersøger man, hvis der er fremsat Ønske om Oplæring i et bestemt Fag, hvorvidt der lægeligt er noget til Hinder for, at vedkommende kan taale Oplæring i det ønskede Fag, eller, for saa vidt saadant Ønske ikke er fremført, hvilket Fag paagældende under Hensyn til Invaliditeten maa anses for bedst egnet til.

Undersøgelsen heraf foretages i første Række paa Grundlag af den med Ansøgningen af Sygekasselægen udstedte udførlige Erklæring. Oplysningerne i Lægens Erklæring maa dog i visse Tilfælde suppleres med en Undersøgelse ved Rettens Læger eller ved en Erklæring fra en Specialist (eventuelt afgivet paa Grundlag af en Observation) dels for at naa til Klarhed over Invaliditetens Art og Omfang, dels af Hensyn til eventuel paakrævet Behandling, der da iværksættes, inden der træffes endelig Bestemmelse angaaende Valg af Fag.

Naar den lægelige Side af Sagen er færdigbehandlet, undersøger man paagældendes evnemæssige Forudsætninger for at kunne gennemføre den paatænkte Oplæring.

Selv om Ansøgningen normalt indeholder ret udførlige Oplysninger om paagældendes erhvervsmæssige Forhold (tidligere Uddannelse, hos hvem han tidligere har været beskæftiget m. v.), vil det dog ofte, ligesom ved Undersøgelsen af Sagens lægelige Side, være nødvendigt at faa suppleret de Oplysninger, der er givet i Ansøgningen. Man indhenter saaledes bl. a. Oplysninger om Skolegangens Forløb og eventuelt Erklæringer fra paagældendes tidligere Arbejdsgivere og foranlediger om nødvendigt paagældende undergivet en psykoteknisk Prøve. Det kan her anføres, at det er i et meget betydeligt Antal af Sagerne, at de invaliderede Personer paa Rettens Foranledning bliver henvist til psykoteknisk Prøve. Saafremt de paagældende, der undergives saadan Prøve, bor uden for København, indkalder man dem til samtidig at give Møde paa Rettens Kontor til en Forhandling om deres Erhvervsforhold. Personer, der bor i København eller nærmeste Omegn, indkaldes, naar Resultatet af Prøven foreligger, eller Retten iøvrigt anser det for ønskeligt.

Saafremt det maatte vise sig særlig vanskeligt at komme til Klarhed over, paa hvilke Omraader paagældendes Erhvervsmuligheder ligger, lader man Rettens Rejse-

inspektører ved Besøg paa Stedet forhandle med paagældende selv, det sociale Udvalg og eventuelle tidligere Arbejdsgivere. Retten lægger i det hele taget megen Vægt paa ved mundtlig Forhandling med paagældende at danne sig Indtryk af ham og det Milieu, han er udgaaet fra.

I et ikke helt ringe Antal Tilfælde foranlediger man, at der, forinden der tages endelig Bestemmelse om, hvorledes det erhvervsmæssige Spørgsmaal bedst kan løses, iværksættes en Prøve paa Arbejdsskolen, Backersvej 107, København S. Saadanne Prøver iværksættes særlig, naar de paagældende ikke selv har angivet et bestemt Erhvervsønske eller viser manglende Interesse for at komme i Gang med et for dem egnet Erhverv.

Prøven paa Arbejdsskolen tager herefter Sigte paa dels at faa vakt Interessen for Oplæring og dels ved Beskæftigelse paa Skolens forskellige Værksteder at komme til Klarhed over, i hvilket Fag en eventuel Oplæring vil kunne gennemføres med et tilfredsstillende Resultat.

Naar en Oplæring er iværksat, følger man denne meget nøje. Den Kontrol, man saaledes udøver, foregaar paa den Maade, at man med passende Mellemrum anmoder Læremesteren om at fremkomme med en Udtalelse om, hvorledes Oplæringen forløber. Fra Tid til anden aflægger Rettens Rejseinspektører derhos Besøg paa Lærestedet.

Ogsaa efter Oplæringens Afslutning følger Retten paagældende, indtil han — eventuelt ved Rettens Hjælp — har opnaaet Beskæftigelse, og hans erhvervsmæssige Forhold maa skønnes at være saa stabile, at det kan forsvares at henlægge Sagen.

Foreligger der *Ansøgning om Anvisning af Arbejde eller om Hjælp til Etablering af selvstændig Virksomhed,* foretages lignende Undersøgelser som ovenfor nævnt, forinden der finder Optagelse Sted i Rettens Kartotek over de Personer, man i Henhold til Folkeforsikringslovens § 60, Stk. 5, søger anbragt, eller Hjælp til Etablering bevilges.

Som tidligere fremhævet er det kun i særlige Tilfælde, der kan ydes Hjælp til Etablering af selvstændig Virksomhed. Foruden de sædvanlige Krav om, at Foranstaltningen vil kunne bedre Erhvervsevnen betydeligt, kræver man derfor den yderligere Betingelse opfyldt, at den paagældende ikke vil kunne klare sig som Lønarbejder paa det almindelige Arbejdsmarked — selv efter en eventuel Oplæring.

Da Etableringen af selvstændig Virksomhed ofte er en forholdsvis kostbar Foranstaltning, lægges der stor Vægt paa at komme til Klarhed over, hvorvidt paagældendes personlige og faglige Egenskaber er af en saadan Art, at han maa anses for at være egnet til at blive selvstændig erhvervsdrivende.

Saafremt de personlige Egenskaber skønnes at være til Stede, men Kendskab til Handelsvirksomhed mangler, søger man, forinden der gives Tilsagn om Hjælp til Etablering, gennem en passende Uddannelse at bibringe paagældende det nødvendige Kendskab til det Erhverv, indenfor hvilket Etableringen paatænkes at skulle foregaa.

Sluttelig skal man bemærke, at Antallet af de erhvervsmæssige Vejledninger, Retten foretager, ikke med Sikkerhed kan angives.

Til Bedømmelse af, hvilket Omfang Rettens Erhvervsvejledning har, kan det dog anføres, at der i Medfør af Bestemmelsen i Folkeforsikringslovens § 63 om Indberetningspligten gennemsnitligt indberettes ca. 1 500 Tilfælde aarligt til Retten, samt at Antallet af iværksatte Oplæringer udgør ca. 400 aarligt.

P. Ryyd.

A. Larsen.

I. Samfundet og Hjemmet for Vanføre.

Ved Skrivelse af 25. Februar d. A. — Adm. K. J. Nr. 11 40/44 — har Udvalget anmodet os om at ville fremkomme med en skriftlig Redegørelse for den Erhvervsvejledning, der udgaar fra „Samfundet og Hjemmet for Vanføre".

Udvalget har tilføjet, at det vil sætte Pris paa, om Redegørelsen indeholdt Oplysning om den historiske Udvikling af Samfundets Erhvervsvejledning, om det Grundlag paa hvilket Erhvervsvejledningen gives, samt om hvilket Omfang Samfundets Erhvervsvejledning har.

I denne Anledning skal vi meddele, at Institutionens Historie gaar tilbage til 1872. I det Aar stiftedes „Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede Børn". Samfundets Stifter var den i Ind- og Udland kendte Pastor Hans Knudsen. Hans Plan var først at komme de vanføre og lemlæstede til Hjælp ved Behandling i Samfundets Klinik for derigennem saa vidt muligt at sætte dem i Stand til at kunne arbejde og derefter gennem Samfundets Skole at søge dem uddannet til en for deres Evner og Kræfter passende Virksomhed.

Denne Plan har stadig været fastholdt og været det bærende Princip i Vanføreforsorgen — dog med den Udvidelse, at Oplæringen nu ikke udelukkende søges gennemført ved vore egne Skoler, men ogsaa ved et Samarbejde med private Læremestre, hvortil de vanføre henvises.

Igennem Aarene er der sket en Udvikling, saaledes at Institutionen, der i 1909 antog det nuværende Navn „Samfundet og Hjemmet for Vanføre", nu driver to ortopædiske Hospitaler — et her i Byen og et i Aarhus — samt en Haandværkskole, en Handels- og Kontorskole samt en Barneskole.

I 1878 udvidedes Klinikvirksomheden til ogsaa at omfatte ældre vanføre og lemlæstede.

Samfundets Indstilling har saaledes fra første Færd været at gøre de vanføre og lemlæstede saa erhvervsdygtige som muligt. I de første Aar omfattede Arbejdet kun vanføre og lemlæstede Børn, sikkert ud fra den Betragtning, at det navnlig for Børnenes Vedkommende gjaldt om, naar Behandling ikke yderligere kunde ophjælpe Førligheden, at faa dem oplært til et Erhverv, hvor Vanførheden frembød de mindste Hindringer, samtidig med, at man paa bedst mulig Maade søgte at opøve den paagældende til at overvinde disse Hindringer.

Efter faa Aars Forløb gik Institutionen over til ogsaa at beskæftige sig med voksne Patienter, og ogsaa for disses Vedkommende er de angivne Retningslinier stedse bragt til Anvendelse, nemlig gennem Behandling at genoprette Førligheden mest muligt og derefter søge at genoprette Erhvervsevnen ved passende Opøvning, Oplæring eller Tillæring.

Problemet er naturligvis vanskeligere, naar det gælder voksne Personer, der allerede har et Erhverv, end naar det gælder Børn og unge Mennesker, der ikke har haft erhvervsmæssigt Arbejde.

For de sidstnævnte kan man straks søge at finde det eller de bedst egnede Fag, hvor Vanførheden vil frembyde de færreste Gener, og anbefale en Oplæring heri, medens man for Personer, der allerede har et Erhverv, maa undersøge Muligheden af, at dette Erhverv kan fortsættes uanset den indtraadte Vanførhed.

Opgaven bliver da her først og fremmest, naar det lægeligt skønnes muligt, at fortsætte det hidtidige Arbejde, at give vedkommende fornøden Anvisning paa, hvorledes Vanskelighederne bedst kan overvindes, og eventuelt yde Hjælp gennem en systematisk Opøvning. Saafremt disse Bestræbelser glipper, eller hvis det straks maa erkendes, at det ikke er muligt for vedkommende at genoptage det hidtidige Arbejde, maa man anbefal e Erhvervsskifte.

Ved Vejledning om saadant et Erhvervsskifte maa man dels tage Hensyn til, hvilke Arbejder det rent teoretisk vil være muligt at oplære eller opøve Patienten i, samt til vedkommendes personlige Forhold og Indstilling.

Saafremt det drejer sig om en yngre Person, kan der blive Tale om en regulær Oplæring i et egnet Fag, hvorimod denne Mulighed maa opgives, naar det drejer sig om ældre.

Den almindelige Erhvervsvejledning foregaar fra vore to ortopædiske Hospitaler.

Det sker, at vanføre voksne Personer henvender sig til os alene med det Formaal at faa Vejledning med Hensyn til fremtidigt Erhverv, og det sker hyppigere, at Forældre henvender sig til os med vanføre Børn for at faa Raad og Vejledning med Hensyn til det erhvervsmæssige, og i begge Tilfælde henviser vi først de paagældende til en Undersøgelse paa et af de ortopædiske Hospitaler.

I Almindelighed rejses Spørgsmaalet om erhvervsmæssig Vejledning under en Behandling •— under Indlæggelse eller i Ambulatorium — paa et af de ortopædiske Hospitaler.

I Henhold til Bestemmelsen i Folkeforsikringslovens § 63 paahviler det os at afgive Indberetning til Invalideforsikringsretten om alle Personer under 30 Aar, der kommer i Forbindelse med et af vore ortopædiske Hospitaler, og som har Lidelser, der skønnes at have medført eller i en overskuelig Fremtid at ville medføre en væsentlig Nedsættelse af Erhvervsevnen.

Af saadanne Indberetninger afgaves, jfr. Invalideforsikringsrettens Aarsberetning for 1942:

	1942	1941
Fra Hospitalet i København	359	463
— — i Aarhus	106	119
lait...	465	582

Efter Aftale med Invalideforsikringsretten meddeler vi samtidig, om Patienten vil blive kontrolleret af os i Fremtiden med Henblik paa lægelig Behandling eller Løsning af sociale Problemer, og vi giver saa Ketten Underretning, efterhaanden som Kontrollen finder Sted, om den Behandling, der bør finde Sted, og som der i Reglen søges Hjælp til af Invalideforsikringens Midler, samt om de erhvervsmæssige Foranstaltninger, der efter vort Skøn bør gennemføres.

Størstedelen af de indberettede Personer er Børn, og vi noterer alle disse Sager til Fremtagelse paa Tidspunkter, hvor det er nødvendigt at overveje særlige Foranstaltninger for at opnaa saa god en Erhvervsevne som muligt.

Saafremt det viser sig, at Vanførheden hindrer eller i hvert Fald volder Barnet store Gener ved at gennemføre en almindelig Skolegang, indleder vi Forhandlinger med Forældrene — og eventuelt Skolemyndighederne — om speciel Skoleundervisning eventuelt i vor Barneskole paa Toldbodvej 34 her i Byen.

Ved Barnets 10 Aars Alder overvejes, hvorvidt Vanførheden er af et saadant Omfang, at det vil være afgørende for Løsningen af det erhvervsmæssige Problem, at Barnet bliver overført til Mellemskole.

Saafremt vi skønner, at der er Indication for Gennemførelse af en højere Undervisning, søger vi at faa Barnet ind til en Undersøgelse, og samtidig drøfter vi Spørgsmaalet med Forældrene, som vi eventuelt henviser til at indgive Ansøgning om Hjælp af Invalideforsikringens Midler til Afholdelse af de med en højere Skoleundervisning forbundne Udgifter.

Endelig søger vi at komme i Forbindelse med alle disse til Invalideforsikringsretten indberettede Børn ved Konfirmationsalderen for at forhandle med deres Forældre eller Værger om Tilrettelæggelsen af Barnets Uddannelse.

Til Brug ved disse Forhandlinger indhentes Erklæring om Barnets Skolegang, og meget ofte foranlediger vi foretaget en psykoteknisk Prøve.

Naar alle Oplysninger — herunder ogsaa Oplysning om, i hvilken Retning Barnets egen Lyst gaar — er indhentet, overvejes, hvilke erhvervsmæssige Muligheder, der foreligger — først og fremmest fastslaas, hvilke Erhvervsgrupper, der paa Grund af Vanførheden maa lades ude af Betragtning, og derefter hvilke Erhverv, der kan komme i Betragtning eventuelt ved en speciel Uddannelse eller blot ved en Uddannelse, hvor der maa tages særligt Hensyn til Vanførheden.

Naar Afgørelsen er truffet, hvilket i vanskelige Tilfælde sker ved Forhandling inden for den daglige Ledelse af Institutionen eventuelt i et Fællesmøde mellem Ledelsen og Invalideforsikringsretten, tilstilles Forældrene en skriftlig Vejledning om de Muligheder, der skønnes at foreligge, samt om den Hjælp der kan søges til dens Gennemførelse.

Saafremt Vanførheden skønnes at være saa alvorlig, at Oplæring paa normal Maade ikke, eller i hvert Fald kun med stor Vanskelighed, lader sig gennemføre, tilbydes Optagelse i vor Haandværkskole eller Handels- og Kontorskole, naar Pladsforholdene tillader det, og der ydes samtidig Vejledning om, hvorledes Betalingsforholdene kan ordnes -- i Reglen lader Invalideforsikringsretten den takstmæssige Betaling afholde af Invalideforsikringens Midler i Henhold til Folkeforsikringslovens § 60.

De fleste Tilfælde, hvor en Oplæring er paakrævet, tillader dog Gennemførelse af Oplæringen hos en privat Læremester, og vi meddeler i disse Tilfælde Forældrene, i hvilke Fag Oplæring bør søges gennemført, og henviser dem iøvrigt til at træde i Forbindelse med Invalideforsikringsretten angaaende den eventuelt fornødne Hjælp til Underhold i Læretiden, eventuelt ogsaa til at finde et Lærested, der vil kunne godkendes.

Saafremt Invalideforsikringsretten af en eller anden Grund ikke maatte kunne yde Hjælp, og vi alligevel skønner, at erhvervsmæssig Hjælp er indiceret, kan vedkommende optages i vor Forsorg efter de almindelige Regler, jfr. Lov om offentlig Forsorg § 69 og § 256, Stk. 1, og enten anbringes i en af vore Skoler eller anbringes i kontrolleret Familiepleje hos en privat Læremester.

Endelig maa vi i de Tilfælde, hvor de erhvervsmæssige Muligheder skønnes at være saa smaa, at et Forsøg paa Oplæring ikke kan tilraades, indskrænke os til at vejlede om Muligheden af at faa enkelt og let ukvalificeret Arbejde, eventuelt henvise til Indgivelse af Begæring om Invaliderente eller Hjælp til kronisk syge i Henhold til Lov om offentlig Forsorg §§ 247—248.

Erhvervsvejledningen for voksne foregaar efter samme Retningslinier.

Drejer det sig om en Person under 30 Aar med en indtraadt Vanførhed, der skønnes at ville nedsætte Erhvervsevnen betydeligt, afgives den foran nævnte Indberetning til Invalideforsikringsretten med Tilføjelse, at det erhvervsmæssige Spørgsmaal viderebehandles af Institutionen.

Naar den lægelige Behandling saa er tilendebragt eller naaet saa langt, at vedkommende kan begynde at arbejde, overvejes, om det tidligere Erhverv kan genoptages, eller om Erhvervsskifte maa tilraades; i sidstnævnte Fald foranlediger vi gerne den paagældende undergivet en psykoteknisk Prøve.

Derefter forhandler vi med vedkommende og foreholder, hvilke erhvervsmæssige Muligheder, der efter vort Skøn foreligger, og paa hvilken Maade en eventuel fornøden Oplæring kan gennemføres.

Saafremt vedkommende er invalideforsikret, foranlediger vi Ansøgning indgivet om Hjælp af Invalideforsikringens Midler til Gennemførelse af Oplæringen, og saafremt Invalideforsikringsretten indgaar paa at yde den fornødne Hjælp, overtager Eetten Sagens videre Behandling, medmindre det ved Forhandling med Retten bestemmes, at Oplæringen skal foregaa i vore Skoler.

I de Tilfælde, hvor der ikke kan ydes Hjælp af Invalideforsikringeas Midler, og vi alligevel skønner, at erhvervsmæssig Hjælp er indiceret, kan vi efter Bestemmelserne i Lov om offentlig Forsorg § 69 og § 256 yde Hjælp til en Oplæring i vore Skoler eller hos en privat Læremester efter Reglerne for kontrolleret Familiepleje.

Rent praktisk foregaar vor Erhvervsvejledning paa den Maade, at vore Læger, naar der skønnes at foreligge Indication for erhvervsmæssige Foranstaltninger, afgiver Sagen med de fornødne Oplysninger til vore sociale Medarbejdere, der saa taler med Patienten og senere fører de fornødne Forhandlinger, indtil Sagen kan forelægges til Afgørelse — for Børnenes Vedkommende sørger de sociale Medarbejdere selv for, at Sagerne bliver taget op til Overvejelse paa de passende Tidspunkter, jfr. foran.

I en betydelig Del af de omhandlede Sager klarer de paagældende vanføre eller deres Forældre selv de erhvervsmæssige Problemer, og vor Opgave er her indskrænket til at holde os underrettet om Sagens Udvikling, indtil Erhvervsdygtighed er opnaaeb, for at kunne gribe ind med Bistand eller Vejledning, saafremt det maatte vise sig nødvendigt.

Saafremt vanføre ønsker at starte egen Forretningsvirksomhed eller lign., eventuelt ved Hjælp af en Erstatning for et Ulykkestilfælde, henviser vi altid vedkommende til at sætte sig i Forbindelse med Invalideforsikringsretten, der er i Stand til a/t yde eventuel fornøden Hjælp i Henhold til Folkeforsikringslovens § 60, Stk. 2.

Ligeledes henviser vi til Invalideforsikringsretten i Tilfælde af, at invalideforsikrede vanføre, for hvem Erhvervsevnen ikke skønnes at være nedsat i saa høj Grad, at Erhvervsskifte, Oplæring eller lign. anses for nødvendig, henvender sig hertil med Anmodning om Bistand til at opnaa egnet Beskæftigelse, idet Retten i Medfør af Bestemmelsen i Folkeforsikringslovens § 60, Stk. 5, er bemyndiget til at virke for at skaffe saadanne Personer egnet Arbejde, derimod søger vi — om fornødent — at skaffe Arbejde til vanføre, der har gennemgaaet en Oplæring ved vor Foranstaltning.

Da vi ikke fører nogen Statistik over de Sager, hvori vi yder Erhvervsvejledning, er vi ude af Stand til at angive Omfanget af denne.

I en Del Tilfælde indskrænker Vejledningen sig til en enkelt Samtale, medens den i andre Tilfælde medfører Samtaler og Brevveksling gennem flere Aar.

Det kan dog oplyses, at vi for Tiden har 164 Sager under Behandling med Henblik paa en snarlig Afgørelse, og at der i Aarets Løb har været en Afgang paa 57 og en Tilgang paa 33 Sager.

Stockholm.

K. Erhvervs- og Vejledningskontoret for tunghøre og døvblevne.

I Henhold til Arbejdsministeriets — Beskæftigelsescentralens — Skrivelse af 24. Februar 1944 (Adm. K. J. Nr. 11/40/43) skal man herved meddele følgende om Erhvervsvejledningen for tunghøre.

Dansk Tunghøreforening er stiftet 1912, og allerede fra den første Begyndelse var man klar over, at tunghøre ofte havde svært ved at skaffe sig Arbejde, og at de havde en hjælpende Haand behov.

Imidlertid var Medlemsantallet ikke ret stort, og der var mange andre Opgaver at arbejde med, saa man tog ikke Erhvervsspørgsmaalet rationelt op, hvilket iøvrigt ikke mindst skyldtes, at man manglede de nødvendige Midler. Medlemmerne kunde til at begynde med faa optaget gratis Annonce i Medlemsbladet.

Formaalsparagrafens Stk. 2 i Foreningens Love omtaler et Engageringsbureau.

I 1917 nedsatte man et Erhvervsudvalg, som skulde forsøge at løse nogle af de Opgaver, der 1aa for. Der blev derved Røre om Spørgsmaalet, og Medlemsbladet indeholdt til Stadighed Artikler om Erhvervssagen med forskellige Forslag til Løsning af Problemet.

Dette førte bl. a. til, at man i 1918 oprettede et Maskinafskrivningsbureau, som imidlertid ikke kunde klare sig, og efter nogle Aars Forløb holdt op igen.

I 1919 stiftede Konsul N. K. Strøyberg et Legat paa 10 000 Kr., hvis Renter uddeles til Personer, som er slaaet ud af deres Erhverv paa Grund af Tunghørhed, saaledes at de herved sættes i Stand til at lære et nyt Erhverv.

Dette Legat uddeltes første Gang i 1920, og er siden regelmæssigt uddelt hvert Aar med ca. 600 Kr.

Erhvervsspørgsmaalet blev først rigtigt taget op i 1933, da Foreningen fra en filantropisk Forening omdannedes til en egentlig Organisation af tunghøre.

Man nedsatte i 1934 et Erhvervsudvalg. Der blev gjort offentlig Propaganda, og man rettede Henvendelse til forskellige Virksomheder, ligesom man averterede i Dagbladene.

Arbejdsanvisningen blev underlagt Foreningens Forretningsfører, men selv om denne gjorde et godt Arbejde, paahvilede der ham saa mange andre Opgaver inden for Foreningen, at han kun kunde ofre en begrænset Tid paa Arbejdet med Erhvervssagen.

Man blev snart klar over, at kun et rationelt Erhvervskontor med eget selvstændigt Arbejdsomraade kunde gennemføre Arbejdet.

I 1936 rettede de døvstumme og tunghøres Organisationer Henvendelse til Socialministeriet om, paa bredt Grundlag, at faa taget disse to Gruppers vanskelige Forhold op til Undersøgelse, og i 1938 nedsatte Socialministeriet et Udvalg vedrørende tunghøre og deres Forhold i erhvervsmæssig Henseende.

Allerede i 1939 afgav Udvalget et Forslag til Oprettelse af et Erhvervs- og Vejledningskontor for tunghøre, og det lykkedes at faa denne Del af Betænkningen gennemført forlods, hvorimod den samlede Betænkning, der tillige omfatter Spørgsmaalene om Høreapparater og Mundaflæsning, og blev afgivet i Slutningen af 1941, endnu ikke er offentliggjort.

I December 1939 oprettedes Erhvervs- og Vej ledningskontoret for tunghøre og døvblevne. Kontoret er underlagt en Bestyrelse paa 3 Medlemmer, valgt af Dansk Tunghøreforening, og 1 Medlem, beskikket af Ministeriet som dettes tilforordnede.

Staten yder Kontoret et aarligt Tilskud paa — for Tiden — 9 700 Kr. samt et Aarskort til Statsbanerne.

Paa Kontoret er ansat en Forretningsfører og en Kontorist. Dette Personale er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at udføre et tilbundsgaaende Arbejde for de mange tunghøre, der trænger til Raad og Vejledning i Erhvervsspørgsmaalet, men Dansk Tunghøreforenings økonomiske Forhold er desværre saaledes, at Foreningen kun i begrænset Omfang er i Stand til at supplere det af Staten ydede Tilskud.

Indtil dette Forhold ændres, maa Kontoret derfor lade en Række Opgaver ligge, uanset at man fra alle Sider erkender det utilfredsstillende heri.

Kontorets Opgave bestaar i at yde Erhvervsvejledning, Arbejdsanvisning og social Vejledning, skaffe egnede Lærepladser m. m., delvis i Forbindelse med Invalideforsikringsretten.

Ved Henvendelse til Kontoret indhenter Kontoret Oplysninger om vedkommendes forskellige Data, Uddannelse m. v. samt eventuelt Anbefalinger og Udtalelser. De indkomne Oplysninger opføres paa et Journalark, der iøvrigt tjener som Grundlag for Kontorets Arbejde med at søge paagældende anbragt inden for et Omraade, hvor han efter de indhentede Oplysninger maa forventes at kunne gøre Fyldest.

For let og hurtigt at kunne finde hver enkelt Sag er der endvidere indrettet et Navnekartotek.

Der samarbejdes med Invalideforsikringsretten, Socialkontorer og Arbejdsanvisningskontorer, særlig disses Afdelinger for erhvervshæmmede og Dansk Tunghøreforenings Apparatsamlinger m. m.

Ved Anbringelse i Lærepladser til Oplæring inden for nyt Erhverv m. v. samarbejdes med Psykoteknisk Institut, Foreningen til Lærlinges Uddannelse, Laugene m. m.

L. Arbejdsanvisningskontorerne for døvstumme.

I Besvarelse af Ministeriets Skrivelse af 24. Februar 1944 vedrørende Erhvervsvejledningen indenfor døvstumme skal følgende oplyses:

Arbejdsanvisningen for døvstumme oprettedes den 1. Januar 1905 paa Initiativ af Døvstummelærer ved Det kgl. Døvstummeinstitut i København, cand. theol. H. V. Dahlerup, der personlig forestod dette Arbejde ved Siden af sin Lærergerning indtil 1919.

Oprettelsen af Arbejdsanvisningen skyldtes, at det var vanskeligt for døvstumme at opnaa Beskæftigelse ude i det private Erhverv, grundet paa en vis Aversion hos Arbejdsgivere ved at antage en døvstum, idet man i mange Tilfælde paa Forhaand havde overdrevne Forestillinger om Vanskelighederne ved at komme paa Talefod med og Besværligheder ved at give Besked paa et Arbejdes Udførelse til døvstumme, hvorfor Arbejdsgivere ofte foretrak den hørende Arbejdskraft fremfor den døvstumme.

Under saadanne Forhold var det naturligt, at man oprettede en speciel Arbejdsanvisning for døvstumme, hvorfra man kunde rette Henvendelser til Arbejdsgivere og herigennem fremme Forstaaelsen for at anvende døvstum Arbejdskraft.

Men Midler til nogen rationel Anvisning fandtes ikke, og det var begrænset, hvad Døvstummelærer Dahlerup, naar han havde sin daglige Lærergerning at passe, saaledes at Arbejdet med Arbejdsanvisningen var Fritidsbeskæftigelse, kunde overkomme.

Efterhaanden voksede Kravene til Arbejdsanvisningen, hvorfor Døvstummeforeningen af 1866 tog sig paa at videreføre Arbejdsanvisningen i en mere udvidet Form, og dette skete ved, at der nedsattes et Udvalg (Centraludvalget til Gavn for døvstumme i Danmark), der fik til Opgave at fremskaf Fe Midler til Arbejdsanvisningskontorets Drift.

Udvalget fik udvirket et Statstilskud til Formaalet med 450 Kr., foruden at man fik nogle Bidrag fra Legater og interesserede Organisationer.

Centraludvalget overtog Arbejdsanvisningskontoret for døvstumme fra 1. April 1923, og forinden havde man overdraget Fru Margrethe Becker at lede og forestaa Arbejdsanvisningen fra sin Bopæl, Falkonergaardsvej 16, for Københavns Vedkommende.

Afdelingskontorer oprettedes i Nyborg og Fredericia i Tilknytning til de derværende Døvstummeskoler, hvor Arbejdsanvisningen ledede af en Lærer ved hver af Skolerne.

Herved skabtes et Samarbejde mellem Skolerne og Arbejdsanvisningen, saaledes at den døvstumme Elev efter udstaaet Skoletid henvistes til Arbejdsanvisningen, som paatog sig Erhvervsvejledningen og Fremskaffelsen af en egnet Læreplads.

Men det var stadig smaa Midler, man arbejdede med, og Arbejdet som Arbejdsanviser var fortsat en Fritidsbeskæftigelse, hvilket blev mere og mere uholdbart, efterhaanden som Arbejdet og Kravene voksede.

Et af de store Spørgsmaal, der stadig trængte sig paa, var hele Erhvervsproblemet for døvstumme, hvorfor der indenfor Dansk Døvstummeforbund nedsattes et Erhvervsudvalg, der skulde behandle Problemet, herunder en Udvidelse af Arbejdsanvisningen, saaledes at man kunde oprette Kontorer, der til sig kunde knytte en fastlønnet Medhjælp, der helt og holdent kunde beskæftiges ved dette Arbejde. **For** at fremskaffe Midler til Udvidelsen af Arbejdsanvisningskontorerne og Driften heraf udsendte Erhvervsudvalget Andragender til Amtsraad, Kommuner, Sogneraad og forskellige Institutioner og fik herigennem en Del Bidrag, men dog ikke nok til at kunne klare Kontorernes Drift, hvorfor Erhvervsudvalget henvendte sig til daværende Socialminister Ludvig Christensen med Anmodning om et udvidet Tilskud til Formaalet.

Dette medførte, at der i Marts 1938 af Socialministeriet nedsattes et Udvalg til Behandling af døvstummes og tunghøres Forhold i erhvervsmæssig Henseende.

Dette fik til Resultat, at der opnaaedes et Statstilskud paa 8 500 Kr. til Driften af Arbejdsanvisningskontorerne plus et Tilskud paa 1 200 Kr. til Lønning af Folk.

Statens Tilskud er tilstaaet under Forudsætning af, at Kontorerne administreres af en særlig Bestyrelse. Bestyrelsen bestaar af 4 Medlemmer, hvoraf de tre er valgte af Dansk Døvstummeforbund, og det fjerde Medlem er udpeget af Socialministeriet.

Arbejdsanvisningskontoret fik herefter Lokale i Døvstummeforeningen af 1866's Ejendom i Brohusgade 17, og her ansættes en Forretningsfører til at forestaa den daglige Ledelse med Bistand af en honorarlønnet Sekretær. Tillige bibeholdtes Kontorerne henholdsvis i Nyborg og Fredericia, idet en Døvstummelærer i Nyborg stadig forestaar Arbejdsanvisningen som honorarlønnet Fritidsbeskæftigelse, medens Døvstummelæreren i Fredericia er løst fra sin Lærergerning og helt og holdent har viet sin Arbejdskraft til Arbejdsanvisningen.

Efter Nyordningen af Kontorerne er Arbejdet udvidet, idet man foruden den egentlige Arbejdsanvisning yder Socialhjælpertj eneste, herunder Bistand under Forhold, **hvor** den døvstumme skal afgive Forklaringer over for offentlige Myndigheder m. v.

Arbejdsanvisningen for døvstumme er af en speciel Karakter, og kan ikke med Fordel henføres under den almindelige offentlige Arbejdsanvisning, idet døvstumme, som henvender sig til den offentlige Arbejdsanvisning, ikke let vil kunne faa anvist noget Arbejde, ganske simpelt fordi Arbejdsgiveren altid vil rekvirere den hørende Arbejdskraft, saa længe den kan faas.

Heraf vil man forstaa, at Arbejdsanviseren for døvstumme selv maa rette Henvendelser til Arbejdsgivere for ved personlig Paavirkning af den enkelte Arbejdsgiver at formaa ham til at antage døvstumme. Desuden maa Arbejdsanviseren kende den døvstumme, hans Anlæg og Evner, saaledes at han overfor Arbejdsgiveren personlig kan gaa ind for Antagelsen af en bestemt døvstum.

Kontorernes Opgave er at yde Erhvervsvejledning, foretage Arbejdsanvisning, skaffe egnede Lærepladser m. m. Arbejdet foregaar i mange Tilfælde i Forbindelse med Invalideforsikringsretten, ligesom man samarbejder med Socialkontorerne og det offentlige Arbejdsanvisningskontor, hvor man særlig har indledet et Samarbejde med Arbejdsanvisningskontorets særlige Afdeling for erhvervshæmmede. Kontorerne staar endvidere i nært Samarbejde med Døvstummeinstituterne og har derigennem paa Forhaand Oplysninger om den enkelte døvstummes Forhold, saaledes at man har Forudsætninger for at søge ham placeret indenfor et Omraade, hvor han kan forventes at gøre Fyldest.

København, den 17. Marts 1944.

P. K. V.

Alfred A. Hansen.

Bilag III.

Om Antagelse af Lærlinge i Haandværk og Industri.

Af Kontorchef *Vedel-Petersen.*

Det er unødvendigt overfor danske Haandværkere at gøre opmærksom paa dansk Haandværks høje Standard og paa, at denne høje Standard er Resultatet af Generationers maalbevidste Stræben. Dansk Haandværk har, saalænge Haandværk har eksisteret, bestræbt sig for at sikre Uddannelsen af den unge Slægt. Der er jo i Virkeligheden noget vist storladent over den Omsorg, den enkelte Generation viser for Opfostringen af den næste Generation, som skal tage Værktøjet op, naar man selv maa lade det falde.

0g de fagligt uddannede Mestre nærer utvivlsomt en stærk Følelse af faglig Samhørighed ved at tænke sig selv som Led i en uendelig Kæde af Haandværkere, der alle modtager deres Viden og Virke fra dem, der gik forud, og har overleveret deres Viden og Kunnen ren og uforfalsket — maaske forbedret til dem, der kom efter. 0g hver enkelt Mester vil bestræbe sig for, at det ikke skal kunne siges om den Generation, han hører til, at den modtog mere fra de gamle, end den selv gav videre til de unge. Lærlingeuddannelsen, den skal der ikke fuskes i. Saadan er det i de Fag, som Tiden endnu har bevaret som Haandværksfag i Ordets gammeldags Forstand, men i de stærkt industrialiserede og de stærkt handelsbetonede Fag, hvor Haandens Kunnen og Virken er erstattet af andre Krav, dér bliver Lærlingeuddannelsens Traditioner naturligvis ogsaa mindre.

Nu er det jo kun faa Fag, der er upaavirkede af Tidens ændrede Produktionsmetoder, og mange Steder er Uddannelsens Indhold præget deraf. Vi ser Fag dø ud og andre opstaa, og der bliver Spørgsmaal om, at visse Fag mister Retten til at kalde sig faglærte, medens nye maa anerkendes. I Overvejelserne herom maa det kræves, at man ikke forfusker selve Mesterlæren og tillader, at Kravene til denne Uddannelsesform svækkes og forflygtiges. Men afgørende herfor er jo Spørgsmaalet om Kvaliteten af de unge, der skal oplæres i Fagene.

Lærlingeuddannelsen er jo for den enkelte Mester et Spørgsmaal, som han — hvis han finder det formaalstjenligt — kan skyde fra sig — som sig uvedkommende. Men Faget — Lauget — maa for hele Fagets fremtidige Udvikling tage Stilling til Spørgsmaalet. Mesteren forgaar, men Faget bestaar, og hvis man ikke netop lever Livet efter den Recept, der er udtrykt med Ordene: Efter os kommer Syndfloden, maa Laugene utvivlsomt vaage over, at Faget fornyer sig paa en Maade, som Faget som saadant i det lange Løb kan være tjent med.

Centralarbejdsanvisningskontorets Adkomst til at tale med om disse Ting er den, at dette Kontor allerede for adskillige Aar siden har organiseret en særlig Afdeling for Erhvervsvejledning for unge Mennesker, en Afdeling, der aarlig besøges af op mod 2000 unge med deres Forældre. Det er denne Virksomhed, som vi gerne vil præsentere for Dem — bl. a. for at gøre det klart, ar Mestrene her har faaet et Instrument, som de i høj Grad kan og bør benytte som Middel til at faa udvalgt det rigtige Lærlingemateriale.

Den Side af Problemet, vi først vil bede Dem tænke paa, er Forholdene ved *Antagelsen* af Lærlinge. Udgangspunktet i dette Spørgsmaal er jo den uhyre Fordel, det er for Mesteren, for Drengene, for Faget og for Samfundet at faa de bedst egnede Lærlinge ind i Fagene. Mesterens Fordele er det vist ikke nødvendigt at omtale nærmere. Men Forskellen mellem at have en flink Lærling og en udygtig Lærling er jo ikke alene den personlige Behagelighed, det er at have en Lærling, som forstaar en Besked, kan gaa rigtigt i Byen, tager fornuftigt paa Tingene, ikke altid skal spørge, men selv kan tænke, men det er ogsaa meget billigere. For Drengen er Fordelen jo lige saa aabenlys. Hans Glæde ved Faget og Interesse for Faget bliver jo meget større, naar han føler, at han magter det. Hans Risiko for Arbejdsløshed bliver mindre, og han faar meget mere ud af sin Læretid. Den Dreng, der ikke antages, kunde synes at blive daarligt stillet. Men den Glæde, en uegnet Dreng har ved at blive uddannet i et Fag, er jo meget tvivlsom. Læreaarene er jo ikke særlig morsomme for ham, og Arbejdsløsheden bagefter, som jo er ham temmelig sikker, er jo heller ikke ligefrem ønskværdig. Men ogsaa Faget som Helhed har jo utvivlsomt Fordel af, at Tilgangen sorteres og forbedres.

Hvis vi — hvad alt jo tyder paa — i en foreløbig uoverskuelig Fremtid maa indrette os paa at forsyne os selv, maa vi være klare over, at vore Arbejderes Dygtighed simpelthen bliver afgørende for vor Levestandard — og hvis vi overhovedet skal kunne eksportere, maa det blive Kvalitet, der skal bane sig Vejen for vore Varer.

Vi ved jo alle, at Danmark i Forhold til saa mange andre Lande er lille og fattigt paa Raastoffer, naturgivne Produkter og paa naturlige Rigdomme. Vi har en jævn god Jord — et jævnt godt Klima, og saa har vi som vort vigtigste Aktiv en dygtig Befolkning. Vor vigtigste Eksportvare er Arbejde. Andre Lande kan skove store Mængder Træ — udvinde Kul eller Metaller o. s. v. og lige eksportere disse Varer, medens al vor Eksport er forarbejdede Varer. Samtidig kan vor Import i stort Omfang begrænses til Raavarer, fordi vort Hjemmeforbrug af forabejdede Varer fremstilles af os selv. Kort sagt, vort vigtigste Aktiv er en dygtig, veluddannet Arbejdskraft, en dygtig, veluddannet Stab af Ledere, Mestre og Arbejdsgivere.

Det Spørgsmaal, vi maa stille os selv, bliver da i Viikeligheden, hvorledes vi skal sikre os, at den nye Tilgang til Fagene bliver saaledes beskaffen, at vi alle — Mestre, Arbejdere, Samfund — er bedst tjent dermed. Ja, vi kan jo et Øjeblik se paa, hvorledes Rekrutteringen gaar for sig i Øjeblikket. Der er jo Mestre, der antager Drenge efter en ganske bestemt Turnus — hvert halve eller hele Aar — og som ser sig godt for; andre tager Lærlinge, naar de skønner, at de har Arbejde til dem. Men hvor tager de dem fra? Nogle Mestre hænger et Skilt i Vinduet: Lærling antages — andre averterer — men fælles for dem alle er, at de faar, hvad der tilfældigvis møder frem paa det Tidspunkt, hvor de nu ønsker Lærlingen. Mestrene har sædvanligvis travlt, naar det gælder Antagelse af en ny Lærling. Der bliver let noget tilfældigt i Fremgangsmaaden og derfor ogsaa noget tilfældigt over Resultatet. Der er jo noget urimeligt i dette — enhver Mester er meget forsigtig og meget omhyggeligt, saa snart det gælder Anskaffelsen af en ny Maskine til blot 500 Kr., og han gaar ikke over til Anvendelse af nyt Materiale uden efter nøje Prøvelse og megen Forsigtighed. Men Læredrengen, som han skal arbejde med i 4—5 Aar, og som Faget skal arbejde med i et halvt Aar hundrede, er han ofte meget mindre omhyggelig med at udvælge for saa bagefter, naar han har ham paa Værkstedet, at tage ham som en Skæbnens Tilskikkelse.

Vi vil gerne have Lov til at bede Dem et Øjeblik overveje, om denne Fremgangsmaade er rationel. I Centralarbejdsanvisningskontorets Lærlingeafdeling, hvorfra vi dog anviser nogle Hundrede Lærlinge om Aaret, hænder det ret ofte, at en Læremester ringer op og* anmoder om at faa anvist en Læredreng, og paa Spørsgmaalet om hvorvidt det

haster, svarer bekræftende, selv om vi maaske maa oplyse ham om, at det Materiale, vi har i Øjeblikket, ikke er saa forfærdeligt godt, som vi kunde ønske. —• Det er det gamle Spørgsmaal: Vil De have Kaffen straks, eller vil De vente, til den er færdig? Adskillige Mestre forlanger virkelig Kaffen, eller Læredrengen straks, selv om de ved at vente kunde faa noget bedre. Derimod har jeg praktisk talt aldrig oplevet, at en Læremester har gjort sig den Ulejlighed, selv at komme ind **til** os for at tale om Tingene, for at se paa, hvad vi kunde byde.

Nu vil en Del Mestre jo straks sige — ja, det er meget godt, men vi har jo nu en seks Maaneders Prøvetid, saa vi har nu god Tid til at sortere dem ud. Denne Indvending er jo teoretisk rigtig; men i Praksis ligger det anderledes. For det første er det Spild af Tid — og Penge — at antage en Lærling, som man efter 3—4—5 Maaneders Prøvetid skiller sig af med — saa skal man jo til at begynde forfra og har stadig ingen brugbar Lærling. Men dernæst — har en Mester faaet en af disse Drenge, som han hverken er rigtig tilfreds med eller rigtig utilfreds med — saa tænker Mesteren som Regel, jeg véd, hvad jeg har, men ikke hvad jeg faar — og nu er Drengen da jo ogsaa blevet noget kendt med Forholdene — og saa bliver Drengen hængende, til liden Glæde for Mesteren i de følgende Aar. Det er derfor sikkert rigtigt, at den første og afgørende Sortering foretages, før Lærlingen antages — den følgende Sortering bliver aldrig rigtig effektiv.

Naar Forholdene ligger saaledes, er det paa Tide, at Mestrene bliver oplyst om, hvad Erhvervsvejledning er, og hvilken Brug Mestrene kan gøre af denne Institution. — Man er tilbøjelig til at tro, at Erhvervsvejledningen kun yder „Service" til Drengene og Forældrene, men dette er ikke rigtigt. Erhvervsvejledningen er faktisk et Instrument, som Mestrene kan anvende med stor Fordel — hvis de da selv vil.

For at gøre dette klart og for at faa Mestrene til at benytte det Middel, der her er givet til at sikre, at Mestrene faar det bedst mulige Lærlingemateriale, vil jeg gerne kort omtale Erhvervsvejledningens Virksomhed.

Spørgsmaalet om Vejledning i Valg af Erhverv er først opstaaet i den sidste Menneskelader. Før den Tid var der ingen Anledning til at beskæftige sig hermed, fordi Erhvervslivet dengang var langt simplere og lettere overskueligt end nu. Fagene var færre, og Specialiseringen var meget mindre — og tilmed var de fleste Mennesker fra Fødslen bestemt til at udføre et bestemt Erhverv paa samme Maade, som det nu er Tilfældet med den største Del af Landboungdommen.

Men i vore Dage har den tekniske Udvikling, den stærke Arbejdsdeling og Udviklingen af den store Lønarbejderstand medført, at kun de færreste uden videre kan fortsætte i Faderens Spor, de maa begynde forfra og selv skabe sig Muligheden for Eksistens; men Oversigten over Erhvervsmuligheder, Uddannelsesformer og Arbejdsmaader er det jo den enkelte umuligt at skaffe sig uden Hjælp — alene her i Landet kan man optælle adskillige Hundrede forskellige Arbejdsspecialiteter — og derfor har man i de allerfleste Lande oprettet særlige Institutioner, hvis Opgave det er at hjælpe de unge med den vanskelige Opgave at vælge deres fremtidige Arbejdsomraade, deres Livsstilling.

Forholdene herhjemme er jo saaledes, at det store Flertal af de unge maa vælge deres Erhverv allerede ved 14 Aars Alderen, naar de gaar ud af Folkeskolen, ja, adskillige maa faktisk vælge allerede ved 11 Aars Alderen, nemlig naar Bestemmelsen tages, om Barnet skal prøve at naa ind i Eksamens-Mellemskolen. Det er jo klart, at Barnet i den Alder kun vanskeligt er i Stand til at vælge sin Livsstilling — og for mange Forældre bliver det ikke meget lettere. Det er derfor rimeligt, at man skaber Institutioner, hvis Opgave det bliver at give Raad og Vejledning til dem, der staar famlende, saa man ikke overlader dette for den enkelte saa vigtige Valg til det rene Tilfælde.

Erhvervsvalget har jo nemlig saa uendelig mange Forudsætninger — jeg kunde nævne — først *Forældrenes Kaar*. Er de saaledes, at Barnet kan faa en meget langvarig Uddannelse? Eller er der blot økonomisk Mulighed for en faglig Lære, for den koster jo ogsaa Forældrene Ofre? Eller maa Barnet straks ud at arbejde for at tjene saa meget som muligt? Men ogsaa for disse unge, der skal ud som Bude, Arbejdsdrenge eller Syersker, Fabriksarbejdersker o. s. v. er der Brug for Vejledning, fordi ogsaa for dem er Starten af megen Betydning. — Jeg kunde som en anden af Erhvervsvalgets Forudsætninger nævne *Forældrenes Ønske* om, at Barnet skal følge en bestemt Bane. Jeg kunde nævne *Barnets egne Ønsker*, som maaske ikke altid harmonerer allerbedst med Fars eller Mors Ønske — og endelig er der Hensynet til *Barnets Evner* og Egnethed — legemlig saavel som aandelig. Men til disse ret personligt prægede Forhold kommer saa de mange Hensyn til de Vilkaar, Faget byder: Læretid og Løn, Fremtidschancerne for at faa Arbejde, naar den unge engang er blevet Svend. — Er Lærestedet godt? Skal den bestemte Dreng helst ind paa et lille Værksted, hvor Mester selv arbejder med en enkelt Svend, eller skal han ind paa et større? Skal vi søge et Fag, hvor der er Chancer for at blive selvstændig bagefter — maaske med en Handelsvirksomhed knyttet til? — Faderen har maaske en lille Kapital, som til sin Tid kan sættes ind, saa Møbelsnedkeren, Blikkenslageren eller Elektrikeren kan faa sin Butik. De ser, der er mange Forhold, der gør sig gældende — saa mange, at kun faa Tilfælde ligner hinanden. — Det er faktisk ugørligt for mange Forældre at klare sig igennem disse Overvejelser alene, og det er dem en stor Hjælp at have et Sted, hvor de kan gaa hen og drøfte Sagen. Hvor mange Gange har vi ikke Besøg af en Mor — enligstillet — der kommer med sin Dreng for at tale om hans Fremtid — og saa lidt hen i Samtalen bliver Peter sendt udenfor i Venteværelset, og saa kommer jo hendes Bekymringer — hendes Ængstelse — han er jo vokset hende over Hovedet, og nu véd hun ikke sine levende Raad. Men kommer den Dreng hen til en Mester, der er en Smule haandfast, vil Fyren jo ofte kunne blive baade en god Haandværker og en god Søn igen.

Men for at kunne yde sin Vejledning maa Kontoret skaffe sig et saa godt Kendskab som muligt, dels til Fagene og deres Uddannelses- og Arbejdsforhold, dels til Drengen selv.

Oplysninger om Fagene indsamler vi fra Fagfolk, ved Besøg paa Værksteder og Fabriker, ved Samtale med alle de Folk, som ved Besked. Vore Oplysninger har vi samlet i et Erhvervskartotek, der indeholder godt 250 Kort, paa hvilke ca. 450 forskellige Fag er beskrevet og forklaret. Dette Kartotek findes anbragt paa samtlige Skoler og samtlige Folkebiblioteker til Brug for de unge. For at følge med i Udviklingen indsamler Kontoret alle Oplysninger om Ændringer ved af Dagspressen og Fagblade at udklippe alle Artikler om Fagenes Forhold, saa vi til enhver Tid kan tage de nyeste Oplysninger frem. Saa er der Spørgsmaalet om Drengene. Først skal det oplyses, at vi i Løbet af det sidste Skoleaar faar Forbindelse med samtlige de unge, der udskrives den følgende Sommer. Skolevæsenet baade i København og paa Frederiksberg har stillet sig overordentlig interesseret til Opgaven — og Københavns Skoledirektør har betonet, at Skolens Opgave er at vække Interessen for Erhvervsvalget i Tide — at være med til at give Oplysninger om Fagene og endelig: at henvise de unge til Centralarbejdsanvisningenskontorets Lærlingeafdeling. Skolen løser sin Opgave derved, at den i det sidste Skoleaar giver Eleverne Adgang til i Undervisningstimerne og under en Lærers Vejledning at gøre sig bekendt og fortrolig med Erhvervskartoteket. I mange Klasser faar Eleverne en Fristil om: Hvilken Livsstilling skal jeg vælge? — Endelig uddeler vi fra Centralarbejdsanvisningskontoret fire Gange om Aaret et lille Blad: „Din Fremtid" til hver enkelt Elev i Afgangsklasserne. Bla-

det skal bl. a. agitere for, at Eleverne, naar Skolegangen er Slut, bør henvende sig til Lærlingeafdelingen.

Resultatet af denne Fremgangsmaade er da, at Børnene og deres Forældre i stort Tal møder op i Erhvervsvejledningskontoret — mange kun for at høre om dette eller hint Fag, men ogsaa mange, der allerede har valgt et Fag og nu søger Kontorets Assistance til at finde en Plads. Nu kommer saa Erhvervsvejledningens tredie Opgave: at vejlede de unge, men for at kunne vejlede er det ikke nok at kende Fagene og deres Forhold, man maa ogsaa kende den Person, der søger sig en Plads. De personlige Egenskaber og den personlige Tilpasning bliver jo i det lange Løb de Forhold, der bestemmer, om Valget af Erhverv vil falde heldigt ud. — Paa den anden Side maa vi huske — og altid huske, at det er 14 Aars Børn, vi har med at gøre, og indrette vor Bedømmelse derefter. — **Til** Belysning af den enkelte Dreng søger vi nu Oplysning mange Steder fra. Vi spørger Skolen, vi spørger Forældrene, vi spørger psykoteknisk Institut, Lægen og endelig Drengen selv. Vi sender Skolen et særligt Spørgeskema, hvor vi faar Oplysning om Drengens Standpunkt i Dansk, Regning og Orden, Gymnastik, Sløjd o. s. v., om der er nogen særlig fremtrædende Karakteregenskab til Stede, og vi spørger, om Skolelægen har noget et bemærke til Drengen. Endelig beder vi Skolen oplyse, om Drengen har vist nogen *særlig Interesse* for et eller andet. Disse Spørgeskemaer er fortrolige og kun til Brug for os. — Dernæst beder vi *Forældrene* udfylde et Skema, hvor vi spørger om mange forskellige Ting, f. Eks. om Drengen er flink til at komme op om Morgenen, om han er flink til at hjælpe til hjemme, om hans Interesser og Fritidsarbejde o. s. v.

Disse Forældrebesvarelser er slet ikke saa rosenrøde og rosende, som man maaske kunde være tilbøjelig til at forvente. Endelig spørger vi psykoteknisk Institut, ligesom vi sender alle Børnene til Lægen. Denne sidste Undersøgelse er meget vigtig, idet adskillige Børn efter Lægeundersøgelsen fraraades at vælge det Fag, de oprindelig havde valgt. Undersøgelsen, som jo netop tager Sigte paa at udfinde, om Barnet legemlig set kan magte og taale det valgte Fag, afslører altsaa ofte Skavanker, som før eller senere vilde gøre Barnet uegnet eller mindre egnet for Faget. For Sagen er jo den, at de forskellige Fag stiller ogsaa legemligt set forskellige Fordringer — Farveblindhed er ikke saa godt for Maleren, Manufakturisten, Cigarsortereren, Litografen, Sømanden og mange andre; Platfodethed er ikke saa godt for Tjenerfaget, Frisørfaget; Lungerne maa være helt sunde for den, der vil være Bager o. s. v.

Lægeundersøgelsen er den paalideligste og tillige den, der betyder mest til Forhindring af, at unge vælger et for dem forkert Erhverv.

Endelig spørger vi saa Drengen selv, hvorfor han nu netop har valgt det Fag, han vil lære, hvad han bestiller i sin Fritid, hvad han læser o. s. v. 0g endelig taler vi saa selv med Drengen og faar et Indtryk af ham, hans Væsen, hans Sprog, hans Svar o. s.v.

Jeg tror, at man vil indrømme mig, at vi, naar vi saa sammenholder vore Oplysninger fra Skolen, fra Forældrene, fra psykoteknisk Institut, fra Lægen og vore egne Indtryk, efterhaanden véd en hel Del om Drengen, ligesom vi har et Indtryk af i alt Fald en af hans Forældre. — Det er dette Kendskab til det forhaandenværende Udbud af Drenge, der ogsaa staar til Mestrenes Disposition. Det forekommer mig, at det faktisk er meget vigtigt, at Mestrene benytter sig af alle foreliggende Muligheder for at opnaa Kendskab til Drengen og det Milieu, han tilhører, før Drengen antages; Forholdet er jo dog det, at det, der bliver bestemmende for, om Drengen vil naa noget og vil blive til Glæde for sin Læremester, ikke kan ses af hans Standpunkt i Skolen, ikke kan ses af en psykoteknisk Prøve og ikke kan ses af hans Forældres Udtalelse alene, men et Skøn over Drengens Fremtid kan kun dannes med rimelig Sikkerhed, naar vi *ha, forskellige* Kilder indsamler

Oplysninger, som saa *sammenfattes til en samlet Vurdering* — og derefter benyttes til Sammenligning med de Vurderinger, vi har af andre Drenge. 0g her er jo de Oplysninger, vi faar om Drengens Karakteregenskaber vigtigere end alle andre Oplysninger tilsammen.

I Øjeblikket er det saaledes, at hver enkelt Mester har „skrevet op" maaske tre eller fire Drenge, der privat har været inde og spørge om Læreplads. Den Dag, Mesteren skal bruge en Læredreng, sender ham Bud til en af dem, og hvis han ikke gør et ligefrem uheldigt Indtryk, saa tager han ham. — Ved denne Fremgangsniaade, sker der det uheldige, at de ledige og pladssøgende Lærlinge er spredt en Mængde Steder, saa ingen rigtig véd, hvor mange der er, og om de har faaet Plads, og der er ingen Mulighed for at sikre, at det faktisk bliver de bedst egnede, der opnaar en Lære. Samtidig gaar der en hel Del Drenge, som venter — og som faktisk venter forgæves og spilder deres Tid. 0g den enkelte Mester faar kun Valget mellem nogle faa Stykker og faar ikke Lejlighed til at vælge imellem det store Antal.

Det er derfor, vil vil opfordre Mestrene til altid at afvise de unge, der søger Plads hos dem, og i Stedet at henvise dem til at henvende sig i Lærlingeafdelingen. — Lad være med at skrive nogen op, det ødelægger Markedet for Dem alle. — 0g naar De saa faar Brug for en Lærling, saa ring ind til Kontoret eller bedre, *horn selv ind* og se paa, hvad vi kan byde Dem. — Hvis der virkelig blandt Mestrene er et Ønske om at faa fat i det bedst mulige Lærlingemateiiale, er det givet, at man maa søge at samle de Drenge, der søger Læreplads, paa eet Sted, ellers er det jo umuligt at komme til at sortere dem indbyrdes og derefter vælge.

Lad Lærlingeafdelingen faa Deres Ordrer paa den helt unge Arbejdskraft. De skal jo vide, at Kontoret vil gøre sig al Umage for at vælge den ud til Dem, der egner sig bedst, og eventuelt flere, hvis De ønsker nogle Stykker at vælge imellem. — 0g selv om De har en ung Slægtning eller Bekendt, De ønsker at antage, saa lad ham passere igennem Erhvervsvejledningen og faa Besked om ham. — De har jo altid Lov at sige til Kontoret, at den Peter eller den Poul vil De have, men De vil gerne høre Erhvervsvejledningens Mening om ham. Husk paa, der er ikke Tale om nogen Tvang eller noget Monopol for Kontoret, men hele dets værdifulde Arbejde fremmes i meget høj Grad ved, at der finder en virkelig effektiv Pladsanvisning Sted. 0g dette skulde ikke alene gælde de egentlige Lærlinge paa Lærekontrakt, men ogsaa al anden ung Arbejdskraft — for hvem det jo er næsten lige saa afgørende, at det første Erhvervsvalg bliver rigtigt. Det maa jo ogsaa for Mestrene betyde en Lettelse, at de, saasnart de har Brug for ung Arbejdskraft, da blot behøver at ringe til Lærlingeafdelingen.

Med denne korte Redegørelse for, hvorledes Erhvervsvejledningen virker her i Byen, har vi gerne villet gøie det klart for Haandværkets Mestre, at Erhvervsvejledningen er interesseret i et nøje Samarbejde med Mestrene, og at Mestrene selv kan benytte Erhvervsvejledningen med megen Fordel, idet den giver Mulighed for en bedre Udvælgelse af det bedst mulige Lærlingemateriale.

Den tidligere Formand for Haandværkerforeningen, Ingeniør, cand. polyt. K. V. Koch har herom i en Artikel om: Haandværket og Erhvervsvejledningen bl. a. udtalt følgende:

„Det tilkommer ikke mig mere, end det tilkommer enhver anden, at give Ungdommen det gode Raad at benytte sig af den gode Hjælp, som Erhvervs vej ledningskontoret kan være for den. Men derimod mener jeg at have Lov til at regne med, at mit Ord indenfor Haandværksmesterstanden bør have en vis Vægt, saaledes at Mesterstanden virkelig

lytter efter, naar jeg siger til den: *Antag ikke Lærlinge paa maa og faa*, men gaa til Erhvervsvej ledningskontoret og faa derigennem en Lærling, der er virkelig brugbar. Det vil være til Gavn baade for Mesteren, Lærlingen og Faget".

Vi — paa vor Side — har ingen anden Interesse end at betjene Mestrene saa godt som muligt — fordi vi ved at hjælpe Mestrene til at faa de bedste Drenge —• tjener alle Sagens Parter bedst. Den enkelte Mester forgaar, men Faget bestaar — og Faget omfatter i de næste 50 Aar de unge, som De idag antager som Lærlinge. — Vil det ikke være rimeligt at udvise al mulig Skønsomhed og Paapasselighed hvad angaar disse Forhold?

Bilag IV.

Efternavn..... Fornavne..... Nr.

Fødselsdag og -aar: / 19 Konfirmeret - Ja - Nej - Tidspunkt: Erhvervs Nr.

Adresse..... Telf.....

..... Faderens eller Moderens Hverv .....

.....

Afgaaet fra Gaar i ..... Skole ....Klasse Mellem Real Værneskole Tunghøre

Ønsker Læreplads i .....faget
eventuelt i .....faget
i ....faget

Anvist

Dato	Ordre Nr.	til	som
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Tilskrevet	Anvist	E. H. A. A.	Ophørt i Pladsen
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

	Alle Fag ja/nej	Valgte Fag ja/nej	Bemærkninger
Lægen			
Psykot.			
Skolen			
Andre Forhold			

Bilag V.

Centralarbejdsanvisningskontoret
Afdl. for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning
Nørregade 49 . Telefon Central 15700
Aaben Kl, 10—15 (Onsdag tillige Kl, 18—20)

Løbe Nr. /

—

Kbhvn. K., den / *19*

.....

bedes møde til psykoteknisk Prøve i **Psykoteknisk Institut, Borgergade 18.**

.....dag den / Kl. 9

Det tilraades dig at medbringe Frokost.

og til Lægeundersøgelse sammesteds

.....dag den / Kl. 15,30

Denne Tilsigelse maa du opbevare og medbringe, hver Gang du giver Møde i Afdelingen for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning eller Psykoteknisk Institut.

Resultatet af de foretagne psykotekniske Undersøgelser meddeles ved personlig Henvendelse til *Erhvervsvejledningen*, Nørregade 49, en Tirsdag eller Fredag mellem Kl. 14 og 15, dog tidligst 4 Dage efter sidst foretagne Undersøgelse.

Erhvervsvejledningen kan give dig Oplysningen om det Fag, du har valgt, og kan eventuelt hjælpe dig med at fremskaffe en Læreplads, men i saa Fald maa du personligt, eventuelt sammen med en af dine Forældre, give Møde i

Centralarbejdsanvisningskontoret
Afd. for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning
Nørregade 49 . Telefon Central 15700
Aaben Kl. 10—15 (Onsdag tillige Kl. 18—20)

dog tidligst 4 Dage efter sidst foretagne psykotekniske Undersøgelse

---

Læs om de forskellige Lærefag og Livsstillinger i

ERHVERVSKARTOTEKET
(udgivet af Centralarbejdsanvisningskontoret)

der findes paa alle Kommuneskoler og Kommunebiblioteker i København og paa Frederiksberg.

Bilag VI.

Læge:
Prøve:

Centralarbejdsanvisningskontoret

Afdl. for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning

Aaben Kl. 10—15 Onsdag tillige Kl. 18—20

*Central 15 700 Nørregade 49 København K.

Nr. /

Til Forældrene!

For at Afdelingen kan være Deres Søn behjælpelig ved Valg af Erhverv og Anvisning af Plads, beder vi Dem om at besvare nedenstaaende Spørgsmaal:

Sønnens Efternavn: ..... Fornavne: .....

Fødselsdag og -aar: .....

Hvad vil han være? .....

Er De enig med Deres Søn i det Valg, han har truffet? ..... Hvilke andre Erhverv har hans Interesse, hvis han ikke kan faa anvist Plads i det valgte Erhverv? .....

Er Erhvervet valgt med senere Etablering af selvstændig Virksomhed for Øje? .....

Er Deres Søn praktisk anlagt, f. Eks. flink til Sløjd, mekanisk Arbejde, Reparationer o. lign?

Har han særlige **Evner,** f. Eks. for Tegning, Sløjd, Handel, Musik o. s. v.?

Hvormed beskæftiger Deres Søn sig særligt i sin **Fritid?** (f. Eks. Læsning, Sport, Tegning o. lign.)

Har han været Medlem af nogen Spejder- eller Idrætsorganisation o. lign.?

Har han haft Budplads eller andet Arbejde? I bekræftende Fald hvorlænge?

Hvormange Brødre og Søstre har han? Heraf hjemmeværende under 15 Aar?

Giv nogle Oplysninger om hans **Karakter,** og anfør, om han har visse fremtrædende Egenskaber, f. Eks. Villighed, Selvstændighed, Ordenssans etc.

Giver hans **Helbredstilstand** Anledning til særlig Omtale? (Kirtler, Sanatorie- og Hospitalsophold, Børnesygdomme, stedfundne Operationer, Invaliditeter eller andet).

Bemærk! Saafremt der udover de her meddelte Oplysninger er særlige Forhold vedrørende hans Opvækst og Udvikling, som De mener har Betydning for Erhvervsvejledningen, kan De altid aftale særlig Samtaletid med Erhvervsvejledningens Personale eller gøre Bemærkning herom paa Skemaets Bagside.

Hjemmearbejde, der kan belyse hans Færdighed paa forskellige Omraader (Tegninger, Modellørarbejde, Linoleumssnit o. lign.), ønskes gerne forevist.

Alle Oplysninger behandles fortroligt og er kun til Brug for Erhvervsvejledningen.

København, den .....

.....
(Underskrift)

Bilag VII.

Lb. Nr. *Erhvervs Nr.* *Dato:*

Efternavn: ..... *Fornavne:* .....

Fødselsdag og -aar: / 19 .

Bopæl: .....

Ønsker anvist Læreplads i: ..... *faget.*

Eventuelt i: ..... *faget:*

Psykoteknisk Undersøgelse.

Dato: / 19		*Dato:* / 19		*Dato:* / 19	
Fag:		***Tekn.-mekan. Fag***		***Sætter- og Trykkerfag***	
Almindelig Opfattelse		*Instruktionsudførelse*		*Sætning og Aflægning*	
Regnefærdighed		*Skriftl. tekniske Opgaver*		*Opsætning*	
Skrivefærdighed		*Prakt. tekniske Opgaver*		*Læsefærdighed*	
Skriftl. tekniske Opgaver		*Haandelag - Formning*		*Skrivefærdighed*	
Prakt. tekniske Opgaver		*Haandelag - Tegning*		*Regnefærdighed*	
Syprøve		*Haandelag - Hastighed*		*Akkuratesse*	
Haandelag - Kvalitet		*Fysisk Styrke*		*Indprægningsevne*	
Haandelag - Hastighed		*Talbehandling*		*Almindelig Opfattelse*	
Øjemaalsprøver		*Skriftlig Udtryksevne*		*Farvesans*	
Fysisk Styrke				*Teknisk Forstaaelse*	
Farvesans				*Tilretning*	
Tegnefærdighed				*Tegnefærdighed*	
Dato: / 19		*Dato:* / 19		*Dato:* / 19	
Kontor- & Handelsfag		***Restaurationsfag***		***Speciel Prove***	
Almindelig Opfattelse		*Almindelig Opfattelse*			
Skrivehastighed		*Indprægningsevne*			
Skriftkvalitet		*Regnefærdighed*			
Retskrivning		*Skrivefærdighed*			
Regnefærdighed		*Haandelag*			
Akkuratesse		*Legemlig Bevægelighed*			
Opmærksomhed		*Fysisk Styrke*			
		Farvesans			
		Lugtesans			

Bilag VIII.

Lægeundersøgelse af:....., ...Nr.

Efternavn Fornavne

Fødselsdag og -aar: / 19 Fag: ..... Undersøgelsens Dato:.....

.....

Kan det valgte Fag tiltrædes?

Kan alle Fag tiltrædes?

Hvis ikke — hvilke Fag bør undgaas?

Særlige Bemærkninger

Højde.....

Vægt .....

Brystmaal .....

Syn

Hørelse

Almindelig Sundhedstilstand:

Legemsbygning:

Abnormiteter:

Bilag IX.

Afsendt	**Centralarbejdsanvisningskontoret** Afdl. for Erhvervsvejledning og Lærlingeanvisning *Central 15 700 **Nørregade 49** København K.	*Nr.* /

Elevens Navn: ..... Skolens Navn: .....

— Fødselsdag og -aar / 19

— Adresse: .....

1. Fra hvilken Klasse er Eleven udskrevet? ..... Dato for Udskrivningen: .....

2. Hvorledes er Elevens *Evner* sammenlignet med Gennemsnittet for den Skoleafdeling, som han tilhører?

2. Hvorledes er Elevens *Standpunkt* i

a) *Dansk* { Retskrivning? / Evne til at udtrykke sig *skriftligt?* / Evne til at udtrykke sig *mundtligt?*

b) *Regning* { Hurtighed? / Sikkerhed?

c) *Orden* med skriftlige Arbejder?

d) andre Fag f. Eks. Tegning, Sløjd, Gymnastik, etc.?

4. Hvis Eleven paa noget Omraade inden- eller udenfor Skolen har vist en særlig *Interesse* bedes det anført.

5. Kan der anføres nogle hos Eleven særlig fremtrædende *Karakteregenskaber*, specielt vedrørende hans *Arbejdsvillie?*

6. Giver Elevens *Helbredstilstand* Anledning til særlig Omtale?

7. Særlige Bemærkninger:

.....
(Underskrift)

Ovenstaaende Oplysninger er fortrolige og kun til Brug for Centralarbejdsanvisningskontorets Tjenestemænd.

Blanketten bedes tilbagesendt i udfyldt Stand saavidt muligt omgaaende.

Konfidentiellt

Utlåtande

til

Ungdomsförmedlingen

ang. .....
(efter- och förnamn) (skola och klass)

undertecknads elev sedan klass .....

Bedömningsskala:

?	*I vederbörande avseende äro* ***skolans erfarenheter otillräckliga*** *för att tillåta något egentligt uttalande.*
+ −	*I vederbörande avseende har eleven* ***inte*** *utmärkt sig* ***direkt positivt men ej heller direkt negativt,***
+	*i vederbörande avseende har eleven utmärkt sig* ***ganska positivt,***
+ +	„ „ „ „ „ „ „ ***synnerligen positivt.***
−	„ „ „ „ „ „ „ ***ganska negativt,***
− −	„ „ „ „ „ „ „ ***synnerligen negativt —***

allt i förhållande till det för ifrågavarande ålders- och skolstadium mest normala.

	1. Allmän kroppslig spänst och rörlighet		11. Arbetsvillighet
	2. Händighet		12. Arbetsuthållighet
	3. Allmän intelligens		13. Vakenhet
	4. Fantasi		14. Koncentrationsförmåga
	5 Skriftlig uttrycksförmåga		15. Ordningssinne
	6. Rättstavningsförmåga		16. Noggrannhet
	7. Räkneförmåga		17. Förmåga att skynda sig
	8. Musikalisk förmåga		18. Pålitlighet
	9. Teckningsförmåga		19. Sällskaplighet
	10. Konstnärlig läggning		20. Kurage

Kompletterande upplysningar (förklaringar och reservationer till ovanstående samt upplysningar betr. hälsotillstånd, fysiska defekter o. dyl.):

.....

.....

.....

.....

.....den ..... 19.....

.....
(lärarens namn)

DANSK KVINDESAMFUND **Bilag X.**

København, den 7. November 1945.

Til Arbejdsministeriet.

I Anledning af at Fagspecialiseringen medfører stadig større Vanskeligheder for de Unge i deres Valg af Erhverv, tillader Dansk Kvindesamfund sig herved a o henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om at tage Spørgsmaalet op om en generel Erhvervsvejledning, der omfatter hele Landet for alle Unge, inden de forlader Skolen.

Da man fra Dansk Kvindesamfunds Side er bekendt med, at Ministeriet allerede har taget Skridt til en Undersøgelse heraf, skal man ikke komme ind paa Betydningen af en saadan Erhvervsvejledning for Samfundet saavel som for Individet. Hvad Dansk Kvindesamfund ønsker er at understrege Betydningen af unge Kvinders Erhvervsadgang og at modarbejde enhver Tendens til ikke at tillægge Erhvervsvejledningen for de unge Kvinder samme Betydning som for de unge Mænd. Den vidt fremskredne Specialisering og Arbejdsdeling har ramt de unge Kvinder ikke mindre føleligt end de unge Mænd.

Medens de unge Kvinder tidligere i høj Grad blev i Hjemmene indtil Giftermaalet, søger i vore Dage det overvejende Flertal ud i Erhvervslivet. Ikke alene de ugifte Kvinder finder en Plads i Erhvervslivet, ogsaa gifte Kvinder fastholder i stigende Grad deres Udeerhverv, i København ser vi saaledes, hvorledes Procenten af gifte Kvinder med Udeerhverv i Tiaaret 1930—40 er steget fra 30 til 33, og de sidste Aars stærke Efterspørgsel efter Arbejdskraft har sikkert sat denne Procent yderligere i Vejret.

Denne Udvikling er foregaaet ganske gradvis og vil sikkert fortsætte paa denne Maade, men det er vort Indtryk, at hverken Forældre eller de Unge selv i tilstrækkelig Grad ser denne Kendsgerning i Øjnene, naar Spørgsmaalet om de unge Kvinders Erhvervsvalg staar for Døren. Undersøger man f. Eks. hvor mange unge Kvinder der faguddannes, finder man, at selv om Tallet de sidste Aar har været stigende, er vi endnu ikke naaet dertil, at 13,6 pCt. af Lærlingene er Kvinder. (1942).

I Forbindelse med Spørgsmaalet om unge Kvinders Faguddannelse vil det være værd at pege paa, at ogsaa Husgerning er et Fag, og at de Unge, der føler Lyst og Evner for Husgerningen, gøres opmærksom paa Uddannelsesmuligheder indenfor Faget. Hjemmene, særlig By hjemmene, byder ikke de samme Uddannelsesmuligheder som tidligere Tiders Hjem, og det vil derfor være vigtigt at bibringe de Unge en Forstaaelse af Betydningen af at supplere den praktiske Uddannelse, Hjemmene kan give, med en teoretisk.

Det er os bekendt, at der allerede nu gøres et stort Arbejde for at vejlede de Unge i København, men det var ønskeligt, om ogsaa denne Vejledning yderligere udbyggedes og omfattede Provinsen, saaledes at man var sikker paa, at ingen Unge i Dag forlod Skolen uden at være gjort opmærksomme paa Erhvervsvalgets Betydning.

Da Spørgsmaalet om Erhvervsvalg saaledes efter Dansk Kvindesamfunds Opfattelse rummer særlige Kvindespørgsmaal, tillader vi os at henstille til Ministeriet at maatte blive repræsenterede ved eventuelle kommende Drøftelser af Sagen.

For Dansk Kvindesamfund

Ingrid Larsen,
Landsformand.

ARBEJDSMINISTERIET

Beskæftigelsescentralen.

København, den 24. November 1945.

Under Dags Dato har man tilskrevet Dansk Kvindesamfund, Niels Hemmingsensgade 8—10, K., saaledes:

„I Skrivelse af 7. November 1944 har Dansk Kvindesamfund anmodet Arbejdsministeriet om at tage Spørgsmaalet om Etableringen af en generel Erhvervsvejledning omfattende hele Landets Skoleungdom op til Behandling.

Kvindesamfundet, der er bekendt med, at Spørgsmaalet allerede er under Overvejelse i Ministeriet, har herved ønsket at modvirke enhver Tendens til ikke at tillægge Erhvervsvejledningen for unge Kvinder samme Betydning som for unge Mænd, og har, da Problemet efter Samfundets Opfattelse rummer særlige Kvindespørgsmaal, henstillet til Ministeriet, at Dansk Kvindesamfund repræsenteres ved eventuelle kommende Drøftelser af Spørgsmaalet.

I denne Anledning skal man meddele, at Problemet for Tiden er Genstand for Drøftelse i det under Arbejdsministeriet nedsatte, staaende, raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning, som udelukkende bestaar af Tjenestemænd, og som kun har til Opgave til Ministeriet at afgive en foreløbig Indstilling, som vil kunne danne Grundlag for Ministeriets videre Overvejelser. Saafremt Spørgsmaalet senere skal drøftes i en paa et bredere Grundlag nedsat Kommission, vil Ministeriet tage under Overvejelse at lade Dansk Kvindesamfund repræsentere i en saadan Kommission.

Det tilføjes, at Kvindesamfundets Skrivelse af 7. November 1944 er oversendt til det fornævnte Udvalg".

Hvilket herved meddeles, idet Kvindesamfundets Skrivelse af 7. November 1944 vedlægges.

P. M. V.

E. B.

P. Juhl-Christensen.

Det raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Arbejdsanvisning.

Bilag XI.

Anvisningar rörande medicinsk rådgivning i skolorna för ungdomens yrkesval

Medicinsk rådgivning bör anordnas i skolor, där statlig eller statligt understödd, skolhygienisk verksamhet bedrives och i den mån skol läkaren finner lärjunge vara i behov därav. Sådan rådgivning bör äga rum dels för lärjungar i skolornas avgångsklasser och då gärna i samband med allmän Massundersökning, dels i den må a så ske kan, för övriga lärjungar, vilka ämna sluta skolgången för att övergå till förvärvsarbete.

För att så skall kunna ske, bör skolläkaren om möjligt i god tid genom vederbörande rektor, klassföreståndare eller lärare underrättas om, vilka de avgående lärjungarna är o. Deras hälsokort genomgås därefter av skolläkaren med biträde av skolsköterskan, där sådan finnes, varvid han utväljer de lärjungar, för vilka rådgivning ur medicinska synpunkter anses önskvärd.

Till dessa lärjungar överlämnas ett meddelande, ställt till målsman, med underrättelse om den avsedda rådgivningen och anhållan om, att målsman måtte närvara därvid *(Formulär 1).* På samma formulär begäres målsmans svar inom en vecka. Svaren överlämnas av vederbörande lärjungar till klassläraren för vidare befordran till skolläkaren.

Därefter sker rådgivningen, vare sig målsman är närvarende eller icke. Vid rådgivningen överlämnas — eventuellt i slutet kuvert — till varje lärjunge ett meddelande ställt till målsman rörande rådgivningens resultat *(Formulär 2).* Före rådgivningstillfället bör meddelandet, där så kan ske, i vissa delar ifyllas genom skolsköterskans försorg. Givetvis bör orsaken till läkarens råd delgivas respektive målsmän eller i lämpliga fall lärjungarna själva.

Vid rådgivningstillfället antecknas genom sköterskans eller läkarens försorg rådgivningens resultat dels å lärjungarnas hälsokort och där med angivande av det sjukdomstillstånd, som varit avgörande för rådgivningen samt dels å »meddelande från skolläkare till ungdomsförmedling« *(Formulär 3),* varvid dock icke sjukdomstillståndets art uppgives. Å detta sistnämnda formulär kan, då så önskas, i kolumnen »avrådd från yrken som kräva« endast angivas numren på yrkeskraven i överensstämmelse med numren å formulär 2. Meddelandet insändes till vederbörande ungdomsförmedling. Det förutsattes härvid, att man å ungdomsförmedlingen betecknar grupperna av yrkeskrav med samma siffror, som vid skolornas medicinska yrkesrådgivning användas. Överenskommelse har härom träffats med arbetsmarknadskommissionen.

Skulle ungdomsförmedlingen i visst fall behöva detalj uppgift rörande det föreliggande sjukdomstillståndets art, kan dylik i regel erhållas muntligen genom den rådgivningen gäller eller genom målsman.

För underlättande av läkarens arbete bifogas här i tabellariska uppställningar *(Tabellerna 1—18)* exempel på yrken, som bruka kräva särakilda kvalifikationer ur hälsosynpunkt. Tabellernas nummer svara mot de nummer, som avse olika yrkeskrav å

formulär 2. I tabellerna äro vissa yrken utmärkta med * eller **. Detta betyder, att inom det ifrågavarande yrket viss sysselsättning — ibland eller mera ofta — kan beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, som tabellen avser.

Vidare bifogas till läkarnas tjänst en förteckning *(Tabell 19)* över vissa sjukdomar med angivande av yrkeskrav, som därvid ofta icke kunna fyllas.

Slutligen bilägges ett alfabetisk yrkesregister, vari yrkeskraven från hälsosynpunkt äro angivna för varje yrke i form av sifferhänvisningar till formulär 2 och tabellerna 1—18. Då lärjunge avser ägna sig åt visst yrke är det icke tillräckligt att enbart slå upp detta i yrkesregistret, emedan inom vissa yrken sysselsättning, som ovan nämnts, kan beredas även dem, som icke fylla huvudkraven. Därför måste i dylika fall även de numrerade tabellerna slås upp.

Stockholm den 10 juli 1944.

OTTO HOLMDAHL

C. W. Herlitz / *Brita Weijne*

Kungl. Skolöverstyrelsens formulär 1
angående medicinsk yrkesrådgivning i skolorna

Meddelande till målsman angående läkarundersökning och rådgivning för yrkesval

Beträffande lärjungen .....
efternamn tiltalsnamn

i klass....., lärare....., föreligger särskilt skäl för läkarundersökning och rådgivning i skolan i syfte att utröna, i vad mån hälsohinder kan föreligga för visst yrkesarbete.

Rådgivningen kommer att äga rum på tid, som senare meddelas. Det är av vikt för lärjungen, att målsman eller anhörig är närvarande för samråd.

Om Ni önskar vara närvarande, torde bifogade meddelande avskiljas och ifyllas samt inom en vecka avlämnas till klassläraren.

Skolläkaren.

.....

Undertecknad önskar vara närvarande vid den medicinska rådgivning för yrkesval, som avses för lärjungen

.....
efternamn tilltalsnamn klass

Följande yrken hava påtänkts för honom: / henne: .....

.....

.....

.....

..... den..... 19.....

.....
målsman

Kungl. Skolöverstyrelsens formulär 2
angående medicinsk yrkesrådgivning i skolorna

Meddelande till målsman.
Råd av skolläkaren rörande yrkesval.

Lärjungens namn .....

Född den / 19..... Skola .....

Kroppsvikt .....kg. Kroppslängd .....cm.

I. *På grund av* ..... *böra sådana yrken undvikas*
sjukdomsdiagnos m. m.
som kräva (det tillämpliga är nedan understruket):

1. avsevärd muskelstyrka
2. minst normal muskelstyrka
3. oavlåtligt gående och stående
4. normalt balanssinne m. m. (nedstörtningsrisk!)
5. utevistelse i alla väder
6. ständigt skärpt uppmärksamhet emot olycksfall
7. arbete i dammig luft
8. vakthållning och ansvar för andra och andras ägodelar
9. ensamvistelse
10. frihet från handsvett
11. arbete med hudretande medel
12. högre grad av motståndskraft hos nervsystemet
13. arbete i nära kontakt med människor
14. snabbt och säkert urskiljande av färger
15. god hörsel
16. normal talförmåga
17. god syn på nära håll
18. god syn på långt håll

II. *Det tillämnade yrket* ..... kan / kan ej / kan ej för närvarande
ur hälsosynspunkt tillrådas.

.....

III. *Före inträde i yrkesarbete tillrådes:*

.....

.....

.....

.....

..... den..... ..... 19.....

.....
skolläkare

Denna anvisning bör bevaras och företes för läkare eller myndigheter vid ev. kommande behov.

Kungl. Skolöverstyrelsens formulär 3
angående medicinsk yrkesrådgivning i skolorna

Meddelande från skolläkare till ungdomsförmedling

Följande lärjungar i..... ha höstterminen / vårterminen 19..... varit föremål för medicinsk rådgivning för yrkesval.

Namn	Födelse-dato og år	Längd i cm	Vikt i kg	Avrådd från yrken som kräva	Anmärkninger

..... den..... 19.....

.....
skolläkare

TABELL 1.

Yrken som kräva

avsevärd muskelstyrka

Baliarbetare	Lantarbetare
Bergsprängare	Lantbrukare
Brandman	Lastbilsbiträde
Brädgårdsarbetare	Linjearbetare
Byggnadsgrovarbetare	Mej eriarbetare*
Byggnadsträarbetare	Murare
Cement- och betongarbetare	Ordningsman
Expressarbetare	Plåtslagare
Fiskare	Polisman
Flottningsarbetare	Sinnessj ukskötare
Garvare	Sjöman i maskintjänst*
Gjuteriarbetare	Skogsarbetare
Grovarbetare	Slaktare
Gruvarbetare	Smed
Hamn- och stuveriarbetare	Stadsbud*
Hotellpersonal (vaktmästare)	Stenhuggere
Hyttarbetare*	Stensättare
Järnverksarbetare**	Sågverksarbetare**
Järnvägspersonal (stationskarl)	Vägarbetare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 2.

Yrken som kräva

minst normal muskelstyrka

Armerare
Badmästare
Bagare
Barnmorska
Elektriker
Fönsterputsare
Glasmästare
Glasslipare (kant- och fasett-)
Gymnastiklärare
Hembiträde
Hemsyster
Kock"
Kokerska
Lagerbiträde*
Landsfiskal
Lanthushållslärarinna
Maskinmontör
Militär
Mjölkerska
Mjölnare*
Polissyster
Renhållningsarbetare
Rörarbetare
Servitris
Servitör
Sjukgymnast
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Sjöman i däckstjänst
Skogvaktare
Skorstensfejare
Strykerska
Städerska
Trädgårdsarbetare
Trädgårdsmästare
Tvätterska
Veterinær*

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 3.

Yrken som kräva

oavlåtligt gående och stående

Affärsbiträde
Apotekare
Baderska
Bagare
Bergsprängare
Bildhuggare
Bokbindare
Brevbärare
Brädgårdsarbetare
Byggnadsgrovarbetare
Byggnadsträarbetare
Cement- och betongarbetare
Charkuterist
Damfrisör
Ekonomiföreståndarinna
Elektriker
Expressarbetare
Flottningsarbetare
Fräsare
Fårskötare
Färgare
Fönsterputsare
Försäljare
Gavare
Gjuteriarbetare
Glasmästare
Glasslipare (kant- och fasett-)
Grovarbetare
Militär
Mjölnare
Modellsnickare
Murare
Målare
Nattvakt*
Ordningsman
Pappersbruksarbetare
Plåtslagare
Polisman
Polissyster
Gruvarbetare
Gymnastiklärare
Hamn- och stuveriarbetare
Hattmakare
Hembiträde
Hemsyster
Herrfrisör
Hovmästare
Hyttarbetare
Järnvägsarbetare**
Järnvägspersonal* (utom expeditionstjänst)
Kock
Kokerska
Konditor
Konduktör
Laboratoriebiträde*
Lagerbiträde
Lantarbetare
Lantbrukare
Lanthushållslärarinna
Lantmätare
Linjearbetare
Mannekäng
Maskinist
Massafabriksarbetare
Mejeriarbetare
Mejerist
Skogvaktare
Skolkökslärarinna
Skorstensfejare
Skönhetsvårdare
Slaktare
Smed
Snickare
Spinnare
Stadsbud
Stenhuggare
Stensättare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* visse sysselsättning beredas ochså den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

Pressare
Renhållningsarbetare
Reprosuktionsfotograf
Resebyråtjänsteman
Rörarbetare
Servitris
Servitör
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sj ukvårdsbi trade
Sjöbefäl (nautisk linje)
Sjöman
Skofabriksarbetare, manliga
Skogsarbetare
Strykerska
Städerska
Svarvare
Sågverksarbetare*
Sättare (hand-)
Tandläkare
Tandsköterska
Tryckare
Trädgårdsarbetare
Trädgårdsmästare
Tvätterska
Vägarbetare
Vävare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 4

Yrken som kräva

normalt balanssinne m. m.
(nedstörtningsrisk)

Arrnerare
Brandman
Byggnadsgrovarbetare
Byggnadsträarbetare
Cement- och betongarbetare
Elektriker
Flottningsarbetare
Flygare
Flygingenjör avsedd för flygtjänstgöring (civilmilitär)
Fönsterputsare
Glasmästare
Gruvarbetare
Gymnastiklärare
Hamn- och stuveriarbetare
Hissmontör
Hyttarbetare
Linjearbetare
Militär vid flygvapnet
Murare
Målare
Plåtslagare
Scenarbetare
Sjöman i däckstjänst
Skorstensfejare
Skyltuppsättare
Stuckatör
Takläggare
Tapetserare

TABELL 5.

Yrken som kräva

utevistelse i alla väder

Affärs- och lagerbud*
Agronom*
Armerare
Banarbetare
Banvakt
Bergsprängare
Brandman*
Brevbärare
Brädgårdsarbetare
Byggnadsgrovarbetare
Byggnadsträarbetare
Cement- och betongarbetare
Chaufför
Dykare
Elektriker
Expressarbetare
Fiskare
Flottningsarbetare
Flygare
Flygmekaniker*
Fårskötare
Fönsterputsare
Hamn- och stuveriarbetare
Hyttarbetare
Jägmästare*
Järnvägspersonal**
Konduktör
Lantarbetare
Lantbrukare
Lantmätare
Lastbilsbiträde
Linjearbetare
Lots
Militär
Murare
Nattvakt*
Ordningsman
Plåtslagare*
Polisman
Pälsdjursskötare
Renhållningsarbetare
Rörarbetare
Sjöbefäl (nautisk linje)
Sjöman i däckstjänst
Skogsarbetare
Skogvaktare
Skorstensfejare
Skyltuppsättare
Stadsbud
Stenhuggare
Stensättare
Takläggare
Torvarbetare
Trädgårdsarbetare
Trädgårdsmästare
Tulltjänsteman (bevakningstjänst)
Varvsarbetare*
Vägarbetare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 6.

Yrken som kräva

ständigt skärpt uppmärksamhet mot olycksfall

Apotekare
Armerare
Banvakt
Barnmorska
Bergsprängare
Bokbindare
Borrare
Brandman
Buss- och spårvägspersonal
Byggnadsgrovarbetare
Cement- och betongarbetare
Charkuterist
Chaufför
Cirkelsågare
Damfrisör
Dykare
Elektriker
Excenterpressare
Fiskare
Flottningsarbetare
Flygare
Flygmekaniker
Fräsare
Fönsterputsare
Gjuteriarbetare
Glasmästare
Gruvarbetare
Hamn- och stuveriarbetare
Hissmontör
Skorstensfejare
Slaktare
Slipare
Smed
Snickare*
Snittfräsare (skoindustrien)
Speditionsarbetare
Sprängämnesindustriarbetare
Stenhuggare
Svarvare
Hyttarbetare
Hyvlare
Järnverksarbetare**
Järnvägspersonal
Karusellsvarvare
Konduktör
Kraftverksarbetare
Kranskötare
Linjearbetare
Lots
Läkare
Manglerska
Maskinist
Massafabriksarbetare*
Mekaniker
Militär
Mjölnare
Modellsnickare
Murare
Målare
Pappersbruksarbetare*
Plåtslagare*
Pressare
Pälsdjursskötare
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjöbefäl
Sjöman
Skogsarbetare
Svetsare
Sågverksarbetare*
Takläggare
Textilarbetare**
Traversförare
Tryckare
Tulltjänsteman (bevaktningstjänst)
Varvsarbetare
Veterinär

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 7.

I följande yrken förekommer

arbete i dammig luft

Bagare
Bergsprängare
Bildhuggare
Bokbindare*
Brandman
Byggnadsgrovarbetare
Cementfabriksarbetare
Elektriker
Fjäderfabriksarbetare
Färgfabriksarbetare
Gjuteriarbetare
Gruvarbetare
Hyttarbetare
Kalkbruksarbetare
Körsnär
Lagerbiträde**
Mjölnare
Modellsnickare
Målare
Polerare
Renhållningsarbetare
Sandblästrare
Scenarbetare
Sjöman i maskintjänst
Skorstensfejare
Slipare
Smärglare
Snickare
Stenhuggare
Städerska
Svetsare
Sågverksarbetare
Sättare
Tapetserare
Textilarbetare**
Vägarbetare
Vävare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 8.

I följande yrken förekommer

vakthålning och ansvar för andra och andras ägodelar

Affärgsbiträde
Affärs- och lagerbud
Apotekare
Badmästare
Banktjänsteman
Banvakt
Barnmorska
Barnsköterska
Biljettförsäljare
Brandman
Brevbärare
Buss- och spårvägspersonal*
Chaufför
Expeditionsvakt
Expressarbetare
Flygare
Flygmekaniker
Fårskötare
Förskolepedagog
Hembiträde
Hemsyster
Järnvägspersonal*
Kassör
Kolare (mil-)
Konduktör
Kontorbud
Kraftverksarbetare
Landsfiskal
Lots
Läkare
Lärare
Maskinist
Militär
Nattvakt
Ordningsman
Polisman
Polissyster
Portier
Portvakt
Postexpeditör
Privatsekreterare
Radiotelegrafist
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Sjöbefäl
Sjöman
Skogvaktare
Socialarbetare
Stadsbud
Syssloman
Tandläkare
Telefonist
Telegrafist
Tulltjänsteman
Vaktmästare
Ålderdomshemsföreståndarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärksta med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 9.

I följande yrken förekommer

ensamvistelse

Banvakt	Lärare (B 3- och C-skolor)
Barnsköterska	Maskinist
Brevbärare (lant-)	Militär
Chaufför	Nattvakt
Dykare	Ordningsman
Fiskare	Polisman
Flygare (militär)	Polissyster
Fyrvaktare	Radiotelegrafist
Fårskötare	Sjuksköterska
Kolare (mil-)	Sjukvårdsbiträde
Kranskötare	Skogsbrandvakt
Lantarbetare	Skogvaktare

TABELL 10.

Yrken som kräva

frihet från handsvett

Affärsbiträde
Badmästare
Bagare
Barnmorska
Barnsköterska
Bokbindare
Bryggare
Charkuterist
Damfrisör
Ekonomiföreståndarinna
Elektriker
Finmekaniker
Fotograf
Förskolepedagog
Försäljare
Galvanisör
Gravör
Guldsmed
Hattmakare
Hembiträde
Hemsyster
Herrfrisör
Hovmästare
Instrumentmakare
Kartritare
Kemigraf
Kock
Kokerska
Konditor
Konststopperska
Kopist
Körsnär
Litograf*
Läkare
Mannekäng
Mejerist
Mjölkerska
Mjölnare
Modist
Optiker
Polissyster
Privatsekreterare
Retuschör
Ritare
Servitris
Servitör
Sjukgymnast
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Skolkökslärarinna
Skräddare (-dam)
Skönhetsvårdare
Slaktare
Stickare
Strykerska
Sömmerska
Tandläkare
Tandsköterska
Tandtekniker
Tyglagerska
Urmakare
Vävare
Vävlärarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också don person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 11.

I följande yrken förekommer

arbete med hudretande medel

Affärsbiträde (färghandel)
Apotekare
Baderska
Bagare
Barnsköterska
Blomsterbindare
Borrare
Bryggare
Cement- och betongarbetare
Damfrisör
Fotograf
Fräsare
Färgare
Färgfabriksarbetare
Galvanisör
Garvare
Glasslipare
Hattmakare
Hembiträde
Hemsyster
Impregneringsarbetare
Kemigraf
Kemist
Keramist
Konditor
Kopist
Körsnär
Laboratoriebiträde
Lackerare
Litograf*
Mekaniker
Mjölnare
Murare
Målare
Möbelpolerare
Reproduktionsfotograf
Sjuksköterska
Sjöman i maskintjänst
Skorstensfejare
Stenhuggare (montörer)
Svarvare
Sättare
Tandtekniker
Textilarbetare**
Tobaksarbetare**
Tryckare
Tvätterska
Vulkanisör

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med**, *mera ofte* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 12.

Yrken som kräva

högre grad av motståndskraft hos nervsystemet

Affärsbiträde
Apotekare
Barnmorska
Barnsköterska
Brandman
Buss- och spårvägapersonal
Byggnadsgrovarbetare
Byggnadsträarbetare
Cement- och betongarbetare
Chaufför
Damfrisör
Dykare
Ekonomiföreståndarinna
Flottningsarbetare
Flygare
Fönsterputsare
Förskolepedagog
Försäljare
Gruvarbetare
Handelsresande
Herrfrisör
Hovmästare
Journalist
Järnvägspersonal*
Konduktör
Landsfiskal
Lots
Läkare
Lärare
Militär
Murare
Målare*
Nattvakt
Nitare
Plåtslagare
Polisman
Polissyster
Portier
Postexpeditör
Resebyråtjänsteman
Servetris
Servitör
Sinnessj ukskötare
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Sjöbefäl
Sjöman
Skolkökslärerinna
Skorstensfejare
Slaktare
Sättare
Takläggare
Tandläkare
Tandtekniker
Telefonist
Telegrafist
Tryckluftborrare
Tulltjänsteman (bevaknings-tjänst)

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 13.

I följande yrken sker arbetet

i nära kontakt med människor

Advokat
Affärsbiträde
Apotekare
Arbetsförmedlingstjänsteman
Baderska
Badmästare
Banktjänsteman
Barnmorska
Barnsköterska
Biljettförsäljare
Charkuterist
Damfrisör
Diplomat
Ekonomiföreståndarinna
Expeditionsvakt
Faktor
Fotograf
Förskolepedagog
Försäljare
Gymnastiklärare
Handelsresande
Hembiträde
Hemsyster
Herrfrisör
Hotelpersonal
Hovmästare
Journalist
Kassör
Konditor
Konduktör
Konsulent
Landsfiskal
Lanthushållslärarinna
Läkare
Lärare
Mejerist
Militär
Missionär
Mjölkerska
Ombudsman
Optiker
Polisman
Polissyster
Portier
Postexpeditör
Privatsekreterare
Präst
Resebyråtjänsteman
Servitris
Servitör
Sinnessjukskötare
Sjukgymnast
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Skolkökslärarinna
Skrädare
Skönhetsvårdare
Socialarbetare
Stenograf
Sömmerska
Tandläkare
Tandsköterska
Teckningslärare
Telegrafist
Tulltjänsteman
Urmakare
Vävlärarinna
Ålderdomshemsföreståndarinna

TABELL 14.

Yrken som kräva

snabbt och säkert urskiljande av färger

Affärsbiträde inom följande branscher:
- Bok- och pappershandel**
- Garn och sybehör
- Herr- och damkonfektion
- Herrekipering
- Manufaktur
- Möbelhandel
- Parfym- och färghandel

Apotekare*
Arkitekt
Banvakt
Bergsingenjör**
Blomsterbindare
Bokbindare*
Brodös
Buss- och spårvägspersonal*
Chaufför
Damfrisör
Dekopör (intarsiaarbetare)
Dekoratör
Dessinatör
Detachör
Elektriker**
Faktor**
Fiskare
Fleurist
Flygare
Landsfiskal
Lantmätare
Litograf*
Lots
Läderarbetare
Läkare
Lärare (småskol- och folkskol-)
Marinintendent
Militär:
- Manskap vid flygvapnet
- - luftvärnet
- - marinen (utom maskinavd.)

Flygingenjör avsedd för flygtjänstgöring (civilmilitär)
Flygmekaniker (färdmekaniker)
Fotograf
Fyrvaktare
Färgare
Färgblandare
Förskolepedagog
Gjuteriarbetare**
Guldsmed**
Handarbetslärarinna
Handskmakare
Hattmakare**
Inredningsarkitekt
Juvelerare
Jägmästare
Järnvägspersonal*
Kemigraf*
Kemist
Keramist
Kolare
Konditor
Konduktör
Konstglasmästare
Konststopperska
Körsnär
Laboratoriebiträde
Lackerare
Preparatris
Radiotelegrafist
Reklamtecknare
Sjöbefäl (nautisk linje)
Sjöman i däckstjänst
Skogvaktare
Skräddare
Skönhetsvårdare
Sömmerska
Tandläkare
Tandtekniker
Tapetserare
Teckningslärare

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *mera ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

Officer vid flygvapnet
— - marinen
Modist
Museitjänsteman
Mälare
Naturvetare*
Pappersbruksarbetare**
Polisman
Porslinsmålare
Tryckare* (grafisk och textilind.)
Trädgårdsarkitekt
Trädgårdsmästare*
Tulltjänsteman
Tyglagerska
Veterinär*
Vävare*
Vävlärarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* och inom yrke, som utmärkts med **, *ofta* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 15

Yrken som kräva

god hörsel

Advokat
Affärsbiträde
Apotekare
Arbetsförmedlingstjänsteman
Banktjänsteman
Banvakt
Barnmorska
Barnsköterska
Biljettförsäljare
Buss- och spårvägspersonal
Brandman
Chaufför
Damfrisör
Diplomat
Domare
Ekonomiföreståndarinna
Expeditionsvakt
Faktor
Flygare
Flygingenjör avsedd för flygtjänstgöring (civilmilitär)
Flygmekaniker
Fotograf
Fyrvaktare
Försäljare
Handarbetslärarinna
Handelsresande
Herrfrisör
Hotellpersonal
Servitör
Sjuksköterska
Sjukvårdare
Sjukvårdsbiträde
Sjöbefäl
Sjöman i däckstjänst
Skogvaktare
Skolkökslärarinna
Skådespelare
Skönhetsvårdare
Socialarbetare
Speditör
Stenograf
Hovmästare
Journalist
Järnvägspersonal*
Konduktör
Konsulent
Landsfiskal
LanthushållJslärarinna
Lots
Läkare
Lärare
Mariningenjör
Militär
Motormekaniker
Motorreparatör
Musiker
Musikinstrumentmakare
Nattvakt
Ombudsman
Pianostämmare
Polisman
Polissyster
Portier
Postexpeditör
Privatsekreterare
Präst
Radioreparatör
Radiotelegrafist
Resebyråtjänsteman
Servitris
Sångare
Tandläkare
Tandsköterska
Teckningslärare
Telefonist
Telegrafist
Tryckare
Tulltjänsteman
Urmakare
Veterinär
Vävlärarinna
Ålderdomshemsföreståndarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 16.

Yrken som kräva

normal talförmåga

Advokat
Affärsbiträde
Apotekare
Arbetsförmedlingstjänsteman
Banktjänsteman
Banvakt
Barnmorska
Barnsköterska
Buss- och spårvägspersonal
Damfrisör
Diplomat
Domare
Ekonomiföreståndarinna
Expeditionsvakt
Faktor
Flygare
Förskolepedagog
Försäljare
Gymnastiklärare
Handarbetslärarinna
Handelsresande
Herrfrisör
Hotellpersonal
Hovmästare
Journalist
Järnvägspersonal*
Konduktör
Konsulent
Landsfiskal
Lanthushållslärarinna
Lots
Läkare
Lärare
Militär
Missionär
Ombudsman
Polisman
Polissyster
Portier
Postexpeditör
Predikant
Privatsekreterare
Präst
Radiotelegrafist
Resebyråtjänsteman
Servitris
Servitör
Sjuksköterska
Sjukvårdsbiträde
Sjöbefäl
Skolkökslärarinna
Skådespelare
Skönhetsvårdare
Socialarbetare
Speditör
Sångare
Tandsköterska
Telefonist
Telegrafist
Tulltjänsteman
Ålderdomshemsföreståndarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 17.

Yrken som kräva

god syn **på nära håll**

Apotekare
Arkitekt
Avsynare*
Barnmorska
Brodös
Damfrisör
Dekopör (intarsiarbetare)
Detachör
Faktor
Finmekaniker
Flygare
Flygingenjör avsedd för flygtjänstgöring (civilmilitär)
Fotograf
Glasslipare
Gravör
Gruvarbetare (utan glasögon)
Guldsmed
Handarbetslärarinna
Herrfrisör
Instrumentmakare
Juvelerare
Kartritare
Kemigraf
Konduktör
Konststopperska
Kopist
Korrekturläsare
Lantmätare
Litograf
Läkare
Lärare
Modellsnickare
Optiker
Pappersbruksarbetare (sortererska)
Postexpeditor
Preparatris
Eeproduktionsfotograf
Eesebyråtjänsteman
Retuschör
Ritare
Sjuksköterska
Skräddare
Skönhetsvårdare
Stickare
Svarvare*
Sättare
Sömmerska
Tandläkare
Tandsköterska
Tandtekniker
Teckningslärare
Telefonist (utan glasögon)
Telegrafassistent
Telegrafist
Textilarbetare*
Tryckare
Tulltjänsteman*
Tyglagerska
Urmakare
Veterinär
Vävlärarinna

Anm. Inom yrke, som utmärkts med *, kan *ibland* viss sysselsättning beredas också den person, som ej fyller det yrkeskrav, tabellen avser.

TABELL 18.

I följande yrken kräves

god syn på långt hål

Badmästare
Banvakt
Brandman
Buss -och spårvägspersonal
Chaufför
Fiskare
Flygare
Flygingenjör avsedd för flygtjänstgöring (civilmilitär)
Fotograf
Fyrvaktare
Jägmästare
Järnvägspersonal
Kolare
Konduktör
Kranskötare
Lantbruksingenjör
Lantmätare
Lots

Militär:
Manskap vid kavalleriet
- artilleriet
- signaltrupperna
— - ingenj örtrup-
— - perna
- luftvärnsartilleriet
- flygvapnet
- marinen (utom ekonomi- o. hantverksavd.)
Officer utom vid träng- och intendenturtrupperna
Murare
Polisman
Radiotelegrafist
Sjöbefäl
Sjöman i däckstjänst
Skogsbrandvakt
Skogvaktare
Tulltjänsteman

TABELL 19

Sjukdomstillstånd	Yrkeskrav, som därvid ofta icke kunna fyllas. (Siffrorna avse vissa grupper av yrkeskrav; se Formulär 2)
Hög kroppsvikt (obesitas)	1, 2, 3, 4
Låg kroppsvikt (allm. muskelsvaghet)	1
Psykisk debilitet a)	6, 8
Psykopati b) (av svårare grad)	8, 12
Naurastheni (av svårare grad)	4, 6, 8, 13
Organ. sjukdom inom centrala nervsystemet	1, 2, 3, 4, 12
Epilepsi	1, 4, 6, 8, 9, 12
Nedsatt syn	4, 6, 8, 14, 17, 18
Bindhinnekatarr, kronisk, svårartad	7, 11
Nedsatt hörsel	6, 8, 13, 15
Hinder för näsandning av svårare art	7
Stinknäsa	13
Org. hjärtsjukdom	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
Lungsjukdom (ex. tbc)	1, 2, 3, 7, 11, 13
Astma, svårare astmatisk bronchit	1, 2, 3, 5, 7, 11
Sockersjuka c)	4, 6, 8, 9
Njursjukdom (kronisk)	1, 2, 3, 5
Allergiska reaktioner	7, 11
Hudsjukdomar	10, 11, 13
Ledgångsreumatism	1, 2, 3, 4, 5
Skelettsjukdomar	1, 2, 3, 4, 5, 8

a) Härvid avses i detta sammanhang barn med intelligenskvot på c:a 70—85, som deltagit i hjälpklassundervisning, eller som företett kontinuerliga och betydande skolsvårigheter under flera år.

b) Härvid avses under lång tid iakttagna symtom av opåverkbar eller svårpåverkbar art av den typ, att de kunna förutses giva vederbörande svårigheter vid den sociala anpassningen. (Ex.: Svårare sexuella egenheter, benägenhet att anlägga eld, vagabondage, stöldenägenhet och benägenhet för våldsgärningar. Särskilt böra de psykopater observeras. som ha sinnessjukdom eller sinnesslöhet i släkten.)

c) Bland de yrken, som på grund härav icke kunna tillrådas, ha upptagits sådana med nedstörtningsrisk. Orsaken härtill är risken för akuta svaghetstillstånd, som kunna uppträda i samband med överdosering av insulin.

ALFABETISK REGISTER

Siffrorna hänvisa till tabellernas nummer

Advokat 13, 15 16
Affärsbiträde 3, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Affärs- och lagerbud 5, 8
Agent Se Försäljare
Agronom 5
Apotekare 3, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Arbetsförmedlingstjänsteman 13, 15, 16
Aborrare Se Svarvare
Armerare 2, 4, 5, 6
Arkitekt 14, 17
Autofärgfotograf Se Fotograf
Autofärgetsare Se Litograf
Automatsvarvare Se Svarvare
Avsynare 17

Baderska 3, 11, 13
Badmästare 2, 8, 10, 13, 18
Bagare 2, 3, 7, 10, 11
Banarbetare 1, 5
Banktjänsteman 8, 13, 15, 16
Banvakt 5, 6, 8, 9, 14, 15, 16, 18
Barnmorska 2, 6, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 17
Barnsköterska 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Barnträdgårdslärarinna Se Förskole-

Bergsingenjör 14
Bergsprängare 1, 3, 5, 6, 7
Bildhuggare 3, 7
Biljettförsäljare 8, 13, 15
Blomsterbindare 11, 14
Blyglasmästare Se Konstglasmästare
Bokbindare 3, 6, 7, 10, 14
Boktryckare Se Tryckare och Sättare
Borrare 6, 11
Brandman 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 15, 18
Brevbärare 3, 5, 8, 9
Brodös 14, 17
Bryggare 10, 11
Brädgårdsarbetare 1, 3, 5
Busskonduktör Se Konduktörer, Buss- och spårvägspersonal
Buss- och spårvägspersonal 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18
Byggnadsarbetare Se Byggnadsgrovarbetare, Byggnadsträarbetare, Cement och betongarbetare, Elektriker, Murare, Målare, Plåtslagare, Stuckatör, Takläggare
Byggnadsgrovarbetare 1, 3, 4, 5, 6, 7, 12
Byggnadsträarbetare 1, 3, 4, 5, 6, 12

Cementfabriksarbetare 7
Cement- och betongarbetare 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12
Charkuterist 3, 6, 10, 13
Chaufför 5, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 18
Cirkelsågre 6

Damfrisör 3, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Dekopör 14, 17
Dekoratör 14
Dessinatör 14
Detachör 14, 17
Diakonissa Se Sjuksköterska
Diplomat 13, 15, 16
Domare 15, 16
Dykare 5, 6, 9, 12

Ekonomiföreståndarinna 3, 10, 12, 13, 15, 16
Elektriker 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 14 Se även Linjearbetare
Excenterpressare 6
Expedit Se Affärsbiträde
Expeditionsvakt 8, 13, 15, 16
Expressarbetare 1, 3, 5, 8

Faktor 13, 14, 15, 16, 17
Finmekaniker 10, 17
Fiskare 1, 5, 6, 9, 14, 18
Fjäderfabriksarbetare 7
Fleurist 14
Flottningsarbetare 1, 3, 4, 5, 6, 12
Flygare 4, 5, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 17, 18
Flygingenjör 4, 14, 15, 17, 18
Flygmekaniker 5, 6, 8, 14, 15
Flygofficer Se Flygare
Fotograf 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18
Fyrvaktare 9, 14, 15, 18
Fräsare 3, 6, 11
Fårskötare 3, 5, 8, 9
Färgare 3, 11, 14
Färgblandare (tapetfabrik) 14
Färgfabriksarbetare 7, 11
Färghandelsbiträde Se Affärsbiträde
Färglitograf Se Litograf
Fönsterputsare 2, 3, 4, 5, 12
Förskolepedagog 8, 10, 12, 13, 14, 16
Försäljare 3, 10, 12, 13, 15, 16

Galvanisör 10, 11
Garvare 1, 3, 11
Gjuteriarbetare 1, 3, 6, 7, 14
Glasmästare 2, 3, 4, 6
Glasslipare 2, 3, 11, 17
Gravör 10, 17
Grovarbetare 1, 3
Gruvarbetare 1, 3, 4, 6, 7, 12, 17
Guldsmed 10, 14, 17
Gymnastiklärare 2, 3, 4, 13, 16

Hamn- och stuveriarbetare 1, 3, 4, 5, 6
Handarbetslärarinna 14, 15, 16, 17
Handelsresande 12, 13, 15, 16
Handskmakare 14
Hattmakare 3, 10, 11, 14
Hembiträde 2, 3, 8, 10, 11, 13
Heminredningsartikel Se Inredningsarkitekt
Hemsyster 2, 3, 8, 10, 11, 13
Herrfrisör 3, 10, 12, 13, 15, 16, 17
Hissmontör 4, 6
Hotellpersonal 1, 13, 15, 16
Hovmästare 3, 10, 12, 13, 15, 16
Hovmästarinna Se Hovmästare
Hyttarbetare 1, 3, 4, 5, 6, 7
Hyvlare 6
Hårfrisörska Se Damfrisör, Herrfrisör

Impregneringsarbetare 11
Inredningsarkitekt 14
Instrumentmakare 10, 17
Intarsiasnickare Se Dekopör

Jordbrukare Se Lantbrukare
Journalist 12, 13, 15, 16
Jurist Se Advokat, Domare
Juvelerare 14, 17
Jägmästare 5, 14, 18
Järnverksarbetare 1, 3, 6
Järnvägspersonal 1, 3, 5, 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18

Kalkbruksarbetare 7
Kartritare 10, 17
Karusellsvarvare 6
Kassör 8, 13
Kemigraf 10, 11, 14, 17
Kemist 11, 14
Keramist 11, 14
Kindergartenlärarinna Se Förskolepe-

Kock 2, 3, 10
Kokerska 2, 3, 10
Kolare 8, 9, 14, 18
Konditor 3, 10, 11, 13, 14
Konduktör 3, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15 16, 17, 18
Konstglasmästare 14
Konststopperska 10, 14, 17
Konsulent 13, 15, 16
Kontorsbud 8
Kopist 10, 11, 17
Korrekturläsare 17
Kraftverksarbetare 6, 8
Kranskötare 6, 9, 18
Körsnär 7, 10, 11, 14

Laboratoriebiträde 3, 11, 14
Lackerare 11, 14
Lagerbiträde 2, 3, 7
Landsfiskal 2, 8, 12, 13, 14, 15, 16
Lantarbetare 1, 3, 5, 9
Lantbrukare 1, 3, 5
Lantbruksingenjör 18
Lanthushållslärarinna 2, 3, 13, 15, 16
Lantmätare 3, 5, 14, 17, 18
Lastbilsbiträde 1, 5
Linjearbetare 1, 3, 4, 5, 6
Litograf 10, 11, 14, 17
Lokförare Se Järnvägspersonal
Lots 5, 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18
Läderarbetare 14
Läkare 6, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Lärare 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Manglerska 6
Mannekäng 3, 10
Mariningenjör 15
Marinintendant 14
Marinofficer Se Militär

Maskinarbetare Se Svarvare, Borrare, Fräsare, Hyvlare, Pressare, Slipare
Maskinist 3, 6, 8, 9
Maskinist, fartygs- Se Sjöbefäl
Maskinmontör 2
Maskinsnickare Se Snickare
Massafabriksarbetare 3, 6
Massör Se Sjukgymnast
Mejeriarbetare 1, 3
Mejerist 3, 10, 13
Mekaniker 6, 11
Militär 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Missionär 13, 16
Mjölkerska 2, 10, 13
Mjölnare 2, 3, 6, 7, 10, 11
Modellsnickare 3, 6, 7, 17
Modist 10, 14
Motormekaniker 15
Motorreparatör 15
Murare 1, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 18
Museijänsteman 14
Musiker 15
Musikinstrumentmakare 15
Målare 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 14
Möbelpolerare 11

Nattvakt 3, 5, 8, 9, 12, 15
Naturvetare 14
Nitare 12

Officer Se Flyagre, Marinintendent, Militär
Offsettryckare Se Tryckare
Ombudsman 13, 15, 16
Optiker 10, 13, 17
Ordningsman, 1, 3, 5, 8, 9

Pappersbruksarbetare 3, 6, 14, 17
Personalkonsulent Se Socialarbetare
Pianostämmare 15
Plåtslagare 1, 3, 4, 5, 6, 12
Polerare 7
Polisman 1, 3, 5, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Polissyster 2, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Porslinsmälare 14
Portier 8, 12, 13, 15, 16
Portvakt 8
Postexpeditör 8, 12, 13, 15, 16, 17
Predikant 16
Preparatris 14, 17
Pressare 3, 6
Privatsekreterare 8, 10, 13, 15, 16
Präst 13, 15, 16
Pälsdjursskötare 5, 6

Radioreparatör 15
Radiotelegrafist 8, 9, 14, 15, 16, 18
Reklamtecknare 14
Renhållningsarbetare 2, 3, 5, 7
Reproduktionsfotograf 3, 11, 17
Resebyråtjänsteman 3, 12, 13, 15, 16, 17
Retuschör 10, 17
Ritare 10, 17
Rörarbetare 2, 3, 5

Sadelmakare Se Läderarbetare
Sandblästrare 7
Scenearbetare 4, 7
Servitris 2, 3, 10, 12, 13, 15, 16
Servitör 2, 3, 10, 12, 13, 15, 16
Sinnessjukskötare, 1, 12, 13
Sjukgymnast 2, 10, 13
Sjuksköterska 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17
Sjukvårdare 2, 3, 6, 8, 10, 12, 13, 15
Sjukvårdsbiträde 2, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Sjöbefäl 3, 5, 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18
Sjöman (i däckstjänst) 2, 3, 4, 5, 6, 8, 12, 14, 15, 18
Sjöman (i maskintjänst) 1, 3, 6, 7, 8, 11, 12
Skofabriksarbetare (manliga) 3
Skogsarbetare 1, 3, 5, 6
Skogsbrandvakt 9, 18
Skogvaktare 2, 3, 5, 8, 9, 14, 15, 18
Skolkökslärarinna 3, 10, 12, 13, 15, 16
Skorstensfejare 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12
Skräddare 10, 13, 14, 17
Skyltuppsättare 4, 5
Skådespelare 15, 16
Skönhetsvårdare 3, 10, 13, 14, 15, 16,

Slaktare 1, 3, 6, 10, 12
Slipare 6, 7
Smed 1, 3, 6
Småskollärarinna Se Lärare
Smärglare 7
Snickare 3, 6, 7
Snittfräsare 6
Socialarbetare 8, 13, 15, 16
Sockerbagare Se Konditor
Sotare Se Skorstensfejare
Speditionsarbetare 6
Speditör 15, 16
Spinnare 3
Springpojke Se Affärs- och lagerbud, Kontorsbud
Sprängämnesindustriarbetare 6
Spårvägspersonal Se Buss- och spårvägspersonal
Stadsbud 1, 3, 5. 8
Stamanställd Se Militär

Stationskarl Se Järnvägspersonal
Stenhuggere 1, 3, 5, 6, 7, 11
Stenograf 13, 15
Stensättare 1, 3, 5
Stickare 10, 17
Strykerska 2, 3, 10
Stuckatör 4
Stuveriarbetare Se Hamn- och stuveriarbetare
Städerska 2, 3, 7
Svarvare, 3, 6, 11, 17
Svetsare 6, 7
Syssloman 8
Sågverksarbetare 1, 3, 6, 7
Sångare 15, 16
Sättare 3, 7, 11, 12, 17
Sömmerska 10, 13, 14, 17

Takläggare 4, 5, 6, 12
Tandläkare 3, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 17
Tandsköterska 3, 10, 13, 15, 16, 17
Tandtekniker 10, 11, 12, 14, 17
Tapetserare 4, 7, 14
Teckningslärare 13, 14, 15, 17
Telefonist 8, 12, 15, 16, 17
Telegrafarbetare Se Linjearbetare eller Elektriker
Telegrafassistent 8, 12, 13, 15, 16, 17
Telegrafist 8, 12, 13, 15, 16, 17
Textilarbetare 6, 7, 11, 17
Timmerman Se Byggnadsträarbetare
Tobaksarbetare 11
Torvarbetare 5
Trafik flygare Se Flygare
Traversförare 6
Tryckare 3, 6, 11, 14, 15, 17
Tryckluftborrare 12
Trädgårdsarbetare 2, 3, 5
Trädgårdsarkitekt 14
Trädgårdsmästare 2, 3, 5, 14
Tulltjänsteman 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tvätterska 2, 3, 11
Tyglagerska 10, 14, 17

Urmakare 10, 13, 15, 17

Vaktmästare 8
Varubud Se Affärs- och lagerbud, Kontorsbud
Varvsarbetare 5, 6
Veterinär 2, 6, 14, 15, 17
Vulkanisör 11
Vägarbetare 1, 3, 5, 7
Vävare 3, 7, 10, 14
Vävlärarinna 10, 13, 14, 15, 17

Ålderdomshemsföreståndarinna 8, 13, 15, 16

Bilag XII.

Forslag til Samarbejde mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut.

Gennem de paa Foranledning af Kontorchef Hagen førte Forhandlinger om Formerne for et fremtidigt Samarbejde mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut angaaende Erhvervsvejledning i Hovedstaden er Kontorchef Hagen, Kontorchef Vedel-Petersen og Magister Bahnsen enedes om at søge gennemført følgende Ordning, som vi ogsaa er enige om at betragte som et Hele.

Afgørende for vore Overvejelser har stadig været, at Nyordningen maatte holdes indenfor saadanne Rammer, at en Gennemførelse i Praksis ogsaa under de nuværende Forhold, hvor Centralarbejdsanvisningskontoret nærmest maa betragtes som en Statsinstitution og Psykoteknisk Institut som en kommunal Institution, maatte anses for mulig. Hovedlinien i vort Forslag er dog den, at de to Institutioner udadtil skal virke som en Enhed med Hensyn til Løsningen af en Række af de i det følgende omtalte Opgaver.

1. Opgaverne.

Med Henblik paa Kompetencefordelingen mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut sondres mellem følgende Opgaver:

1) Hvor Personer henvender sig for at raades og vejledes med Henblik paa Valg af Erhverv (jfr. dog nedenfor under 2), eller hvor en Virksomhed eller Mester fremsætter Begæring om Foretagelse af psykoteknisk Undersøgelse i *Vejlednings- eller Udvælgelsesøjemed,* foretager Centralarbejdsanvisningskontoret Vejledningen, herunder Meddelelsen af psykotekniske Prøveresultater, i Overensstemmelse med de Retningslinier, der er opnaaet Enighed om. (Se Afsnit 4).

2) Hvor Personer, som lider af fysiske eller psykiske Handicap, ønskes psykoteknisk undersøgt paa Foranledning af Institutioner, der varetager særlige Opgaver for Personer med fysiske eller psykiske Defekter, fremsendes det psykotekniske Prøveresultat direkte fra Psykoteknisk Institut til den paagældende Institution. Dette gælder saaledes: Invalideforiksringsretten, Samfundet og Hjemmet for Vanføre, „Foreningen af 1915", Tunghøreskolen, Hospitalernes psykiatriske Afdelinger, Københavns Børneværn med tilhørende Ungdoms-, Skole- og Optagelseshjem, Det kgl. Blindeinstitut m. fl. a.

   For saa vidt saadanne undersøgte Personer senere henvender sig til Centralarbejdsanvisningskontoret, f. Eks. som erhvervshæmmede, tilstilles Prøveresultatet Centralarbejdsanvisningskontoret mod Betaling.

3) Anvisning af Lærepladser til de under 1) omtalte Personer henhører udelukkende under Centralarbejdsanvisningskontoret. Psykoteknisk Institut er indforstaaet med, at alle egentlige Anvisningsspørgsmaal henhører under Central arbe jdsanvisningskontoret, som paa sin Side søger Lærlingeanvisningen udvidet ved til Stadighed

gennem Propaganda at paavirke Mestre, Laug, Haandværksinstitutioner etc. til at centralisere al Anvisning i Centralarbejdsanvisningskontoret.

4) Psykoteknisk Undersøgelse af *voksne* Ansøgere til Stillinger under Rigspolitiet, D. S. B., De Forenede Vagtselskaber, Fængselsvæsenet, Brandvæsenet m. v. er ligesom Tilrettelæggelse af Prøvesystemer for Post- og Telegrafvæsenet, udenbys Kommuner og lignende, Centralarbejdsanvisningskontoret uvedkommende.

2. Indtegningen.

Indtegning til psykoteknisk Undersøgelse af de under 1) nævnte Personer foregaar gennem Centralarbejdsanvisningskontoret, idet Centralarbejdsanvisningskontoret ved Indtegningen oplyser de paagældende om, hvorvidt Undersøgelsen er vederlagsfri (Personer fra København, Frederiksberg og Gentofte), eller om en Afgift skal erlægges (Personer fra Omegnskommuner og Provinsen, jfr. Magistratens Takstbestemmelser).

Adgang til at blive undersøgt har Personer, der selv (eller hvis paarørende) ønsker Undersøgelsen foretaget, eller som henvises af Virksomheder og Mestre. I Tilfælde, hvor Tvivl maatte opstaa om Ønskeligheden eller Muligheden af at foretage en Prøve, raadfører Centralarbejdsanvisningskontoret sig med Psykoteknisk Institut.

Indtegning sker kun - undtagelsesvis gennem Psykoteknisk Institut (f. Eks. ved personlig Henvendelse fra voksnes Side, telefoniske Henvendelser fra Provinsen og lignende). Disse Indtegninger telefoneres samme Dag til Centralarbejdsanvisningskontoret, der da sørger for at indhente Skole- og Forældreoplysninger.

3. Resultatmeddelelsen fra Psykoteknisk Institut til Centralarbejdsanvisningskontoret.

I Stedet for de summariske Pointtal, der hidtil har været paaført Centralarbejdsanvisningskontorets Indtegningsblanketter, fremsendes fremtidig til Centralarbejdsanvisningskontoret:

1) Prøveskema med specificerede Pointsangivelser og Diagram.
2) De særlige Skemaer og Oplysninger, som fremskaffes under og i Forbindelse med Prøverne: Erhvervssamtale, Interesseskema, Spørgsmaal vedrørende Erhvervsvalg og Færdighedsskema.
3) Resultat af Lægeundersøgelse, hvis Indhold gøres fyldigere efter Forhandling med Lægen.
4) Et Oversigtsskema. Medens Centralarbejdsanvisningskontoret udfylder Rubrikkerne for *Skolen* og *Hjemmet,* udfylder Psykoteknisk Institut Rubrikkerne for *psykoteknisk Prøve, Læge og Personligt Indtryk.* Centralarbejdsanvisningskontoret udfylder Konklusionen, og et Gennemslag af Centralarbejdsanvisningskontorets Renskrift af Oversigtsskemaet tilstilles Psykoteknisk Institut.

„Skoleskema" og „Forældreskema" foranlediges fremskaffet af Centralarbejdsanvisningskontoret. Forældreskemaet afleveres af Eleven paa Psykoteknisk Institut paa Prøvedagen, medens Centralarbejdsanvisningskontoret tilsender Psykoteknisk Institut en Afskrift af Skoleskemaet saa vidt gørligt inden den psykotekniske Prøve.

Det bemærkes, at Centralarbejdsanvisningskontoret selvstændigt fortolker de fremsendte Vidnesbyrd, ligesom Erhvervsvejlederen danner sig sit personlige Skøn. For saa vidt Skønnet ikke falder sammen med Psykoteknisk Institut's, underrettes Psykoteknisk Institut derom.

For hver Person, for hvilken Resultat fremsendes, betaler Centralarbejdsanvisningskontoret til Psykoteknisk Institut Kr. 10 til Dækning af de med den specificerede Resultatmeddelelse forbundne Omkostninger. Resultatmeddelelsens Form er endnu udførligere end den overfor Invalideforsikringsretten anvendte, idet det maa anses for nødvendigt for Centralarbejdsanvisningskontoret at kunne gribe tilbage fra Oversigtsskemaet til de under 2 nævnte Oplysninger. Med de 10 Kr. er ogsaa Lægeundersøgelsen dækket. Det er en Forudsætning, at der mindst henvises 1 500 unge til Undersøgelse om Aaret.

4. Centralarbejdsanvisningskontorets Resultatmeddelelse til læresøgende og Mestre

Meddelelse af Prøveresultaterne — saavel til de unge selv som til Mestrene — gives for de ordinære Tilfælde (jfr. Pkt. 1, Afsnit 1) af Centralarbejdsanvisningskontoret.

I de Tilfælde, hvor Psykoteknisk Institut eller Centralarbejdsanvisningskontoret skønner det nødvendigt af Hensyn til en Sags rette Behandling, at man sætter sig i Forbindelse med den undersøgtes Forældre, Lærere eller Mestre, f. Eks. ved Undersøgelse af unge, der er i Lære, og som Mesteren er utilfreds med, paahviler det de tilforordnede Tjenestemænd fra Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut i Fællesskab at drøfte det foreliggende Tilfælde og at opretholde den fornødne Kontakt med de interesserede Parter. (Dette kun i Tilfælde af, at den undersøgte falder ind under de i Gruppe 1, 1 omtalte Personer).

Man er iøvrigt enige om, at Centralarbejdsanvisningskontorets Resultatmeddelelse foregaar efter følgende Retningslinier:

Forældre og læresøgende.

Ved personlig Henvendelse til Centralarbejdsanvisningskontoret modtager Forældre og læresøgende *mundtlige* Oplysninger om den samlede Undersøgelses Forløb, herunder psykoteknisk Prøveresultat. Den Tjenestemand ved Centralarbejdsanvisningskontoret, som meddeler Resultatet, og som forudsættes at have Uddannelse og Kvalifikationer svarende til, hvad der almindeligvis fordres af Personer i Sekretærstillinger, skal have den Indsigt i Prøver og Undersøgelsesmetoder, som er nødvendig for at tyde Prøveresultaterne i Overensstemmelse med deres Forudsætninger.

Eftersom den læresøgende har tilbragt 6—7 Timer med Løsningen af Prøvens Opgaver, skal han have en rimelig og nogenlunde fyldig Angivelse af, hvordan han har klaret sig paa de forskellige Hovedomraader: d. v. s. ved mekanisk-tekniske Opgaver, Opgaver vedrørende Haandelag, Tegnefærdighed, legemlig Styrke, Farvesans, Regnefærdighed etc. Prøven skal indtage sin Plads som Led i det forhaandenværende Oplysningsmateriale sammen med Lægens og Hjemmets Oplysninger, Skolevidnesbyrd og Erhvervsvejlederens personlige Indtryk. Det paahviler den ved Centralarbejdsanvisningskontoret ansatte psykotekniske Konsulent at drage Omsorg for, at Erhvervsvejlederen faar Lejlighed til at sætte sig ind i den hidtidige Resultatmeddelelse paa psykoteknisk Institut og fortsat holdes underrettet om alle væsentlige Ændringer i Prøvemetoder, som kræver Hensyntagen ved Resultatmeddelelsen.

Mestre og Principaler.

A. Mundtlig (telefonisk) Meddelelse. Det Kort, den læresøgende modtager ved Resultatmeddelelsen, og som attesterer, **at** han har været psykoteknisk prøvet og lægeundersøgt, ændres saaledes, at Henvisning om Resultatmeddelelsen bærer Centralarbejdsanvisningskontorets Telefonnummer og Adresse. Den mundtlige Meddelelse til Mestrene sker for Prøveresultatets Vedkommende uden Pointsangivelser, men ved en Gennemgang

af de prøvede Hovedomraader, hvorefter Resultatet sammenfattes og iøvrigt placeres indenfor sin Sammenhæng med de øvrige Oplysninger (jfr. ovenfor).

B. Skriftlig Meddelelse. Psykoteknisk Institut og Centralarbejdsanvisningskontoret meddeler i en Fællesskrivelse de private Virksomheder, Mesterorganisationer, Haandværkerlaug, Stats- og kommunale Institutioner — dog med Undtagelse af de under Pkt. 2 nævnte Institutioner — som Psykoteknisk Institut og Centralarbejdsanvisningskontoret har hyppig Forbindelse med, at man i Fremtiden — for at tilstræbe større Ensartethed i Resultatmeddelelserne og af Hensyn til Centralisation —• agter at meddele Resultaterne paa en i Skrivelsen nærmere angivet Maade. Samtidig opfordrer man en Repræsentant fra vedkommende Virksomhed til at deltage i et Møde, hvor Nyordnigen nærmere vil blive motiveret af Psykoteknisk Instituts og Centralarbejdsanvisningskontorets Repræsentanter.

Ved Mødet gør man samtidig opmærksom paa, at skriftlige Resultatmeddelelser vedrørende Lærlingeemner skal betales med Kr. 2,50 pr. Emne (heri er dog ikke indbefattet statslige og kommunale Institutioner).

Anvisningerne, som de hidtil er foretaget af Centralarbejdsanyisningskontoret, forbliver gratis.

Forslag til Resultatmeddelelsens Form fremgaar af vedlagte Eksemplar.

5. Efterundersøgelser.

Eftersom Overdragelsen af Resultatmeddelelsen til Centralarbejdsanvisningskontoret bevirker, at Psykoteknisk Institut mister den gennem den daglige Kontakt med Mestrene givne Lejlighed til fortløbende at være underrettet om Sammenhængen mellem Prøveresultaterne og Erfaringerne fra Praksis, giver Centralarbejdsanvisningskontoret Meddelelse til Psykoteknisk Institut, naar en læresøgende er placeret, saaledes at Psykoteknisk Institut med regelmæssige Mellemrum gennem Henvendelse til Mestrene kan forblive i Føling med Værkstedernes Krav og deres Bedømmelse af de prøvede Lærlinge. Til dette Brug sender Centralarbejdsanvisningskontoret senest den 5. i hver Maaned en Liste over foretagne Anvisninger.

For at tilvejebringe et nært Samarbejde mellem Psykoteknisk Institut og Centralarbejdsan visningskontorets Erhvervs vej ledningskontor søges gennemført en Ordning, hvorefter en Tjenestemand fra Centralarbejdsanvisningskontorets Er hvers vej ledningskontor tilforordnes Psykoteknisk Institut og vice versa.

De paagældende tilforordnede skal dels virke som Konsulenter i det daglige Arbejde, dels medvirke ved Løsningen af særlige Opgaver, der blandt andet skal omfatte fortsatte Undersøgelser af de psykotekniske Prøvers Sikkerhed, Undersøgelser af Prøvesættenes bedst mulige Opbygning, efterfølgende Kontrol med undersøgte Personers senere Udvikling, Forhold og lignende. For det dermed forbundne Merarbejde ydes et Honorar.

6. Oplysningsvirksomheden.

Oplysningsvirksomheden vedrørende Erhvervsvejledning og psykotekniske Undersøgelser foretages i gensidig Forstaaelse. De hidtil afholdte Skoleforedrag deles lige mellem Centralarbejdsanvisningskontoret og Psykoteknisk Institut ved Magister Bahnsen. Erhvervs vej lednings virksomheden søges i Tale og Skrift henvist til Centralarbejdsanvisningskontoret, men iøvrigt er Skribentvirksomheden vedrørende Prøver og Erhvervsvejledning fri. Oplysningsvirksomheden foretages saaledes, at Offentligheden ikke faar det Indtryk, at de to Institutioner er konkurrerende Virksomheder, men det rigtige, at de tværtimod er samarbejdende.

CENTRAL ARBEJDSANVISNINGSKONTORET
Afdeling for Erhvervsvejledning.

Den *194*

Navn: født d. **19** , **Alder:**

Søn/Datter af Adr.:

har gennem Kontoret søgt Plads som Lærling i faget.

Om vedkommende Lærligeemne skal Kontoret paa given Foranledning udtale:

Det maa sammenfattende skønnes, at hans/hendes personlige Betingelser som

Lærling i faget er:

Ovenstaaende Udtalelse støtter sig **til:**

1) *Skolens Oplysninger:*

2) *Hjemmets Oplysninger:*

3) *Psykoteknisk Prøve: Eleven*

Resultatet som Helhed i Forhold til jævnaldrende Elever:

4) *Personligt Indtryk:*

5) Lægeundersøgelse: Det valgte Fag kan tiltrædes/maa fraraades

Syn:	Vægt:	kg
Hørelse:	**Brystmaal**:	cm
Legemsbygning:	Højde:	cm

særlige Bemærkninger:

Kontorer	Købstæder og bym. Bebyggelser med over 1 500 Indbyggere						Landet iøvrigt								Tilsammen		
	Ant. K. + bym. Bebyg.	Ant. Skoler	Ant. Klasser	Ant. Elever	Ant. Afg.-klasser	Afg.-tal	Antal Skoler med						Antal Elever	Afg.-tal	Ant. Skoler	Ant. Elever	Afg.-tal
							udelt	4 Kl.	5 Kl.	6 Kl.	7 Kl. o. dero.	Ialt					
Kbhvn. og Fr.berg	2	93	2 633	69 552	466	5 797	»	»	»	»	»	»	»	»	93	69 552	5 797
Rønne	6	8	111	2 459	24	228	7	25	4	2	»	38	2 904	444	46	5 363	672
Charlottenlund	13	54	873	23 340	141	2 305	10	5	1	6	20	42	12 416	1 370	96	35 756	3 675
Lyngby	1	8	140	3 416	30	380	»	»	»	»	»	»	»	»	8	3 416	380
Roskilde	4	12	190	4 609	35	565	24	11	8	5	6	54	5 111	804	66	9 720	1 369
Holbæk	3	9	125	3 058	29	378	74	66	12	6	12	170	10 347	1 382	179	13 405	1 760
Hillerød	13	35	431	9 599	72	1 198	37	13	8	8	2	68	4 819	604	103	14 418	1 802
Slagelse	6	15	259	5 952	51	707	46	51	9	7	13	126	8 261	1 035	141	14 213	1 742
Næstved	8	19	219	4 541	35	608	71	71	18	18	6	184	9 830	1 336	203	14 371	1 944
Nykøbing F.	4	7	119	2 665	20	280	39	40	»	3	4	86	4 461	646	93	7 126	926
Maribo	2	5	54	954	10	143	9	19	3	1	3	35	2 372	323	40	3 326	466
Nakskov	1	7	80	1 960	11	202	16	20	3	2	»	41	4 463	579	48	6 423	781
Odense	7	33	572	13 965	92	1 575	72	62	14	13	9	171	12 260	1 858	204	26 225	3 433
Svendborg	7	21	242	5 629	46	740	64	57	12	15	6	154	9 521	1 389	175	15 150	2 129

Hjørring	4	7	121	3 099	19	378	146	30	3	11	9	199	12 706	1 702	206	15 805	2 080
Frederikshavn	3	8	118	3 046	16	356	38	5	3	»	»	46	2 416	384	54	5 462	740
Thisted	4	9	119	2 978	19	380	107	33	2	3	1	146	7 575	1 126	155	10 553	1 506
Aalborg	9	27	492	12 596	76	1 409	141	57	8	8	5	219	13 546	2 280	246	26 142	3 689
Viborg	3	13	142	3 279	27	395	86	54	4	2	1	147	8 020	1 179	160	11 299	1 579
Skive	1	4	61	1 532	10	135	20	11	4	2	2	39	2 742	406	43	4 274	541
Randers	10	21	337	8 725	61	963	156	63	8	5	7	239	12 278	1 630	260	21 003	2 593
Aarhus	9	33	689	16 912	c.130	1 840	77	31	10	2	10	130	7 425	909	163	24 337	2 749
Horsens	2	15	130	5 832	34	935	93	51	9	6	5	164	9 004	1 180	179	14 836	21 15
Ringkøbing	8	13	264	6 477	41	744	207	65	4	10	6	292	16 704	2 342	305	23 181	3 086
Vejle	3	11	296	7 393	50	691	50	36	6	4	5	101	6 304	793	112	13 697	1 484
Kolding	2	11	148	3 708	23	463	28	19	0	5	3	55	3 128	398	66	6 836	861
Fredericia	1	10	120	2 706	25	329	16	6	1	0	1	24	1 057	144	34	3 763	473
Esbjerg	10	23	353	9 646	46	1 108	144	16	9	1	5	175	10 360	1 441	198	20 006	2 549
Haderslev	5	12	194	4 684	31	461	272	11	10	3	13	309	14 572	1 716	321	19 256	2 177
Sønderborg	1	4	76	1 901	22	240	45	1	5	1	4	56	3 406	367	60	5 307	607
Tønder	1	4	34	1 033	9	157	»	»	»	»	»	»	»	»	4	1 033	157
Tilsammen	153	551	9 742	247 246	1 701	26 090	2 095	929	178	150	158	3 510	218 008	29 767	4 061	465 274	55 857

Bilag XIV.

Omraade	Antal Afgangsklasser til Erhvervsvejledning			Afgangstal			Tal i Kol. 4 forh. m. 15 pCt. (afrundet)	Beregnet Antal til Erhv. vejl.	Normeringsforslag			
	Købstad	Land	I alt	Købstad	Land	I alt	I alt		Leder	Ass.	Socialraadgiver	Kontoriister
	1	2	3	4	5	6	7	8				
Kbhvn. og Fr.berg	466	»	466	5 797	»	5 797	6 600	3 300	1	3	1	2
Rønne	24	»	24	228	444	672	250	200				
Charl.	171	2	173	2 685	1 370	4 055	3 100	1 700	1	»	1	1
Roskilde	35	»	35	565	804	1 369	650	400	1	»	1	1
Holbæk	29	5	34	378	1 382	1 760	450	350				
Hillerød	72	1	73	1 198	604	1 802	1 400	750	1	»	»	1
Slagelse	51	2	53	707	1 035	1 742	800	500	1	»	1	1
Næstved	35	2	37	608	1 336	1 944	700	500				
Nyk. F.	41	2	43	625	1 548	2 173	700	500	1	»	»	1
Odense	92	3	95	1 575	1 858	3 433	1 800	1 100	1	»	1	1
Svendborg	46	2	48	740	1 389	2 129	850	550	1	»	»	1
Hjørring	35	5	40	734	2 086	2 820	850	650	1	»	1	1
Thisted	19	1	20	380	1 126	1 506	450	350				
Aalborg	76	1	77	1 409	2 280	3 689	1 600	1 050	1	»	1	1
Viborg	37	1	38	530	1 585	2 115	600	450	1	½	1	1
Randers	61	4	65	963	1 630	2 593	1 100	700				
Aarhus	130	»	130	1 840	909	2 749	2 100	1 150	1	»	1	1
Horsens	34	3	37	935	1 180	2 115	1 100	650	1	»	»	1
Ringkøbing	41	1	42	744	2 342	3 086	850	650	1	»	»	1
Esbjerg	46	1	47	1 108	1 441	2 549	1 250	750	1	»	»	1
Vejle	98	1	99	1 483	1 335	2 818	1 700	1 000	1	»	1	1
Haderslev	62	4	66	858	2 083	2 941	1 000	700	1	»	»	1
Tilsammen	1 701	41	1 742	26 090	29 767	55 857	29 900	17 950	17	3½	10	18